

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito

Ikuskaritza-txostena,
Urteko kontuak 2018ko abenduaren 31n
eta 2018 urtealdiko Kudeaketa-txostena

*Espainieraz idatzitako Urteko Kontuen Ikuskaritza-Txostenaren jatorrizko bertsioaren itzulpen librea.
Desadostasunik balego, espainierazko bertsioa nagusitzen da.*

Urteko kontuei buruzko auditoria-txostena, auditore independente batek emana

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito entitateko bazkideentzat:

Urteko kontuei buruzko txostena

Iritzia

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (Entitatea) entitatearen urteko kontuak auditatu ditugu, honako hauek barne: 2018ko abenduaren 31ko balantzea, galdu-irabazien kontua, onartutako sarreraren eta gastuen eogera-orria, ondare garbian gertatutako aldaketen egoera-orria, eskudiru-fluxuen egoera-orria eta txostena, egun horretan amaitutako ekitaldiari dagozkionak.

Gure iritiz, urteko kontu erantsiek, alderdi adierazgarri guztietan, Entitatearen 2018ko abenduaren 31ko ondarearen eta finantza-egoeraren benetako irudia adierazten dute, baita egun horretan amaitutako urteko ekitaldiari dagozkion emaitza eta eskudiru-fluxuen irudia ere, aplikatzekoa den finantza-informazioko arau-esparruarekin bat etorritik (txostenaren 2. oharrean identifikatu da), eta, bereziki, horretan bildutako kontabilitate-printzipio eta -irizpideekin bat etorritik.

Iritziaren oinarria

Gure auditoria Espainian kontu-auditorien jarduera arautzeko indarrean dagoen araudiari jarraikiz egin dugu. Arau horiei jarraikiz dagozkigun erantzukizunak aurrerago deskribatu ditugu gure txostenean, *Auditorearen erantzukizunak urteko kontuen auditoriari dagokionez* atalean.

Entitatearekiko independenteak gara, eta beraz etika-eskakizunak betetzen ditugu, independentzia-betekizunak barne, Espainian urteko kontuen gure auditoriari aplikatzekoak direnak kontu-auditorien jarduera erregulatzen duen araudiak eskatutakoaren arabera. Ildo horretan, kontu-auditoriaren zerbitzuaz bestelako zerbitzurik ez dugu eskaini, eta araudi erregulatuaren arabera ezarritakoa betetzeko independentzia hori kolokan jar zezakeen egoerarik edo gorabeherarik ere ez da gertatu.

Gure ustez, lortu dugun auditoria-ebidentziak oinarri nahikoa eta egokia eskaintzen du gure iritzia bermatzeko.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditoriaren funtsezko gaiak dira, gure judizio profesionalaren arabera, aldi honetako urteko kontuei buruz egin dugun auditorian adierazgarrien gertatu direnak. Urteko kontu guztien gure auditoriaren testuinguruan eta haiei buruz dugun iritzia osatzerakoan aztertu dira gai horiek guztiak, eta beraz, gai horiei buruz uste duguna ez dugu aparteko atal batean bereizi.

Auditoriaren funtsezko gaiak	Auditorian nola aztertu diren
<p><i>Finantza-aktiboak narriatzeagatiko balio-zuzenketak, kreditu-zorroa</i></p> <p>Kreditu-zorroa narriatzearen ondoriozko balio-zuzenketak zehaztea zereginik konplexu eta garrantzitsuenetako bat izan da, honekin batera doazen urteko kontuak prestatzean.</p> <p>2018ko urtarrilaren 1ean, Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularra, azaroaren 27koa, sartu da indarrean. Arau horrek ekarritako aldaketa nagusiaren ondorioz, narriadura kalkulatzeko ereduetan, espero den galera hartu behar da aintzat, egindako galeraren orde.</p> <p>Kreditu-arriskuagatiko narriaduraren ebaluazioa eredu jakin batzuetan oinarritzen da, hain zuzen ere, narriaduragatiko galerak zehazteko judizio-osagai handia eskatzen duten ereduetan, honako elementu hauek aintzat hartuz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreditu-zorroak kreditu -arriskuko profilararen arabera sailkatzea. • Zaintza bereziko edo narriatutako aktiboak identifikatu eta sailkatzea. • Horniduretan eragina duten hipotesiak erabiltzea, eta kreditudunek eskudiru-fluxuen maila jakin bat lortzeari dagokionez estimazioak egitea, narriadura banan-banan estimatzen delarik, eskuragarri dagoen azken informazioaren arabera. • Emandako kreditu-eragiketei lotutako benetako bermeen balio bihurtaria. <p>Testuinguru horretan, Entitateak erabaki du Espainiako Bankuak zehaztutako estaldura-ehunekoak erabiltzea, Espainiako banku-sektorean duen esperientzian eta eskura duen informazioan oinarrituta, eta etorkizuneko egoerari buruz egindako aurreikuspenak kontuan hartuta, eta, eredu horiei jarraikiz, kreditu-arriskuagatiko hornidura kolektiboak estimatzeko aukera dauka. Horrez gain, hornidura indibidualizatuen estimaziorako kalkulu metodologia espezifikoa ere erabiliz.</p> <p>Ikusi honekin batera doazen urteko kontuen memoriako 2, 13.h), 24 eta 54 oharra.</p>	<p>Kreditu-zorroaren narriadura estimatzeko, barne-kontrolako esparru orokorra aztertu, ebaluatu eta egiaztatu egin dugu, eta xehetasun-probak egin ditugu horniduretan (kolektibo zein banakakoetan) eta arau lehen aldiz aplikatzearen ondoriozko eraginetan.</p> <p>Barne-kontrolako sistemari dagokionez besteak beste, honako prozedura hauek eraman ditugu aurrera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikatutako kalkulu-metodologiak ulertu eta berrikustea. • Entitateko Gobernu Organoek onartutako politika eta prozedurak arau-eskakizun aplikagarrietara egokitzen direla egiaztatzea. • Hornidura-kalkuluaren euskarri diren informazio-sistemen segurtasun-inguruneari dagozkion alderdi nagusiak egiaztatzea. • Zaintza bereziko edo narriatutako jo litezkeen arriskuen identifikaziorako Entitateak egindako jarraipen-alerten eta -arriskuen aldi behingo ebaluazioa berrikustea. • Kontabilitate-sailkapenaren jarraipenerako eta narriaduraren erregistrorako kreditudunen espedienteak aldi behin berrikusteko prozesua, aplikatzen den kasuetan, ongi gauzatzen dela ebaluatzea. <p>Horrez gain, honako xehetasun-proba hauek egin ditugu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hornidurak kalkulatzeko datu-baseen egiaztapen selektiboak, ezaugarri nagusiak euskarri gisa erabiltako dokumentazioarekin alderatuz. • Kreditu-arriskuagatiko hornidura kolektiboen kalkularen berregiarritzea. • Eskudiru-fluxuen deskontu-ereduak, hornidurak azterketa indibidualizatuaren arabera kalkulatzeko egokiak ote diren ebaluatzea. • Hainbat espediente hautatu eta berrikustea, ongi sailkatuta eta erregistratuta ote dauden ebaluatzeke, eta, hala badagokio, dagokion narriadura zehazteko.

Auditoriaren funtsezko gaiak	Auditorian nola aztertu diren
	<p>Gure prozeduren emaitzen eta Zuzendaritzaren kalkuluen arteko desberdintasunak arrazoizko maila batean daude, honekin batera doazen urteko kontuetan adierazitako zenbatekoari dagokionez.</p>
<p><i>Zerga-, lege- eta arau-auziengatiko hornidurak</i></p>	
<p>Prozedura administratiboetan, judizialetan edo lege-, zerga- eta arau-izaerako gaiekin zerikusia duten beste edozein prozeduretan murgilduta dago Entitatea, nagusiki bere jardueraren ohiko bilakaeraren ondorioz.</p>	<p>Irekitako auzi eta prozesuak identifikatu eta ebaluatzeke Entitateak ezarritako prozesua eta Entitateak hornidurak erregistratzeko prozesua nola ulertzen dugun aztertu eta dokumentatu dugu, gure prozedurak honako hauetan zentratuz:</p>
<p>Testuinguru horretan, badira beste hainbat egoera, prozedura judizialaren eraginpean ez badaude ere, horniduren erregistroa eskatzen dutenak Zuzendaritzaren ebaluazioari jarraikiz, hala nola 1/2017 Errege Lege Dekretua, kontsumitzaileak zoru-klausuletatik babesteko neurriei buruzkoa, aplikatzearen ondorioz jasotako diru-zenbatekoak itzultzeko beharrari aurre egiteko ezarritakoak, eta produktu jakin batzuk merkaturatzeagatik bezeroei ordaina emateko ezarritakoak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Erreklamazio eta auziak kalifikatzeko politika ulertzea eta hornidura esleitzea, hala badagokio. • Indarrean dauden demanda, erreklamazio eta auzien tipologia nagusiak aztertzea. • Entitatearekin diharduten abokatu eta aholkularien berrespen-gutunak lortzea, erreklamazio edo auzietatik espero zuten emaitzaren ebaluazioa kontrastatzeko, informazio osoa jasotzeko, hornidurak behar bezala erregistratu direla egiaztatzeke eta bete gabe gera zitezkeen pasiboak identifikatzeko.
<p>Prozedura horiek konplexuak direnez eta denbora luzean garatzen direnez, prozedura horien aurreikusitako emaitza zehaztea eta haien eragin ekonomikoa ebaluatzea oso gai konplexuak dira, eta nola bilakatuko diren eta/edo haien behin betiko zenbatekoa zein izango den ziur jakiterik ez dago. Horren ondorioz, auziengatiko horniduren estimazioa da estimazio-osagai handiena dutenatariko bat, erantsitako urteko kontuetan izan dezakeen inpaktuari dagokionez.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gure barne-adituen laguntzarekin, zerga-prozedura adierazgarrietatik espero dugun emaitzaren estimazioa arrazoizkoa den edo ez aztertzea. • Ikuskatzeko irekitako aldi guztietarako zerga-betebeharrak betetzearen harira gerta litezkeenak ebaluatzea. • Kontabilitate-horniduren erregistroa, estimazioa eta mugimendua aztertzea.
<p>Entitateak kontzeptu horiengatiko hornidura erregistratu du, eta beraz, lotutako despoltsapena posibletzat jo du egindako estimazioen arabera, kalkulu-prozedura sendoak erabiliz, arrakasta-esperientziarekin, lege-azterketarekin eta betetzen dituzten betebeharrak dagozkien ziurgabetasun-baldintzekin.</p>	<p>Bereziki bezeroei konpentsatzeko horniduretarako eta lurzoru-klausulekin lotutako kontingentzien ondorioak estaltzeko, gure prozedurak honako hauetan zentratu ziren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontrol-ingurunea ulertzea, kalkulari lotutako kontrolak ebaluatu eta egiaztatzea eta lotutako hornidura berrikustea.
<p>Ikus erantsitako urteko kontuen txostenaren 33. oharra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Entitateak erabilitako metodologia eta hipotesia ebaluatzea, aplikatzeko den kontabilitate-esparruarekin eta merkatu-jardunbidearekin bat datozela egiaztatzeke.

Auditoriaren funtsezko gaiak	Auditorian nola aztertu diren
	<ul style="list-style-type: none"> • Mantendu beharreko hornidurak erabakitzekeo datu historikoak erabili direla egiaztatzea. • Hautatutako hainbat eskari eta erreklamazio aztertzea, hornidurak kalkulatzeko kasuak tipologiaren arabera ongi elkartu direla egiaztatuz. • Lurzoru-klausuladun hainbat eragiketa hautatu aztertzea, horniduraren ezaugarri nagusien trazabilitatea egiaztatuz Entitatearen kalkuluei jarraikiz. • Barne-abokatuen berrespena irekitako prozesu guztiei dagokienez. <p>Gure lanaren emaitzak agerian uzten du erantsitako urteko kontuetan bildutako zerga-, lege- eta arau-azuzengatik hornidurak maila egoki batean daudela, haiek ebaluatu eta estimatzeko prozesuan arazoizko judizioak aplikatu izanaren ondorioz, Entitateko Zuzendaritzak eta/edo lege- eta zerga-aholkulariek identifikatutako eta jakinarazitako erreklamazio, auzi eta gainerako kontingentziak kontuan hartuz.</p>

Bestelako informazioa: Kudeaketa-txostena

Gainerako informazioa 2018ko ekitaldiko kudeaketa-txostenari dagokio soil-soilik, eta haren formulazioa Entitate nagusiaren administratzaileen erantzukizuna da, urteko kontuen parte ez delarik.

Urteko kontuei buruz eman dugun auditoria-iritziak ez du eraginik kudeaketa-txostenean. Kudeaketa-txostenean jasotako informazioari dagokionez dugun erantzukizuna kontu-auditoriaren jarduera erregulatzen duen araudian zehaztu da, eta horrek bi maila bereizten ditu:

- a) Maila espezifiko bat, informazio ez-finantzarioaren egoera-orriari eta Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostenean bildutako informazio jakin batzuei aplikatzeko, Kontu Auditoriari buruzko 22/2015 Legearen 35.2. b) artikuluan zehaztutakoaren arabera. Horri jarraikiz, aipatutako informazioa kudeaketa-txostenean jasota dagoela egiaztatu behar da bakarrik, edo, hala bada, dagokion informazio ez-finantzarioari buruzko txosten bereizari dagokion aipamena txosten horri erantsi zaiola araudian aurreikusitako moduan, eta, hala ez bada, hori jakinarazi behar da.
- b) Maila orokor bat, kudeaketa-txostenean bildutako gainerako informazioari aplikatzeko. Horren arabera, informazio hori urteko kontuekin bat ote datorren ebaluatu behar da eta hori ezagutzera eman behar da, urteko kontu horien auditoria egitean Entitateak dakienetik abiatuta eta auditoria horretan ebidentzia gisa lortutakoaz bestelako informaziorik erantsi gabe. Horrez gain, kudeaketa-txostenaren zati horren edukia eta aurkezpena aplikatzeko den araudiarekin bat ote datozen ebaluatu behar da eta ebaluazioaren emaitza ezagutzera eman. Egin dugun lanean oinarrituta ondorioztatzen badugu akats materialak egin direla, horren berri eman beharko dugu nahitaez.

Aurrez deskribatutakoaren arabera egindako lanean oinarriturik, egiaztatu dugu aurreko a) atalean aipatutako informazioa jasota dagoela kudeaketa-txostenean, kudeaketa-txostenean dagoen gainerako informazioa bat datorrela 2018 ekitaldiko urteko kontu bateratuetan dagoenarekin eta haren edukia eta aurkezpenak bete egiten dituztela indarreko arauak.

Administratzaileen eta Auditoria Batzordearen erantzukizuna urteko kontuei dagokienez

Administratzaileek urteko kontu erantsiak azaltzeko ardura dute, Entitatearen ondarearen, finantza-egoeraren eta emaitzen benetako irudia adieraziz, entitateari Espainian aplikatu beharreko finantza-informazioko arauzko esparruarekin bat etorritik. Gainera, urteko kontuak iruzur edo errorearen ondoriozko akats materialik gabe prestatzeko beharrezkotzat jotzen duten barne-kontrolaz arduratuko dira.

Urteko kontuak prestatzean, Entitateko administratzaileek beren gain hartu behar dute Entitateak jarduneko enpresa gisa jarraitzeko duen ahalmena balioestea, kasuan-kasuan jarduneko enpresarekin zerikusia duten gaien berri emanez, eta jarduneko enpresaren kontabilitate-printzipioa erabiliz, non eta administratzaileek Entitatea likidatzeko eta jarduna bertan behera uzteko asmorik ez duten edota beste alternatiba errealistik ez dagoen.

Auditoria Batzordeak bere gain hartuko du urteko kontuen elaborazio- eta aurkezpen-prozesua gainbegiratzeko ardura.

Auditorearen erantzukizunak urteko kontuen auditoriari dagokionez

Gure helburua da arrazoizko segurtasun batekin esan ahal izatea urteko kontuek, oro har, iruzur edo errorearen eraginez egindako akats materialik ez dutela, eta gure iritzia biltzen duen auditoria-txosten bat ematea.

Arrazoizko segurtasunak segurtasun-maila handia esan nahi du, baina horrek ez du bermatzen Espainian indarrean dagoen kontu-auditoriaren jarduera arautzen duen araudiari jarraikiz akats material guzti-guztiak detektatzen dituela. Iruzur edo errorearen eraginez gerta daitezke akatsak, eta materializat jotzen dira baldin eta, banaka edo multzoka hartuta, arrazoizkoa bada aurreikustea urteko kontuetan oinarrituta erabiltzaileek hartzen dituzten erabaki ekonomikoetan eragina izango dutela.

Espainian auditoria-jarduera erregulatzeko indarrean dagoen araudia bete behar duen auditoria den heinean, gure judizio profesionala eman dugu, eta gure jarrera eszeptizismo profesionalean oinarritu da auditoria osoan. Horrez gain:

- Iruzur edo errorearen eraginez urteko kontuetan akats materialak izateko arriskuak identifikatu eta balioetsi ditugu, arrisku horiei erantzuteko auditoria-prozedurak aplikatu ditugu eta gure iritzia oinarritzeko moduko auditoria-ebidentzia nahikoa eta egokia lortu dugu. Iruzurraren ondorioz akats material bat ez detektatzeko arriskua handiagoa da errorearen ondorioz gertatutako akats materialen kasuan baino, iruzurrak kolisioa, faltsutzea, nahitako ez-egiteak, nahitako adierazpen okerrak edo barne-kontrola saihestea ekar ditzakeelako berekin.
- Auditoriarentzat garrantzitsua den barne-kontrolaren berri izan dugu zirkunstantzien arabera egokiak diren auditoria-prozedurak diseinatzeke helburuarekin, eta ez Entitatearen barne-kontrolaren eraginkortasunaren gaineko iritzia emateko asmoarekin.
- Aplikatutako kontabilitate-politikak egokiak eta kontabilitate-estimazioak arrazoizkoak ote diren ebaluatu dugu, baita Administratzaileek emandako informazioa ere.

- Administratzaileek jarduneko enpresaren kontabilitate-printzipioa erabiltzea egokia den edo ez ondorioztatu dugu, eta, lortutako auditoria-ebidentzian oinarrituta, zalantza materialik bazegoen edo ez ondorioztatu dugu, Entitateak jarduneko enpresa gisa jarraitzeko duen gaitasunaren inguruan zalantza esanguratsuak sorraraz ditzaketen gertaera edo baldintzei loturik. Eskatzen digutenez, zalantza materiala dagoela ondorioztatzen badugu, gure auditoria txostenean ohartarazi egin behar dugu urteko kontuetan jasotako informazioaz, edo, informazio hori ezagutaraztea egokia ez bada, iritzi aldatu bat eman behar dugu. Gure auditoria-txostenaren egunera arte lortutako auditoria-ebidentzian oinarritu dira gure ondorioak. Alabaina, litekeena da, etorkizuneko gertaera edo baldintzen eraginez Entitateak jarduneko enpresa bat izateari uztea.
- Urteko kontuen aurkezpen orokorra, egitura eta edukia ebaluatu dugu, jakitera emandako informazioa barne, eta urteko kontuek, azpiko transakzio eta gertaerak irudikatzean, benetako irudi bat ematen ote duten aditzera emanez.

Entitatearen Auditoria Batzordearekin harremanetan jarri gara, besteak beste, honako hauen berri emateko: auditoriaren norainokoa eta auditoria egiteko planifikatutako unea, eta auditoriaren aurkikuntza esanguratsuak, bai eta, auditoria egiten ari ginenean, identifikatutako barne-kontrolaren edozein hutsune esanguratsu.

Entitatearen Auditoria Batzordeari helarazi diogu, halaber, aplikatzekoak diren etika-eskakizunak bete izanaren aitortpena, independentzia-eskakizunak barne, eta harekin harremanetan jarri gara, orobat, gure independentziarentzat mehatxagarri izan zitezkeen gaien eta, hala bazegokion, zegozkien babesen berri emateko.

Entitatearen Auditoria Batzordeari jakinarazi dizkiogun gaien artean, aldi honetako urteko kontuen auditorian guretzat adierazgarriak zein diren erabaki dugu, eta, horren ondorioz, horietan izan dira auditoriaren funtsezkoak gaiak.

Gure auditoria-txostenean gai horiek guztiak deskribatu ditugu, non eta lege- edo arau-xedapenek gaia jendaurrean ezagutzera ematea debekatzen ez duten.

Beste lege- eta arau-errekerimendu batzuei buruzko txostena

Txosten osagarria Auditoria Batzordearentzat

Txosten honetan adierazitako iritzia bat dator 2019ko martxoaren 8an Entitatearen Auditoria Batzordearentzat egin dugun txosten osagarrian adierazitakoarekin.

Kontratazioaren aldia

2018ko apirilaren 21ean Ohiko Batzar Nagusiak urtebeterako auditore izendatu gintuen, 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiaz geroztik.

Aldez aurretik, Ohiko Batzar Nagusiak hasierako aldi baterako izendatu gintuen, eta kontu-auditorien lanetan aritu gara, etengabe, 2001eko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiaz geroztik.

Emandako zerbitzuak

Kontu-auditoriaz gain auditutako Entitateari eta haren mendeko sozietateei eman dizkiogun zerbitzuak, erantsitako urteko kontuen txostenaren 11. oharrean jaso dira, zehatz-mehatz.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. (S0242)

(Jatorrizkoa espainieraz, José Antonio Simón Maestrok (15886) sinatua)

2019ko martxoaren 8a

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

BALANTZEA, 2018KO ABENDUAREN 31KOA (Mila eurokotan adierazita)

AKTIBOA (*)	Oharra	2018	2017 (**)
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk (***)	21	1.552.392	1.822.276
Negoiazteko eutsitako finantza-aktiboak	22	126.617	143.920
Deribatuak		4.342	3.796
Zorra adierazten duten baloreak		122.275	140.124
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>		13.815	68.712
Negoiazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	25	26.969	
Ondare-tresnak		17.969	
Zorra adierazten duten baloreak		9.000	
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>		-	
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	23	640.278	
Ondare-tresnak		114.366	
Zorra adierazten duten baloreak		525.912	
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>		54.456	
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	23		4.563.443
Ondare-tresnak			179.364
Zorra adierazten duten baloreak			4.384.079
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>			612.103
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	24	18.848.602	
Zorra adierazten duten baloreak		5.410.389	
Maileguak eta aurrerakinak		13.438.213	
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>		807.602	
Maileguak eta kobratzeko partidak	24		13.739.368
Maileguak eta aurrerakinak			13.739.368
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>			-
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	24		349.525
<i>Pro memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegat. edo berme gisa emand.</i>			-
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	26	148.906	143.642
Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak	27	141.128	159.694
Mendekoak		141.098	159.664
Elkartuak		30	30
Aktibo ukigarriak	28	297.989	304.941
Ibilgetu materiala		259.324	264.970
Erabilera propiokoa		244.393	251.542
Errentamendu operatiboan utzitakoa		14.931	12.699
Gizarte-ekintzari lotua		-	729
Ondasun higiezinak inbertsioak		38.665	39.971
<i>Horietatik: errentamendu operatiboan utzitakoa</i>		38.223	39.528
<i>Pro memoria: finantza-errentamenduan eskuratutakoa</i>		-	-
Aktibo ukiezinak		-	-
Zergen ondoriozko aktiboak	29	257.828	278.164
Zerga korronteen ondoriozko aktiboak		2.758	2.762
Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak		255.070	275.402
Beste aktibo batzuk	30	43.356	45.241
Izakinak		570	507
Bestelako gainerako aktiboak		42.786	44.734
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korrontek eta elementu-talde besterengarriak	31	202.926	216.314
AKTIBOA GUZTIRA		22.286.991	21.766.528

(*) (*) Ikusi 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularren eta horren ondorengo aldaketen eta 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017 Zirkularren arteko bat-etortzea (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

(***) Ikusi xehetasuna eskudiru-fluxuen egoera-orrian.

1etik 62ra bitarteko oharrek eta 1.etik III.era bitarteko eranskinek 2018ko abenduaren 31ko balantzea osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

BALANTZEA, 2018KO ABENDUAREN 31KOA (Mila eurokotan adierazita)

PASIBOA (*)	Oharra	2018	2017 (**)
Negoizatzeko eutsitako finantza-pasiboak	22	1.893	1.533
Deribatuak		1.893	1.533
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	32	20.210.125	19.515.330
Gordailuak		19.928.385	19.191.535
Banku zentralak		297.857	300.172
Kreditu-erakundeak		9.061	69.141
Bezeroak		19.621.467	18.822.222
Beste finantza-pasibo batzuk		281.740	323.795
<i>Pro memoria: mendeko pasiboak</i>		-	-
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	26	158.166	238.838
Hornidurak	33	188.915	190.604
Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak		40.204	41.504
Emandako konpromisoak eta bermeak		20.979	20.992
Gainerako hornidurak		127.732	128.108
Zergen ondoriozko pasiboak	29	42.674	93.745
Zerga korronteen ondoriozko pasiboak		854	295
Geroratutako zergen ondoriozko pasiboak		41.820	93.450
Beste pasibo batzuk	30	65.579	65.378
<i>Horietatik: Gizarte Ekintzako Fondona</i>		13.089	13.017
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak		-	-
PASIBOA GUZTIRA		20.667.352	20.105.428
ONDARE GARBIA (*)			
Fondo propioak		1.637.898	1.575.077
Kapitala	35	741.461	727.167
Ordaindutako kapitala		741.461	727.167
<i>Pro memoria: galdatu gabeko kapitala</i>		-	-
Bestelako erreserbak		811.076	770.589
Ekitaldiko emaitza		118.926	106.491
(Konturako dibidenduak)		(33.565)	(29.170)
Beste emaitza global metatu bat	34	(18.259)	86.023
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak		16.589	-
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak		(34.848)	86.023
ONDARE GARBIA GUZTIRA		1.619.639	1.661.100
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA GUZTIRA		22.286.991	21.766.528
Pro memoria: balantzetik kanpoko esposizioak			
Emandako finantza-bermeak	38	106.394	106.584
Emandako maileguen konpromisoak	39	990.296	960.976
Emandako bestelako konpromisoak	39	314.238	296.648

(*) Ikusi 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularren eta horren ondorengo aldaketan eta 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017 Zirkularren arteko bat-etortzea (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

1etik 62ra bitarteko oharrek eta I.etik III.era bitarteko eranskinek 2018ko abenduaren 31ko balantzea osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

GALDU-IRABAZIEN KONTUA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (*)

(Mila eurokotan adierazita)

	Oharra	2018	2017 (**)
Interesen ondoriozko sarrerak	40	262.421	252.492
(Interesen ondoriozko gastuak)	41	33.005	20.889
INTERESEN MARJINA		229.416	231.603
Dibidenduen ondoriozko sarrerak	42	17.361	10.804
Komisioen ondoriozko sarrerak	43	101.101	95.729
(Komisioen ondoriozko gastuak)	44	6.634	5.367
Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	45	25.597	42.862
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboaren eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	46	227	441
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboaren ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	45	(1.951)	
Estandura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	47	(15.947)	117
Kambio-alde [irabazi edo (-) galera] garbiak	48	543	(38)
Beste ustiapen-sarrera batzuk	49	39.960	35.988
(Beste ustiapen-gastu batzuk)	50	41.316	46.906
<i>Horietatik: gizarte-ekintzako fondoetarako nahitaezko zuzkidurak</i>		<i>9.485</i>	<i>8.591</i>
MARJINA GORDINA		348.357	365.233
(Administrazio-gastuak)	51	183.686	184.841
(Pertsonal-gastuak)		108.506	112.824
(Bestelako administrazio-gastuak)		75.180	72.017
(Amortizazioa)	52	16.896	17.415
(Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak)	53	21.375	26.785
(Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboaren balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea eta aldaketaren ondoriozko galera edo (-) irabazi gabiak)	54	15.554	18.157
(Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan)		6.540	
(Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan)		9.014	
(Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak)			2.172
(Maileguak eta kobratzeko partidak)			15.985
(Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak)			-
(Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea)	55	(15.330)	(2.741)
(Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea)	56	77	2.847
(Aktibo ukigarriak)		77	2.847
Aktibo ez-finantzarioei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	57	306	5.466
<i>Horietatik: mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak</i>		-	1
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabazi edo (-) galerak	58	3.939	(8.222)
JARDUERA ETENGABEEN ONDORIOZKO ZERGA AURREKO IRABAZIAK EDO (-) GALERAK		130.344	115.173
(Jarduera etengabeen emaitzen gaineko zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak)	36	11.418	8.682
JARDUERA ETENGABEEN ONDORIOZKO ZERGA ONDORENGO IRABAZIAK EDO (-) GALERAK		118.926	106.491
Jarduera etenen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak		-	-
EKITALDIKO EMAITZA		118.926	106.491

(*) Ikusi 2018ko urtarrilaren 1ean 4/2017 Zirkularra aplikatzearen ondoriozko eraginaren xehetasuna (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

1etik 62ra bitarteko oharrek eta I.etik III.era bitarteko eranskinek 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko galdu-irabazien kontua osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

SARRERA ETA GASTU AINTZATETSIEEN EGOERA-ORRIA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (*) (Mila eurokotan adierazita)

	Oharra	2018	2017 (**)
EKITALDIKO EMAITZA		118.926	106.491
BESTE EMAITZA GLOBAL BAT		(26.234)	(17.187)
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak		(4.749)	-
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak	45	(6.596)	
Irabazien gaineko zerga, birsailkatuko ez diren elementuena		1.847	-
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak		(21.485)	(17.187)
Azterriko negozioetako inbertsio garbien estaldura (zati eraginkorrarena)		-	-
Dibisa-bihurketa		-	-
Eskudiru-fluxuen estaldurak (zati eraginkorra)		945	(26.810)
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak		945	(26.810)
Emaitzetara transferitua		-	-
Estalitako elementuen hasierako liburu-etako zenbatekora transferitua		-	-
Beste birsailkapen batzuk		-	-
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	45		2.940
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak			43.249
Emaitzetara transferitua			(40.309)
Beste birsailkapen batzuk			-
Estaldura-tresnak (izendatu gabeko elementuak)		-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten zor-tresnak arrazoizko balioan	45	(30.785)	
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak		1.353	
Emaitzetara transferitua		(32.138)	
Beste birsailkapen batzuk			
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak		-	-
Irabazien gaineko zerga, irabazietan edo (-) galeretan birsailka daitezkeen elementuena	36	8.355	6.683
EKITALDIKO GUZTIZKO EMAITZA GLOBALA		92.692	89.304

(*) Ikusi 2018ko urtarrilaren 1ean 4/2017 Zirkularra aplikatzearen ondoriozko eraginaren xehetasuna (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

1etik 62ra bitarteko oharrek eta I.etik III.era bitarteko eranskinek 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko sarrera eta gastu aintzatetsien egoera-orria osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

ONDARE GARBIKO ALDAKETEN EGOERA-ORRIA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

2018ko abenduaren 31n

	Kapitala	Bestelako erreserbak	(-) Norberaren akzioak	Ekitaldiko emaitzak	(-) Konturako dibidenduak	Beste emaitza global metatu bat	Guztira
Ondare garbiko aldaketan iturria (*)							
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	727.167	770.589	-	106.491	(29.170)	86.023	1.661.100
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-	-	-	-	-
Kontabilitate-politiketako aldaketan eraginak	-	(3.878)	-	-	-	(77.374)	(81.252)
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa (**)	727.167	766.711	-	106.491	(29.170)	8.649	1.579.848
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	-	-	-	118.926	-	(26.234)	92.692
Ondare garbiaren bestelako aldaketak	14.294	44.365	-	(106.491)	(4.395)	(674)	(52.901)
Akzio arrunten jaulkipena	24.565	18	-	-	-	-	24.583
Lehentasunezko akzioen jaulkipena	-	-	-	-	-	-	-
Ondareko beste tresna batzuen jaulkipena	-	-	-	-	-	-	-
Jaulkitako beste ondare-tresna batzuen erabilera edo muga-eguneratzea	-	-	-	-	-	-	-
Zorra ondare garbi bihurtzea	-	-	-	-	-	-	-
Kapital-murrizketa	(10.271)	-	-	-	-	-	(10.271)
Dibidenduak (edo ordainketak bazkideei)	-	-	-	(21.478)	(33.565)	-	(55.043)
Norberaren akzioak erostea	-	-	-	-	-	-	-
Norberaren akzioak saltzea edo ezereztea	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko finantza-tresnak pasibora birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-
Pasiboko finantza-tresnak ondare garbira birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	42.956	-	(72.126)	29.170	-	-
Negozio-konbinazioen ondoriozko ondare garbiaren igoera edo (-) jaitsiera	-	-	-	-	-	-	-
Akzioetan oinarritutako ordainketak	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	-	1.391	-	(12.887)	-	(674)	(12.170)
<i>Horietatik: obra eta fondo sozialetarako hautazko zuzkidura</i>	-	-	-	(12.887)	-	-	(12.887)
2018ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	741.461	811.076	-	118.926	(33.565)	(18.259)	1.619.639

(*) Ikusi 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularren eta horren ondorengo aldaketan eta 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017 Zirkularren arteko bat-etortzea (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

1etik 62ra bitarteko oharrek eta I.etik III.era bitarteko eranskinek 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko ondare garbiko aldaketan egoera-orria osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO
ONDARE GARBIKO ALDAKETEN EGOERA-ORRIA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)
2017ko abenduaren 31n (*)

Ondare garbiko aldaketen iturriak	Kapitala	Bestelako erreserbak	(-) Norberaren akzioak	Ekitaldiko emaitzak	(-) Konturako dibidenduak	Beste emaitza global metatu bat	Guztira
2017ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	712.957	731.421	-	99.199	(28.700)	103.210	1.618.087
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-	-	-	-	-
Kontabilitate-politiketako aldaketen eraginak	-	-	-	-	-	-	-
2017ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	712.957	731.421	-	99.199	(28.700)	103.210	1.618.087
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	-	-	-	106.491	-	(17.187)	89.304
Ondare garbiaren bestelako aldaketak	14.210	39.168	-	(99.199)	(470)	-	(46.291)
Akzio arrunten jaulkipena	21.795	2	-	-	-	-	21.797
Lehentasunezko akzioen jaulkipena	-	-	-	-	-	-	-
Ondareko beste tresna batzuen jaulkipena	-	-	-	-	-	-	-
Jaulkitako beste ondare-tresna batzuen erabilera edo muga-eguneratzea	-	-	-	-	-	-	-
Zorra ondare garbi bihurtzea	-	-	-	-	-	-	-
Kapital-murrizketa	(7.585)	-	-	-	-	-	(7.585)
Dibidenduak (edo ordainketak bazkideei)	-	-	-	(19.583)	(29.170)	-	(48.753)
Norberaren akzioak erostea	-	-	-	-	-	-	-
Norberaren akzioak saltzea edo ezereztea	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko finantza-tresnak pasibora birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-
Pasiboko finantza-tresnak ondare garbira birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	39.166	-	(67.866)	28.700	-	-
Negozio-konbinazioen ondoriozko ondare garbiaren igoera edo (-) jaitsiera	-	-	-	-	-	-	-
Akzioetan oinarritutako ordainketak	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	-	-	-	(11.750)	-	-	(11.750)
<i>Horietatik: obra eta fondo sozialetarako hautazko zuzkidura</i>	-	-	-	(11.750)	-	-	(11.750)
2017ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	727.167	770.589	-	106.491	(29.170)	86.023	1.661.100

(*) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

ESKUDIRU-FLUXUEN EGOERA-ORRIA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (*)

(Mila eurokotan adierazita)

	Oharra	2018	2017 (**)
A) USTIAPEN-JARDUEREN ESKUDIRU-FLUXUAK		(280.693)	1.390.288
Ekitaldiko emaitzak		118.926	106.491
Ustiapen-jardueren eskudiru-fluxuak lortzeko doikuntzak		70.815	100.937
Amortizazioa	52	16.896	17.415
Bestelako doikuntzak (a)		53.919	83.522
Ustiapen-aktiboan gehikuntza/murrizketa garbia		(1.024.755)	178.190
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak		17.303	39.149
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak		36.420	
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		(61.740)	
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak			(34.404)
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan		(1.035.212)	
Maileguak eta kobratzeko partidak			106.805
Ustiapeneko beste aktibo batzuk		18.474	66.640
Ustiapen-pasiboan gehikuntza/murrizketa garbia		555.099	1.005.649
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak		360	(764)
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan		-	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan		694.794	1.022.328
Beste ustiapen-pasibo batzuk		(140.055)	(15.915)
Irabazien gaineko zergen ondoriozko kobrantzak/ordainketak		(778)	(979)
B) INBERTSIO-JARDUEREN ESKUDIRU-FLUXUAK		64.427	51.449
Ordainketak		(27.106)	(24.351)
Aktibo ukigarriak	28	(20.307)	(24.351)
Aktibo ukiezinak		-	-
Mendekoetako, baterako negoziotako eta elkartuetako inbertsioak	27	(6.799)	-
Beste negozio-unitate batzuk		-	-
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta pasiboak		-	-
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak			-
Inbertsio-jarduerekin zerikusia duten beste ordainketa batzuk		-	-
Kobrantzak		91.533	75.800
Aktibo ukigarriak (b)	28	5.451	34.391
Aktibo ukiezinak		-	-
Mendekoetako, baterako negoziotako eta elkartuetako inbertsioak	27	48.646	1.621
Beste negozio-unitate batzuk		-	-
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta pasiboak		37.436	39.787
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak			1
Inbertsio-jarduerekin zerikusia duten beste kobrantza batzuk		-	-
C) FINANTZAKETA-JARDUERETAKO ESKUDIRU-FLUXUAK		(53.618)	(46.291)
Ordainketak		(56.723)	(48.505)
Dibidenduak	35	(33.565)	(29.170)
Mendeko pasiboak		-	-
Ondare propioaren tresnak amortizatzea	35	(10.271)	(7.585)
Ondare propioaren tresnak eskuratzea		-	-
Finantzaketa-jarduerekin zerikusia duten beste ordainketa batzuk	4	(12.887)	(11.750)
Kobrantzak		3.105	2.214
Mendeko pasiboak		-	-
Ondare propioaren tresnak jaulkitzea	35	3.105	2.214
Ondare propioaren tresnak besterentzea		-	-
Finantzaketa-jarduerekin zerikusia duten beste kobrantza batzuk		-	-
D) KANBIO-TASEN ALDAKUNTZEN ERAGINA		-	-
E)ESKUDIRUAREN EDO ANTZEKOEN GEHIKUNTZA/(MURRIZKETA) GARBIA (A+B+C+D)		(269.884)	1.395.446
F)ESKUDIRUA ETA ANTZEKOAK EPEAREN HASIERAN		1.822.276	426.830
G) ESKUDIRUA ETA ANTZEKOAK EPEAREN AMAIERAN		1.552.392	1.822.276
PRO MEMORIA			
ESKUDIRUAREN ETA ANTZEKOEN OSAGIAIK EPEAREN AMAIERAN	21		
Eskudirua		67.318	72.513
Eskudiruaaren pareko saldoak banku zentraletan		1.395.458	1.682.657
Beste finantza-aktibo batzuk		89.616	67.106
Ken: ageriko banku-zorpeko itzulgarriak		-	-

(*) Ikusi 2018ko urtarrilaren 1ean 4/2017 Zirkularra aplikatzearen ondoriozko eraginaren xehetasuna (2.2 oharra).

(**) Alderatzeko helburuarekin aurkezten da soilik (2.4 oharra).

(a) Batez ere fondoetarako zuzkidurak sartzen dira: narriaduraren ondoriozko zuzenketen ondoriozkoak eta eskudiru-irteerarik ekarri ez duten hornikuntzen ondoriozkoak.

(b) Salmentan sortutako irabazia edo galera dago zenbateko horietan sartuta.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

1. Entitatearen izaera

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (aurrerantzean Entitatea, Entitate Berria, Laboral Kutxa edo Caja Laborala), helbide soziala Arrasaten (Gipuzkoan) duen eta 2012ko azaroaren 2an eratu zen kreditu-kooperatiba berria da. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito eta Ipar Kutxa Rural S. Coop. de Crédito bat eginez sortu zuten. Kooperatiba kalifikatuaren izaera du Entitateak.

Espainiako Bankuak gainbegiratzen du, eta, baloreak jaulkitzen dituenek, baita Balore Merkatuko Komisio Nazionalak ere.

Entitatearen kapitalak ez du burtsan kotizatzen.

1.1 Caja Laboralaren eta Ipar Kutxaren arteko bat-egitea

2012ko urtean, Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren eta Ipar Kutxa Rural S. Coop. de Créditoren gobernu-organoen erabakiz, bi erakundeek bat egin eta Kreditu Kooperatiba Berria sortu zuten. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito du izena eta estatutu sozialetan zehaztuta dauden helburua, helbidea, kapitala eta gainerako ezaugarriak ditu. Kreditu Kooperatibaren 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Legeak eta legezko gainerako xedapen aplikagarriek arautzen dute.

Bat-egite horren eraginez, bat egindako kreditu-kooperatiba biak desegin eta iraungi egin ziren, likidazio-aldirik ireki gabe. Kooperatiba berria 2012ko azaroaren 2an erregistratu zen Gipuzkoako Merkataritza Erregistroan, eta data hori ezarri zen bat egindako entitateen eragiketak kontabilitateari begira Kreditu Kooperatiba Berriaren eragiketatzat hartzeko lehen eguntzat.

1.2 Estatutuak

Entitateko estatutu sozialen arabera, beraren jarduera ez dago inolako lurralde-eremutara mugatuta, eta bazkideen eta hirugarrenen finantza-beharrak kreditu-erakunde berezko jardueren bidez asetzea du helburu. Xede horrekin, gainerako kreditu-erakundeek egin ditzaketen mota guztietako eragiketa aktibo, pasibo eta zerbitzuzkoak egin ahal izango ditu, bere helburu kooperatiboak sustatzeko eta ahalik eta ondoen betetzeko balio dutenak barne. Arreta berezia eskainiko die bere bazkideen finantza-beharrei, eta hirugarrenekiko eragiketa aktiboetarako legezko mugak errespetatuko ditu.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Kreditu-kooperatibei hauek agintzen dizkie, besteak beste, beren lege-araudiak:

- a) Espainiako Bankuan aktibo likidoen gutxieneko ehuneko bat gordailututa izatea, gutxieneko erreserben koefizientea estaltzeko.
- b) Gordailuen Berme Funtsera hainbateko bat bideratzea, gordailugileek euren gordailuen zenbateko jakin bat berreskuratu ahal izateko.
- c) Ekitaldi bakoitzeko soberakin garbia Heziketako eta Sustapeneko Fondora eta erreserbetara bideratzea.
- d) Baliabide propioen gutxieneko bat gordetzea, egindako inbertsioen eta onartutako arriskuen arabera.

Kooperatibarteko Lankidetzaren Erakundeetarako ekarpena

2016ko uztailaren 20an MONDRAGONek egindako Kongresuko erabakien arabera, Entitateak aurreko ekitaldiko soberakinen (zergak eta kapitalerako interesak ordaindu ondorengoan) % 15eko dirulaguntza ematen die MONDRAGON Inversiones S. Coop. sozietateari eta MONDRAGON fundazioari. Zenbateko hori Kooperatiba arteko Fondo Sozialetik (KFStik) kentzen da.

Kongresu horretan hitzartutakoaren arabera, amaitu egin da MONDRAGON korporazioari atxikitako entitateen alde arrisku-linea bat zuzkitzeko Entitatearen konpromisoa.

1.3 Urteko kontu bateratuak

Caja Laboral Popular Taldeak eta haren partaidetzako erakundeek -aurrerantzean Taldea edo Laboral Kutxa Taldea- osatzen duten Partaidetzako Erakundeen Taldeko azken Entitate Nagusia da Entitatea. Hortaz, Entitatea behartuta dago, urteko kontu individual hauez gain, Taldearen urteko kontu bateratuak egitera. Horietan, mendeko sozietateetako eta baterako negozioetako partaidetzak eta erakunde elkartuetako inbertsioak sartuko dira. Urteko kontu bateratu horiek bereizita aurkeztu eta banan-banan ikuskatzen dira. Ekitaldian, datu hauek eman dituzte Taldearentzat: 124.173 mila euroko emaitza bateratua (112.849 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n), 1.688.842 mila euroko fondo propio bateratuak (1.619.363 mila eurokoak 2017ko abenduaren 31n) eta 1.687.948 mila euroko ondare garbi bateratua (1.728.428 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n).

Urteko kontu bateratu horiek 2019ko otsailaren 28an formulatu dira, eta Gipuzkoako Merkataritza Erregistroan daude gordailututa.

Laboral Kutxa Taldea osatzen duten sozietateak I. eranskinean zerrendatu ditugu.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2. Urteko kontuak aurkezteko oinarriak

2.1 Egoera zehaztasunez

2005eko urtarrilaren 1ean, obligazio berria sartu zen indarrean: urteko kontu bateratuak egiteko, Europar Batasunak onartu zituen Finantza Informazioko Nazioarteko Arauak - aurrerantzean FINA-EB- bete behar dituzte sozietateek, baldin eta balantzea ixtean baloreak estatu kideren bateko merkatu arautuan kotizatzeke onartuta bazituzten. Hori guztia, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 1606/2002 Arautegian, 2002ko uztailaren 19koan, dago ezarrita.

Hain zuzen ere, Espainiako kreditu-erakundeen kontabilitate-araubidea araudi horretara egokitzeko asmoz, Espainiako Bankuak 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularra, finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauari eta finantzetako egoera-orrien ereduari buruzkoa, argitaratu zuen, 2016ko ekitaldian 2016ko apirilaren 27ko 4/2016 Zirkularrak (EBZ 4/2016ak) aldatu zuena eta 2018ko urtarrilaren 1ean indargabetuta gelditu zena, Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra (EBZ 4/2017a) indarrean jarri zenean.

2017ko ekitaldiko urteko kontuak Entitateko kontseilariak egin zituzten, Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularra eta ondorengo aldaketak aintzat hartuz, urteko kontu horietako 2. oharrean deskribatutako kontabilitate-politikak eta balioztapen-irizpideak ezarriz. Hortaz, 2017ko abenduaren 31n Entitatearen ondarearen eta finantza-egoeraren irudi zehatza ez ezik, 2017ko ekitaldian izandako eragiketen emaitzen, aintzatetsitako sarrera eta gastuen, ondare garbiaren aldaketen eta eskudiru-fluxuen irudi zehatza ere ematen dute.

4/2004 eta 4/2017 Zirkular horietan jasota dagoenez, beren izaera kontuan hartuta, bat datoz bai Finantza Informazioko Nazioarteko Arauekin, bai Espainiako kontabilitate-ezarpenekin, eta ezarpen horiek aldatu ahala, moldatuz joango dira.

Horrenbestez, atxikitako urteko kontuak prestatzeko, Entitateko kontabilitate-erregistroak erabili dira, arauak agindutakoa betez, besteak beste hauek: aipaturiko Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularrak; Merkataritza Kodeak; Kapital Sozietateen Legearen testu bategina onartu zuen 2010eko uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuak (Sozietate Anonimoen Legea eta Erantzukizun Mugatuko Sozietateen Legea indargabetu zituenak) eta haren ondorengo aldaketek; eta ezarri beharreko Espainiako gainerako legeriak. Horiek horrela, Entitateak 2018ko abenduaren 31n zeukan ondarearen eta finantza-egoeraren irudi zehatza ez ezik, egun horretan amaitutako urteko ekitaldiko eragiketen emaitzen, aintzatetsitako sarrera eta gastuen, ondare garbiko aldaketen eta eskudiru-fluxuen berri zehatza ere ematen du.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ez da geratu eragin nabarmena duen nahitaezko kontabilitate-printzipio eta -araurik eta nahitaezko balioztapen-irizpiderik aplikatu gabe. Hain zuzen ere, 13. oharrean laburtu ditugu kontu hauetan aplikatutako kontabilitate-printzipio eta -araurik eta balioztapen-irizpiderik nabarmenenak. Urteko kontu hauetan jaso den informazioa Entitateko kontseilarien erantzukizuna da.

2018ko ekitaldiko urteko kontuak Kontseilu Errektorearen 2019ko otsailaren 28ko bileran formulatu zituzten Entitateko kontseilariak. Orain, Batzar Nagusiaren onespeneren zain daude, eta espero dugu aldaketa nabarmenik egin gabe onestea.

Urteko kontuok, kontrakorik esaten ez bada, mila eurokotan aurkeztu dira.

2.2 Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra indarrean sartzea

2018ko urtarrilaren 1ean indarrean sartu da Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko kreditu-erakundeentzako 4/2017 Zirkularra, finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauari eta finantzetako egoera-orrien ereduari buruzkoa, 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularra indargabetu duena. Hauxe da zirkular horren helburua: Finantza Informazioko Nazioarteko Arau (FINA) berri 2, FINA 15a eta FINA 9a, ezartzearen ondorioz Europako kontabilitate-ordenamenduan egin diren aldaketetara egokitzea Espainiako kreditu-erakundeen kontabilitate-araubidea. Izan ere, aldarazi egin dituzte 2018ko urtarrilaren 1etik aurrera sarrera arruntak eta finantza-tresnak, hurrenez hurren, kontabilizatzeko irizpideak. Azken horiek aparteko garrantzia dute kreditu-erakundeentzat.

FINA 9 "Finantza-tresnak" araura egokitzeko prozesuaren harira, 4/2017 Zirkularrak aldaketak eragin ditu aurreko araudian, finantza-aktiboak eta -pasiboak sailkatzearen, balioztatzearen eta aintzatestearen alorretan. Errekerimendu horiek atzeraeraginez ezarri behar dira, 2018ko urtarrilaren 1eko irekierako balantzea doitzuz. Halere, ez da beharrezkoa finantzetako egoera-orri konparatiboak berriro ematea. Hona hemen arau horren alderdi nagusiak:

- 4/2017 Zirkularrak mantendu baina sinplifikatu egin du balioztapen mistoaren eredia, eta finantza-aktiboak balioztatzeke 3 kategoria nagusi ezarri ditu: amortizatutako kostuan, arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela eta arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela. Entitatearen negozio-ereduaren eta finantza-aktiboaren kontratuzko eskudiru-fluxuaren ezaugarrien araberakoa da sailkapen-oinarria. Ondare garbiko tresnetako inbertsioak arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela balioztatu behar dira, baina hasieran aukera emanez arrazoizko balioaren aldaketak beste emaitza global ez-birziklagarri batean aurkezteko, betiere tresnari negoziatzeko eusten ez bazaio. Negoziatzeko eusten bazaio ondare-tresnari, emaitzetan aurkeztu behar dira arrazoizko balioaren aldaketak.

Finantza-pasiboak dagokienez, 4/2017 Zirkularrak ez du aldaketarik ekarri sailkapenean eta balioztapenean. Salbuespen bakarra dago: norberaren kredituaren arriskuko aldaketak beste emaitza global batean onartu behar dira, arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten pasiboetan.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularren baitan, "espero diren kreditu-galeren" eredu berria dago; 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularreko eta ondorengo aldaketetako "narriaduraren ondoriozko galeren" eredu ordezkatzen du, eta galerak arau horrekin baino lehenago aintzatestea dakar.

Metodologia horren arabera, hasierako aitopenen ondoren, "Arrisku normaltzat" sailkatu behar dira eragiketak, eta espero diren galerak hurrengo 12 hilabeteetan aintzatsi. Eragiketaren hasierako aintzatespenean dagoen ez betetzeko arriskua nabarmen areagotzen bada, "Zaintza bereziko arrisku normaltzat" sailkatuko dira, eta espero diren galerak eragiketaren hondar-epemugari dagokion epean aintzatsiko, ezar litezkeen hedapen-aukerak ere aintzat hartuta, dagokionean. Azkenik, eragiketak narriatuta badaude, hau da, diruaren denbora-balioa kontuan hartuta inbertsioaren zati bat ez berreskuratzea espero bada, "Zalantzazko arriskutzat" sailkatu behar dira, eta espero den galera eragiketen hondar-epemugan aintzatsi behar da. Orobat, eragiketa narriatuetan, kontabilitate-balioan (hornikuntzak kenduta) aintzatesten dira interesak, ez hornikuntzak egin aurretiko zenbateko gordina aintzat hartuta.

Gainera, espero den galeraren eredu berria kontuan hartuta, Espainiako Bankuak eguneratu egin ditu horniduren estimazio kolektiboa zehazteko parametroak eta metodologia, Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaera biltzen duten datu eta estatistika-ereduetan oinarrituz eta barneko metodologiak garatzearen ordezko aukera gisa.

- 4/2017 Zirkularrak lasaitu egin ditu estalduraren eraginkortasunerako errekerimenduak, eta harreman ekonomikoa eskatzen du estalitako partidaren eta estaldura-tresnaren artean, eta estalitako ratioa Entitateak arriskua kudeatzeko erabiltzen duena izan dadila. Aurreko araudiaren baitan, estaldura oso eraginkorra da, hala aurrera nola atzera begira.

2018ko urtarrilaren 1ean araua lehen aldiz ezartzeko, esparru hauek hartzen zituen egokitzapen-proiektua jorratu zuen Entitateak 2017an, Kontseilu Errektoreak gainbegiratuta:

a) Finantza-tresnen sailkapena eta balioztapena

Entitatean dauden negozio-ereduak ebaluatu eta identifikatzeaz gain, tresnak sailkatu egin dira, negozio-eredu horiek kontuan hartuta eta "printzipala eta interesak soilik ordaintzea" izeneko baldintzak bete diren ala ez kontuan hartuta (PIOS testa).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira Entitateak esparru horretan izan dituen inpaktu kualitatibo nagusiak:

- "Maileguak eta kobratzeko partidak" zorroko finantza-aktiboen sailkapenak eta balioztapenak ez dute aldaketa handirik izan, kreditu-zorroen azpiko finantza-aktiboen kontratuzko fluxuak burutzean oinarritzen baita gure negozio-eredua. Era berean, egindako azterketan ez dugu antzeman inolako zorrerik, 4/2017 Zirkularrak amortizatutako kostuan neurtzeko ezartzen duen kontratuzko eskudiru-fluxuen irizpidea ez betetzea eragingo duten ezaugarri bereziak dituenik.
- Kontseilu Errektoreak eta Entitateko Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak 2018ko urtarrilaren 1ean ebaluatu dituzte "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" eta "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" izeneko zorro zaharrak osatzen zituzten azpi-zorroetarako negozio-eredu egokiak. Horretarako, faktore jakin batzuk hartu dituzte aintzat: maiztasuna, aurreko ekitaldietako salmenten egutegia eta zenbatekoa, saltzeko arrazoiak, interes-tasen sentikortasuna eta etorkizuneko salmenten proiektzioak. Ildo horretatik, zorra adierazten duten baloreen zorroetan birsailkapen nabarmenak egin dira, "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" kategoriatik "amortizatutako kostuan" kategoriara. Era berean, birsailkatu egin dira 4/2017 Zirkularrean xedatutako kontratuzko eskudiru-fluxuen irizpidea betetzen ez duten errenta finkoko aktiboak, "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" kategoriatik, "arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela" kategoriara.
- "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" zorroan sailkatuta zeuden kapital-tresna batzuk, batez ere inbertsio-kolektiboko erakundeak, "arrazoizko balioarekin eta emaitza-kontuan aldaketak dituztela" sailkatu dira.
- "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak" zorroak ez du aldaketarik izan, eta "arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela" sailkatu da.
- Entitateak ez du finantza-pasiboetan aldaketarik izan, ez duelako "arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela" balioztatutako pasiborik.

b) Finantza-tresnetan kreditu-arriskuaren narriadura nabarmena neurtzea

Alor horretan, Entitateak erabaki du Espainiako Bankuak bere esperientzian eta Espainiako bankuen sektoreaz eta etorkizuneko aurreikuspenez duen informazioan oinarrituz zehaztutako estaldura-ehunekoak eta etorkizuneko baldintzei buruzko aurreikuspenak aplikatzea, 4/2017 Zirkularrean xedatutako errekerimendu berrietara egokituta.

Era berean, berme erreal eraginkorretatik zer zenbateko berreskuratu zehazteko, Espainiako Bankuak -bere esperientzian eta Espainiako banku-sektoreari buruz duen informazioan oinarrituta- 4/2017 Zirkularrean bidez zenbatetsitako deskontuak ezartzen dizkio Entitateak erreferentziako balioari.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

Aurreikusten diren kreditu-galeretan oinarritutako narriaduraren eredu berriaren ondorioz, handitu egin dira "Maileguak eta kobratzeko partidak" zorroaren hornidurak.

c) Estaldura-kontabilitatea

4/2017 Zirkularren Lehen Xedapen Iragankorreko 4. atala ezarriz, Entitateak 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularrean eta ondorengo aldaketetan jasota dagoen estaldura-kontabilitateari eustea erabaki du, eta, ondorioz, arlo horretan ez da aldaketarik gertatu.

d) Beste eragin batzuk

Azpimarratu behar da, halaber, esleitutako higiezinaren kontabilitate-erregimenak ia bere horretan jarraitzen duela; hau da, ez duela ia aldaketarik izan indargabetutako zirkularren edukitik, azalpen batzuk gehitu badira ere. Alde batetik, azpimarratu da esleitutako aktiboak merkatuaren egungo baldintzen arabera balioztatu behar direla, etorkizuneko balio-handitzeak aintzat hartu gabe; eta, bestetik, esleitutako higiezinak sailkatzeko irizpideak oso-osorik bildu dira eta eutsi egin zaio lehentasunez saltzeko eutsitako aktibo ez-korrontetzat aintzatesteko irizpideari, kreditu-erakundeek ahalik eta lasterren saltzeko ohiko asmoari jaramon eginez eta, beraz, euren ohiko jardueratik kanpo dauden erabilera jarraiturako asmoak baztertuz. Era berean, Espainiako Bankuak gogortu egin ditu estaldura-ehunekoak, bere esperientzian eta Espainiako bankuen sektoreaz eta etorkizuneko aurreikuspenez duen informazioan oinarrituz. Hain zuzen ere, Entitateak ehuneko horiek ezartzea erabaki du. 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden eragiketetan narriadura-irizpide berriek duten inpaktua estimatu du Entitateak.

Azkenik, 4/2017 Zirkularren Lehen Xedapen Iragankorreko 6. atala betez, inpaktu kualitatibo nagusi hauek eduki ditu Entitateak, 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden kontratuetan xedapen hori atzeraeraginez ezarri ondoren:

- *Eragiketa horien etekina edo kostu efektiboa osatzen duten kreditu-komisioak:* 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularren pean, komisio horiek geroratu eta eragiketaren bizialdi osoan aintzatestsi behar dira galdu-irabazien kontuan. Hala, 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularren aurretiko irizpidea ordeztu egin da, haren arabera zerbitzuei lotutako kostu zuzenak eragiketaren hasieran egozteko aukera baitzegoen. Entitateak zenbatetsi egin du 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden eragiketetan aurretiaz egotzitako kostu zuzenak osorik geroratzeak duen inpaktua.

Oharrak banakatzeari dagokionez, 4/2017 Zirkularri loturiko aldaketak egungo aldi bano ez dira aplikatu. Alderaketarako informazio-aldiko oharren banakapenek eutsi egin diete aurreko ekitaldian ezartzen ziren banakapenei (2.4 oharra).

Ondoren, 4/2017 Zirkularra Entitatean ezartzeak duen inpaktuari lotutako banakapenak zehaztuko ditugu.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Finantza-tresnen sailkapena eta neurketa

Hurrengo taulan jaso dira, batetik, 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularren eta ondorengo aldaketan eta 2018ko urtarrilaren 1ko 4/2017 Zirkularren arteko alderaketa, sailkapenari eta neurketari dagokiena (kontabilitate-balioaren narriadurarik eta eguneratzerik gabe, 2018ko urtarrilaren 1ean) eta, bestetik, liburu-etako zenbatekoa.

4/2017 Zirkularra	4/2004 Zirkularra		4/2017 Zirkularra	
	Zorroa	Kontabilitate-balioa (mila eurokotan)	Zorroa	Kontabilitate-balioa (mila eurokotan)
Ondare-tresnak	Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak (abenduan kostuarekin balioztatzen zirenak ere sartuta)	179.364	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	54.400
			Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	124.964
Zorra adierazten duten baloreak	Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	4.384.079	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	8.988
			Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	3.877.967
			Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	497.124
	Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	349.525	Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	349.525
Maileguak eta aurrerakinak	Maileguak eta kobratzeko partidak	13.739.368	Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	13.739.368

Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak berdinkatzea 4/2004 Zirkularretik 4/2017 Zirkularrera

Hurrengo taulan jaso da 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularren eta 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017 Zirkularren arteko berdinkatzea, 4/2017 Zirkularren errekerimendu berrien ondorioz finantza-tresnek izan duten narriadurari dagokionez (zorroak birsailkatu eta gero).

	Mila eurokotan		
	4/2004 Zirkularra 2017-12-31koa	Narriaduraren ondoriozko eragina	4/2017 Zirkularra 2018-01-01ekoa
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	387.199	10.160	397.359
Maileguak eta aurrerakinak	387.199	10.160	397.359
Zorra adierazten duten baloreak	-	-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	10.803	-	10.803
Zorra adierazten duten baloreak	10.803	-	10.803
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	497.038	(219)	496.819
Emandako konpromisoak eta bermeak	20.992	-	20.992
	916.032	9.941	925.973

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Balantzea berdinkatzea 4/2004 Zirkularretik 4/2017 Zirkularrera

Segidan, 2017ko abenduaren 31ko 4/2004 Zirkularretik 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017ko Zirkularrera bitartean balantzeak izan duen berdinkatzea ikusiko dugu, 4/2017 Zirkularrak sailkapenean, neurketan eta narriaduran duen inpaktua kontuan hartuta -aldatu diren balantzeko epigrafeak baino ez ditugu jaso-.

AKTIBOA	4/2004 Zirkularra 2017-12- 31koa	Nomenklatura- aldaketa (*)	Mila eurokotan		
			Sailkapenaren eta neurketaren ondoriozko inpaktua / Komisioak	Narriaduraren ondoriozko inpaktua / Bestelakoak	4/2017 Zirkularra 2018-01- 01ekoa
Negoiazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak		-	63.388	-	63.388
Ondare-tresnak		-	54.400 (c)	-	54.400
Zorra adierazten duten baloreak		-	8.988 (d)	-	8.988
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		622.088	-	-	622.088
Ondare-tresnak		124.964 (c)	-	-	124.964
Zorra adierazten duten baloreak		497.124 (d)	-	-	497.124
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	4.563.443	(622.088)	(3.941.355)	-	
Ondare-tresnak	179.364	(124.964) (c)	(54.400) (c)	-	
Zorra adierazten duten baloreak	4.384.079	(497.124) (d)	(3.886.955) (d)	-	
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan		14.088.893	3.775.053	(10.160)	17.853.786
Zorra adierazten duten baloreak		349.525 (b)	3.782.064 (d)	-	4.131.589
Maileguak eta aurrerakinak		13.739.368 (a)	(7.011) (f)	(10.160) (e)	13.722.197
Maileguak eta kobratzeko partidak	13.739.368	(13.739.368)	-	-	
Maileguak eta aurrerakinak	13.739.368	(13.739.368) (a)	-	-	
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	349.525	(349.525)	-	-	
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	216.314	-	-	219 (g)	216.533
Zergen ondoriozko aktiboak	278.164	-	-	4.524 (h)	282.688
AKTIBOA GUZTIRA	21.766.528	-	(102.914)	(5.417)	21.658.197

(*) Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularra indarrean sartzearen ondorioz.

- 2017ko abenduaren 31n "Maileguak eta kobratzeko partidak" epigrafean sailkatutako zenbatekoak "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafean sailkatu dira, zorroaren izena aldatu egin baita EBZ 4/2017 indarrean sartu ondoren.
- 2017ko abenduaren 31n "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" epigrafean sailkatutako tresnak "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafean sailkatu dira, zorroaren izena aldatu egin baita EBZ 4/2017 indarrean sartu ondoren.
- 2017ko abenduaren 31n "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako ondare-tresnak "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean birsailkatu dira, zorro horren izena aldatu egin baita EBZ 4/2017 indarrean sartu ondoren. Hortik kanpo daude, ordea, PIOS testa betetzen ez duen helburudun titulu jakin batzuk, batez ere inbertsio-fondoetako eta arrisku-kapitaleko fondoetako partaidetzak; halakoak "Negoziazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" epigrafean sailkatu dira. 12.578 mila euroko ezkutuko gainbalioak erreserbetan sailkatu dira, PIOS testa bete ez duten azken aktibo horiek birsailkatu egin baitira.
- Zorroetako negozio-ereduak berrikusi ondoren, 2017ko abenduaren 31n 3.877.967 mila euroko arrazoizko balioa zuten zor-tresnen azpi-zorro batzuk identifikatu ditu Entitateak "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean, finantza-tresnei mugaeguneratu arte zorroan eustera bideratutako gestioarekin. Horregatik, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Zorra adierazten duten baloreak" epigrafean sailkatu dira. Aipaturiko azpi-zorroetan dauden aktibo guztiek betetzen dute PIOS testa. Egin den sailkapen berriaren ondorioz, ezeztatu egin da 95.903 mila euroko ezkutuko gainbalio gordinen aintzatespena (ezkutuko elementuei lotutako mikroestaldurako doikuntzak kendu eta gero), amortizatutako kostuan balioztatzeraz igaro baitira. Bestalde, 2017ko abenduaren 31n "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako gainerako zor-tresnak "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean birsailkatu dira, zorro horren izena aldatu egin baita EBZ 4/2017 indarrean sartu ondoren. Hortik kanpo gelditu da, ordea, 8.988 mila euroko merkatu-balioa duen erreferentzia bat; izan ere, ez du PIOS testa bete eta, ondorioz, "Negoziazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" epigrafean sailkatu da. Azken aktibo horren 1.012 mila euroko minusbalio gordinak erreserbetan sailkatu dira (zerga kenduta).
- Kontabilitate-politika aldatu ondoren "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafean sartutako aktiboen balioa narriatu delako hornikuntzak handitzeko beharrari dagokio.
- Kreditu-komisioak erregistratzeko metodologia aldatu izanaren inpaktuari dagokio.
- "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafeko aktiboen balio-narriadura txikitzeari dagokio; 219 mila eurokoa da murrizketa.
- Narriaduraren ondoriozko horniduren hazkundearen eta komisioen zerga-eraginari dagokio.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

PASIBOA	Mila eurokotan				
	4/2004 Zirkularra 2017-12- 31koa	Nomenklatura -aldaketa (*)	Sailekapenaren eta neurketaren ondoriozko inpaktua / Komisioak	Narriaduraren ondoriozko inpaktua / Bestelakoak	4/2017 Zirkularra 2018-01- 01koa
Zergen ondoriozko pasiboak	93.745	-	-	(27.079)	(a) 66.666
PASIBOA GUZTIRA	20.105.428	-	-	(27.079)	20.078.349

(*) Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularra indarrean sartzearen ondorioz.

a) 2018ko urtarrilaren 1ean zorroak birsailekatzearen ondorioz aintzatespena kendutako ezkutuko plusbalioen (aurreko taulan aipatu direnen) zerga-eraginari dagokio.

ONDARE GARBIA	Mila eurokotan				
	4/2004 Zirkularra 2017-12- 31koa	Nomenklatura -aldaketa (*)	Sailekapenaren eta neurketaren ondoriozko inpaktua / Komisioak	Narriaduraren ondoriozko inpaktua / Bestelakoak	4/2017 Zirkularra 2018-01- 01koa
FONDO PROPIOAK	1.575.077	-	3.279	(7.157)	1.571.199
Bestelako erreserbak	770.589	-	3.279	(d) (7.157)	(d) 766.711
Beste emaitza global metatu bat	86.023	-	(77.374)	-	8.649
Emaitzetan birsailekatuko ez diren elementuak	-	31.068	(9.055)	-	22.013
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak		31.068	(a) (9.055)	(c) -	22.013
Emaitzetan birsaileka daitezkeen elementuak	86.023	(31.068)	(68.319)	-	(13.364)
Estaladura-deribatutak. Eskudiru-fluxuen estaldurak (zati eraginkorra)	(30.837)	-	-	-	(30.837)
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak		85.792	(a) (68.319)	(b) -	17.473
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	116.860	(116.860)	(a) -	-	
Zor-tresnak	85.792	(85.792)	-	-	
Ondare-tresnak	31.068	(31.068)	-	-	
ONDARE GARBIA	1.661.100	-	(74.095)	(7.157)	1.579.848
PASIBOA ETA ONDARE GARBIA GUZTIRA	21.766.528	-	(74.095)	(34.236)	21.658.197

(*) Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularra indarrean sartzearen ondorioz.

a) 2017ko abenduaren 31n "Emaitzetan birsaileka daitezkeen elementuak - Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako zenbatekoak "Emaitzetan birsaileka daitezkeen elementuak - Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak" epigrafean sailkatu dira, EBZ 4/2017 indarrean sartzearen ondorioz. Hortik kanpo gelditu dira ondare-tresnekin lotutakoak, ez baitira emaitzetan birziklagarriak eta, beraz, "Emaitzetan birsailekatuko ez diren elementuak - Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak" epigrafean birsailekatu dira.

b) 2017ko abenduaren 31n "Saltzeko prest dauden finantza-tresnak" epigrafean erregistratuta egonik, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafean birsailekatu diren zor-tresnak amortizatutako kostuan balioztatzearen eragina.

c) Inbertsio-fondoaren eta arrisku-kapitaleko fondoaren ezkutuko plusbalioak (PIOS testa betetzen ez duten aktiboak) beste emaitza global metatu batetik erreserbetara birsailekatzearen inpaktua.

d) Hauei dagokie: kreditu-komisioak (-5.048 mila eurokoak) erregistratzeko metodologia aldatzearen inpaktuari, narriaduraren ondoriozko hornidurak (-7.157 mila eurokoak) handitzearen inpaktuari eta plusbalio garbiak (+8.327 mila eurokoak), 2017ko abenduaren 31n arrazoizko balioarekin eta ondare garbian aldaketak dituztela kategoriatik 2018ko urtarrilaren 1ean arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela kategoriarira birsailekatu direnenak, intsuldatzearen inpaktuari.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Segidan, kontabilitate-zifretan agregatutako inpaktuak aurkeztuko ditugu:

	Miloi eurokotan
Balantzearen gaineko eragin garbia	(81,2)
Kreditu-inbertsioaren narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa hazkundera	(10,1)
Esleitutako aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa murrizketa	0,2
Kreditu-komisioetan egozteko dagoen sarreraren erregistroa	(7,0)
Inbertsio-zorroen birsailkapenak	(95,9)
Eraginei lotutako geroratutako zergak	31,6
Ondare garbiaren gaineko eragina (murrizketa)	(81,2)
Balioztapenagatiko doikuntzen gaineko eragina (murrizketa)	(77,4)
Erreserben gaineko eragina (murrizketa)	(3,8)

Errenta finkoko azpi-zorro batzuk arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela kategoriatik arrazoizko balioan eta emaitzetan aldaketak dituztela kategoriara eta amortizatutako kostuan kategoriara sailkatu izanak murrizketa handia eragin du balioztapenagatiko doikuntzetan.

4/2017 Zirkularra ezartzeak eragin negatiboa izan du Talde bateragarriaren CET1 Fully loaded ratioan: oinarritzko 93 puntu ingurukoa.

Azkenean, Entitatea kide duen Talde bateragarriak erabaki du Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2017ko abenduaren 12ko araudian FINA 9ak kapitalean duen inpaktua arintzeko jasotzen diren doikuntza iragankorrak (Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularrean jasotakoekin pareka daitezkeenak) ez aplikatzea. Araudi horrek EBren 575/2013 Erregelamendua aldatzen du, FINA 9a indarrean sartzeak fondo propioetan duen inpaktua arintzeko eta edozein estatu kidetako dibisa nazionalean izendatutako sektore publikoaren zenbait esposiziori dagozkion esposizio handiak bideratzeko xedapen iragankorrei dagokienez.

2.3 Espainiako Bankuaren 2018ko abenduaren 21eko 2/2018 Zirkularra indarrean sartzea

2019ko urtarrilaren 1ean indarrean sartu da Espainiako Bankuaren 2018ko abenduaren 21eko 2/2018 Zirkularra. Hauek aldatzen ditu: batetik, kreditu-erakundeentzako 4/2017 Zirkularra, azaroaren 27koa, finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauak eta finantzaketako egoera-orrien ereduak xedatu zituena, eta, bestetik, 2013ko maiatzaren 24ko 1/2013 Zirkularra, Arriskuen Informazio Zentralari buruzkoa. Hauxe da zirkular horren helburua: Finantza Informazioko Nazioarteko Arau berria (FINA 16a) ezartzearen ondorioz Europako kontabilitate-ordenamenduan egin diren aldaketetara egokitzea Espainiako kreditu-erakundeen kontabilitate-araubidea. Izan ere, aldarazi egin ditu 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera errentamenduak kontabilizatzeko irizpideak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Errentarientzat kontabilitate-eredu bakarra ezartzea da 2/2018ko Zirkularrak ekarri duen aldaketarik handiena. Ildo horretan, 12 hilabetetik gorako iraupena duten errentamendu guztien aktiboak eta pasiboak aintzatesteko eskatzen die, salbu eta azpiko aktiboa balio txikikoa edo ukiezina bada. Aldaketarik handiena, beraz, hauxe da: errentariak aktibo bat aintzatesi behar du erabilera-eskubideagatik, errentan hartutako azpiko aktiboa erabiltzeko duen eskubidea dela eta, eta, horrekin batera, errentamenduagatik pasiboa ere aintzatesi behar du, errentamenduagatik (egungo balioa aintzat hartuta) ordaintzeko betebeharra dela eta. Aktiboa kontratuaren iraupen osoan amortizatuko da, eta pasiboak finantza-gastua eragingo du.

Entitatearen kontratu-tipologia nagusiaren arabera, erabilera-eskubideagatik aktiboa eta errentamenduagatik pasiboa estimatu beharko ditu, ustiapen-jarduerari lotuta bulego moduan erabiltze dituen ondasun higiezinaren errentamenduengatik.

Oraindik Espainiako Bankuaren 2/2018 Zirkularra ezartzeko proiektuaren emaitzak berrikuste-fasean daudenez, arau hori ezarriz 34,5 milioi euro inguruko zenbatekodun aktiboa eta pasiboa erregistratu beharko lirateke; baina, horrek ez luke eraginik izango ondarean.

2.4 Informazioaren alderagarritasuna

Espainiako kreditu-erakundearen kontabilitate-erregimena FINA 15 eta FINA 9 arauak dakartzaten aldaketetara egokitzeko asmoz, Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra kaleratu zen 2017ko abenduaren 6an, 2004ko abenduaren 22ko 4/2004ko Zirkularra indargabetu zuena, 2018ko urtarrilaren 1etik aurrerako ekitaldietarako.

Zirkular horrek aldatu egin du finantzetako egoera-orrien epigrafe batzuk banakatzeko eta aurkezteko modua, aipaturiko FINA 9 araura egokitzeko asmoz. Arauak berak ahalbidetzen duenez, Entitateak erabaki du alderatzeko finantzetako egoera-orriak berriro ez adieraztea; izan ere, 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiari buruzko informazioa ez denez irizpide horien arabera sortu, ez da alderagarria. 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko informazioa ez da Zirkular horren arabera berregin. Dena dela, 4/2004 Zirkularraren eta ondorengo aldaketen arabera adierazi diren 2017ko abenduaren 31ko saldoen eta 4/2017 Zirkularraren arabera adierazi diren 2018ko urtarrilaren 1eko saldoen arteko berdinkatzea egin da 2.2 oharrean.

Era berean, deribatuekiko eragiketen ondorioz jasotako albokoak, 2017ko ekitaldian 143.430 mila euroko kostua zutenak eta "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Gordailuak - Kreditu-erakundeak" epigrafean sartzen zirenak, birsailkatu egin dira urteko kontu hauetan, egungo ekitaldiko "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafearekin alderatu ahal izateko.

2018ko abenduaren 31n amaitutako urteko ekitaldiari dagokion kontabilitate-informazioa, 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularraren irizpideei jarraikiz jaso, 2017koaren parean jarri da, alderatu ahal izateko. 2018ko ekitaldikoarekin alderatzea da 2017ko ekitaldiko informazioa aurkezteko helburu bakarra, eta ez da 2018ko ekitaldiko urteko kontuen barruan kontuan hartuko.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2.5 Transakzioen urtarokotasuna

Entitatearen jarduerak direla eta, transakzioak ez dira ziklikoak edo urtaroaren arabekoak. Horregatik, ez da banakapen berezirik sartu 2018ko ekitaldiko urteko kontuen txostenean.

3. Aldaketak eta akatsak kontabilitate-irizpide eta -estimazioetan

a) Ziurgabetasuna balioztatu eta estimatzearen alderdi kritikoak

Urteko kontu hauetan jaso den informazioa Entitateko kontseilarien erantzukizuna da. Urteko kontu hauetan zenbait aktibo, pasibo, sarrera, gastu eta konpromiso balioztatze erabili diren estimazioak, dagokionean, Entitateko goi-zuzendariek egin dituzte, eta kontseilariak berretsi. Honako hauek hartu dira kontuan estimazio horietan:

- Finantza-aktiboak gestionatzeko erabiltzen diren negozio-ereduen aldakuntzak (13.e oharra).
- Zenbait finantza-aktibo narriatzeagatiko galerak (13.h oharra).
- Aktibo ukigarrietako eta aktibo ukiezinetakako elementuei aplikatutako balio-bizitza (13.q eta 13.r oharra).
- Bigarren mailako merkatu ofizialetan kotizatu ez diren zenbait finantza-aktiboren arrazoizko balioa (13.e oharra).
- Horniduretan eta pasibo kontingenteetan espero den kostua eta bilakaera (13.s oharra).
- Enplegu ondoko ordainketen ondoriozko konpromisoak eta pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesi aktuarialak (13.o oharra).
- Kreditu fiskal aktibatuen berreskuragarritasunaren ebaluazioa (13.p oharra).
- Balantzean eutsitako aktibo higiezinaren arrazoizko balioa (13.t oharra).
- Sozietateen gaineko zergaren estimazioa (36. oharra).

2018ko abenduaren 31n unean uneko kontu-sailari buruz eskuragarri genuen informaziorik onena erabili dugunez estimazioak egiteko, gerta liteke etorkizuneko gertakarien ondorioz horiek aldatu behar izatea hurrengo ekitaldietan. Edozein modutan ere, aldaketa hori prospektiboa izango da, eta estimazio-aldaketaren eraginak dagokion galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Kontabilitate-irizpideen aldaketak

Transakzio edo jazoera jakin bat arautzen duen kontabilitate-arauren bat aldatzen denean edo Kontseilu Errektoreak, behar bezala justifikatutako arrazoiak tarteko, kontabilitate-irizpideak aldatzea erabakitzen duenean, aldaketok atzeraeraginez aplikatzen dira, baldin eta:

- Ezinezkoa bada aurreragoko ekitaldi batean alderatzeko emandako informazioari buruzko kontabilitate-irizpide bat aldatzeak ekitaldi bakoitzean dituen eraginak zehaztea. Kasu horretan, atzeraeraginez aplikatu daitezkeen ekitaldirik zaharrenaren hasieran aplikatzen da kontabilitate-irizpide berria. Ezinezkoa ez bada kontabilitate-irizpide berria aurreko ekitaldi guztiei aplikatzeagatik uneko ekitaldian metatuko den eragina zehaztea. Kasu horretan, aplikatzea posible den datarik urrunekoenetik aurrera aplikatuko da irizpide berria.
- Irizpidea aldatu edo ezartzen duen xedapenak edo arauak ez badu esaten noiztik aplikatu behar den.

Entitateari aplikagarri zaion kontabilitate-araudian aurreko ekitaldian aplikatuarekin alderatuta izandako aldaketak 2.2 oharrean jaso dira.

c) Kontabilitate-estimazioen akatsak eta aldaketak

Kontabilitate-akatsak

Urteko kontuak egitean aurreko ekitaldietan sortutako akatsak ez-egiteen edo zehaztasun-falten ondorio dira. Horiek epealdi horietarako urteko kontuak egitean eskura zegoen eta Entitateak egoera-orriok egitean erabili behar zukeen informazio fidagarriaren erabilerako hutsegiteek ekarri dituzte.

Aurreko ekitaldietako akatsak aurkitu ondorengo lehen urteko kontuetan zuzentzen dira atzeraeraginez, inoiz egin izan ez balira bezala, eta:

- Akatsa duten finantzetako egoera-orrietako partiden zenbatekoak, urteko kontuetan alderatzeko argitaratzen direnak, berriro ematen dira, bai eta txostenaren oharrak ere.
- Informazioa aurkezten zaion ekitaldirik zaharrenaren irekiera-balantzea berriro ematen da, baldin eta alderatzeko aurkezten diren finantzetako lehen egoera-orriak baino lehenago gertatu bazen akatsa.

Ezinezkoa denean lehenagoko ekitaldi batean alderatzeko emandako informazioa okerra izateak ekitaldi bakoitzean duen eragina zehaztea, zuzendu egiten dira kopuruak berritzeko aukera ematen duten ekitaldirik zaharrenetako hasierako saldoak. Ezinezkoa bada akats batek aurreko ekitaldi guztietan izan duen eragin metatua uneko ekitaldian zehaztea, alderatzeko emandako informazioa berriro ematen da, errorea aurrera begira zuzenduz, posible den datarik urrunekoenetik aurrera.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Ondare garbiari eragiten dioten aurreko ekitaldietako akatsak aurkitzen diren ekitaldian zuzentzen dira, kasuan kasuko ondare garbiaren kontua erabiliz, betiere. Aurreko ekitaldietako akatsak ez dira sekula horiek aurkitu direneko ekitaldiko galdu-irabazien kontua erabiliz zuzentzen. Salbuespen bakarrak: garrantzi erlatiborik ez izatea eta, aurreko paragrafoan adierazitakoari jarraikiz, ezinezkoa izatea akatsaren eragina zehaztea.

Aldaketak kontabilitate-estimazioetan

Kontabilitate-estimazioan aldaketak egitea da aktibo edo pasibo baten liburuetakoa zenbatekoan edo aktibo baten aldizkako kontsumoan doikuntzak egitea. Horretarako, elementuaren egungo egoera, etorkizunean espero diren irabaziak eta kasuan kasuko aktibo eta pasiboetara lotutako betebeharrak hartzen dira kontuan.

Kontabilitate-estimazioetan aldaketak egin ahal izateko, aparteko informazioa edo gertakari berriak lortu behar dira, eta, beraz, aldaketak ez dira akats-zuzenketak. Aldaketak etorkizunera begira aintzatesten dira aldaketak eragindako ekitaldiko edo etorkizuneko ekitaldiko edo ekitaldietako galdu-irabazien kontuan.

2018ko eta 2017ko ekitaldietan ez da aurreko ekitaldiei dagokien errore-zuzenketa nabarmenik egin. Bestalde, kontabilitate-estimazioetan ere ez da egin ekitaldi horiei eragiten dien edo etorkizuneko ekitaldiei eragin ahal dien aldaketa nabarmenik.

4. Ekitaldiko soberakinaren aplikazioa

Kreditu Kooperatibei buruzko 13/1989 Legearen arabera -Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 20/1990 Legeak aldatu zuen-, Nahitaezko Erreserba Fondora eta Heziketakoa eta Sustapeneko Fondora bideratzen ez diren zenbatekoak Batzar Nagusiaren esanera jarri behar dira. Batzarrak honela bana ditzake:

- Bazkideen artean.
- Borondatezko Erreserba Fondora bideratuta.

Entitatearen estatutu sozialetan ezarrita dagoenez, soberakin erabilgarria honela banatuko da, nahitaezko kapitalari edo kaudimen-koefizienteari erantzuteko sortzen diren obligazioak betetakoan:

- % 50, gutxienez, Nahitaezko Erreserba Fondora.
- % 25, gehienez, sozietatearen eta kooperatiben arteko sustapen-beharrei erantzuteko. Zehazki, % 10 gutxienez Heziketakoa eta Sustapeneko Fondora bideratuko da eta % 15 gehienez Kooperatiba arteko Fondo Sozialera.
- Gainerakoa Batzar Nagusiaren esku egongo da, eta bazkideen itzulkinetarako, Borondatezko Erreserba Fondoak zuzkitzeko eta antzekoetarako erabili ahal izango du.

Kooperatiba-itzulkinetarako zenbatekoa lan-bazkideen eta gainerako bazkideen artean banatuko da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Entitatearen estatutuen arabera, lan-bazkideek beren lan-aurrerakinen arabera jasoko dute bazkideentzako itzulkina, eta, gainerako bazkideek, Entitatearekin egindako eragiketen arabera.

Entitatearen 2018ko ekitaldiko emaitzen soberakina banatzeko proposamena, Entitateko Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusiari onesteko aurkeztuko diona, eta 2017ko ekitaldirako onetsita dagoena, hauxe da:

	Mila eurokotan	
	2018	2017
Banaketa:		
- Kapital sozialera egindako ekarpenen ondoriozko ekitaldiko soberakin gordina aplikatzearen kontura banatutako interes gordinak (35. oharra)	33.565	29.170
- Nahitaezko Erreserba Fondoa	47.423	42.956
- Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (*)	-	-
- Kooperatiba-itzulkinak	23.711	21.478
- Kooperatiba arteko Fondo Soziala	14.227	12.887
Ekitaldiko emaitzak	118.926	106.491

(*) Heziketako eta Sustapeneko Fondorako zenbatekoa nahitaezko minimoari dagokio, eta 2018an 9.485 mila eurokoa eta 2017an 8.591 mila eurokoa izan da (50. oharra).

5. Negozio-segmentuen araberako informazioa

Batik bat txikizkako banku-jardueran egiten du lan Entitateak, eta ez dago beste negozio-linea esanguratsurik, negozio autonomoa izango balitz bezala eta baliabide propio independenteak balitu bezala sailkatu edo banakatu behar denik.

Ildo beretik, ez da geografia-alderik ikusi Entitatearen jarduera-eremuen artean (Euskal Autonomia Erkidegoaren eta Nafarroaren eta estatuko gainerako lurraldeen artean), eta, beraz, ez dago irizpide horren arabera informazioa bereizi eta zatikatu beharrik.

6. Gutxieneko koefizienteak

6.1 Gutxieneko baliabide propioen koefizienteak

Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordea arduratzen da nazioarteko finantza-arauketa bateratzeaz. Batzorde horrek hartutako erabakien bidez kreditu-erakundeetarako taxututako lehen arautegian, arrisku guztien gainean % 8ko gutxieneko kapitala finkatu zen (Basilea I, 1988). Geroago, 2004an, Basilea II hitzarmenak hobetu egin zuen arriskua estimatzeko mekanismoen sentiberatasuna, eta beste 2 zutabe eman zituen: erakunde bakoitzak bere kapitala eta arriskuak ebaluatzearena (II. zutabea) eta merkatu-diziplinarena (III. zutabea). 2010eko abenduan, arau-esparru berria onartu zuen Batzordeak: Basilea III, alegia. Kalitate handiagoko tresnen bidez, kapital-eskakizunak handitzen ditu, eta sendoa izatea eta erakundeetan eta herrialdeetan homogeneotasunez aplikatzea du xede. Kapital-ratioen gardentasuna eta alderagarritasuna hobetzen ditu kapitalari buruzko akordio berriak. Gainera, zuhurtziazko tresna berriak ere erantsi zituen, likideziaren eta palanka-efektuaren alorrean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Europar Batasunak bere ordenamendu juridikora eraman zituen Basilea III akordio horiek, 2019ko urtarrilaren 1era arte iraun zuen fasekako (phase-in) eredu baten bidez. Horretarako, arau hauek onartu zituen: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013/36/EB Zuzentaraua (CRD-IV), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeak eta inbertsio-enpresak zuhurtziaz gainbegiratzeari buruzkoa; eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren EB 575/2013 Erregelamendua (CRR), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen eta inbertsio-enpresen zuhurtziazko betekizunei buruzkoa. Arau horiek, Europako Erkidegoen Egunkari Ofizialean argitaratu ondoren, 2014ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatzen dira.

Ordenamendu juridiko nazionala nazioartetik datozen araudi-aldaketetara egokitzeko asmoarekin, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa, onetsi zen, 2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak eta Espainiako Bankuaren 2/2014 Zirkularrak, trantsizio-epealdian aplikatzekoak diren errekerimenduetarako arautze-aukerak ezartzen dituenak, abiatutako transposizioari jarraikiz. Indarreko araudiak (I. zutabea) ezartzen dituen gutxieneko baliabide propioak kalkulatzeko, Taldearen kreditu-arriskua, truke-arriskua, negozioazio-zorroaren arriskua, merkatu-arriskua eta eragiketa-arriskua hartzen dira kontuan. Horrez gain, arrisku-kontzentrazioaren mugak bete behar ditu Taldeak.

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuak, kreditu-erakundeen antolamenduari, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzko 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea garatzen duenak, lege horren arau-garapena osatzen du eta testu bakarrean biltzen ditu berori argitaratu arte kreditu-erakundeen antolamenduari eta diziplinari buruz egin diren erregelamendu-mailako arau guztiak.

Halaber, azpimarratzekoa da 2015-2018 epealdian CRR Erregelamendua osatzen duten arau berriak argitaratu direla, fondo propioei, likidezari, I. zutabeko arriskuei eta kapital-eskakizunei dagozkien gaitan.

Horrela, bada, 2016ko otsailaren 2an, Espainiako Bankuak 2/2016 Zirkularra eman zuen, Espainiako ordenamendu juridikoan 2013/36/EB Zuzentaruaren transposizioa egiteko, kreditu-erakundeei dagokienez. Horrez gain, 575/2013 Erregelamendua (EBrenak) nazioko agintaritzak eskudunari aitortzen dizkion aukeretako bat jasotzen du Zirkularrak, Espainiako Bankuak 2/2014 Zirkularrean erabilitakoak osatuz.

Zirkular horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2011ko azaroaren 16ko 2011/89/EB Zuzentaruaren transposizioaren alderdi batzuk ere garatzen ditu. Zuzentarau horrek 98/78/EE, 2002/87/EE, 2006/48/EE eta 2009/138/EE Zuzentaruak aldatzen ditu, finantza-konglomeratu bat osatzen duten finantza-erakundeen gainbegiratze osagarriari dagokionez. Zuzentarau horren transposizioa eginda dago, funtsean, bai 10/2014 Legeak bai 84/2015 Errege Dekretuak, hurrenez hurren, 5/2005 Legean, apirilaren 22koan, finantza-konglomeratuen gainbegiratzeari buruzkoan -finantzen sektoreko beste lege batzuk aldatzen ditu-, eta lege hori garatzen duen 1332/2005 Errege Dekretuan egindako aldaketen bidez.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Azkenik, Espainiako Bankuaren 2017ko urriaren 24ko 3/2017 Zirkularra, 2014ko urtarrilaren 31ko 2/2014 Zirkularra aldatzen duena, kaleratu zen 2017ko ekitaldian. Zirkular horren funtsezko helburua da 2/2014 Zirkularren alderdi batzuk, hain zuzen garrantzi txikieneko kreditu-erakundeei dagozkienak, Europako Banku Zentralak erakunde garrantzitsuentzat onartutako azken xedapenetara egokitzea -batez ere, Europako Banku Zentralaren 2017ko apirilaren 4ko 2017/697 (EB) Orientazioa, Europar Batasuneko zuzenbideak garrantzi txikieneko erakundeei dagokienez agintaritzaz nazional eskudunei eskaintzen dizkien aukera eta ahalmenei buruzkoa-. Era berean, kendu egin ziren 2017ko ekitaldira arte ezarri beharrekoak ziren aukera iragankorrei buruzko arauak.

CRR Erregelamenduan ezarritako errekerimenduei jarraikiz, kapitalaren % 8ko ratioa bete beharko dute, une oro, kreditu-erakundeek. Dena den, kontuan izan behar dugu, arau-esparru berrian arautzaileek beren ahalmenak erabil ditzaketela, erakundeei aparteko kapital-maila bati eustea eskatzeko.

Zentzu horretan, Entitateak jakinarazpen bat jaso zuen Espainiako Bankutik, Entitateari aplikagarri zaizkion zuhurtziazko gutxieneko errekerimenduen inguruko erabakiari buruz. Horren arabera, Laboral Kutxak % 8,38ko CommonEquityTier 1 (CET 1) ratioa izan behar du, kapital erregulatorioaren gainean neurtua. Baldintza horrek barne hartzen ditu I. zutabeak eskatzen duen gutxienekoa eta II. zutabearen errekerimendua, bai eta kapitalari eusteko koltxoia ere. Aldi berean, I. zutabearen % 8ko eskakizunetik abiatuz, Kapital Osoaren gutxieneko errekerimenduak % 11,88koak dira.

CET1en % 8,38aren errekerimenduak osagai hauek ditu: I. zutabeak eskatzen duen CET1aren gutxienekoa (% 4,5ekoa), II. zutabearen errekerimendua (%1,38koa) eta kapitalari eusteko koltxoia (% 2,5ekoa).

Hona hemen Entitatearen Taldearen zuzendaritzak baliabide propioen kudeaketaren inguruan finkatutako helburu estrategikoak:

- Gutxieneko baliabide propioen inguruan aplikatzekoa den araudia eta erakunde gainbegiraleen erabakiak une oro betetzea, bai banaka bai taldean.
- Baliabide propioen kudeaketan efizientziarik handiena bilatzea, errentagarritasuneko eta arriskuko beste aldagai batzuekin batera baliabide propioen kontsumoa funtsezko aldagaitzat har dadin, Taldeko inbertsio-erabakiak hartzeko egiten diren analisietan.

Helburu horiek betetzeko, baliabide propioak kudeatzeko hainbat politika eta prozesu ditu Taldeak ezarrita. Hauek dira horien jarraibideak:

- Taldeak jarraipeneko eta kontroleko unitate bat du, Entitatearen Arriskuen Zuzendaritzaren mende. Espainiako Bankuak baliabide propioez ezarrita duen araudia zenbateraino ari den betetzen aztertzen du.
- Taldearen antolamendu estrategiko eta komertzialean, horiek Taldearen baliabide propio konputagarrietan duten eragina eta kontsumoaren, errentagarritasunaren eta arriskuaren arteko erlazioa gakitatzat hartzen dira erabakiak hartzeko orduan.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Monitorizatzea, Taldearen kaudimen-egoerari eta etorkizuneko plangintzari etengabeko jarraipena eginez. Bi agertoki hartzen dira kontuan: nagusia, datozen 3 ekitaldietarako gertagarrienak diren hipotesiekin, eta hainbat estres-agertoki, askotariko aurkako egoerak gainditzeko duen finantza-gaitasuna ebaluatzeko helburuarekin.

Aurrez azaldu dugun kaudimen-araudian xedatutakoari lotuz kudeatzen ditu Taldeak bere baliabideak, definizio kontzeptualei dagokienean.

	2018	2017
<u>1. mailako kapital arrunta (CET1)</u>		
Kapitala	741.454	727.161
Emitza onargarriak	76.381	70.792
Erreserbak	858.321	809.890
Balioztapenagatiko doikuntzak	(895)	109.065
(-) Beste kenketa batzuk	(61.829)	(59.769)
(-) CET1 doikuntzak, zuhurtziak iragazkiak direla eta	18.513	(72.869)
	<u>1.631.945</u>	<u>1.584.270</u>
<u>1. mailako kapital gehigarria</u>		
Kapital-tresna onargarriak	-	-
	-	-
<u>2. mailako kapitala</u>		
Kapital-tresnak eta mendeko maileguak	-	-
Kreditu-arriskueterako estaldura osagarria metodo estandarren bidez	-	31.654
Balioztapenagatiko doikuntzak	-	-
Heziketako eta Sustapeneko Fonda	-	-
(-) Doikuntza iragankorrak	-	-
	-	<u>31.654</u>
Beste kontzeptu eta kenketa batzuk	-	-
Fondo propio konputagarriak guztira	<u>1.631.945</u>	<u>1.615.924</u>
Gutxieneko fondo propioak guztira	<u>696.041</u>	<u>698.698</u>
Arriskuaren arabera haztatutako aktiboak	<u>8.700.515</u>	<u>8.733.720</u>

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n Taldeak zituen gutxieneko baliabide propioen daturik garrantzitsuenak:

	2018	2017
1. mailako kapital arruntaren ratioa (CET1)	% 18,76	% 18,14
1. mailako kapitalaren ratioa	<u>% 18,76</u>	<u>% 18,14</u>
Kapital-ratioa guztira	<u>% 18,76</u>	<u>% 18,50</u>

1. mailako gutxieneko kapital arruntaren ratioa % 4,5koa da eta 1. mailako gutxieneko kapitalaren ratioa % 6,0koa.

Urteko kontu hauek formulatzeko egunean, Taldeak bete egiten du araudi hori.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

6.2 Gutxieneko erreserben koefizienteak

1998ko irailaren 29ko 1/1998 Zirkular Monetarioak, 1999ko urtarrilaren 1ean indarrean sartu zenak, indargabetu egin zuen 10 urterako kutxa-koefizientea, eta, horren ordez, gutxieneko erreserben koefizientea jarri zuen.

Europar Batasunaren 2011ko abenduaren 21eko egunkari ofizialak Europako Banku Zentralaren 2011ko abenduaren 14ko 1358/2011 EB Erregelamendua argitaratu zuen, Gutxieneko Erreserbak aplikatzeari buruzko 1745/2003 EB Erregelamendua aldatu zuena. Aldaketa honako hau izan zen: Europako Banku Zentralaren Gobernu Kontseiluak 2011ko abenduaren 8an erabakitako erreserba-koefizientearen murrizketa jasotzea. Erabaki horren arabera, erakunde lotuek 2012ko urtarrilaren 18tik aurrera eutsi beharreko gutxieneko erreserba-koefizientea % 2tik % 1era murriztu zen.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, eta 2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar, araudi aplikagarriak une bakoitzean koefiziente horretarako ezarritako gutxienekoak betetzen zituen Entitateak.

2018ko abenduaren 31n, Entitateak 1.395.458 mila euroko zenbatekoa du, helburu horrekin, Espainiako Bankuko kontuan (1.682.657 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n) (21. oharra). Dena den, araudi aplikagarriak gutxieneko erreserben koefiziente hori betetzeko eskatzen duen saldoaren kalkuluan, mantentze-aldian kontu horretan egunean dauden azken saldoen batez bestekoa hartzen da kontuan.

7. Entitateko kontseilarien eta goi-zuzendarien ordainsariak

a) Estatutuetako ezarpenak

Kontseilu Errektoreko lan-bazkideek ez dute ordainsaririk jaso Kontseiluko kide izateagatik, ez finkorik ez aldakorrik, Entitateko "ohiko" lanpostua betetzearren jasotzen dutenaz gain. Era berean, Kontseilu Errektoreko gainerako kideek ere ez dute inolako ordainsaririk jaso kontseilukide izateagatik.

Caja Laboral Popularrek ordaindu egiten du lehendakariaren lana, eta, zehaztutako prozeduren bitartez, Caja Laboral Popular Coop. de Créditok finkatutako ordainsariei buruzko irizpideak aplikatzen ditu.

Jarraian, Kontseilu Errektoreko lehendakariak jasotako ordainsariak ageri dira:

	Epe laburrerako ordainsariak eta dietak	
	2018	2017
Kontseilu Errektoreko lehendakaria	166	161
	166	161

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Kontseilu Errektorearen eta goi-zuzendaritzako kideen beste ordainsari batzuk

Hona hemen Kontseilu Errektoreko 4 lan-bazkideek beren lanpostuetan jaso dutena, 2018ko abenduaren 31n (4 lan-bazkideek 2017ko abenduaren 31n):

	Epe laburrerako ordainsariak eta dietak	
	2018	2017
Kontseilu Errektoreko kideak	257	249
	<u>257</u>	<u>249</u>

Era berean, 7 lagun hartu dira Entitateko goi-zuzendaritzako kideetat, 2018ko abenduaren 31n Zuzendaritza Kontseilua osatu dutenak alegia -2017ko abenduaren 31n 7 ziren-.

Taula honetan, talde horrek aurrez zehaztu dugun eran jasotakoak bildu ditugu:

	Epe laburrerako ordainsariak eta dietak	
	2018	2017
Goi-zuzendariak	984	957
	<u>984</u>	<u>957</u>

Bestalde, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan, Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideek 284,44 mila euro eta 243,99 mila euro jaso dituzte, hurrenez hurren, konturako kapital-ordainketengatik (interesengatik) eta erabilgarri dagoen soberakinaren (kooperatibaitzulkinen) banaketa osagarriagatik.

Entitateko Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideen alde ekitaldian adierazitako ordainsariez gain, beste sarrera eta gastu batzuk ere erregistratu dira 2018ko eta 2017ko galdu-irabazien kontuan, hain zuzen ere Entitateko Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekin egindako eragiketenak, eta horien xehetasunak aurkeztuko ditugu jarraian:

	Finantza-sarrerak		Finantza-gastuak		Komisioen ondoriozko sarrerak	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Kontseilu Errektoreko kideak eta goi-zuzendaritza	3	4	-	-	3	4
	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>	<u>4</u>

Taldeko partaidetzako erakundeen administrazio-kontseiluetan Entitatearen izenean jarduten duten goi-zuzendariak ez dute, 2018an eta 2017an, inolako ordainsaririk jaso partaidetzako erakunde horietako kontseilari izateagatik.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- c) Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekiko mailegu, kreditu, eperako gordailu, abal eta konpromisoak

Entitatearen Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekin egindako eragiketen ondorioz 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n balantzean erregistratu diren aktiboko eta pasiboko saldoen xehetasuna eskainiko dizuegu jarraian:

	Aktiboa - emandako maileguak (zenbateko gordina)		Aktiboa - kreditu-kontuak (zenbateko gordina)		Pasiboa - ageriko eta eperako gordailuak		Abalak eta konpromisoak	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Kontseilu Errektoreko kideak eta goi-zuzendaritza	1.548	1.703	-	-	914	700	-	-

8. Agentziako kontratuak

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuaren 21. artikularekin bat -2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa garatzen du-, II. eranskinean jaso da kreditu-erakundeen jarduerako ohiko eragiketak Entitatearen izenean eta kontura bezeroekin negoziatzeko edo formalizatzeko 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n ahaldunduta dauden pertsona fisiko eta juridikoen zerranda.

Zerranda hori behar bezala jakinarazi zaio Espainiako Bankuari, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n.

9. Ingurumenarekiko inpaktua

Entitatearen eragiketa globaletan, besteak beste, ingurumena eta langileen segurtasuna eta osasuna babesteko legeak zaintzen dira. Entitateak uste du behar bezala betetzen dituela legeok, eta horiek betetzen direla bermatzeko diseinatutako prozedurak dituela ezarrita.

Entitateak beharrezko neurriak eta prozedurak erabili ditu ingurumena babestu eta hobetzeko edota, dagokionean, ingurumen-eragina minimizatzeko, betiere indarrean dauden arauak eta legeak betez. Horren haritik, 2001ean ISO 14001 Arauaren arabera Ingurumen Kudeaketaren Ziurtagiria lortu zuen Entitateak, eta oraindik ere indarrean du. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar, Entitateak ez du inolako hornikuntzarik egin ingurumen-arrisku eta -gastuetarako, Kontseilu Errektorearen iritziz ez dagoelako urteko kontuetan eragin nabarmenik izan dezakeen era horretako kontingentziarik.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

10. Gordailuen Berme Funtsa

10.1 Suntsiarazpen Funts Bakarra

11/2015 Legeak, ekainaren 18koak, eta hori garatzen duen 1012/2015 Errege Dekretuak, azaroaren 6koak, 2014ko maiatzaren 15eko 2014/59/EB Zuzentaraua ordenamendu juridiko nazionalera nola eraman arautzen dute. Arau horrek esparru berria finkatu du, kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuetako enpresak suntsiarazteko. Hain zuzen, Suntsiarazpen Mekanismo Bakarra osatzen dutenetako bat da. Hala, 2014ko uztailaren 15eko 806/2014 (EB) Erregelamenduak hainbat arau eta prozedura finkatzen ditu kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuetako enpresak suntsiarazteko, Europako Suntsiarazpen Mekanismo Bakarraren eta Suntsiarazpen Funts Bakarraren esparruan.

Araudi hori garatzeko, 2016ko urtarrilaren 1ean Suntsiarazpen Funts Bakarra sartu zen indarrean. Suntsiarazpenaren alorreko erabakiak hartzeari dagokionez Europako agintaria den Suntsiarazpen Batzorde Bakarrarentzako finantzaketa-tresna gisa eratu zen, berak hartutako suntsiarazpen-neurriak eraginkortasunez ezartzeko asmoz. Berari atxikitako kreditu-erakundeek eta inbertsio-zerbitzuen enpresek elikatuko dute Suntsiarazpen Funts Bakarra.

Suntsiarazpen Mekanismo Bakarra Suntsiarazpen Funts Bakarrean oinarritzen da. Funts hori bankuen ekarpenez zuzkituko da, 2024ko abenduaren 31ra arteko epealdian, bermatutako gordailuen % 1eko tamainara iritsi arte.

EBren 2015/63 Erregelamenduak arautzen duen Suntsiarazpen Funts Bakarrera entitate bakoitzak egin beharreko ekarpena kalkulatzeko, atxikitako entitateen pasibo osoen guztizko agregatuan entitateari dagokion proportzioa hartzen da aintzat, entitatearen baliabide propioak eta gordailuetan bermatutako zenbatekoa kenduta. Ateratzen den kopurua entitatearen arrisku-profilari egokitzen zaio ondoren. Urteko urtarrilaren 1ean sortzen da Suntsiarazpen Funts Bakarrari ekarpena egiteko obligazioa.

2018ko ekitaldian, erakunde horri egindako ekarpenaren gastua 2.852 mila eurokoa izan da (3.140 mila eurokoa 2017ko ekitaldian) (50. oharra). Gastu hori FINAIB 21 arauaren arabera kontabilizatu da, Gordailuen Berme Funtsek aintzatetsitako gastuaren antzera.

10.2 Gordailuen Berme Funtsa

Entitatea Kreditu Erakundeen Gordailuen Berme Funtsean dago sartuta.

1996ko abenduaren 20ko 2606/1996 Errege Dekretuak, 2015eko azaroaren 6ko 1012/2015 Errege Dekretuak aldatu zuenak, hauxe ezartzen du: Gordailuen Berme Funtsean Gestio Batzordeak finkatuko ditu Kreditu Erakundeen Gordailuen Berme Funtsera atxikitako erakundeen urteko ekarpenak. 2018ko ekitaldian, 2018ko ekainaren 30ean bermatuta zeuden gordailuen milako 1,8ko ekarpena finkatu zuen Gestio Batzordeak (2017ko ekainaren 30ean bermatuta zeuden gordailuen milako 1,8koa izan zen 2017ko ekitaldian). Entitate bakoitzaren ekarpena kalkulatzeko, bermatutako gordailuen zenbatekoa eta arrisku-profila hartzen dira aintzat, bai eta zenbait adierazle ere: kapitalaren egokitasuna, aktiboen kalitatea eta likidezia. Horiek Espainiako Bankuaren 2016ko maiatzaren 27ko 5/2016 Zirkularrak garatu ditu -1/2018 Zirkularrak aldatu zuen-. Era berean, 2018ko abenduaren 31n zaintzan dauden baloreen eta beste finantza-tresna batzuen % 5aren milako 2an finkatu da balore-bermeen konpartimentura egin beharreko ekarpena.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Aurreko paragrafoan aipatu diren ohiko ekarpenen gastua FINAIB 21en arabera sortzen da, ordainketa-betebeharra dagoenean -urte bakoitzeko abenduaren 31n izan ohi da-.

2012ko uztailaren 30ean, Gordailuen Berme Funtsaren Gestio Batzordeak erabaki zuen berari atxikitako entitateen artean aparteko derrama bat egitea: entitate bakoitzak urteko 10 kuota berdin ordainduko ditu. Entitatearen derramaren zenbatekoa 35.277 mila eurokoa da: 3.522 mila euroko urteko 10 kuota. Dagokionean, Entitateak ordaintzen duen urteko ohiko ekarpenetik kenduko dira kuota horiek, ohiko ekarpen horren zenbatekoraino. 2018ko abenduaren 31n, Entitateak erregistratuta du 14.091 mila euroko (2017ko abenduaren 31n 17.614 mila euroko) konpromiso hori; hain zuzen, balantzeko aktiboko "Beste aktibo batzuk - Bestelako gainerako aktiboak" epigrafean (30. oharra) eta balantzeko pasiboko "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafean (32. oharra).

6/2013 Errege Lege Dekretuak honako hau ezarri zuen, kreditu-erakundeen Gordailuen Berme Funtsaren ondarea sendotzeko xedez: Kreditu Erakundeen Gordailuen Berme Funtsei buruzko 1996ko abenduaren 20ko 2606/1996 Errege Dekretuaren 3. artikuluan aurreikusitako urteko ekarpena, erakunde lotuek 2012ko abenduaren 31n gordailuen gainean egin beharrekoa, beste milako 3 handituko da, salbuespenez eta behin bakarrik.

Gehikuntza hori 2 zatitan gauzatu zen:

- a) Lehen zatia, guztizkoaren 2/5en parekoa, 2013ko abenduaren 31tik aurrerako 20 egun baliodunetan ordaindu behar zen. Zati hori murriztu egin zen, araudian aurreikusitako kenketen ondorioz, eta, 7.693 mila euroko zenbatekoarekin, gastu moduan erregistratu zen, 2013ko ekitaldiko emaitza-kontuan.
- b) Bigarren zatia (24.455 mila eurokoa) gainerako 3/5en parekoa da, eta 2014ko urtarrilaren 1etik aurrera Gestio Batzordeak zehaztuko duen egutegiaren arabera ordaindu beharko da, gehienez ere 7 urteko epearen barruan. FINAIB 21ean ezarritakoari jarraikiz, 2013ko martxoaren 22ko Errege Lege Dekretu hori indarrean sartzekoan sortutakotzat jo zen gastua, batetik Entitatearen etorkizuneko jardueraren mende ez zegoen ekarpena zelako eta bestetik osotasunean pasibo gisa aintzatetsi behar zelako egun horretan, noiz sortu zen kontuan hartu gabe. 2014ko irailaren 30ean, 3.494 mila euro abonatu zituen Entitateak. Bestalde, 2014ko abenduaren 17an, Kreditu Erakundeen Gordailuen Berme Funtsaren Gestio Batzordeak erabaki zuen, araudi horrek emandako gaikuntzaren barruan, ekarpenaren bigarren zati horren gainerako zatia kopuru bereko 2 tartetan ordaintzea: 2015eko ekainaren 30ean lehena eta 2016ko ekainaren 30ean bigarrena. 2015eko ekainaren 30ean, 10.480 mila euro abonatu zituen Entitateak, eta, beraz, 2015eko abenduaren 31n 10.480 mila euro geratzen zitzaizkion ordaintzeko. 2016ko ekainaren 30ean abonatu zen zenbatekoa, eta, beraz, ordainduta geratu zen 2. atal horretako kopuru osoa.

2018ko ekitaldian, erakunde horri egindako ekarpen guztien gastu osoa 24.786 mila eurokoa izan da (24.745 mila eurokoa, 2017ko ekitaldian), eta honi atxikitako galdu-irabazien kontuan jaso da, "Beste ustiapen-gastu batzuk" epigrafean (50. oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

11. Ikuskaritzako zerbitzu-sariak

Kanpo-ikuskaritzarako PricewaterhouseCoopers Auditores SLri kontratatutakoaren zerbitzu-sariak 255 mila eurokoak izan dira, 2018ko ekitaldian (271 mila eurokoak 2017koan).

PricewaterhouseCoopers Auditores SLk eta PricewaterhouseCoopers markari lotutako beste sozietate batzuek emandako beste zerbitzu batzuek 114 mila euroko balioa izan dute 2018an (273 mila eurokoa 2017an). Beste zerbitzu horietatik, PricewaterhouseCoopers Auditores SLk 2018ko ekitaldian Taldeari emandako kontu-auditoretzaz bestelako zerbitzuak 114 mila eurokoak izan dira. Hauek dira zerbitzuok: batetik, auditorearen txosten independentea, bezeroen aktiboen babesari buruzkoa, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren 5/2009 Zirkularrak, azaroaren 25ekoak, eskatuta; bestetik, Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorrari dagokionez, Entitate Nagusiaren egokitzapen-mailari buruzko aholkularitza.

Beste zerbitzu horietatik, PricewaterhouseCoopers Auditores SLk 2017ko ekitaldian Entitateari emandako kontu-auditoretzaz bestelako zerbitzuak 266 mila eurokoak izan ziren. Hauek ziren zerbitzuok: auditorearen txosten independentea, bezeroen aktiboen babesari buruzkoa, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren 5/2009 Zirkularrak, azaroaren 25ekoak, eskatuta; adostutako prozeduren txostena, Entitateak diseinatutako prozeduraren betetze-mailari buruzkoa, 2017ko urtarrilaren 20ko 1/2017 Errege Lege Dekretua, zoru-klausulak direla eta kontsumitzaileak babesteko premiazko neurriak ezarri zituen, oinarri hartuta; Entitatearen prozeduren eskuliburuaren betetze-mailari buruzko txostena, aipatutako 1/2017 Errege Lege Dekretuarekin lotuta; Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) eta Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) deritzenei buruzko aholkularitza; eta adostutako prozeduren txostena, berariazko helburuz epe luzeagoan finantzatzeko eragiketen (TLTROen) inprimakien inguruko informazio jakin bati buruzkoa.

12. Ondorengo gertakariak

Urteko kontu hauen 2. oharrean aipatu denez, 2019ko urtarrilaren 1ean sartu da indarrean Espainiako Bankuaren 2018ko abenduaren 27ko 2/2018 Zirkularra. 2.3 oharrean zehazten dira Entitatearen ustez arau horrek kontabilitate-zifretan izango dituen inpaktu kuantitatibo eta kualitatiborik garrantzitsuenak.

2018ko abenduaren 31tik urteko kontu hauek egin bitarteko epealdian ez da Entitateari nabarmen eragiteko moduko gertakirik jazo.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

13. Aplikatutako kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak

Ondoren, urteko kontu hauek egiteko erabili ditugun kontabilitate-printzipio eta -araurik eta balioztapen-irizpiderik nabarmenenak azalduko ditugu:

a) Jarduneko enpresaren printzipioa

Urteko kontuak egitean, Entitatearen kudeaketak etorkizunean ere aurrera jarraituko duela hartu da kontuan. Hortaz, kontabilitate-arauak aplikatzearen helburua ez da izan ondare garbi osoa edo zati bat transmititzeari begira horren balioa ezartzea edo likidazioa eginez gero emango lukeen zenbatekoa finkatzea.

b) Sortzapen-printzipioa

Urteko kontu hauek, eskudiru-fluxuen egoera-orriekin zerikusia duten gaitan salbu, ondasun eta zerbitzuen korrante errealearen arabera prestatu dira, noiz ordaindu edo kobratu diren kontuan hartu gabe.

c) Beste printzipio orokor batzuk

Kostu historikoaren ikuspegiari jarraikiz egin dira urteko kontuak. Dena den, 2004ko urtarrilaren 1ean (13.q oharrean adierazitakoaren arabera), lursailei eta eraikuntzei aplikatutako errebalorizazioa ere sartu da, bai eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboen eta finantza-aktibo eta -pasiboen -deribatuak barne- arrazoizko balioko balioztapena ere.

Urteko kontuak egiteko, kontabilitateko zenbait estimazio erabili behar dira. Bestalde, Entitatearen kontabilitate-politikak aplikatzeko prozesuan bere iritzia erabili behar du Zuzendaritzak. Estimazio horiek eragina izan dezakete, bai urteko kontuen eguneko aktiboen eta pasiboen zenbatekoan eta aktibo eta pasibo kontingenteen banakapenean, bai urteko kontuen aldiko sarreren eta gastuen zenbatekoan. Estimazioak Zuzendaritzaren egungo eta etorkizuneko egoeraren ezagutzan oinarritzen badira ere, azken emaitzak bestelakoak izan daitezke.

d) Finantza-tresna deribatuen izaera eta funtzionamendua

Finantza-tresna deribatuak, galera edo irabazi bat emateaz gain, saldoei eta transakzioei lotutako kredituko edo merkatuko arrisku guztiak edo batzuk konpentsa ditzakete, zenbait baldintzatan. Horretarako, interes-tasak, zenbait indize, balore batzuen prezioak, hainbat dibisaren kanbio-tasa gurutzatuak edo antzeko beste erreferentzia batzuk erabiliko dituzte azpiko elementu gisa. Entitateak merkatu antolatuetan negoziatutako finantza-tresna deribatuak erabiltzen ditu, edo, bestela, antolatutako (OTC) merkatuetatik kanpo aurkako alderdiarekin negoziatuak.

Eskatzen dituzten bezeroekin negoziatzeko erabiltzen dira finantza-tresna deribatuak, bai eta Entitatearen posizioen arriskuak (estaldura-deribatuak) gestionatzeko eta horien salneurrien aldaketei onura ateratzeko ere. Kontabilitatean estaldura-eragiketatzat hartu ezin diren finantza-tresna deribatuak negoziazio-deribatutzat hartzen dira. Hauek dira estaldura-kontabilitatea aplikatu ahal izateko baldintzak:

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- i) Finantza-tresna deribatuak arrisku hauek estali behar ditu: interes-tasak edo kanbio-tasak gorabeherak izatearen ondorioz aktiboen eta pasiboen balioan aldaketak izatekoa (arrazoizko balioen estaldura); jatorria finantza-aktibo eta -pasiboetan, konpromisoetan eta aurreikusitako transakzio oso probableetan duten eskudiru-fluxu balioztatuetan gorabeherak izatekoa (eskudiru-fluxuen estaldura); eta atzerriko negoziotako inbertsio garbiarena (atzerriko negoziotako inbertsio garbien estaldura).
- ii) Estaldura-epean zehar, finantza-tresna deribatuak eraginkortasunez deuseztatu behar du estalitako elementu edo posizioaren berezko arriskuren bat. Hortaz, eraginkortasuna izan behar du: prospektiboa, erretrospektiboa eta estaldura baldintza normaletan kontratatzen den unekoa. Bermatu behar du, estalitako elementu edo posizioaren bizitza osoan iraungo duela estaldurak.

Estalduren eraginkortasuna prospektiboa eta erretrospektiboa dela ziurtatzeko, eraginkortasun-testak erabiltzen ditu Entitateak. Horren bidez frogatzen du bat-etortze handia dagoela estaldura-tresnaren arazoizko balioaren aldakuntzaren eta estalitako elementuaren arazoizko balioaren aldakuntzaren artean. Horrela, bada, indarreko arautegiari jarraikiz, estaldura eraginkorra izatekotan, estaldura-tresnaren arazoizko balioaren aldakuntzak estalitako elementuaren arazoizko balioaren aldakuntzaren % 80 eta % 125 bitartekoa izan behar du. Deribatu batek hasieran eraginkortasun-testa betetzen badu, baina aurrerago utzi egiten badio betetzeari, kontabilitatean negoziazio-deribatutzat hartuko da une horretatik, eta estaldurak eteteko araua aplikatuko zaio.

- iii) Behar bezala dokumentatu behar da, batetik, finantza-tresna deribatua saldo edo transferentzia jakin batzuk estaltzeko kontratatu zela eta, bestetik, estaldura eraginkorra nola lortu eta neurtu nahi zen, betiere bat badator Entitateak arrisku propioak kudeatzeko duen moduarekin.

Elementu edo saldo indibidualak nahiz finantza-aktiboen eta -pasiboen zorroa estal daitezke. Azken kasu horretan, estaliko ditugun finantza-aktiboek edo -pasiboek arriskumota bera izan behar dute. Baldintza hori betetzeko, estalitako elementu indibidualetan estalitako arriskuak aldaketarekiko duen sentikortasunak antzekoa izan behar du.

Estaldurak gauzatzeko, hainbat izaeratako deribatuak erabiltzen ditu Entitateak: interes-tasaren deribatuak, errenta aldakorrarenak, dibisarenak eta abarrenak, estali nahi den elementuaren azpiko arrisku-motaren arabera. Estaldura-tresna hauek erabil litezke: Interes Rate Swap (IRS) izenekoak, Call Money Swap (CMS) deritzenak, FRAk, interes-tasen gaineko gerokoak, bonuen gaineko gerokoak, errenta aldakorreko interesen gaineko gerokoak, akzioen gaineko gerokoak, eperako dibisa-salerosketa, interes-tasen gaineko aukerak, errenta aldakorreko indizeen gaineko aukerak, akzioen gaineko aukerak, dibisaren gaineko aukerak, interes-tasen egituren gaineko aukerak, errenta aldakorreko egituren gaineko aukerak eta Equity Swapak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Entitateak kontratatutako eta tresna deribatuekin egindako estaldura-eragiketak arrazoizko balioko estalduratzat hartzen dira, oro har. Estaltzen dute, batetik, Entitateak jaulkitako zenbait pasiboren edo gordailuren arrazoizko balioak interes-tasen gorabeherengatik izan dezakeen aldaketa-arriskua eta, bestetik, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroko ondare-tresna eta zorra adierazten duten balore batzuen arrazoizko balioa.

Beste finantza-tresna batzuen edo beste kontratu nagusi batzuen finantza-tresna deribatu inplizituak bereizita erregistratzen dira deribatu gisa, horien arriskuak eta ezaugarriak kontratu nagusietakoekin estuki lotuta ez daudenean eta kontratu nagusi horiek "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak" eta "Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboak arrazoizko balioan" epigrafeetan sailkatuta ez daudenean.

Entitateak aurkako alderdiekin sinatutako netting eta kolateral hitzarmenak erabiltzen ditu arriskuak arintzeko politika moduan; izan ere, aurkako alderdiaren balizko porrotarekiko esposizioa minimizatzen du horrela. 2018ko abenduaren 31n, berme kolateral gisa jasotako eta entregatutako gordailuak 113.585 eta 126.564 mila eurokoak dira, hurrenez hurren, eta "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Beste finantza-pasibo batzuk" eta "Finantza pasiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak" epigrafeetan daude erregistratuta (143.430 eta 259.689 mila euro, hurrenez hurren, 2017ko ekitaldian) (24. eta 32. oharra).

Ohar honetako e) atalean, finantza-aktiboei buruzkoan, finantza-tresna deribatuen balioztapen-irizpideak daude azalduta.

e) Finantza-aktiboak

Balioztapen-ondoreetarako, finantza-aktiboak zorro hauetako batzuetan daude sartuta:

- i) Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan.
- ii) Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan.
- iii) Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak.
  - a. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak.
  - b. Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak
- iv) Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan.

Aurreko kategoria horien sailkapena egiteko, 2 elementu hauek erabiltzen dira oinarritzat:

- finantza-aktiboak gestionatzeko Entitatearen negozio-eredua
- finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarriak

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Negozio-eredua

Eskudiru-fluxuak sortu ahal izateko finantza-aktiboak gestionatzeko modua da negozio-eredua. Negozio-eredua zehaztu ahal izateko, helburu zehatz bat lortzearren finantza-aktiboen multzoak batera nola gestionatzen diren hartzen da aintzat. Hartara, negozio-eredua ez dago Taldeak tresna jakin baterako duen asmoaren mende; aitzitik, tresna-multzo baterako zehazten da.

Hona hemen Entitateak erabiltzen dituen negozio-ereduak:

- Finantza-aktiboak mantentzea, kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko. Eredu horren arabera, kontratuzko eskudiru-fluxu zehatzak kobratzeko asmoz gestionatzen dira finantza-aktiboak, eta ez, ordea, errendimendu global bat eskuratzeko, aktibo horiek gordez eta salduz. Dena dela, egoera jakin batzuetan, aktiboak mugaeguneratu aurretik besterentzeko aukera dago. Aktiboak kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko asmoz mantentzeko ereduarekin bateragarriak diren salmenten artean daude oso maiztasun urriko edo garrantzi txikiko salmentak, muga-egunetik gertu dauden aktiboen salmentak, kreditu-arriskua hazi delako egindako salmentak, eta kontzentrazio-arriskua gestionatzeko egiten direnak.
- Finantza-aktiboen salmenta.
- Aurreko bi negozio-ereduak uztartzea: finantza-aktiboak mantentzea kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko eta finantza-aktiboak saltzea. Negozio-eredu horretan, aktiboak maiztasun handiagoz eta zenbateko handiagoan saltzen dira, eta funtsezkoak izaten dira negozio-ereduan.

Finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarriak

Finantza-aktiboa hasieratik sailkatu behar da 2 kategoria hauetako batean:

- Kontratuko baldintzen ondorioz data jakin batzuetan eskudiru-fluxuak sorrarazten dituztenak, zor den kopuruaren printzipala eta interesak ordaintzean.
- Gainerako finantza-aktiboak.

Sailkapen horren ondoretarako, hasierako aintzatespenean duen arrazoizko balioa da finantza-aktiboaren printzipala, jakinik finantza-aktiboaren bizitzan aldaketak egon daitezkeela (adibidez, printzipala itzuliz gero). Era berean, interesaz ari garenean hainbat arrazoiren ondoriozko kontraprestazioaren baturaz dihardugu; alegia, diruaren denbora-balioaren, finantzaketa- eta egitura-kostuen eta aldi zehatz batean kobratzeko dagoen printzipalaren zenbatekoari lotutako kreditu-arriskuaren ondoriozko kontraprestazioaren baturaz; eta irabazi-marjina bat gehitzen zaio.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

Zorroen sailkapena, balioztatzeari begira

Entitateak honela sailkatzen ditu finantza-aktiboak, balioztapen-ondoreetarako:

- "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" zorroan, 2 baldintza hauek betetzen badira:
  - a. Erabiltzen den negozio-ereduan finantza-aktiboei eustea, kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko asmoz.
  - b. Kontratuko baldintzen ondorioz, data jakin batzuetan eskudiru-fluxuak sorraraztea, zor den kopuruaren printzipala eta interesak ordainduz.
- "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan, 2 baldintza hauek betetzen badira:
  - a. Erabiltzen den negozio-ereduan finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko eta saltzeko asmoa egotea.
  - b. Kontratuko baldintzen ondorioz, data jakin batzuetan eskudiru-fluxuak sorraraztea, zor den kopuruaren printzipala eta interesak ordainduz.
- "Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan, baldin eta, Entitatearen negozio-ereduaren eta finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuaren ezaugarrien ondorioz ezin bada sailkatu aurreko 2 zorroetako batean ere.
- "Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" zorroan sartzeko ezaugarri hauetakoren bat duten tresna guztiak:
  - a. Epe laburrean gauzatzeko asmoz sortu edo eskuratzen badira.
  - b. Batera identifikatu eta gestionatu diren finantza-tresnen multzo bateko parte izanik, berrikitan epe laburrean irabaziak eskuratzeko jarduketak egin direlako ebidentziak badaude.
  - c. Finantza-bermerako kontratuaren definizioa betetzen ez duten tresna deribatuak badira eta ez badira izendatu kontabilitate-estaldurarako tresna gisa.

Deskribatu berri ditugun balioztapen-irizpide orokorretatik kanpo gelditzen dira (salbuespenak dira) ondare-tresnetako inbertsioak. Oro har, Entitateak hasierako aintzatespenean eta era ezeztazinean gauzatzen du aukera, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan sartzeko eutsitako tresna moduan sailkatzen ez diren ondare-tresna garbietan egindako inbertsioak, aukera hori gauzatu ezean "Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" zorroan sailkatu beharko liratekeenak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Negoio-ereduaren ebaluazioa ez dago banakako tresna baterako asmoen menpe; tresna-multzo baterako zehazten da, hainbat aldagai aintzat hartuz: aurreko ekitaldietako salmenten maiztasuna, zenbatekoa eta egutegia; salmenton arrazoiak eta etorkizuneko salmentetarako aurreikuspenak. Kontratuzko eskudiru-fluxuak jaso ahal izateko aktiboei eustearen ereduarekin bateragarriak izan daitezke oso gutxitan egiten diren edo oso garrantzi txikia duten salmentak, aktiboaren muga-egunetik hurbil daudenak eta finantza-aktiboen kreditu-arriskua handitu delako edo kontzentrazio-arriskua gestionatzeko egin direnak, besteak beste.

Finantza-aktibo baten kontratuko klausula batek egutegia edo kontratuzko eskudiru-fluxuen zenbatekoa aldatzeko aukera ematen badu (adibidez, amortizazio aurreratuko klausulak edo iraupena luzatzeko klausulak), Entitateak erabakitzen du ea kontratuko klausula hori erabiliz tresnaren bizitzan sortzen diren eskudiru-fluxuak zor den kopuruaren printzipalaren eta interesen ordainketak soilik diren. Horretarako, egutegia aldatu aurretik eta ondoren sor litezkeen kontratuzko eskudiru-fluxuak edo kontratuzko eskudiru-fluxuen zenbatekoa hartzen ditu aintzat.

Aldi berean, finantza-aktibo batek interes-tasa aldi berean behin doitzea jasotzen badu baina doikuntza horren maiztasuna ez badator bat erreferentziako interes-tasaren epearekin (adibidez, interes-tasa 3 hilean behin doitzen bada urtebeterako tasara), hasierako aintzatespena egiten duen unean ebaluatzen du Entitateak intereseko osagaien desdoikuntza, erabakitzeko ea kontratuzko eskudiru-fluxuak zor den kopuruaren printzipalaren eta interesen ordainketak soilik diren.

Hasierako aintzatespena egiteko unean eskudiru-fluxuen gainean oso eragin txikia duten edo gertatzeko oso zailak diren gorabehera berezien mende dauden kontratuko baldintzek (jaulkitzailearen likidazioak, adibidez) ez dute galarazten "Amortizatutako kostuan" edo "Arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrotan sailkatzea.

- v) Deribatuak - estalduren kontabilitatea: Entitateak eskuratu edo jaulkitako finantza-tresna deribatuak hartzen ditu barne, kontabilitate-estaldurakotzat hartzeko kalifikatzen direnak alegia.
- vi) Interes-tasaren arriskua estalita duen zorro bateko estalitako elementuen arrazoizko balioak aldaketak: galdu-irabazien kontuan ordaindutako zenbatekoen kontrapartidari dagokio, baldin eta zenbatekook finantza-tresnen zorroen balioztapenean badute jatorria eta zorro horiek arrazoizko balioa estaltzeko deribatuen bidez interes-tasaren arriskutik eraginkortasunez babestuta badaude.
- vii) Mendeko sozietateetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak: Taldeko erakundeetako, taldeaniztun edo elkartuetako, ondare-tresnak hartzen dituzte barne.

Mendeko erakundetzat hartzen dira, Entitatearekin batera erabaki-unitate bakarra osatzen duten partaidetzako erakundeak. Esan daiteke, halaber, Entitateak gaitasuna duela, partaidetzako beste erakunde baten edo hainbaten bidez, zuzenean edo zeharka horiek kontrolatzeko. Eragin nabarmen horren erakusle dugu, baina ez bakarra, zuzenean edo zeharka beste partaidetzako erakunde baten edo hainbaten bidez partaidetzako entitateko boto-eskubideen % 50eko edo gehiagoko partaidetza izatea. Kontrola kasu hauetan hartzen da: Entitateak partaidetzakoan duen inplikaziotik datozen etekin aldakorrak jasotzeko

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

moduan badago edo eskubidea badu, eta, partaidetzakoaren gainean duen boterearen bidez, etekin horietan eragiteko gaitasuna badu.

Erakunde taldeaniztunak dira Entitatearen eta Entitatearekin eta baterako negozioekin loturarik ez duen beste erakunde baten edo hainbaten artean kontrolatutako partaidetzako erakundeak. Baterako negozioak dira, bi erakundek edo gehiagok eragiketaren bat egiten badute edo aktiboak gordetzen badituzte, eta finantzei edo eragiketei lotutako edozein erabaki estrategiko bideratzeko, partaide guztien ahobatezko adostasuna behar bada, baina eragiketa edo aktibo horiek partaideen finantza-egituretan txertatuta egon gabe.

Entitatearen eragin nabarmenaren pean dauden partaidetzako erakundeak dira erakunde elkartuak. Eragin nabarmen horren erakusle dugu, baina ez bakarra, zuzenean edo zeharka beste partaidetzako erakunde baten edo hainbaten bidez partaidetzako entitateko boto-eskubideen % 20ko edo gehiagoko partaidetza izatea.

- viii) Beste batzuk - Pentsioei lotutako aseguru-kontratuak: aseguru-erakundeei dirua itzultzea eskatzeko eskubideak sartzen dira. Aseguru-polizek planeko aktibo izateko baldintzak betetzen ez dituztenean, zehaztutako prestazioaren ondoriozko obligazioa baliogabetzeko eskatzen den ordainketa osoa edo zati bat itzultzea eska daiteke.
- ix) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarri finantzarioak: erabiltzeko talde batean sartuta edo besterendu nahi den negozio-unitate batean -etendako eragiketak- dauden partida individualen liburuetako zenbatekoei dagozkie, baldin eta gaur egungo baldintzetan eta urtebeteko epean (urteko kontuetan azaltzen den datatik aurrera) saltzeko probabilitate handia badute. Hortaz, besterentzen direnean jasotzen den diruarekin berreskuratuko da, seguruenik, finantza-izaerako partida horien kontabilitate-balioa. Badira finantza-izaerarik ez duten eta salgai dauden beste aktibo ez-korronte batzuk, eta horien kontabilitate-tratamendua 13.t oharrean jaso dugu.

Erregistroa eta balioztapena

Hasierako aintzatespenean, finantza-tresna guztiak arrazoizko balioarekin erregistratuko dira. Kontabilitate-itxiera bakoitzeko balioztapena egiteko, irizpide hauek hartzen dira kontuan:

- i) Finantza-aktiboak arrazoizko balioarekin balioztatzen dira. Salbuespenak: finantza-aktiboak amortizatutako kostuan; mendeakoetan, baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak; ondare-tresna horiek azpiko aktibotzat dituzten eta beroriek emanez likidatzen diren finantza-tresna deribatuak.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Finantza-aktibo batek egun jakin batean duen arrazoizko balioa da, egoki informatutako alderdi interesdunek independentziaz egindako transakzioan batak besteari emateko prezioa. Merkatu aktibo batean, hau da, merkatu antolatu, garden eta sakon batean, aktiboak duen kotizazio-balioa da arrazoizko balioa kalkulatzeko biderik garbiena.

Finantza-aktiboak merkatuko preziorik ez duenean, antzeko tresnekin egin diren transakzioetan erabilitakora jotzen da arrazoizko balioa kalkulatzeko, eta, bestela, behar bezala egiaztatutako balioztapen-ereduetara. Orobat, balioztatu nahi dugun aktiboaren bereizgarriak hartu behar dira kontuan, eragiten dioten arrisku-motak batik bat. Halere, garatutako balioztapen-ereduen mugak eta eredu horiek eskatzen dituzten datuen zehaztasun-falta direla eta, gerta liteke modu horretan ateratako arrazoizko balioa bat ez etortzea balioztapen-egunean erosi edo saltzeko izango lukeenarekin.

- iii) Eguneroko kotizazio-prezioa da merkatu aktiboan kotizazio-balioa duten finantza-tresna deribatuen arrazoizko balioa; eta, ezohiko arrazoiengatik egun zehatz batean kotizazioa zehazterik ez badago, OTC finantza-tresna deribatuak balioztatzeko erabiltzen diren pareko bideak erabiltzen dira.

Merkaturik gabeko deribatuak edo oso aktiboa ez den merkatua duten deribatuak balioztatzeko, metodologia ekonomikorik sendoenak eta egokienak erabiltzen dira, datu behagarrien erabilera maximizatuz eta merkatuko partaide batek balioztatuko lituzkeen faktore guztiak aintzat hartuz; alegia: a) antzekotasun handiko beste tresna batzuen bidez egindako transakzioak, b) eskudiru-fluxuen deskontua, c) aukerak balioztatzeko merkatu-ereduak. Merkatuko partaideek lehenesten dituzten eta tresnaren prezioaren estimaziorik errealistena emateko gaitasuna erakutsi duten teknikak ezarriko dira.

Hasierako aintzatespenean, arrazoizko balioarekin erregistratzen dira finantza-tresna deribatu guztiak. Hasierako aintzatespena egiten denean, transakzioaren prezioa izaten da finantza-tresna baten arrazoizko balioaren ebidentziarik onena. Laboral Kutxak ez du eragiketa garrantzitsurik egiten, hasierako aitorpenean transakzioaren prezioa ez den beste arrazoizko balio bat ezarria duten tresna deribatuekin.

- iv) "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" atala amortizatutako kostuarekin balioztatzen da, eta interes-tasa efektiboaren metodoa erabiltzen da. Amortizatutako kostua finkatzeko, finantza-aktiboaren eskuratze-kostua hartzen da oinarri. Horri, baina, zuzenketa batzuk egiten zaizkio printzipaletik ateratako diru-kopuruekin eta galdu-irabazien kontuan sartutako zatiarekin, interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz. Hasierako kostuaren eta muga-eguneko itzultze-balioaren arteko aldea ere hartzen da kontuan. Gero, zuzenean edo balioa zuzentzeko kontu baten bidez, aktiboaren zenbatekoa murriztu egin dela aintzatesten duen narriaduraren ondoriozko balio-murrizketa kentzen zaio. Arrazoizko balioa estaltzeko eragiketetan estalitako "finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" atalaren kasuan, estaldura-eragiketa horietan estalitako arriskuaren edo arriskuaren ondorioz arrazoizko balioan izaten dituzten aldakuntzak erregistratzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Interes-tasa efektiboa da finantza-tresna baten balioa tresna horri balio-bizitzan estimatu zaizkion eskudiru-fluxuekin parekatzen duen eguneratze-tasa. Kontratuko baldintzak hartzen dira oinarri horretarako, amortizazio aurreraturako aukerak esaterako, baina etorkizuneko kreditu-arriskuengatik galerak kontuan hartu gabe. Interes-tasa finkoa duten finantza-tresnetarako, eskuratu zirenean kontratuan ezarri zen interes-tasa da interes-tasa efektiboa, baina izaeragatik interes-tasen antzekoak diren komisioak eransten zaizkio, baldin badaude. Interes-tasa aldakorreko finantza-tresnei dagokienez, interes-tasa efektiboa bat dator erreferentziako interes-tasa lehen aldiz berrikusi arte kontzeptu guztiengatik indarrean dagoen errendimendu-tasarekin.

Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela erregistratzen ez diren finantza-tresnei dagokienez, erosteko edo jaulkitzeko zuzenean egotzi diren transakzio-kostuak gehituz edo kenduz doitzen da arrazoizko balioaren zenbatekoa. Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-tresnei dagokienez, zuzenean egotz dakizkiekeen transakzio-kostuak galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira berehala.

Transakzio-kostuak honela definitzen dira: finantza-aktibo bat eskuratzeari edo erabiltzeari zuzenean egotz dakizkiekeen gastuak, edota Entitateak transakzioa burutu ez balu sortuko litzatekeen finantza-pasiboa jaulkitzeari edo onartzeari zuzenean egotz dakizkiekeenak.

Finantzaketa-izaera nabarmenik ez duten eragiketa komertzialengatik kobratu beharreko partidak eta hasieran transakzio-prezioan edo printzipalaren prezioan, hurrenez hurren, balioztatu diren kreditu komertzialak eta epe laburrerako zor-tresnak zenbateko horretan bertan balioztatzen jarraituko dira, 13. ohar honen h) atalean deskribatzen den moduan estimatutako narriaduraren ondoriozko balio-doikuntza kenduta.

Entitateak barne-proiektu bat lantzen dihardu gaur egun, aktiboko eragiketen transakzio-kostu zuzenak eta gehikuntzakoak identifikatzeko asmoz. Proiektu horretan, identifikatutako transakzio-kostuak kontuan hartzen dira interes-tasa efektiboa zehazteko, eta finantza-aktiboetarako txikitu egiten da. Hala, eragiketaren iraunaldi osoan periodifikatuko lirateke.

- v) Erakunde mendeko, elkartu eta taldeaniztunen kapitaleko partaidetzak eskuratze-kostuan jasotzen dira, baina behar denean narriaduragatik izan dituzten galerak kontuan hartuta.

Finantza-aktiboen liburu-etako zenbatekoan gertatzen diren aldakuntzak, oro har, galdu-irabazien kontuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak "Interesen ondoriozko sarrerak" epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontuko "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak", "Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen irabazi edo (-) galera garbiak" edo "Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten aktibo eta pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak" epigrafeetan, zenbateko garbian.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Halere, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko tresnen liburuetakoa zenbatekoaren gorabeherak ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira aldi baterako, baldin eta finantza-aktibo monetarioen kanbio-aldeen ondoriozkoak ez badira. "Beste emaitza global metatu bat" epigrafeko zenbatekoek ondare garbia osatzen dute, harik eta horien jatorri den aktiboari balantzean baja ematen zaion arte; une horretan, galdu-irabazien kontuaren kontra ezereztzen dira. Zor-tresnak "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabaziak edo galerak" epigrafean erregistratzen dira, eta ondare-tresnak "Bestelako erreserbak" epigrafean.

Estalitako eta kontabilitateko estaldurako partida gisa hartzen diren finantza-aktiboetan, irizpide hauek kontuan izanda erregistratzen dira balioztapen-aldeak:

- i) Arrazoizko balioaren estalduretan, galdu-irabazien kontuan jasotzen dira, zuzenean, estalitako arriskuaren motari dagokionez estaldura-elementuetan eta estalitako elementuetan gertatzen diren aldeak.
- ii) Eskudiru-fluxuen estaldura-eragiketetan eta atzerriko negozioetako inbertsio garbietan eraginkorra ez den zatiaren balioztapen-aldeak galdu-irabazien kontuan sartzen dira zuzenean.
- iii) Eskudiru-fluxuen estalduretan, ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.
- iv) Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estalduretan, ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.

Azken bi kasu horietan, balioztapen-aldeak ez dira emaitza gisa jasotzen, harik eta estalitako elementuaren galerak edo irabaziak galdu-irabazien kontuan erregistratzen diren arte edo estalitako elementuaren muga-egunera arte.

Finantza-tresnen zorroen arteko birsailkapena

Entitateak finantza-aktiboak gestioatzeko negozio-eredua aldatzen duenean, eragindako finantza-aktibo guztiak atal hauen arabera birsailkatzen dira. Birsailkapenaren egunetik era prospektiboan burutzen da birsailkapena, baina ez da beharrezkoa aurretiaz aintzatetsitako irabaziak, galerak edo interesak berriro adieraztea. Oro har, oso gutxitan gertatzen da negozio-eredua aldatzea; supostu hauetan, hain zuzen:

- i) Entitateak "amortizatuko kostuan" zorrotik "arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela" zorrora birsailkatzen bada zor-tresnaren bat, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioa estimatu beharko du. Aurretiko amortizazio-kostuaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako galerarik edo irabazirik gertatzen bada, galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko da.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Entitateak "arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela" zorrotik "amortizatuko kostuan" zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, birsailkatu den egunean aktiboak duen arrazoizko balioa izango da bere liburu-etako zenbateko gordin berria.
- iii) Entitateak "amortizatuko kostuan" zorrotik "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioa estimatu beharko du. Aurretiko amortizazio-kostuaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako galerarik edo irabazirik gertatuz gero, beste emaitza global bateko epigrafean aintzatetsiko da. Birsailkapenaren ondorioz ez dira doitu behar izango interes-tasa efektiboa eta aurreikusten diren kreditu-galeren estimazioa.
- iv) Zor-tresnaren bat "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrotik "amortizatutako kostuan" zorrora birsailkatzen bada, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioaren arabera birsailkatuko da. Ondare garbiko beste emaitza global metatu batean birsailkatu den eguneko galera edo irabazi metatua ezereztu egingo da. Horretarako, birsailkapenaren egunean aktiboak duen liburu-etako zenbatekoa erabiliko da kontrapartida moduan. Hala, zor-tresna beti amortizatutako kostuan balioztatu balitz bezala balioztatuko da, birsailkapenaren egunean. Birsailkapenaren ondorioz ez dira doitu behar izango interes-tasa efektiboa eta aurreikusten diren kreditu-galeren estimazioa.
- v) Entitateak "arrazoizko balioarekin eta emaitza globalean aldaketak dituztela" zorrotik "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, finantza-aktiboa arrazoizko balioarekin balioztatzen jarraituko da, aurretiaz erregistratutako balio-aldaketen kontabilizazioa aldatu gabe.
- vi) Entitateak "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrotik "arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela" zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, finantza-aktiboa arrazoizko balioarekin balioztatzen jarraituko da. Aurretiaz ondare garbiko "beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotako galera edo irabazi metatua aldi horretako emaitzara intsuldatuko da, birsailkapenaren egunean.
- vii) Mendeko erakunde, baterako negozio edo elkartu batean egindako inbertsioari halakotzat kalifikatzeari uzten zaionean, eutsitako inbertsioa, dagokionean, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioaren arabera neurtuko da, eta birsailkatu aurretik zeukan liburu-etako zenbatekoaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako sortzen den galera edo irabazia emaitzetan edo beste emaitza global batean aintzatetsiko da, eutsitako inbertsioaren ondorengo balioztapenaren arabera.

2018ko eta 2017ko ekitaldietan 4/2017 Zirkularrean indarrean sartzearen ondorioz egindako birsailkapenez gain -2.2 oharrean azaldu dira horiek guztiak-, ez da finantza-tresnen zorroen arteko birsailkapenik egin, ez eta amortizatutako kostuan balioztatutako finantza-aktiboen edo muga-egunera arte eutsitako inbertsioen salmentarik ere.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

f) Finantza-pasiboak

Sailkapena

Finantza-aktiboak balantzean sailkatzeko, irizpide hauek erabiltzen dira:

- i) Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak: epe laburrera berriro eskuratzeko jaulki diren finantza-pasiboak hartzen ditu barne. Elkarrekin identifikatu eta kudeatzen diren finantza-tresnen zorro bateko zati bat dira -baldin eta berrikitan zorroa eguneratu egin bada, epe laburrera irabaziak lortzeko-, edo kontabilitateko estaldura-tresnatzat hartu ez diren tresna deribatuak, edo aldi baterako eskuratu edo mailegutan hartu diren finantza-aktiboen salmenta irmoak sortuak.
- ii) Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan: Entitateak hasierako azterketan edo horiek izendatzean informazio esanguratsuagoa lortzen denean izendatutako finantza-pasiboak dira.
  - Galerak edo irabaziak irizpide desberdinekin aintzatesteagatik edo aktiboak edo pasiboak irizpide desberdinekin balioztatzeagatik, aintzatespenean edo balioztatenean sortuko liratekeen inkoherentziak guztiz desagerrarazi edo nabarmen murrizteko.
  - Finantza-pasiboen edo finantza-aktibo eta -pasiboen talde bat kudeatu eta errendimendua arrazoizko balioan oinarrituz ebaluatzeko, arriskua kudeatzeko edo inbertsioa dokumentatzeko estrategia erabiliz, eta talde horren informazioa Zuzendaritzako funtsezko langileei emateko, arrazoizko balioa oinarritzat harturik.
- iii) Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan: balantzeko gainerako ataletan sartu ezin direnak dira, finantza-erakundeen fondo-bilketako ohiko jardueren ondoriozkoak, eta berdin dio nola gauzatzen diren eta zer muga-egun duten.
- iv) Deribatuak - estalduren kontabilitatea: Entitateak eskuratu edo jaulkitako finantza-tresna deribatuak hartzen ditu barne, kontabilitate-estaldurakotzat hartzeko kalifikatzen direnak alegia.
- v) Interes-tasaren arriskua estalita duen zorro bateko estalitako elementuen arrazoizko balioa aldaketak: galdu-irabazien kontuan ordaindutako zenbatekoen kontrapartidari dagokio, baldin eta zenbatekoak finantza-tresnen zorroan balioztatenean badute jatorria eta zorro horiek arrazoizko balioa estaltzeko deribatuen bidez interes-tasaren arriskutik eraginkortasunez babestuta badaude.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- vi) Ageriko kapital itzulgarria: Entitateak jaulkitako finantza-tresnen zenbatekoa hartzen du barne. Kapitalaren izaera juridikoa dute, baina ez dituzte betetzen ondare garbian sartzeko baldintzak. "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" izendatu balituzte bezala balioztatzen dira, betiere Entitateak "Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan" zorroan izendatu ez baditu, horretarako baldintzak bete eta gero.

Entitatearen estatutuetan ezarri da, bazkideen ekarpenak itzultzeko nahitaezkoa izango dela Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartzea eta itzulketa egin ondoren gutxieneko kapital soziala, baliabide propioak edo kaudimen-koefizientea behar adina estalita geratzea.

- vii) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak: "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" atalean jatorria duten saldo hartzekodunei dagozkie.

Erregistroa eta balioztapena

Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan erregistratzen dira, hain zuzen ere, 13.e oharrean finantza-aktiboentzat zehaztu den eran. Dena den, badira salbuespenak:

- i) "Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak" eta "Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan" epigrafeetako finantza-pasiboak arrazoizko balioarekin balioztatzen dira, 13.e oharrean finantza-aktiboentzat zehaztu den eran. Arrazoizko balioa estaltzeko eragiketetan estalitako finantza-pasiboen kasuan, estaldura-eragiketa horietan estalita dagoen arriskuaren ondorioz arrazoizko balioan izaten dituzten aldaketak erregistratzen dira, finantza-pasibo horiei dagokien "Mikroestaldurako eragiketak" atalean.
- ii) Arrazoizko balioa behar bezalako objektibotasunez zehaztu ezin zaien kapital-tresnak azpian dituzten eta horiek entregatuz likidatzen diren finantza-deribatuak eskurapen-kostuan jasotzen dira.

Finantza-pasiboen liburuetaiko zenbatekoan gertatzen diren aldakuntzak, oro har, galdu-irabazien kontuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak "Interesen ondoriozko gastuak" epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontuko "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak" edo "Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten aktibo eta pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak" epigrafeetan, zenbateko garbian.

Estalitako eta kontabilitateko estaldurako partida gisa hartzen diren finantza-aktiboetan, balioztapen-aldeak 13.e oharrean erregistratzen dira, finantza-aktiboentzat adierazitako irizpideak kontuan izanda.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

g) Finantza-tresnak transferitzea eta balantzetik baja ematea

Finantza-tresnen transferentziak kontabilizatzeko, transferitutako finantza-tresnei lotutako arriskuak eta irabaziak intsuldatzeko modua hartzen da aintzat, irizpide hauek kontuan izanda:

- i) Arriskuen eta mozkinen funtsezko intsuldaketa egiten bazaie hirugarrenei, transferitutako finantza-tresnari baja ematen zaio balantzean, eta, aldi berean, transferentziaren ondorioz atxikitako edo sortutako edozein eskubide edo obligazio aintzatesten da. Eragiketa-mota horietan sartzen dira baldintza gabeko salmentak; berrerosteko egunean arrazoizko balioan berrerosteko ituna duten salmentak; finantza-aktiboen salmentak, dirua alde batera utzita erosteko aukera eskuratua edo saltzeko aukera emana dutenak; aktiboen titulazioak, lagatzaileak ez dituenean mendeko finantzaketarik atxikitzen eta ez dienean titular berriei kreditu-hobekuntzarik eskaintzen; eta abar.
- ii) Transferitutako tresnari dagozkion arriskuen eta mozkinen funtsezko atxikipena egiten bada, transferitutako finantza-tresnari ez zaio bajarik ematen balantzean, eta transferentziaren aurretik erabiltzen ziren irizpide berberekin balioztatzen jarraitzen da. Eragiketa-mota horietan sartzen dira salneurri finkoarekin edo salmenta-prezioari interes bat erantsita berrerosteko ituna duten finantza-aktiboen salmentak; baloreak mailegatzeko kontratuak, mailegu-hartzaileak horiek edo antzeko aktiboak itzultzeko betebeharra duenean; eta abar. Halarik ere, finantza-pasiboa kontabilitatean aintzatesteko, hauek hartzen dira kontuan: jasotako kontraprestazioaren zenbatekoa (geroago amortizatutako kostuan balioztatua), transferitu den baina bajarik eman ez zaion finantza-aktiboaren sarrerak eta finantza-pasibo berriaren gastuak.
- iii) Transferitutako tresnari dagozkion arriskuen eta mozkinen funtsezko transferentzia eta atxikipena egiten ez bada, bi aukera daude -eragiketa-mota horietan sartzen dira finantza-aktiboen salmentak, diruaren barruan nahiz kanpoan sakonki ez dauden erosteko aukera eskuratua edo saltzeko aukera emana dutenak; titulazioak, lagatzaileak transferitutako aktiboaren zati batean bere gain hartzen duenean mendeko finantzaketa edo beste kreditu-hobekuntza batzuk...:
  - Entitateak ez badio transferitutako finantza-tresnaren kontrolari eusten, baja ematen zaio balantzean, eta transferentziaren ondorioz atxikitako edo sortutako edozein eskubide edo obligazio aintzatesten da.
  - Entitateak eutsi egiten badio transferitutako finantza-tresnaren kontrolari, balantzean jasotzen jarraitzen du, balio-aldaketen eraginpean jartzeari dagozkion zenbatekoan, eta jasotako kontraprestazioaren pareko kopuruko finantza-pasiboa aintzatesten da. Pasibo hori amortizatutako kostuan balioztatuko da gerora, baldin eta "Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan" atalean sailkatzeko baldintzak betetzen ez baditu. Gaur egun betebeharra ez denez, finantza-pasibo horren zenbatekoa kalkulatzeko, finantza-aktiboak eskualdatu zaizkion Entitatearentzat finantzaketa-iturri diren finantzaketa-tresnen (adibidez, titulazio-bonu eta maileguen) zenbatekoa kendu egingo da, finantza-tresna horiek eskualdatutako aktiboak finantzatzeko erabiltzen diren heinean. Transferitutako aktiboaren eta lotutako pasiboaren zenbateko garbia hauxe izango da: atxikitako eskubide eta obligazioen amortizatutako

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

kostua, baldin eta transferitutako aktiboa amortizatutako kostuan neurtzen bada, edota atxikitako eskubide eta obligazioen arrazoizko balioa, baldin eta transferitutako aktiboa arrazoizko balioan neurtzen bada.

Beraz, finantza-aktiboak 2 kasutan bakarrik geratuko dira balantzetik at: sortutako eskudiru-fluxuak agortzen direnean edo arrisku eta etekin gehienak hirugarrenen esku uzten direnean. Halaber, finantza-pasiboei egoera-balantzetik baja emateko, agortuta egon behar dira sortzen dituzten obligazioak, edo, bestela, berriro kitatu edo birkokatzeke helburuarekin eskuratu behar dira.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitateak ez du 2004ko urtarrilaren 1aren aurretik aplikatzen zen arautegiaren ondorioz balantzetik baja emandako finantza-aktiborik edo -pasiborik (24. oharra).

h) Finantza-aktiboen eta beste kreditu-esposizio batzuen balioa narriatzea

Entitateak balio-narriaduraren inguruko eskakizunak aplikatzen dizkie emaitza globalean aldaketak dituzten eta amortizatutako kostuan eta arrazoizko balioarekin balioztatzen diren zor-tresnei, bai eta kreditu-arriskua dakarten beste esposizio batzuei ere, hala nola emandako maileguen konpromisoei, emandako finantza-bermeei eta emandako beste konpromiso batzuei.

4/2017 Zirkularrak balio-narriaduraren inguruan zehazten dituen eskakizunen helburua hauxe da: kolektiboki edo banaka ebaluatutako eragiketetan espero diren kreditu-galerak aintzatestea, eskura dagoen arrazoizko eta zentzuzko informazio guztia, baita aurrera begirakoa ere, kontuan hartuta.

Ekitaldian zor-tresnetan narriaduraren ondorioz izan diren galerak gastutzat aintzatesten dira galdu-irabazien kontuko "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea" epigrafean. Aktiboaren liburu-etako zenbatekoa txikitzen duen hornidurak zuzentzeko kontu batean aintzatesten dira zor-tresnen narriaduraren ondoriozko galerak amortizatutako kostuan. Arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatutakoak, berriz, beste emaitza global metatu batean aintzatesten dira.

Zor-tresnak ez diren eta kreditu-arriskua dakarten esposizioetako narriaduraren ondoriozko galeren estaldurak hornidura moduan erregistratzen dira balantzeko pasiboko "Hornidurak - Emandako konpromiso eta bermeak" epigrafean. Estaldura horien hornidurak eta itzulketak galdu-irabazien kontuko "Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak" epigrafearen kargura erregistratzen dira.

Ondoren, narriadura-irizpideak laburtuko ditugu, tresna-motaren eta zor-roaren arabera sailkatuta:

Amortizatutako kostuan balioztatutako zor-tresnak eta balantzetik kanpoko esposizioak

Narriaduraren ondoriozko galerak zehazteko asmoz, Entitateak zordunen banan-banako jarraipena egiten du -behintzat zordun nabarmenak izan daitezkeen kasuan-. Era berean, finantza-aktiboen taldeen jarraipen kolektiboa ere egiten du, zordunek zorrak ordaintzeko gaitasunari buruz aipatu dugun kreditu-arriskuaren antzeko ezaugarriak dituztenean. Tresna jakin bat ezin bada antzeko arrisku-ezaugarriak dituzten aktiboen multzo batean sartu, banaka eta eksklusiboki aztertuko da narriatuta dagoen zehazteko eta, dagokionean, narriaduraren ondoriozko galera estimatzeko.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Kreditu-arriskuaren ondorioz izan ditzakeen galerak estimatzeko politikak, metodoak eta prozedurak ditu Entitateak, bai kontrako alderdiari egotz dakioken kaudimengabeziaren kasuetarako, bai herrialde-arriskuaren kasuetarako. Zor-tresnetako eragiketak eta balantzetik kanpoko esposizioak aitortu, aldatu, ebaluatu, jarraitu eta kontrolatzen direnean ezartzen dira politika, metodo eta prozedura horiek, bai eta beraien narriadura posiblea identifikatzen denean eta, dagokionean, aurreikusitako galerak estaltzeko zenbatekoak kalkulatzeko direnean ere.

Kaudimengabeziagatiko kreditu-arriskuaren arabera kontabilitate-sailkapena

Entitateak ezarritako irizpideen bitartez, ahuleziak eta narriadura-ebidentzia objektiboak dituzten kreditu-hartzaileak identifikatu eta kreditu-arriskuaren arabera sailkatzen ditu.

Hurrengo ataletan, Entitateak erabiltzen dituen sailkapen-printzipioen eta -metodologiaren berri emango dugu.

1) Sailkapen-kategorien definizioa:

Negoizatzeko eutsitako finantza-aktiboen zorroan sartu ez diren zor-tresnak, balantzetik kanpoko esposizioak bezalaxe, kaudimengabeziagatiko kreditu-arriskuaren arabera sailkatzen dira; honela:

i) Arrisku normala:

- a. Gainerako kategorietan sailkatzeko baldintzak betetzen ez dituzten eragiketa guztiak sartzen dira bertan.
- b. Zaintza bereziko arrisku normala: Kategoria horretan sartzen dira, banaka zalantzazko arriskutzat edo kobraezintzat sailkatzeko irizpideak bete gabe, hasierako aintzatespenetik kreditu-arriskuaren hazkunde esanguratsua izan dutenak.

ii) Zalantzazko arriskua:

- a. Zalantzazko arriskua, titularraren berankortasuna dela eta. Kategoria horretan sartzen da zor-tresnen zenbatekoa, titularra eta bermea edozein direlarik ere, baldin eta 90 egunetik gorako antzinasuneko zenbatekoren bat (printzipala, interesak edo kontratuz hitzartutako gastuak) mugaeguneratuta badute, salbu eta kobraezintzat sailkatzea badagokie. Emandako bermeak ere kategoria horretan sartuko dira, abalduna berandutzean erori bada abalatutako eragiketan.

Titular baten eragiketa guztiak kategoria horretan sartuko dira, muga-egunetik zenbatuta 90 egunetik gorako antzinasuna duten eragiketak kobratzeko dagoen zenbatekoaren % 20 baino handiagoak direnean. Ehuneko hori zehazteko, zenbakitzailean jarriko da mugaeguneratutako zenbatekoak dituztelako berankortasuna duten zalantzazko eragiketen liburuetako zenbateko gordina, eta izendatzailean, berriz, titularrari emandako zor-tresna guztien liburuetako zenbateko gordina. Horrela kalkulaturako ehuneko % 20tik gorakoa bada, titular horren zor-tresnak nahiz kreditu-arriskua dakarten balantzetik kanpoko esposizioak berankortasunagatiko zalantzazkoetara eramango dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- b. Zalantzazko arriskua, titularraren berankortasuna ez den beste arrazoi batzuen ondorioz. Mugaeguneratuta nahiz mugaeguneratu gabe dauden zor-tresnak hartzen ditu barne, baldin eta, nahiz eta titularraren berankortasuna dela eta kobraezinen edo zalantzazkoen kategorietan sailkatzeko baldintza nahikorik ez egon, arrazoizko zalantzarik badago kontratuz hitzartutako terminoetan osorik (printzipala eta interesak) itzultzeko. Ildo beretik, hor sartzan dira balantzetik kanpoko esposizioak ere, baldin eta, nahiz eta titularraren berankortasuna dela eta zalantzazkotzat sailkatuta ez egon, Entitateak ordainduko dituela probablea bada eta berreskuratzeko zalantzak badaude.

Kategoria horretan sartuko dira, besteak beste, euren kaudimena narriatzeko moduko egoeretan dauden titularren eragiketak.

- iii) Arrisku kobraezina. Kategoria horretan sartzan dira, mugaeguneratuta egon ala ez, banaka egindako azterketaren arabera berreskuratu ezinezkotzat jotzen diren zor-tresnak, eragiketaren edo titularraren kaudimenean ageriko narriadura berreskurazina gertatu delako. Kategoria horretan sailkatuz gero, eragiketaren liburu-etako zenbateko gordina oso-osorik saneatu, eta aktibotik erabateko baja eman beharko zaio.

2) Eragiketak sailkatzeko irizpideak:

Entitateak orotariko irizpideak erabiltzen ditu kreditu-hartzaileak nahiz eragiketak kreditu-arriskuaren arabera kategoria batean edo bestean sailkatzeko. Horien artean daude hauek:

- Irizpide automatikoak.
- Birfinantzamenduetarako berariazko irizpideak.
- Jarraipen-ereduetan oinarritutako irizpideak, parametro jakin batzuen jarraipenean oinarrituak.

Faktore automatikoak eta birfinantzamenduetarako berariazko sailkapen-irizpideak zorro osoaren gainean ezartzen diren sailkapen- eta saneamendu-prozesuak dira. Era berean, eragiketen ahuleziak eta narriadurak ahalik eta lasterren antzemateko asmoz, Entitateak zehaztuta duen jarraipen-ereduak tratamendu zehatz bat esleitzen dio eragiketa bakoitzari, ez ordaintzeko arrisku-mailen arabera.

Kreditu-hartzaile garrantzitsuen kasuan, ez-ordaintze posibleak iragartzeko eredu bat erabiltzen du Entitateak. Aldagai- eta alerta-sistema baten bidez, bezeroen etorkizuneko ez-ordaintzeak antzematea, larritasuna neurtu eta kuantifikatzea eta ez ordaintzeko arrisku-aukerak mailakatzea du helburu. Arrisku-analista aditu-talde batek aztertzen ditu alerta aktiboak dituzten kreditu-hartzaileak, ahuleziarik edo narriadura-ebidentzia objektiborik dagoen erabakitzeke eta, narriadura-ebidentziarik badago, galera eragin duen gertakariak finantza-aktiboaren edo taldearen etorkizuneko eskudiru-fluxu estimatuen gainean inpakturik ba ote duen erabakitzeke.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Zalantzazko arriskutzat sailkatzeko beste arrazoirik ez badago, berankortasun-arrazoen ondorioz zalantzazkoen kategorian sailkatutako eragiketak arrisku normalekotzat sailkatu ahal izango dira berriro ere, baldin eta, mugaeguneratutako zenbatekoen zati bat kobratu ondoren, zalantzazko arriskuen artean sailkatzeko arrazoiak desagertzen badira eta eragiketa arrisku normalekotzat sailkatzeko egunean titularrak ez badu 90 egun baino gehiagoko antzintasuna duen beste eragiketarik. Berankortasuna ez den beste arrazoi batzuegatiko zalantzazkoei dagokienez, berriro ere arrisku normalekoen kategorian sailkatu ahal izango dira, baldin eta kontratuan hitzartutako baldintzetan erabat ordainduko duelako arrazoizko zalantzak desagertzen badira eta eragiketa arrisku normalekotzat sailkatzeko egunean titularrak ez badu 90 egun baino gehiagoko antzintasuna duen beste eragiketarik.

Kreditu-narriadurarekin erosi edo sortutako eragiketak

Horrelako aktiboak erosi edo sortzean espero den kreditu-galera ez da sartuko estalduran, ezta, hasierako aintzatespenean, liburu-etako zenbateko gordinean ere. Eragiketa bat kreditu-narriadurarekin erosi edo sortzen denean, estaldura honako hau izango da: hasierako aintzatespenearen ondoren eragiketen bizitzan zehar espero diren kreditu-galeren aldaketen zenbateko metatua. Aktibo horien interesen bidezko sarrerak, berriz, honela kalkulatu dira: finantza-aktiboaren amortizatutako kostuari interes-tasa efektiboa aplikatuta, interes-tasa hori kreditu-kalitatearen arabera doitu ondoren.

Birfinantzamendu- eta berregituratze-eragiketak

Entitateak kreditu-arriskuen kudeaketaren alorrean erabiltzen dituen politiken eta prozeduren bidez, bermatuta dago kreditu-hartzaileei jarraipen zehatza egitea; gainera, beraien kaudimenean narriadura-zantzuak egonez gero, zuzkidurak egiteko beharra azaleratzen dute. Horregatik, berregituratze- eta birfinantzamendu-eragiketetan kreditu-hartzailearen egoerak hala eskatzen badu, behar diren kaudimengabezia-zuzkidurak egiten ditu Entitateak. Hauek dira berregituratze- eta birfinantzamendu-eragiketak:

- Birfinantzamendu-eragiketak. Eragiketa horiek ematen edo erabiltzen dira, titularra eta bermeak edozein izanik ere, titularrak (edo titularrek) gaur egun ditu(zt)en edo etorkizunean aurreikusten zaizki(o/e)n zailtasun finantzarioei lotutako arrazoi ekonomiko edo legezkoengatik, Entitateak berak nahiz Taldeko beste erakunde batzuek titularrari (edo titularrei) nahiz talde ekonomikoko beste enpresa bati edo hainbati emandako eragiketa bat edo batzuk berreskuratzeko, edota eragiketa horien ordaintzeko betebeharra (osoa edo zati bat) egunean jartzeko, berreskuratutako edo birfinantzatutako eragiketen titularrei zorra (printzipala eta interesak) ordaintzen laguntzeko, hain zuzen ere egungo egoeran ezin dutelako hitzartutako denboran eta moduan ordaindu, edo etorkizunean ezingo dutela aurreikusten denean.
- Eragiketa berregituratuak. Eragiketa horietan, titularrak (edo titularrek) gaur egun ditu(zt)en edo etorkizunean aurreikusten zaizki(o/e)n zailtasun finantzarioei lotutako arrazoi ekonomiko edo legezkoengatik, baldintza finantzarioak aldatu egiten dira, zorra (printzipala eta interesak) ordaintzen laguntzeko, hain zuzen ere egungo egoeran ezin du(t)elako hitzartutako denboran eta moduan ordaindu, edo etorkizunean ezingo du(t)ela aurreikusten denean, nahiz eta aldaketa hori kontratuan aurreikusita egon. Nolanahi ere, berregituratutako eragiketatzat jotzen dira kita egiten zaien edo zorra murrizteko ondasunak jasotzen dituzten eragiketak, edota baldintzak aldatzen zaizkienak, muga-eguna luzatzeko, amortizazio-taula aldatzeko (epe laburrean kuoten zenbatekoa edo maiztasuna gutxitzeko) edo printzipalaren, interesen

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

nahiz bien gabealdia ezarri edo luzatzeko; salbu eta frogatzen bada baldintzak aldatzeko arrazoia ez dela titularren finantza-arazoa eta aldaketa egiten den egunean merkatuan antzeko arrisku-profila duten erabiltzaileei ezartzen zaizkien antzeko baldintzak ezartzen badira.

Eragiketa bat arrisku-kategoria jakin batean sailkatuta badago, birfinantzamendu-eragiketak ez du eragingo haren arrisku-maila hobetzea. Birfinantzatutako eragiketetan, hasierako sailkapena beraien ezaugarrien arabera zehazten da; batik bat, kreditu-hartzaileak finantza-arazoak izatea eta zenbait klausula (adibidez gabealdi luzeak) indarrean egotea hartzen dira aintzat.

Eragiketaren hasierako kalifikazioaren ondoren, arrisku txikiagoko beste kategoria bateko kalifikazioa justifikatu egingo da, agerikoa denean hobetu egin direla eragiketa berreskuratzeko aurreikuspenak, dela kreditu-hartzaileak denboraldi luzean etengabe bete dituelako ordaintzeko betebeharrak, dela hasierako zorra ehuneko handi batean berrordaindu delako.

Estaldurak estimatzeko irizpideak

Kreditu-arriskuaren ondoriozko galeren estaldurak kalkulatzeko, aurrerago zehaztu ditugun irizpideak erabiltzen ditu Entitateak.

Arrisku hautemangarririk gabetzat sailkatutako eragiketei (funtsean banku zentralekin, administrazio eta enpresa publikoekin eta finantza-erakundeekin egindakoei eta Europar Batasunekoak edo arriskurik gabekotzat jotako beste herrialde batzuetakoak direnei) % 0ko estaldura-ehunekoa ezartzen zaie, baldin eta zalantzazko eragiketatzat sailkatuta ez badaude, kasu horretan banaka estimatzen baitzaie narriadura.

1) Estalduren banakako zenbatespenak

Hauek dira banakako estimazioa egiten zaien estaldurak:

- i) Banaka nabarmenak diren kreditu-hartzaileen zalantzazko eragiketen estaldurak. Entitateak arrisku-esposizio osoaren 3 milioi euroko muga ezarri du kreditu-hartzaileak nabarmentzat jotzeko.
- ii) Arrisku-talde homogeen batekoak ez diren zalantzazko eragiketen estaldurak.
- iii) Berankortasunaren ondorioz edo bestelako arrazoiren bategatik zalantzazkotzat sailkatutako eta arrisku hautemangarririk gabetzat identifikatutako eragiketen estaldurak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Estaladura horiek estimatzeko erabiltzen diren irizpideen bidez, analistek hornidura-maila esleitzen dute, bezeroaren egoera zehatzaren eta eragiketaren arabera eta hauek aintzat hartuz:

- i) Kutxa-fluxuen sorrera: zordunek beren negozioaren bidez etorkizunean kutxa-fluxuak sortzeko gaitasuna dutenean, eta, aukera dutenean beren jardueraren eta egitura ekonomiko-finantzarioaren bidez zorraren zati bat edo osotasuna ordaintzeko.
- ii) Bermeen berreskurapena: zordunek beren negozioarekin kutxa-fluxuak sortzeko gaitasunik ez dutenean, bermeak exekutatzen dira zorra berreskuratzeko.

Bestalde, banakako estimaziorako aintzat hartu beharreko gutxieneko estaldurak hauek izango dira: zalantzazko arriskueterako estimazio kolektiboko irizpideak erabiliz aplikatzekoak direnak edo, sustatzaileen sektoreko eragiketen kasuan, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideei jarraiki ezarri beharrekoak.

2) Estalduren estimazio kolektiboak

Hauek dira estimazio kolektiboa egiten zaien estaldurak:

- i) Arrisku normalekotzat sailkatutako esposizioetan (zaintza berezikotzat sailkatutakoak ere barne hartuta), kasu honetan izan ezik: 90 egunetik gorako ez-ordaintzerik egon gabe ere eta kreditu-hartzailearen egoera ekonomiko-finantzarioa zehatz aztertu ondoren, Entitateak erabakitzen duenean berankortasuna ez beste arrazoi batzuegatik zalantzazkotzat ez sailkatzea, eta erregistratu beharreko hornidura-bolumena handiagoa denean, kreditu-hartzaileari dagokion kreditu-arriskuaren segmentuaren arabera erabili beharreko hornidura kolektiboko kalkulua aplikatzearen ondorioz ateratzen den zenbatespena baino.

Nabarmen izatera heltzen ez diren eta, gainera, zalantzakotzat jo ez diren kreditu-hartzaileentzat parametro jakin batzuk finkatu ditu Entitateak. Horiek gainditzen badituzte, zaintza bereziko arrisku normaltzat sailkatuko dira berehala. Oro har, ez-ordaintzeak 30 egun baino handiagoak eta 90 egun baino txikiagoak izango dira, eta mugaeguneratutako zenbatekoak 300 eurotik gorakoak.

- ii) Zalantzazkotzat sailkatutako eta estalduren banakako zenbatespenaren bidez ebaluatzen ez diren esposizioak.

Narriadura estimatzeko prozesuan, kreditu-esposizio guztiak hartzen dira aintzat, bai zortresnak eta bai balantzetik kanpoko esposizioak. Zentzu horretan, Espainiako Bankuak Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaera biltzen duten estatistika-datu eta -ereduetan oinarrituta agindutako parametroak eta metodologia erabili ditu Entitateak. Izan ere, FINA arauak osatutako esparruarekiko bateragarritasun osoa babesten du, Entitateak bere bezeroekin dituen balantze barneko eta balantzetik kanpoko esposizioen narriadura sailkatzeari eta kalkulatzeari dagokienez. Metodologia horrek hauek hartzen ditu aintzat: eragiketa kreditu-arriskuaren zer segmentutan dagoen, jasotako berme erreal eta pertsonal eraginkorrak, zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioa eta, dagokionean, mugaeguneratutako zenbatekoen antzinasuna.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Kreditu-arriskuagatiko galeren estalduren estimazioetan, higiezin-bermeetatik berreskuratu beharreko zenbatekoa berme horien erreferentzia-balioa doitzearen emaitza izango da; hau da, honako hauek behar bezala jasotzeko doikuntzak eginda: estimazioaren ziurgabetasuna, bermeak exekutatu eta saldu arte izan litzakeen balio-galerak, exekuzio-kostuak, mantentze-kostuak eta salmenta-kostuak.

Berme erreal eraginkorretatik zer zenbateko berreskuratu zehazteko, Espainiako Bankuak bere esperientzian eta Espainiako banku-sistemari buruz duen informazioan oinarrituta 4/2017 Zirkularren bidez zenbatetsitako deskontuak ezartzen dizkio Entitateak erreferentziako balioari.

Herrialde-arriskuagatiko kreditu-arriskuaren araberako sailkapena eta estaldura

Herrialde-arriskutzat hartzen da herrialde jakin batean bizi diren titularrekin egindako eragiketek ohiko merkataritza-arriskuaz beste arrazoi batzuegatik izan lezaketen arriskua (arrisku subiranoa, transferentzia-arriskua edo nazioarteko finantza-jarduerak eragindako arriskua). Entitateak hirugarrenekin egiten dituen eragiketak taldeka banatzen ditu, herrialdeetako hainbat elementu aintzat hartuta: bilakaera ekonomikoa, egoera politikoa, arau- eta erakunde-esparrua, ordainketak egiteko gaitasuna eta esperientzia. Hala, herrialde bakoitzari kaudimengabeziagatiko zuzkidura-ehuneko jakin bat ezartzen dio, indarreko araudian ezarritakoarekin bat.

Herrialde-arriskuagatiko zalantzazko aktibotzat jotzen dira aldi luzez beren zorrari aurre egiteko zailtasunak dituzten herrialdeetan bizi diren azken obligaziodunekin egindako eragiketak, berreskuratzeko aukera zalantzazkoa denean. Ildo beretik, herrialdeari egotz dakizkiokeen gorabeheren ondorioz berreskuratzeko aukera urruna duten balantzetik kanpoko esposizioek ere kategoria bera izango dute.

2018ko eta 2017ko ekitaldien itxieran, Entitateak ez du inolako zuzkidurarik kontzeptu horren pean.

Bermeak

Eraginkortzat jotzen dira Entitateak kreditu-arriskua arintzeko baliagarria dela frogatzeko balio duten berme errealak eta berme pertsonalak. Bermeen eraginkortasunaren analisiak kontuan hartzen ditu, besteak beste, bermeak gauzatzeko behar den denbora eta Entitateak horiek gauzatzeko duen gaitasuna, bai eta halakoak gauzatzeko duen esperientzia ere.

Ez dira inola ere berme eraginkortzat hartuko beren eraginkortasuna, funtsean, zordunaren kreditu-kalitatearen mende edo, dagokionean, zordunak parte hartzen duen talde ekonomikoaren mende dutenak.

Baldintza horiek betez gero, eraginkortzat jo daitezke berme-mota hauek:

- i) Lehen kargako ondasun higiezinaren hipoteka moduan eratutako higiezin-bermeak:
  - a. Bukatutako eraikinak eta eraikinetako elementuak:
    - Etxebizitzak.
    - Bulego eta lokal komertzialak, eta balio anitzeko pabiloiak.
    - Gainerako eraikinak, hala nola balio anitzekoak ez diren pabiloiak eta hotelak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- b. Hiri-lurzorua eta lurzoru urbanizagarri antolatua.
- c. Gainerako ondasun higiezinak.
- ii) Finantza-tresnen gaineko pignorazio-bermeak:
  - Diru-gordailuak.
  - Kaudimen handiko jaulkitzaileen ondare-tresnak edo zorra adierazten duten baloreak.
- iii) Beste berme erreal batzuk:
  - Bermean jasotako ondasun higigarriak.
  - Higiezin gaineko bigarren eta hurrengo hipotekak.
- iv) Abal-emaila berrien bezeroarekiko erantzukizun zuzen eta mankomunatua dakarten berme pertsonalak, betiere pertsona edo entitate horien kaudimena nahikoa frogatuta badago, hitzartutako baldintzetan eragiketa osorik itzuliko dutela bermatzeko.

Entitateak indarrean dagoen araudiarekin bat datozen irizpideak erabiltzen ditu, Espainian kokatutako aktiboetako berme errealak balioztatzeko. Zehazki, balioztapenen hornitzaileak hautatu eta kontratatzeko Entitateak erabiltzen dituen irizpideen xedea da horien independentzia eta balioztapenen kalitatea bermatzea. Guztiak ere Espainiako Bankuaren Tasazio Sozietateen Erregistro Berezian erregistratutako tasazio-sozietate eta -agentziak dira, eta balioztapenak egiteko irizpideak ECO/805/2003 Aginduan, ondasun higiezinak eta eskubide jakin batzuk finantza-xede jakin batzuetarako balioztatzeko arauen gainekoan, daude ezarrita.

Kreditu-eragiketen higiezin-bermeak eta higiezinak eurak eragiketa egiten denean tasatzen dira (azken horiek, erosketa, esleipen edo ordainean emate bidez), eta aktiboaren balioa nabarmen erortzen denean. Era berean, Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularrak ezartzen dituen eguneratze-irizpideak erabiltzen dira; horien artean nabarmentzen da urtean behin zalantzazko arriskuak eta esleitutakoak eguneratzea.

Arrazoizko balioarekin balioztatutako zor-tresnak

"Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean sartutako zorra adierazten duten baloreen narriaduraren ondoriozko galeren zenbatekoa honela kalkulatzen da: eskuratze-kostuaren (printzipalaren edozein amortizazio kendu ostean) eta bere arrazoizko kostuaren arteko aldeari galdu-irabazien kontuan aurrez aitzatetsitako narriaduraren ondoriozko edozein galera kentzen zaio.

Ebidentzia objektiboak ditugunean arrazoizko balioa narriaduragatik txikitu dela, zuzenean ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean aitzatetsitako ezkutuko minusbalioak galdu-irabazien kontuan erregistratzen dira berehala. Aurrerago narriaduraren ondoriozko galera batzuk edo guztiak berreskuratzen badira, horien zenbatekoa berreskurapen-epeko galdu-irabazien kontuan jasotzen da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

"Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean edo "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako zorra adierazten duten baloreen kasuan, Entitatearen ustez narriadura dago, baldin eta printzipalean edota kupoian 90 egunetik gorako ez-ordaintzea gertatu bada, edota kostuan eta kreditu-kalifikazioan % 40tik gorako balio-galtzea gertatu bada.

"Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafean sailkatuta dauden zor-tresnetan, aurrez ondare garbian erregistratutako galerak egindakotzat jotzeko, galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira, sailkapena egiten den egunean.

Ondare-tresnak

"Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean sartutako ondare-tresnetan gertatutako narriaduraren ondoriozko galeren zenbatekoa honela kalkulatzen da: eskuratze-kostuaren eta arrazoizko balioaren arteko alde positiboari aurrez galdu-irabazien kontuan aintzatesitako narriaduraren ondoriozko edozein galera kenduta.

Ebidentzia objektiboak ditugunean arrazoizko balioa narriaduragatik txikitu dela egiaztatzeko, zuzenean ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean aintzatesitako ezkutuko minusbalioak "Bestelako erreserbak" epigrafean erregistratzen dira berehala. Aurrerago narriaduraren ondoriozko galera batzuk edo guztiak berreskuratzen badira, horien zenbatekoa ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean aintzatesten da.

"Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafean sailkatuta dauden ondare-tresnetan, aurrez ondare garbian erregistratutako galerak egindakotzat jotzeko, galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira, sailkapena egiten den egunean.

Mendeko, baterako negozio eta elkartuetako inbertsioen kasuan, narriaduraren ondoriozko galerak zenbatesteko, zenbateko berreskuragarria eta liburu-etako zenbatekoa alderatzen ditu Entitateak. Narriaduraren ondoriozko galera horiek, gertatzen diren epealdiko galdu-irabazien kontuan erregistratzen dira, eta ondorengo berreskurapenak, horiek gertatzen diren epeko galdu-irabazien kontuan.

Narriaduraren ebidentziarik dagoen jakiteko, Entitateak zantzu hauek hartzen ditu aintzat, besteak beste:

- Finantza-zailtasun nabarmenak egotea.
- Finantza-zailtasunen ondorioz tresna horrentzako merkatu aktibo bat desagertzea.
- Emaitzetan aldaketa nabarmenak gertatzea, aurrekontu, negozio-plan edo helburuetan jasotako datuekin alderatuta.
- Aldaketa nabarmenak egotea jaulkitzailearen ondare garbiko tresnen merkatuan edo haren produktuenean.
- Aldaketa nabarmenak egotea ekonomia globalean edo jaulkitzaileak diharduen inguruneke ekonomian.
- Aldaketa nabarmenak egotea jaulkitzaileak diharduen ingurune teknologikoan edo legezkoan.

"Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak" epigrafean sartutako mendeko eta elkartutako entitateetako partaidetzen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketen zenbatekoa estimatzeko, haien zenbateko berreskuragarria eta kontabilitate-balioa alderatzen dira. Kontabilitate-balioa, berriz, 2 zenbateko hauen artean handiena izango da: arrazoizko balioa ken salmenta-kostua eta erabilera-balioa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Finantza-aktiboen eta -pasiboen sarrerak eta gastuak

"Finantza-tresnen sarrerak eta gastuak amortizatutako kostuan" sailkatzeko, irizpide hauek erabiltzen dira:

- a) Sortutako interesak galdu-irabazien kontuan jasotzen dira, eragiketaren interes-tasa efektiboa eragiketaren liburu-etako zenbatekoaren gainean aplikatuta (zalantzazko aktiboetan ez, halakoetan kontabilitate-balio garbiaren gainean aplikatzen baita).
- b) Gainerako balio-aldaketak sarrera edo gastu moduan aintzatetsiko dira, finantza-tresnak balantzean baja hartzen duenean, birsailkatzen denean eta, finantza-aktiboei dagokienez, balio-narriaduraren ondoriozko galerak edo ondoren berreskuratzearen ondoriozko irabaziak sortzen direnean.

"Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-tresnen sarrerak eta gastuak arrazoizko balioan" sailkatzeko, irizpide hauek erabiltzen dira:

- a) Arrazoizko balioaren aldaketak galdu-irabazien kontuan jasotzen dira zuzenean. Deribatuak ez diren tresnak jasotzean, bereizi egin behar dira tresnatik sortutako etekinei egoztekoa den zatia (interes edo dibidendu gisa jasoko da, izaeraren arabera) eta gainerako zatia (finantza-eragiketen emaitzatzat jasoko da dagokion partidan).
- b) Zor-tresnen ondorioz sortutako interesak kalkulatzeko, interes-tasa efektiboaren metodoa aplikatuko da.

Salbuespen moduan, Entitateak honela aintzatetsi beharko lituzke arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela balioztatutako finantza-pasiboen balio-aldaketak, aplikatu behar izanez gero:

- a) Pasiboaren kreditu-arriskuaren aldaketei egotz dakiekeen arrazoizko balioaren aldaketaren zenbatekoa beste emaitza global batean aintzatesten da, eta zuzenean erreserba-partida batera intsuldatuko litzateke, finantza-pasiboak baja hartuko balu.
- b) Pasiboaren arrazoizko balioaren aldakuntzaren gainerako zenbatekoa ekitaldiko emaitzan aintzatesten da.

"Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-tresnen sarrerak eta gastuak arrazoizko balioan" atala sailkatzeko, irizpide hauek erabiltzen dira:

- a) Sortutako interesak edota, dagokionean, sortutako dibidenduak galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko dira. Interesekin amortizatutako kostuko aktiboekin bezala jokutzen da.
- b) Kanbio-aldeak galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira, finantza-aktibo monetarioak direnean, eta beste emaitza global batean, finantza-aktibo ez-monetarioak direnean.
- c) Zor-tresnei dagokienez, balio-narriadurak eragindako galerak edo ondoren berreskuratzearen ondoriozko irabaziak galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira.
- d) Gainerako balio-aldaketak beste emaitza global batean aintzatesten dira.

Hartara, zor-tresna bat arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituela balioztatzen denean, amortizatutako kostuan balioztatuz gero aintzatetsiko liratekeen berberak izango dira ekitaldiko emaitzan aintzatetsiko diren zenbatekoak.

Arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituela balioztatutako zor-tresnari balantzean baja ematen bazaio, ondare garbian metatutako galera edo irabazia birsailkatu eta epealdiko emaitzara eramaten da. Aitzitik, arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituela balioztatu den ondare-tresna garbiari ematen bazaio baja balantzean, beste emaitza global metatu batean jasotako galeraren edo irabaziaren zenbatekoa ez da galdu-irabazien kontuan birsailkatzen, erreserben partida batean baizik.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Aurreko zorrotako bakoitzean, aintzatespena aldatu egingo litzateke, tresnak estaldura-erlazio baten parte izanez gero.

i) Atzerri-dirutako kontuen balioztapena

Euroa da Entitateak bere jardunean darabilen txanpona. Beraz, eurotan ez dauden saldo eta transakzio guztiak atzerri-dirutan egindakotzat joko dira.

Ondoren, Entitateak 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n atzerri-dirutan guztira dituen aktiboen eta pasiboen kontrabalioa agertzen da eurotan:

	2018		2017	
	Aktiboak	Pasiboak	Aktiboak	Pasiboak
AEBko dolarrak	54.943	26.054	59.841	27.762
Libera esterlinak	5.280	1.505	4.389	1.152
Yen japoniarrak	160	165	2.243	112
Franko suitzarrak	760	103	679	126
Bestelakoak	1.239	909	1.297	366
	62.382	28.736	68.449	29.518

Ondoren, Entitateak 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n atzerri-dirutan guztira dituen aktiboen eta pasiboen kontrabalioa agertzen da mila eurokotan, eta izaeraren arabera sailkatuta:

	2018		2017	
	Aktiboak	Pasiboak	Aktiboak	Pasiboak
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	12.068	-	18.330	-
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	15	-	-	-
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldagetak dituzten finantza-aktiboak	8.826	-		
Beste emaitza global batean aldagetak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	27.963	-	36.099	(a) -
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	13.510	-	14.020	(b) -
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	-	20	-	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	-	27.747	-	28.016
Emandako konpromisoak eta bermeak	-	969	-	1.502
	62.382	28.736	68.449	29.518

(a) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoi dagokie (ikusi 2.2 oharra).

(b) "Maileguak eta kobratzeko partidak" epigrafean sailkatutako saldoi dagokie (ikusi 2.2 oharra).

Hasierako erregistroan, eurotara bihurtzen dira atzerri-dirutan dauden saldo zordun eta hartzekodunak. Helburu horretarako, erregistroaren eguneko eskurako kanbio-tasa erabiltzen da, hau da, berehala entregatzeko kanbio-tasa. Hasierako erregistroaren ondoren, arau hauek erabiltzen dira atzerri-dirutan dauden saldoak eurotara bihurtzeko:

- i) Izaera monetarioko aktibo eta pasiboak itxierako kanbio-tasara bihurtzen dira, hau da, finantzetako egoera-orrien eguneko eskurako batez besteko kanbio-tasara.
- ii) Kostu historikoarekin balioztatutako partida ez-monetarioak eskurapen-eguneko kanbio-tasara bihurtzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- iii) Arrazoizko balioarekin balioztatutako partida ez-monetarioak arrazoizko balio hori zehazten den eguneko kanbio-tasara bihurtzen dira.
- iv) Sarrerak eta gastuak bihurtzeko, berriz, eragiketaren eguneko kanbio-tasa aplikatzen da. Dena den, epealdiko eragiketa guztietan batez besteko kanbio-tasa bera erabiltzen da, aldaketa nabarmenik izan ez badu, behinik behin. Amortizazioak dagokien aktiboari aplikatutako kanbio-tasara bihurtzen dira.

Atzerri-dirutan dauden saldo zordun eta hartzekodunak bihurtzean sortutako kanbio-aldeak galdu-irabazien kontuan erregistratzen dira, oro har. Halarik ere, arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta arrazoizko balio horretara egindako doikuntza ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen zaien partida ez-monetarioetan dauden kanbio-aldeen kasuan, kanbio-tasaren osagaia bereizi egiten da monetarioa ez den elementuaren errebalorizaziotik.

j) Sarrerak eta gastuak aintzatestea

Interesen eta antzeko kontzeptuen ondoriozko sarrerak eta gastuak sortzapen-eparean arabera eta interes-tasa efektiboaren metodoaren bidez erregistratzen dira, oro har, kontabilitatean. Beste erakunde batzuetatik jasotako dibidenduak sarrera gisa aintzatesten dira, horiek eskuratzeko eskubidea sortzen den unean.

Finantza-zerbitzuengatik ordaindutako eta kobratutako komisioak, kontratuan duten izendapena gorabehera, honela sailkatzen dira, eta sailkapen horren arabera egotziko zaizkio galdu-irabazien kontuari:

- a) Kreditu-komisioak. Finantza-eragiketa baten etekina edo kostu efektiboa osatzen dutenak. Komisio horiek alde aurretik jasotzen dira, eta mota hauetakoak izan daitezke:
  - i) Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta galdu-irabazietan aldaketak dituzten finantzaketa-eragiketak sortu edo eskuratzegatik jasotako komisioak. Hainbat jarduera betetzeagatik jasotako ordainsariak har ditzakete barne, hala nola mailegu-hartzailearen finantza-egoeraren ebaluazioa, zenbait bermeren ebaluazioa eta erregistroa, eragiketa-baldintzen negoziazioa, dokumentazioaren prestaketa eta tratamendua, eta transakzioaren itxiera. Eragiketaren etekinari edo kostu efektiboari egindako doikuntza gisa bereizten eta erregistratzen dira galdu-irabazien kontuan, eragiketaren bizitzan zehar. Hona hemen 2018an eta 2017an sortutako komisioak, produktuaren arabera: 2018an, 6.561 mila euroko finantza-komisioak sortu dira (2017an, 5.030 mila eurokoak).
  - ii) Finantzaketa emateko konpromisoagatik adostutako komisioak, konpromiso hori arrazoizko balioarekin balioztatzen ez denean, galdu-irabazien kontuak aldaketak dituenean eta Entitateak berariazko mailegu-akordioa egin dezakeenean. Komisio horien ondoriozko sarreraren erregistroa atzeratu egiten da, eta eragiketaren doikuntzari edo kostu efektiboari egindako doikuntza gisa esleitzen da galdu-irabazien kontuan, finantzaketarentzat aurreikusitako bizitzan zehar. Konpromisoa iraungi egiten bada Entitateak mailegua eman gabe, komisioa sarrera gisa aintzatesten da konpromisoa iraungitzeko unean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

- iii) Amortizatutako kostuan balioztatutako finantza-pasiboen jaulkipenean ordaindutako komisioak. Finantza-pasiboaren liburuetako zenbatekoan izandako kostu zuzen lotuekin batera sartzen dira, eta eragiketaren kostu efektiboari egindako doikuntza gisa egozten dira galdu-irabazien kontuan.
- b) Kredituzkoak ez diren komisioak: finantzaketa-eragiketak ez diren finantza-zerbitzuak emateagatik ordaindutakoak dira. Honelakoak izan daitezke:
  - i) Denboran zehar emandako zerbitzu batekin lotutakoak, hala nola kontuak administratzeagatik komisioak eta kreditu-txartelak jaulki edo berritzeagatik alde aurretik jasotakoak. Sarrerak galdu-irabazien kontuan jasoko dira denboran zehar, gauzatze-betebeharra erabat betetzeko aurrerapausoak neurtuz, hurrengo atalean zehaztutako irizpideen arabera. Hirugarrenek inbertsioak administratzeagatik komisioak badira, betebeharra betetzeko aurrerapausoak neurtuz jasoko dira, eta kontratua lortu eta betetzearen kostuei sarrerak eta gastuak erregistratzeko irizpide orokorrak aplikatuko zaizkie.
  - ii) Une jakin batean ematen den zerbitzu bati lotutakoak. Bezeroak zerbitzuaren gaineko kontrola duenean sortzen dira komisio horiek, adibidez baloreak harpidetzean, dibisa trukitzean edo maileguen aholkularitza edo sindikazioa egitean (kasu horretan, Entitateak beretzat eragiketaren zatirik atxikitzen ez duenean edo gainerako parte-hartzaileen arrisku-baldintza beretan atxikitzen duenean). Kreditu-eragiketetan, kredituaren esku dagoenean fondoak erabili edo ez, erabili ez den kredituaren zatiari dagokion erabilgarritasun-komisioa sarrera gisa erregistratuko da galdu-irabazien kontuan, kobratzen den unean.

Aurreko irizpideen salbuespena dira arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-tresnak. Tresna horien komisioaren zenbatekoa berehala erregistratzen da galdu-irabazien kontuan.

Finantza-jardueraren ohiko produktu edo zerbitzuen ondorioz sortutako komisioak bereizi egiten dira ohiko jarduerari ez dagozkion produktu eta zerbitzuen ondoriozko komisioetatik, eta azken horiek galdu-irabazien kontuko "Beste ustiapen-sarrera batzuk" epigrafean sartzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

k) Saldoak konpentsatzea

Kontratuaren edo lege-mailako arau baten ondorioz konpentsatzeko aukera duten transakzioen saldo zordun eta hartzekodunak zenbateko garbiarekin jasotzen dira balantzean, baldin eta horiek zenbateko garbiarekin likidatzeko edo aldi berean aktiboa egin eta pasiboa ordaintzeko asmoa badago.

l) Finantza-bermeak

Finantza-bermedun kontratuetan, jaulkitzaileak ordainketa espezifikoak egin behar dizkio hartzekodunari, baldin eta zordun jakin batek ez badu ordaintzeko betebeharra betetzen eta, ondorioz, hartzekodunak dirua galtzen badu, zor-tresna batean -berdin dio zer egitura juridiko duen: fidantza, finantza-abala, aseguru-kontratua edo kreditu-deribatua- hitzartutako baldintzen (jatorrizkoen nahiz aldatuen) arabera.

Finantza-bermedun kontratuen erakunde jaulkitzaileak "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Beste finantza-pasibo batzuk" partidan jasotzen ditu horrelakoak. Bertan, arrazoizko balioa gehi jaulkipenari zuzenean dagozkion transakzio-kostuak zehazten dira, aseguru-entitateek egindako kontratuetan izan ezik.

Hasieran, kontrako ebidentziarik egon ezean, hauxe da loturarik ez duen hirugarren baten alde, eragiketa isolatu batean eta erabateko independentziaz jaulkitako finantza-bermedun kontratuen arrazoizko balioa: jasotako hobaria gehi, dagokionean, jaso beharreko eskudiru-fluxuen egungo balioa, Entitateak antzeko epearekin eta arriskuarekin emandako finantza-aktiboen interes-tasa bertsua erabiliz. Era berean, aktiboko kreditu gisa aitzatetsiko da jasotzeko dauden etorkizuneko eskudiru-fluxuen egungo balioa, lehen aipatutako interes-tasa erabilita.

Hasierako aintzatespenaren ondoren, kontratuak irizpide hauen arabera erregistratzen dira:

- i) Finantza-bermeen ondorioz jaso beharreko komisio edo primen balioa eguneratzeko, aldeak galdu-irabazien kontuan adierazten dira finantza-sarrera gisa.
- ii) Zalantzakozkoak ez diren finantza-bermedun kontratuen balioa honela kalkulatu da: pasiboan hasieran zehaztutako zenbatekoaren eta bermearentzat aurreikusitako bizitzan zehar galdu-irabazien kontuan linealki jasotako zenbatekoaren arteko kenketa eginez. Ildo horretan, linealki jasotako zenbatekoaren ordez beste irizpide bat ere erabil daiteke, bermearen ekonomia-etekinak eta -arriskuak zehatzago islatzeko balio badu behintzat.

Finantza-bermedun kontratuak zalantzakotzat hartzen direnean, "Hornidurak - Emandako konpromiso eta bermeak" epigrafean birsailkatu behar dira nahitaez. Balioztapenari dagokionez, aurreko 13.h oharrean adierazitakoa aplikatzen da.

m) Errentamenduak

Eragiketaren ekonomia-fondoaren arabera aurkezten dira errentamendu-kontratuak, edozein egitura juridiko dutelarik ere, eta finantza- edo eragiketa-errentamendu gisa sailkatzen dira hasieratik.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- i) Kontratuko aktiboaren jabetzari atxikitako arrisku eta mozkinen funtsezko transferentzia egiten denean hartzen dira errentamenduak finantza-errentamendutzat.

Entitateak ondasunak errentan ematen dituenean, errentariak emango dizkion zenbatekoen egungo balioen eta bermatutako hondar-balioaren arteko batura hirugarrenei emandako finantzaketa gisa erregistratzen da, eta, beraz, balantzeko "Maileguak eta kobratzeko partidak" epigrafean sartzen da, errentariaren izaeraren arabera. Kontratua amaitzen denean errentariak erosteko aukera erabiltzearen prezioa izan ohi da bermatutako hondar-balioa.

Bestalde, Entitateak errentari jarduten duenean, galdu-irabazien kontuan jasotzen dira errentamendu-gastuak, kontratuak xede duen ondasunaren izaeraren arabera. Aldi berean, zenbateko bereko pasibo bat erregistratzen da, eta horren balioa 2 hauetatik txikiena izaten da: errentan hartutako ondasunaren arrazoizko balioa edo errentatzaileari ordaindu beharreko egungo zenbatekoen batura gehi, dagokionean, erosketa-aukeraren prezioa. Erabilera propioko aktibo materialetan aplikatzen direnen antzeko irizpideez amortizatzen dira aktibo horiek.

Jatorria kontratu horietan duten finantza-sarrerak eta -gastuak galdu-irabazien kontuan ordaindu eta kargatzen dira, hurrenez hurren, kontratuen bizitzan zehar errendimendua konstantea izateko moduan.

- ii) Finantza-errentamendutzat hartzen ez diren errentamendu-kontratuak errentamendu operatibo gisa sailkatzen dira.

Entitatea denean errentatzailea, errentan emandako ondasunen eskuratzeko-kostua "Aktibo ukigarriak - Ibilgetu materiala" epigrafean erregistratzen da. Erabilera propioko antzeko aktibo materialetan erabiltzen diren politiken arabera amortizatzen dira horiek, eta errentamendu-kontratuen ondoriozko sarrerak linealki jasotzen dira galdu-irabazien kontuan.

Beste alde batetik, Entitateak errentari jarduten duenean, galdu-irabazien kontuan jasotzen dira errentamendu-gastuak gehi, behar denean, errentatzaileak emandako pizgarriak.

- n) Kudeatutako ondareak

Entitateak kudeatzen dituen hirugarrenen jabetzako ondareak ez dira balantzean sartzen. Jarduera horrek emandako komisioak galdu-irabazien kontuko "Komisioen ondoriozko sarrerak" epigrafean erregistratzen dira (43. oharra).

- o) Pertsonal-gastuak eta enplegu ondoko ordainketak

Langileei emandako ordainsariak, enplegualdia amaitzen denean likidatzen direnak, enplegu ondoko ordainketatzat hartzen dira. Enplegu ondoko ordainketak, pentsioen barruko nahiz kanpoko fondoez estalitakoak ere bai, ekarpen mugatuko plan edo prestazio-plan mugatu gisa sailkatzen dira, obligazioen baldintzen arabera. Hartutako konpromiso guztiak hartzen dira kontuan, langileekin formalki hitzartutakoaren barruan nahiz kanpoan hartuak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularrean ezarritakoari jarraikiz, enplegu ondoko ordainketak honela erregistratzen dira:

- i) Galdu-irabazien kontuan: langileek emandako zerbitzuaren kostua (ekitaldi horretakoa nahiz aurreko ekitaldietakoa baina beraietan aintzatetsi gabea), horniduraren (aktiboaren) gaineko interes gordina eta likidatzeko unean gertatzen den irabazia edo galera.
- ii) Ondare garbiaren aldaketen egoera-orrian: irabazi edo galera aktuarialen ondorioz horniduraren (aktiboaren) gaineko interes garbian sartu ez diren planaren aktiboaren errendimenduaren ondorioz egin diren horniduraren (aktiboaren) balioztapen berriak, eta Entitatearentzat erabilgarri dauden fluxuen balioan izandako aldaketen ondorioz egungo balioak izan dituen aldaketak, baldin eta horniduraren (aktiboaren) gaineko interes garbian sartuta ez badaude. Ondare garbiaren aldaketen egoera-orrian aintzatetsitako zenbatekoak ez dira hurrengo ekitaldi bateko galdu-irabazien kontuan birsailkatzen.

Horrela, prestazio-plan mugatuak galdu-irabazien kontuan jasotzen dira, irizpide hauei jarraikiz:

- a) Indarrean dagoen aldiko zerbitzuen kostua, pertsonal-gastutzat.
- b) Horniduraren gaineko interes garbia, interesen ondoriozko gastutzat.
- c) Aktiboaren gaineko interes garbia, interesen ondoriozko sarreratzat.
- d) Iragandako zerbitzuen kostua, hornidura edo hornidura-itzulketatzat.

PD II

Caja Laboralak eta Ipar Kutxak bat egitearen ondorioz (1. oharra), Entitateak PD II izeneko plana formalizatu zuen, 2012ko ekitaldian. Lehengo Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta lehengo Caja Laboralaren lan-bazkideen kolektibo zehatz bati zuzenduta zegoen. 2013ko urtarrilaren 1ean hasi zen eta 2018ko abenduaren 31ra arte egon da indarrean. Plan hori borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoa.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusiak:

- i) 1953an eta 1954an jaiotako bazkideei aukera ematen zien, 60 edo 61 urte bete eta jarduera uzterakoan, kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu zuten aukeraren arabera. 1955ean jaiotakoek modalitate hori hautatzeko aukera izan zuten; baina, horretarako, jarduera 60 urterekin utzi behar zuten, hau da, ezin ziren 61 urterekin erretiratu.
- ii) 1953 eta 1957 bitartean jaio ziren eta 2013ko urtarrilaren 1etik 4ra bitartean izena eman zuten bazkideei aukera eman zitzaien lan-baldintza berezi batzuk eskuratzeko eta kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, bazkideak zerbitzu emateari uzten zion egunera arte.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko ekitaldien amaieran sortutako betebeharra balantzeko "Hornidurak - Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak" epigrafean dago jasota (33. oharra).

PD 58

Era berean, Entitateak PD 58 izeneko plana formalizatu zuen, 2016ko ekitaldian. Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2017ko urtarrilaren 1etik 2020ko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Plan hori borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1958an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

2018ko eta 2017ko ekitaldien amaieran sortutako betebeharra balantzeko "Hornidurak - Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak" epigrafean dago jasota (33. oharra).

Sare Berria

2016ko, 2017ko eta 2018ko ekitaldietan, baldintza laboral eta ekonomiko zehatz batzuk finkatu ditu Entitateak, bazkide-talde jakin bati begira. Plan horren barruan, zenbait bazkide lan-baldintza jakin batzuetara atxiki dira, eta kontraprestazio ekonomiko bat jasoko dute, zerbitzu emateari uzten dioten egunera arte.

2018ko eta 2017ko ekitaldien amaieran sortutako betebeharra balantzeko "Hornidurak - Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak" epigrafean dago jasota (33. oharra).

PD 59

Era berean, Entitateak PD 59 izeneko plana formalizatu zuen, 2017ko ekitaldian. Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2018ko urtarrilaren 1etik 2021eko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Aurreko planak bezala, hau ere borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1959an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

2018ko eta 2017ko ekitaldien amaieran sortutako betebeharra balantzeko "Hornidurak - Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak" epigrafean dago jasota (33. oharra).

PD 60

Era berean, Entitateak PD 60 izeneko plana formalizatu du, 2018ko ekitaldian. Kontseilu Errektoreak onartu du eta lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2019ko urtarrilaren 1etik 2022ko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Aurreko planak bezala, berri hau ere borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1960an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

2018ko ekitaldiaren amaieran sortutako betebeharra balantzeko "Hornidurak - Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak" epigrafean dago jasota (33. oharra).

Kaleratzearen ondoriozko kalte-ordainak

Indarrean dagoen legeriaren arabera, bidezko arrazoirik gabe kaleratzen diren enplegatuei kalte-ordaina eman behar die Entitateak. Pertsonala murrizteko asmorik ez dagoenez, ez da beharrezkoa horretarako zuzkidurarik sortzea.

- p) Jarduera etengabeen ondoriozko irabazien gaineko zerga

Sozietateen gaineko zerga gastutzat hartzen da, eta galdu-irabazien kontuko "Jarduera etengabeen irabazien gaineko zergen ondoriozko gastuak eta sarrerak" epigrafean erregistratzen da.

"Jarduera etengabeen irabazien gaineko zergen ondoriozko gastuak eta sarrerak" epigrafeko gastua, ordaindu beharreko zergak zehazten du. Zerga hori ekitaldiko zerga-oinarriaren gainean kalkulatzen da, denbora-aldeak, kenkari eta hobarien ondoriozko kredituak eta zerga-oinarri negatiboak direla eta ekitaldian izandako aldaketak aintzat hartuta. Gerta liteke ekitaldiko zerga-oinarria ez bat etortzea galdu-irabazien kontuan aurkeztutako emaitzarekin. Izan ere, kanpoan uzten ditu beste ekitaldi batzuetan kargatzekoak edo deduzitzekoak diren sarrera edo gastuen partidak eta kargatzen eta deduzitzen ez diren partidak.

Finantzetako egoera-orrietako aktiboen eta pasiboen liburutako zenbatekoen eta horien zerga-oinarrien arteko aldeetatik ordaindu edo berreskuratzea espero diren zergak sartzen dira geroratutako zergen ondoriozko aktiboetan eta pasiboetan. Balantzean kontabilizatzen dira pasiboaren metodoa erabiliz, eta berreskuratzea edo likidatzea espero den karga-tasari dagokion denbora-aldea edo kreditua aplikatuz kuantifikatzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboa, aurreratutako zerga, dedukzioen eta hobarien ondoriozko kreditua eta zerga-oinarri negatiboen ondoriozko kreditua aitortzeko, horiek efektibo egiteko adina irabazi fiskal lortzeko itxaropena izan behar du Entitateak. Esan dezakegu Entitateak etorkizunean behar adina irabazi fiskal lortzeko itxaropena izango duela kasu hauetan:

- i) Geroratutako zergen ondoriozko pasibo batzuk geroratutako zergen ondoriozko aktiboak gauzaten diren ekitaldi berean kita daitezkeenean, edo ondorengo beste batean, lehendik dagoen edo zenbateko aurreratuak eragiten duen zerga-oinarri negatiboa konpentsatu ahal badute.
- ii) Zerga-oinarri negatiboak sortu dituzten arrazoiak nekez errepikatzeak direnean.

Aurrekoa gorabehera, erakunde mendeko, taldeaniztun eta elkartuetako inbertsioen kontabilitate-erregistroan sortzen den geroratutako zergaren ondoriozko aktiboa aintzatesiko da, baldin eta hori etorkizunean gauzatzeko asmoa badago eta etorkizunean behar adina irabazi fiskal izateko itxaropena badago, aktibo hori efektibo egiteko. Hasieran negozio-konbinazioa ez den ondare-elementu bat erregistratzen denean ere ez da aintzatesten, baldin eta aintzatespenaren unean kontabilitate-emaizari eta emaitza fiskalari eragin ez badio.

Geroratutako zergen ondoriozko pasiboak beti jasotzen dira kontabilitatean, salbu eta merkataritzako fondo bat aintzatesten denean edo pasibook erakunde mendeko, taldeaniztun edo elkartuen inbertsioak kontabilizatzean sortzen direnean. Baldintzak dira Entitatea gai izatea denbora-aldea itzultzeko unea kontrolatzeko eta alde hori ez itzultzea aurreikusteko moduko etorkizunean. Hasieran negozio-konbinazioa ez den ondare-elementu bat erregistratzen denean ere ez da aintzatesten geroratutako zergaren ondoriozko pasiboa, baldin eta aintzatespenaren unean kontabilitate-emaizari eta emaitza fiskalari eragin ez badio.

Kontabilitate-itxiera bakoitzean, erregistratutako geroratutako zerga aktiboak eta pasiboak berrikusten dira, indarrean jarraitzen dutela egiaztatzeko, eta beharrezko zuzenketak egiten dira.

Deskribatutako azterketa egiteko, aldagai hauek hartzen dira aintzat:

- Entitateko emaitza-proiekzioak, Entitateko gobernu-organoei onartutako finantza-aurrekontuetan oinarritutakoak, gerora Entitateak epe luzera zenbatetsitako hazkunde-tasa iraunkorrak aplikatuta.
- Denbora-aldeak itzultzearen estimazioa, izaeraren arabera.
- Indarreko legediak zergen ondoriozko aktiboak itzultzeko ezarritako epea edo muga.

Zuzenean ondare garbian erregistratutako sarrerak edo gastuak, emaitza fiskalean edo alderantziz eraginik ez dutenak, denbora-alde moduan kontabilizatzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

q) Aktibo ukigarriak

Aktibo ukigarrietan hauek sartzen dira: Entitateak gaur egun edo etorkizunean erabiltzeko duen eta ekitaldi batean baino gehiagoan erabiltzeko asmoa duen ibilgetu materiala, bezeroei errentamendu operatiboan lagatzen zaien ibilgetu materiala, gizarte-ekintzari atxikia eta ondasun higiezinetakako inbertsioak, aktiboak barne hartzen dituztenak alokairu-erregimenean ustiatzeko. Aktibo ukigarriak eskuratze-kostuaren arabera balioztatzen dira, baina metatutako amortizazioa kenduta eta, dagokionean, elementu bakoitzaren balio garbia eta zenbateko berreskuragarria alderatzen den narriaduraren ondoriozko edozein galera kenduta. Erabilera propioko eta libreko aktibo materialeko elementu batzuen eskurapen-kostuan horiek 2004ko urtarrilaren 1ean arrazoizko balioan zuten balioztatpena sartzen da, 4/2004 Zirkularraren (4/2017 Zirkularrak indargabetutakoaren) Lehen Xedapen Iragankorrean ezarritakoari jarraikiz. 2004ko urtarrilaren 1eko arrazoizko balio hori aditu independenteek egindako tasazioetan oinarrituta lortu zen.

Esleitutako aktiboen kasuan, horien esleipenaren truke emandako finantza-aktiboen zenbateko garbia da eskuratze-kostua.

Amortizazioak metodo lineala erabiliz kalkulatu dira. Elementuen balio-bizitzako urteak aplikatzen zaizkio aktiboen eskuratze-kostuari, eta gero, hondar-balioa kendu. Eraikinak eta bestelako eraikuntzak dauden lursailen kasuan, bizitza mugagabea dutela ulertzen da, eta, beraz, ez dira amortizatzen. Aktibo ukigarria amortizatzeagatik urteko zuzkidurak galdu-irabazien kontuaren kargura erregistratzen dira, eta elementu guztiei batez beste estimatzen zaizkien balio-bizitzako urteen arabera kalkulatu dira.

	Balio-bizitzako urteak
Eraikinak eta urbanizazioak	33 - 50
Altzariak	7 - 10
Instalazioak	7 - 10
Makineria, ekipamendu elektronikoa eta beste batzuk	4 - 6

Kontabilitate-itxiera bakoitzean, Entitateak aztertzen du ea zantzurik dagoen, barruan nahiz kanpoan, aktibo ukigarriko elementuen balio garbia zenbateko berreskuragarria baino handiagoa dela erakusten duenik. Kasu horretan, elementu horren liburu-tako zenbatekoa kopuru berreskuragarri-raino murrizten du Entitateak, eta etorkizuneko amortizazioagatik karguak doitu egiten ditu, liburu-tako zenbateko berriaren eta geratzen zaion balio-bizitza berriaren arabera, baldin eta berriro kalkulatu beharra badago. Bestalde, elementu jakin baten balioa berreskuratu dela garbi dagoenean, aurreko epealdietan kontabilizatutako narriaduraren ondoriozko galeraren itzulketa erregistratzen du Entitateak, eta amortizazioagatik etorkizunean egin beharreko karguak doitzen ditu. Elementu baten narriaduraren ondoriozko galera itzultzeak ezin du inola ere eragin kontabilitate-balio handiagoa aurreko ekitaldietan narriaduraren ondoriozko galerak aitortu ez balitzaizkio izango zukeena baino.

Entitateak, ekitaldi bakoitzaren amaieran behinik behin, erabilera propioko ibilgetu materialeko elementuen balio-bizitza estimatua berrikusten du, horietan aldaketa esanguratsurik dagoen ikusteko. Halako aldaketarik badago, doitu egiten du; horretarako, dagozkion zuzenketak egiten ditu, balio-bizitza estimatu berriaren arabera amortizatu behar denaren zuzkidura etorkizuneko ekitaldietako galdu-irabazien kontuan erregistratzen.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Aktibo ukigarriak zaindu eta mantentzeagatiko gastuak, egiten diren ekitaldiko galdu-irabazien kontuan erregistratzen dira.

Aktibo ukigarriko ondasun higiezinetakoinbertsioetan, Entitateak dituen lursail, eraikin eta beste eraikuntza batzuen balioa sartzen da, baina dagokien amortizazio metatua kenduta. Ondasun horiek alokairu bidez ustiatzeko edo salmentarekin (etorkizunean merkatuko prezioetan izaten diren igooeren ondorioz) gainbalioa lortzeko erabiltzen ditu Entitateak.

Entitateak erabilera propioako aktibo materialetan erabiltzen dituen irizpide berberak aplikatzen ditu errentamendu operatiboan emandako aktiboen eskuratze-kostua aitortzeko, amortizatze, horien balio-bizitzak kalkulatzeko eta narriaduraren ondoriozko galerak erregistratzeko.

r) Aktibo ukiezinak

Irudi fisikorik ez duten aktibo monetario identifikagarriak dira aktibo ukiezinak. Aktibo ukiezinak identifikagarritzat jotzen dira beste aktibo batzuetatik bereiz daitezkeenean, dela besterendu, errentan hartu edo banaka erabili daitezkeelako, dela kontratu edo bestelako negozio juridiko baten ondorioz sortu direlako. Aktibo ukiezina aitortzekoan, aurreko definizioa betetzeaz gain, Entitateak horren ondorioz mozkin ekonomikoak lortzeko asmoa izan behar du, eta haren kostua modu fidagarrian kalkulatzeko aukera egon behar da.

Kostuaren arabera aintzatesten dira, hasieran, aktibo ukiezinak. Eskurapenekoa edo produkziokoa izan daiteke kostu hori. Aurrerantzean, kostu horri amortizazio metatua eta narriaduraren ondoriozko galerak kentzen zaizkio.

Merkataritzako fondoa

Merkataritzako fondoak hauxe jasotzen du: eragiketan eskuratutako aktibo garbi identifikagarriek eskuratze-egunean duten arrazoizko balioaren gainean negozio-konbinazioaren kostuak duen soberakina. Ondorioz, merkataritzako fondoa aintzatesteko, kostu bidez erosi behar da nahitaez, eta banaka identifikatu, eta bereizita aintzatetsi ezin izan diren aktiboetatik datozen etorkizuneko diru-irabaziei lotuta egon behar du.

Merkataritzako fondoa eskudirua sortzen duten unitateei (ESUei) esleitzen zaie, hain zuzen ere merkataritzako fondo hori sortu zuen negozio-konbinaziotik irabazia lortuko dutela espero denean.

Era berezian aintzatetsitako merkataritzako fondoa linealki amortizatzen da aurreikusten zaion balio-bizitzan zehar, eta urtean behin balio-narriaduraren ondoriozko frogak egiten zaizkio. Eskuratze-prezioan balioztatzen da, amortizazio metatua kenduta eta, dagokionean, aintzatetsitako narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketen zenbateko metatua ere kenduta. ESU bakoitzaren balio-bizitza bere aldetik zehazten da, eta 10 urtean finkatzen da, kontrakoa frogatzen ez bada.

Merkataritzako fondoan aintzatetsitako narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak ez dira hurrengo ekitaldietan itzuliko.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

s) Hornidurak eta pasibo kontingenteak

Iraganeko gertaeren ondorioz sortutako egungo obligazioak hartzen dira horniduratzat. Horien izaera argi eta garbi zehaztuta dago finantzetako egoera-orrien egunean, baina zenbatekoa edo kitatzeko unea ez. Horiek kitatzeko, mozkin ekonomikoak ematen dituzten baliabideak besterendu beharko ditu Entitateak muga-egunean. Obligazio horiek iturri ugari izan ditzakete:

- i) Lege- edo kontratu-xedapen bat.
- ii) Obligazio inplizitu edo isilbidezkoa, hirugarrenen aurrean ardura batzuk hartzeari buruz Entitateak sortutako baliozko itzaropenean jatorria duena. Itzaropenok sortzen dira Entitateak jendaurrean hartzen dituen ardurak, iraganeko portaeren ondorioz edo jabari publikoko enpresa-politikan oinarrituta.
- iii) Araudiek alderdi jakin batzuetan duten bilakaera ia segurua, zehazki, Entitateak nahitaez bete behar dituen arautze-proiektuak.

Iraganeko gertaeren ondorioz sortutako obligazio posibleak dira pasibo kontingenteak, eta Entitatearen borondatearekin zerikusirik ez duten etorkizuneko gertaera bat edo gehiago gertatzearen edo ez gertatzearen menpe egoten dira. Entitatearen egungo obligazioak sartzen dira pasibo kontingenteetan, hain zuzen ere, kitatuz gero mozkin ekonomikoak ematen dituzten baliabideak murriztea ekarriko ez dutenak eta behar adinako fidagarritasunez zehazteko moduko zenbatekoa dutenak, kasu oso arraroetan izan ezik.

Hornidura eta pasibo kontingenteak honela sailkatzen dira: probableak, gertatzea errazagoa denean ez gertatzea baino; posibleak, gertatzea zailagoa denean ez gertatzea baino; eta gertagaitzak, gertatzea oso zaila denean.

Entitateak hornidura eta pasibo kontingente nabarmen guztiak sartzen ditu urteko kontuetan; alegia, obligazioari erantzun behar izateko aukera handiagoa denean ez erantzutekoa baino. Posibletzat jotako pasibo kontingenteak ez dira urteko kontuetan jasotzen. Besterik gabe horien berri ematen da, baldin eta ez bada mozkin ekonomikoak ematen dituzten baliabideak galtzeko aukerarik ikusten.

Hornidurak kuantifikatzeko, sortu dituen gertaeraren ondorioei buruzko informaziorik onena hartzen da kontuan, eta kontabilitate-itxiera guztietan estimatzen dira. Dagozkien obligazioei aurre egiteko erabiltzen dira, eta, obligazio horiek desagertu edo txikitu egiten badira, kopuru osoa edo zati bat itzultzen da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, bere jardueren ohiko garapenean sortutako hainbat auziri, erantzukizuni eta obligaziori erantzun beharra izan dezake Entitateak. Entitateko lege-aholkularien eta kontseilarien ustetan, prozedura eta erreklamazio horiek ez dute eragin handirik izango, ez, behintzat, egindako hornidura baino handiagoa, mugaeguneratzen diren ekitaldietako urteko kontuetan.

- t) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako aktibo ez-korronteak eta pasiboak

Balantzeko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafean aktiboak sartzan dira (duten izaera gorabehera), ustiapen-jardueretatik kanpo daudelarik aurreikuspenen arabera urtebeteko gauzatze- edo berreskuratze-epea dutenak, epigrafe honetan sailkatu zirenetik.

Salbuespenez, salmenta urtebetetik gorako epean gertatzea aurreikusten denean, Entitateak salmenta-kostua balio eguneratuan balioztatzen du, eta denbora igaro ahalako balio-igoera erregistratzen du galdu-irabazien kontuko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabazi edo (-) galerak" epigrafean.

Hortaz, besterentzen direnean jasotzen den diruarekin berreskuratuko da, seguruenik, kontu-sail horien liburu-etako zenbatekoa. Kontu-sailok izaera finantzariokoak eta ez-finantzariokoak izan daitezke.

Beraz, zordunek Entitateari zor osoak edo zati bat ordaintzeko emandako aktibo higiezinak edo beste aktibo ez-korronte batzuk, salgai dauden aktibo ez-korrontetzat hartzen dira, baldin eta Taldeak horiek etengabe erabiltzea erabaki ez badu.

Bestalde, "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak" epigrafean, Entitateko erabilera-taldeekin edo etendako eragiketekin zerikusia duten saldo hartzekodunak sartzan dira.

"Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" partidan sailkatutako aktiboak balioztatzeko, oro har, kopururik txikiena hartzen da, aintzatesten diren unean duten kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean; azken horri, baina, aktibooi estimatu zaizkien salmenta-kostuak kentzen zaizkio, finantza-izaerakoak salbu, horiek 13.e.xi oharrean ezarritakoaren arabera balioztatzen dira eta. "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafean sailkatuta dirauten bitartean, ez dira amortizatzen beraien izaeratik amortizagarriak diren aktibo ukigarri eta ukiezinak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Zorrak ordaintzeko esleitu edo jasotako aktibo higiezinak erregistratzeko, erabilitako forma juridikoa edozein dela ere, bi zenbateko hauetatik txikiena hartzen da aintzat, hasiera batean: aplikatutako finantza-aktiboen liburuetako zenbatekoa -hau da, amortizatutako kostua, narriadura estimatua kontuan izanda- edo aktiboak esleitzeko edo hartzeko unean duen arrazoizko balioa ken salmenta-kostu estimatuak -hau da, banakako tasazio osoetan emandako merkatuko balioa ken salmenta-kostuak-.

Prozesuko gastu guztiak, sortzen diren esleipen-epealdiko galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira, berehala. Erregistro-gastuak eta likidatutako zergak hasieran aitortu zaien balioaz jaso ahal izango dira, baldin eta horrela arrazoizko balioa gaitzen ez bada, estimatutako salmenta-kostuak kendu ondoren. Esleipen-egunetik salmenta-egunera arte aktiboa mantentzeko eta babesteko egiten diren kostu guztiak (aseguruak, segurtasun-zerbitzuak eta beste) sortu diren epealdiko galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko dira.

Esleitu edo jaso ondoren, arrazoizko balioa zenbatesteko abiapuntutzat erabiltzen den erreferentziako balioa eguneratuko da. Salmenta-kostuaren arrazoizko balio garbia zehazteko, Entitateak kontuan hartzen ditu sozietate tasatzaileek -guztiak ere Espainiako Bankuko Erregistro berezian daude erregistratuta- egindako balioztapenak, bai eta Espainiako Bankuak, bere esperientzian eta Espainiako banku-sektorearen inguruan duen informazioan oinarrituta, erreferentziako balioaren gainean zenbatetsi dituen deskontuak ere. Era berean, higiezinak 300.000 euroko edo hortik beherako arrazoizko balioa badu, balioztapen-eredu automatizatuak erabiliz eguneratuko da. Dena dela, higiezinak balantzean hiru urte ematen dituztenean, tasazio osoa eginez eguneratuko dira. Era berean, balioztapenaren eguneratzea egiten duen tasazio-sozietatea ez da izango aurreko tasazioa egin duen berbera.

Liburuetako zenbatekoa handiagoa bada aktiboen arrazoizko balioa baino (salmenta-kostuak kendu ondoren), Entitateak doikuntza egiten du aktiboen kontabilitate-balioan. Horrela, bada, soberakin hori galdu-irabazien kontuko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabaziak edo (-) galerak" epigrafean kontrapartida eginez jasotzen da. Aktiboen arrazoizko balioa hazi egiten bada aurrerago, Entitateak itzuli egin ditzake aurrez kontabilizatuta dituen galerak, eta aktiboen kontabilitate-balioa handitzen du, narriatu aurreko zenbatekoaren mugarekin eta galdu-irabazien kontuko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen elementu-talde besterengarrien eta aktibo ez-korronteen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak" epigrafean kontrapartida eginez.

Eragiketa etenak

Eragiketa edo jarduera etentzat hartzen da Entitatean besterendu egin den, edo beste era batera erabili den, edo salgai dagoen aktibo ez-korronte moduan sailkatu den eta, gainera, hauetako baldintzaren bat betetzen duen osagaia:

- Nabarmena eta gainerakotik independentea den ustiapenaren negozio-ildoak edo eremu geografikoa adierazten du.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Nabarmena eta gainerakoetatik independentea den ustiapenaren negozio-ildoak edo eremu geografikoa besterentzeko edo beste bide batzuetatik eskuratzeko plan indibidual eta koordinatu baten atala da.
- Saltzeko asmo hutsez eskuratu den mendeko erakundea da.

Eragiketa etentzat hartzen diren Entitateko osagaiek ekitaldian zehar sorrarazitako emaitzak galdu-irabazien kontuko "Jarduera etenen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak" atalean jasotzen dira, bai Entitatearen osagaia aktiboan baja emanda badago eta bai ekitaldiaren bukaeran bertan jarraitzen badu. Etendako eragiketatzat hartu ondoren, eragiketa jarraitutzat hartzea erabakiz gero sarrerak eta gastuak, unean uneko galdu-irabazien kontuan ez ezik, urteko kontuetan argitaratutako ekitaldi konparatiboan ere jasotzen dira, kasuan kasuko ezaugarrien arabera dagozkien partidetan.

u) Eskudiru-fluxuen egoera-orria

Eskudiru-fluxuen egoera-orrian erabiltzen diren kontzeptuak honela definitzen dira:

- i) Eskudiru-fluxuak: eskudiruaren eta antzekoen sarrerak eta irteerak. Likidez handia eta balio-aldaketak izateko arrisku txikia duten epe laburrerako inbertsioak sartzen dira antzekoetan.
- ii) Ustiapen-jarduerak: Entitatearen ohiko jarduerak eta inbertsio edo finantzaketak hartu ezin diren beste jarduerak batzuk, eta jasotako edozein finantzaketarengatik ordaindutako interesak, finantzaketa-jardueratzat sailkatutako finantza-pasiboak egokitu arren.
- iii) Inbertsio-jarduerak. Epe luzeko aktiboak eta eskudiruan edo antzekoetan sartuta ez dauden beste inbertsio hauek eskuratzeko, besterentzeko edo beste bide batzuk erabiliz erabiltzeko jarduerak dira: aktibo ukigarriak, aktibo ukiezinak, mendekoetako inbertsioak, baterako negozioak eta elkartuak, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean sailkatutako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak eta talde horietan sartutako pasiboak.

Negozio edo jarduerak bat osatzen duten aktibo edo pasiboen multzoa eskuratzeko edo besterentzeko eragindako aldaketak "Beste negozio-unitate batzuk" partidan sartuko dira, banakako finantzaketa egoera-orrietan, eta "Mendeko erakundeak eta beste negozio-unitate batzuk" partidan, finantzaketa egoera-orri bateratuetan, haien zeinuaren arabera.
- iv) Finantzaketa-jarduerak: ondare garbiaren eta ustiapen-jardueretan sartzen ez diren pasiboen tamainan eta osieran aldaketak eragiten dituzten jarduerak.

Entitateak balantzeetako "Eskudirua, banku zentralerako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk" epigrafean sartutako saldoak hartzen ditu eskudiru eta antzekotzat.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

v) Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoa (HSF)

Heziketako eta Sustapeneko Fondoa egoera-balantzeko "Beste pasibo batzuk" epigrafean erregistratzen da.

Kooperatiben Legearen eta Entitatearen estatutuen arabera fondo horretara nahitaez egiten diren zuzkidurak ekitaldiko gastu gisa jasotzen dira, nahiz eta kuantifikazioa egiteko ekitaldiko soberakina hartzen den oinarri. Zuzkitzen diren aparteko kopuruak ekitaldiko emaitzaren aplikazio moduan aintzatetsiko dira.

Legeari jarraikiz Heziketako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoari lotuta dauden dirulaguntzak, dohaintzak eta gainerako laguntzak, eta kooperatibak bazkideei ezarritako zehapen ekonomikoen ondoriozko fondoak, arautegiaren arabera fondo horri lotuta badaude, kooperatibaren sarrera gisa aintzatetsiko dira, eta fondo horretan sartu.

Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoa bere xederako aplikatzen denean, baja ematen zaio eta, normalean, altxortegiko kontuetan egiten da abonua. Bestalde, fondoaren aplikazioa kreditu-erakundeak berezkoak dituen jardueren bidez gauzatzen denean, Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoaren zenbatekoa txikitu egiten da eta, aldi berean, sarrera bat erregistratzen da kreditu-kooperatibaren galdu-irabazien kontuan, horrelako jardueretarako merkatuan dauden baldintzen arabera.

Heziketako eta Sustapeneko Fondoari loturiko ibilgetu materiala "Aktibo ukigarriak" epigrafean agertzen zen 2017ko abenduaren 31n. Horren zenbatekoa zehazteko, eskuratze-kostu eguneratua hartzen zen -aurreko q) ataleko arauen arabera-, eta metatutako amortizazioak kentzen zitzaizkion. Ibilgetu hori 2018ko ekitaldian eman da dohaintzan (28. eta 30. oharrak).

Ibilgetuko elementuen amortizazioa, kostu-balioen edo kostu eguneratuaren gainean egiten da, elementu-talde bakoitzari estimatu zaion balio-bizitzan zehar metodo lineala erabiliz eta aurreko q) atalean agertzen diren koefizienteak erabiliz.

w) Ondare garbiko aldaketen egoera-orria eta aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orria

Urteko kontu hauetan aurkeztu ditugun egoera-orri horiek ekitaldian zehar ondare garbiak izan dituen aldakuntzen berri ematen dute. Segidan, bi egoera-orriotako informazioaren ezaugarri nagusiak zehaztuko ditugu:

i) Aintzatetsitako sarreren eta gastuen egoera-orria

Egoera-orri honetan, Entitateak ekitaldian zehar bere jarduerarekin sortutako sarrerak eta gastuak aurkeztu ditugu, baina berezita: batetik, ekitaldiko galdu-irabazien kontuan emaitza moduan erregistratutakoak eta, bestetik, indarreko araudian xedatutakoari jarraikiz zuzenean ondare garbian erregistratutako gainerako sarrera eta gastuak.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

Hortaz, egoera-orri horretan hauek aurkeztu ditugu:

- a) Ekitaldiko emaitza.
- b) "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean aintzatetsitako sarreraren eta gastuen zenbateko garbia, emaitzetan birsailkatuko ez dena.
- c) "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean aintzatetsitako sarreraren eta gastuen zenbateko garbia, emaitzetan birsailka daitekeena.
- d) "Ekitaldiko guztizko emaitza globala", aurreko hirurak batuta kalkulatu.

"Beste emaitza global bat" eta "Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak" epigrafeetan aintzatetsitako sarreretan eta gastuetan egondako aldakuntzak honela daude banatuta:

- a) Prestazio mugatuko pentsio-planetako irabazi edo galera aktuarialak. Epealdiko irabaziak edo galerak jasoko ditu, horien eragileak hauek direnean: obligazioen balioztapenean izandako aldaketak, hipotesi aktuariaren aldaketen eta ezberdintasunen ondorioz; planari lotutako aktiboaren etekin jakin batzuk; eta aktiboaren mugaren aldaketak.
- b) Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak. Epealdiko galerak eta irabaziak jasoko ditu, aktibo horien balioztapenaren ondorioz beste emaitza global batean erregistratu behar direnean eta ondoren emaitzetan birsailkatu behar ez direnean.
- c) Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetako beste sarrera eta gastu aintzatetsi batzuetako partaidetza. Partida hori aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orrian soilik ageriko da, eta partaidetzaren metodoaz balioztatutako entitateen epealdiko galerak eta irabaziak jasoko ditu, baldin eta entitate horiek beste emaitza global batean erregistratu behar badira eta ondoren ez badira emaitzetan birsailkatuko.
- d) Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak. Ondare garbiko tresnetako inbertsioen arrazoizko balioaren aldaketek epealdian eragindako galerak eta irabaziak jasoko ditu, Entitateak beste emaitza global batean aintzatesteko erabaki errebokaezina hartu duenean.
- e) Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo galera garbiak. Arrazoizko balioaren estalduretan metatutako estalduraren eraginkortasunik ezak epealdian izandako aldaketa irudikatzen du. Estalitako partida ondare garbiko tresna bat da, arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituela balioztatua. Bi hauen arteko aldea jasoko du: "Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak (elementu estalia)" partidaren

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

erregistratutako ondare garbiko inbertsioaren arrazoizko balioaren aldakuntzaren eta "Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak (estaldura-tresna)" partidaren erregistratutako estaldura-deribatuen arrazoizko balioaren aldakuntzaren arteko aldea.

- f) Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela balioztatutako finantza-pasiboen arrazoizko balioaren aldaketak, kreditu-arriskuaren aldaketei egoztekoak direnak. Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela balioztatutako finantza-pasiboek epealdian izandako arrazoizko balioaren aldakuntzak jasoko ditu, kreditu-arriskuaren aldaketei egoztekoak direnak.

"Beste emaitza global bat" eta "Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak" epigrafeetan aintzatetsitako sarreretan eta gastuetan egondako aldakuntzak honela daude banatuta:

- a) Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estaldura (zati eraginkorrarena). Atzerriko negozioetako estalduren (iraunkorren nahiz etenen) zati eraginkorreko kanbio-tasaren aldakuntzen ondorioz metatutako emaitzek epealdian izandako aldaketa jasoko du.
- b) Dibisa-bihurketa. Dibisa funtzionaleko partidak aurkezpen-dirutara bihurtzearen ondorioz epealdian sortutako aldeak jasoko ditu.
- c) Eskudiru-fluxuen estaldurak (zati eraginkorrarenak). Horrelako estaldura-erlazioetan, estaldura-tresnen arrazoizko balioaren aldakuntzen zati eraginkorrak epealdian izandako galerak eta irabaziak jasoko ditu.
- d) Estaldura-tresnak (izendatu gabeko elementuak). Ondorengo elementuen arrazoizko balioan metatutako aldaketek epealdian izan dituzten aldakuntzak jasoko ditu, baldin eta estalduren osagai izendatu ez badira: aukeren denbora-balioarena, gerokoen kontratuen etorkizuneko elementuena eta finantza-tresnen kanbio-aldeen oinarrizko diferentzialarena.
- e) Tresna horiek epealdian izandako galerak edo irabaziak jasoko ditu, ez badira narriaduraren edo kanbio-aldeen ondorioz gertatu. Azken horiek galdu-irabazien kontuko epigrafe hauetan erregistratuko dira, hurrenez hurren: "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea" eta "Kanbio-alde (irabazi edo galera) garbiak".
- f) Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak. Horrelako aktiboen balioztapenaren ondorioz beste emaitza global batean erregistratu behar diren eta, geroago, emaitzetan birsailka daitezkeen epealdiko galerak eta irabaziak jasotzen ditu.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

- g) Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetako beste sarrera eta gastu aintzatetsi batzuetako partaidetza. Partida hori aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orrian soilik azalduko da. Partaidetzaren metodoaz balioztatutako erakundeetatik datozen ekitaldiko irabaziak eta galerak jasoko ditu, beste emaitza global batean erregistratu eta, geroago, emaitzetan birsailka daitezkeenak.

Horrez gain, aurreko ataleko partida bakoitza honela banakatuko da:

- a) Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak. Zuzenean ondare garbian aintzatetsitako sarreraren zenbatekoa bilduko du, baina ekitaldian sortutako gastuak kenduta. Ekitaldian ondare garbian aintzatetsitako zenbatekoak partida horretan mantenduko dira, nahiz eta ekitaldi berean galdu-irabazien kontura edo aktibo eta pasiboen hasierako liburutako zenbatekora transferitu edo beste partida batean birsailkatu, b), c) eta d) letren arabera, hurrenez hurren. Banakapena aurreko ataleko b) letrari dagokionean, "Ondare garbian kontabilizatutako dibisatrukeagatiko irabaziak edo galerak" izena hartuko du.
- b) Emaitzetara transferitua. Aurretik -ekitaldian bertan izan daiteke- ondare garbian aintzatetsitako balioztapenagatiko irabazien edo galeren zenbatekoa biltzen du; horiek galdu-irabazien kontuan onartzen dira (batzuetan, aurkezpen horren ondorioari "sarrera eta gastuen birziklapena" esaten zaio, eta transferitutako zenbatekoari "birsailkapenaren ondoriozko doikuntza").
- c) Estalitako elementuen hasierako liburutako zenbatekora transferitua. Banakapen hau aurreko ataleko c) letrako partidarako aurkeztuko da soilik, eta aurretik -ekitaldian bertan izan daiteke- ondare garbian aintzatetsitako balioztapenagatiko irabazien edo galeren zenbatekoa bilduko du, baldin eta eskudiru-fluxuen estalduraren ondorioz aktiboen edo pasiboen liburutako zenbatekoan aintzatesten badira.
- d) Beste birsailkapen batzuk. Partiden artean ekitaldian egindako intsuldaketen zenbatekoa bilduko du, titulu honetako arauetan ezarritako irizpideei jarraikiz.

Egoera-orri horretako partiden zenbatekoak kopuru gordinetan erregistratuko dira, eta azkenean, dagokion irabazien gaineko zerga -emaitzetan birsailka daitezkeen elementuena zein sailkatu ezin direnena- partida bereizi batean sartuko da.

- ii) Ondare garbiko aldaketen egoera-orria guztira

Egoera-orri horretan, ondare garbian izandako mugimendu guztiak aurkezten dira, kontabilitate-irizpideen aldaketetan eta errore-zuzenketetan jatorria dutenak barne hartuta. Hortaz, ekitaldiaren hasieran eta amaieran ondare garbia osatzen duten partida guztien kontabilitate-balioaren berdinkatzea jaso da egoera-orri honetan. Mugimenduak izaeraren arabera multzokatu dira kontu-sail hauetan:

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

- a) Kontabilitate-politiketako aldaketen eraginak eta Akatsen zuzenketaren eraginak: kontabilitate-politiken aldaketetan eta akatsen zuzenketan jatorria duten finantzetako egoera-orrietako saldoak atzeraeraginez berriro ematearen ondorioz ondare garbian gertatutako aldaketak hartzen ditu barne.
- b) Ekitaldiko guztizko emaitza globala: lehenago adierazi dugun "Onartutako sarrerak eta gastuak" egoera-orrian erregistratutako partida guztiak biltzen ditu.
- c) Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk: ondare garbian erregistratutako gainerako partidak biltzen ditu, hala nola kapitalaren gehikuntzak edo gutxitzeak, emaitzen banaketa, norberaren kapital-tresnez egindako eragiketak, kapital-tresnen bidezko ordainketak, ondare garbiko partiden arteko intsuldaketak eta ondare garbiko beste edozein gehikuntza edo murrizketa.

x) Negozio-konbinazioak

Entitate edo batasun ekonomiko bi edo gehiago entitate- edo sozietate-talde bakarrean bateratzen dituen eragiketari esaten zaio negozio-konbinazioa.

Negozio-konbinazioaren ondorioz entitate bakarra sortzen denean eta bateratutako entitate bi edo gehiagoren bazkideei partaidetzak jaulkitzen zaizkienean, aurretik zegoen entitateetako bat eskuratzailer moduan hartuko da eta entitate batek beste bat eskuratzen duenean moduan kontabilizatuko da transakzioa.

Negozio-konbinazioak kontabilizatzeko, eskurapen-metodoa aplikatzen du Entitateak. Beste erakunde bat eskuratzaileratik transferitzen den kontraprestazioa honako hauei dagokie: transferitutako aktiboen arrazoizko balioari, erositako erakundearen aurreko jabeekin egindako pasiboei eta Entitateak jaulkitako ondareko partaidetzei. Transferitutako kontraprestazioan, kontraprestazio kontingenteko akordio batek eragindako edozein aktiboren edo pasiboren arrazoizko balioa sartzen da. Eskuratutako aktibo identifikagarriak eta negozio-konbinazio batean onartutako pasiboak eta pasibo kontingenteak, hasiera batean, arrazoizko balioarekin balioztatzen dira, eskurapen-datan alegia.

Eskurapenarekin zerikusia duten kostuak dagokien ekitaldiko gastu gisa aintzatesten dira.

Entitateak transferitu beharreko edozein kontraprestazio kontingente arrazoizko balioarekin jasotzen da, eskurapen-datan. Aktibotzat edo pasibotzat hartzen den kontraprestazio kontingenteari arrazoizko balioan gertatzen zaizkion aldaketak, emaitzetan jaso edo ondare garbiaren aldaketatzat hartzen dira. Ondare garbi moduan sailkatzen den kontraprestazio kontingentea ez da berriro balioztatzen, eta haren ondorengo likidazioa ondare garbian kontabilizatzen da.

Negozio-konbinazioaren datatik aurrera, urtebeteko epea ("neurketa-epea") ezartzen da, aitortutako behin-behineko zenbatekoak doi ditzan eskuratzailerak, negozio-konbinazioaren ondorengo lehen urteko kontuak formulatzeko unean beharrezkoak diren zenbatespenak egin ostean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

14. Bezeroaren arreta

Zerbitzu honek Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren, Caja Laboral Gestión SGIIC S.A.ren eta Caja Laboral Pensiones GFP S.A.ren bezeroen kontsulta, kexa eta erreklamazioei erantzutea du helburu; horretarako, hainbat bide dituzte bezeroek.

Idazkia jasotzen denetik 2 hilabeteko epe ofiziala dago erantzuteko; dena den, Entitateak ahalik eta bizkorren erantzuteko konpromisoa du hartuta, hau da, lehen aipatutako epea baino lehen.

2018an zehar, 9.253 espediente ireki dira guztira (2017an 15.748). Horietatik, 6.186 tramitatu eta erantzun dira (2017an 14.131). 3.067 espediente tramitatu gabe geratu dira (2017an 1.617), aurkeztutako kexak eta erreklamazioak baztertzeko Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuaren araudian jasota dauden zenbait arrazoi tarteko.

	2018	2017
Irekitako espediente-kopurua		
- Idatziak: liburuxka / gutuna	7.511	12.996
- Internet bidezkoak	1.258	1.475
- Telefono bidezkoak	4	2
- Erakunde publikoak: KIUB / gobernu autonomikoak	480	1.275
	9.253	15.748
Tramitatutako espediente-kopurua	6.186	14.131
Espedienteen izaera		
- Kexak	7.587	11.986
- Erreklamazioak	1.334	3.367
- Kontsultak	6	12
- Iradokizunak	9	6
- Zorionak edo eskerrak emateko gutunak	-	1
- Hainbat eskaera	312	376
- Beste batzuk	5	-
	9.253	15.748
	2018	2017
Erreklamaturako kopuruak		
- Erakundearen alde ebatzitako espedienteen zenbatekoak	1.627	6.394
- Bezeroaren alde ebatzitako espedienteen zenbatekoak	44	129
- Entitateak kalte-ordainetan emandako kopuruak	44	129
	1.671	6.523

Espedienteak irekitzeko arrazoiari dagokionez, jarduera-esparru hauek bereiz daitezke:

	2018	2017
Baldintza ekonomikoak	% 16	% 9
Komisioak eta gastuak	% 71	% 83
Informazioa falta da edo okerra da	% 1	% 1
Bezeroentzako zerbitzuak	% 3	% 1
Bulegoak, elementu objektiboengatik	% 2	% 1
Beharren estaldura	% 1	% 1
Bezeroekin harremanak izateko elementuak	% 1	% 1
Besterik:	% 5	% 3
- Arintasuna eta eraginkortasuna kutxazainetan	% 1	% 1
- Bestelakoak	% 4	% 2
	% 100	% 100

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Erreklamaturako zenbatekoen ehunekoak, berriz, hauek dira:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
= < 10 euro	% 0,04	% 0,01
> 10 <= 60 euro	% 0,33	% 0,09
> 60 <= 100 euro	% 0,12	% 0,04
> 100 <= 250 euro	% 0,67	% 0,13
> 250 <= 1.000 euro	% 17,28	% 8,48
> 1.000 euro	% 81,56	% 91,25

15. Kreditu-arriskua

Aurkako alderdiak Entitateari zor dizkion kopuru guztiak edo batzuk ez ordaintzearen nahiz hitzartutako epeetatik kanpo ibiltzearen ondorioz egon daitekeen galera-arriskua da kreditu-arriskua. Gestioaren ikuspegitik, bi arrisku-mota bereizten ditugu Laboral Kutxan: altxortegiko eta kapital-merkatuko jardueraren -finantza-erakundeak eta errenta finko pribatua- ondoriozkoa eta bezeroekiko kreditu-arriskua, inbertsio-jarduera tradizionalaren ondoriozkoa.

Azken horien harira, Kontseilu Errektoreak Eragiketa Batzorde Nagusian eskuordetu ditu arriskuei lotutako zenbateko eta figura guztien eskumenak, bai eta zenbateko-mugarik gabeko kobraezinak baimentzea ere. Batzorde Nagusiak, bere aldetik, Batzorde Debatuan eskuordetzen ditu eskumenak, eta horrek Arriskuen Gestio Departamentuan eta Sare Komertzialean. Sareko berrespen-ahalmena arrisku-mailaren eta alerta-sistema baten arabera da; arriskuaren bolumena, produktu-mota eta eragiketaren marjina hartzen dira kontuan.

Arriskuen Area hori zuzendari nagusiaren mende dago, eta Arriskuen Gestioaren, Arriskuaren Kontrol Globalaren eta Aholkularitza Juridikoaren Departamentuak biltzen ditu. Beraz, kreditu-arriskua onartu, jarraitu eta berreskuratzeko prozesuetan efizientzia handitzea ekarri du, bai eta Entitatearen arriskuen kontrol integralean sakontzea ere.

Etxeko eta merkataritzako kreditu-arriskuari dagokionez, alderdi horiek guztiak Kontseilu Errektoreak azken eguneratzea 2019ko urtarrilaren 31n onetsi zion Arrisku-politikari buruzko eskuliburuan eta horri lotutako beste dokumentu batzuetan daude zehaztuta; hauek dira beste dokumentu horiek: Kreditu-arriskuari buruzko eskuliburua - Laburpena, eta Jardunbide egokiei buruzko eskuliburua, etxeko eta mikroenpresen, autonomoen eta ETE-en arriskuak emateari dagokionez.

Dokumentu horietan, kreditu-arriskuak eman, kontrolatu eta jarraitzearen alorreko prozedurak zehazten dira, bai eta erabil daitezkeen eredu prediktiboan, horien aldagaien, haztapenen, arriskuen zehapenerako eskudantzia eta irizpideen, onarpen-prozesuaren eta arriskuak arindu eta murrizteko politiken azalpena ere.

Entitateak politika, metodo eta prozedura horiei jarraipen eraginkorra egiteko ezarritako kontrol-mekanismoak Entitatean ezarri diren Arrisku Globalaren Kontrolerako Sistemetan euskarritzen dira, eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ikuskarpen independentean oinarritu, arriskua onartzeko eta kudeatzeko sistemen kalitatea bermatuz.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Arriskuen Gestioaren Departamentua zorroan sartutako enpresak onartu eta horiei jarraipena egiteaz arduratzen da, Enpresa Handien Arriskuen Azterketa eta ETE-en Arriskuen Azterketa sekzioen bitartez. Adiskidantzako Berreskurapenaren eta Auzi-aurrearen sekzioak, berriz, helburu hau du: zorroan sartu gabeko enpresetako berandutze aurreko alertei lotutako protokoloak kudeatzea eta adiskidantzako konponketaren faseko (< 75 eguneko ez-ordaintzeko) eta auzi-aurreko faseko (> 75 eguneko ez-ordaintzeko) eragiketetan ahalik eta berreskurapenik gehien lortzea. Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak, bere aldetik, barne-ereduak sortu eta mantentzea du zeregin, eta interes-tasen eta likideziaren inguruko egiturazko arriskuak eta merkatu- eta eragiketa-arriskuak neurtu eta kontrolatzea ere bai. Bukatzeko, Aholkularitza Juridikoa arrisku-eragiketetan aholkularitza eta estaldura dokumental juridikoa emateaz arduratzen da, hala hasierako eragiketetan, nola zorraren birfinantzamendu edo berregituratze posibleetan. Berreskuratzeko auzia kudeatzea eta bezeroen eta hirugarrenen erreklamazioen aurrean Entitateari defentsa juridikoa ematea ere haren ardura da.

Eragiketen kreditu-arriskua ebaluatzeko, Laboral Kutxak bere rating- eta scoring-ereduak garatu ditu, bezeroak (rating) eta eragiketak (scoring) bakoitzaren arrisku-mailaren arabera bereizteko. Horrela, arriskuaren onarpen erreaktiborako prozesuari scoring lotesleen bidez erantzuten zaio Partikularretan. Horrekin batera, gainera, ratingean oinarritutako aurrez emandako kontsumorako mailegu proaktiboak eskaintzen dira, eta bezeroak automatikoki beregana ditzake, eskura dituen kanalen bidez. Enpresen Areak, berriz, analista-gestorea binomioan oinarritutako eskemaren arabera funtzionatzen dute onarpen-prozesuek, eta bezeroak-analista binomioan oinarrituta zorroratzen dira. Erabakiak hartzeko, barne-ratinga eta berandutze aurreko alerta-eredua erabiltzen ditu analistak euskarriztat. Barneko ereduak, hortaz, oinarritzkoak dira arriskua emateari begira, eta, gainera, espero daitekeen galera eta eragiketa bakoitzari esleitutako kapital erregulatorioa kalkulatzeko aukera ematen diote Entitateari.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak sortutako barruko ereduak, beraz, erabakitze-prozesuetan ez ezik, datu-base integratuak eraiki eta garatzeko ere erabiltzen dira. Basileako Kapital Hitzarmen Berriaren eskakizunen barruan zorrotasunak, espero diren galerak, kapital kontsumoa... kalkulatzeko erabiltzen dira datu-base horiek. Bestalde, bai scoring-ereduek bai rating-ereduek partikularren eta enpresaren areetako eragiketei lotutako kostuak kalkulatzeko eta pricinga ezartzeko aukera ematen diote Entitateari.

Arriskua arintzeko eta murrizteko politikei dagokienez, helburu horrekin hainbat bide erabiltzen dira:

- Onarpen-prozesuan, onartzeko irizpideak mailegu-hartzaileen ordaintzeko gaitasunean oinarritzen badira ere -hori estimatzeko, funtsezkoak dira barne-ereduak-, bermeak dira zorrak berreskuratzeko bigarren bidea. Aintzat harturik inbertsio-jarduerarik handiena etxebizitzaren finantzaketara bideratuta dagoela, hipoteka-bermea da berme nagusia, eta eragiketen LTV erlazioa balioztatzen da zehazki. Halaber, garrantzi handikoa da abal bidezko bermea; pisu espezifiko txikiagoa dute, berriz, diru-gordailuen bermeek eta finantza-aktiboenek.
- Jarraipen-prozesuan, berandutze aurreko barne-ereduak erabiltzen ditu Entitateak. Horien bidez, ez-ordaintzeei aurrea hartzen zaie, eta ez-ordaintzeak gertatzeko aukera handiak proaktibotasunez kudeatzen dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

- Berreskurapenen gestioari dagokionez, prozedura bat dago finkatuta; horren arabera, hainbat eragilek hartzen dute parte berandutzea berreskuratzen, bezero berankorra zer fasetan dagoen aintzat hartuta. Testuinguru horretan, berreskurapena kudeatzen barruko eragileek (bulegoak, Telebankak, auzi-aurreak eta auziak) eta kanpokoek (berreskuratze-agentziek) hartzen dute parte.

Entitateak, oro har, berme errealak ondasun higiezin moduan balioztatzen ditu, tasazio-balioan. Gainera, higiezin balioa eguneratzeko politika finkatu du, Espainiako Bankuaren arautegian ezarritako betekizunei jarraikiz.

Altxortegiaren eta kapital-merkatuaren alorretan, finantza-erakundeekiko kreditu-arriskuari eta errenta finko pribatuaren arriskuari dagokienez, aurkako alderdiaren arabera mugak, erreferentziaren nahiz gestorearen eta herrialdearen arabera kontzentraziokoak, finkatzen dira urtero. Horretarako, mugak finkatzeko prozedura ezarri da, kanpoko ratingak eta alerta-sistema oinarri hartuta. Hori guztia Kontseilu Errektoreak onetsitako "Altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskuak" dokumentuetan eta haien eranskinetan dago jasota. Entitatearen altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arrisku-politika dago horietan finkatuta.

Ondoren, Bezeroen maileguen eta aurrerakinen "Beste finantza-aktibo batzuk" sartu gabe-kontrako alderdiagatik 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko banakapena aurkeztuko dugu. Berme nagusietako bakoitzak estaltzen duen zenbatekoa zehazteaz gain, berme errealeko finantzaketen banaketaren berri ere ematen dugu, finantzaketen kontabilitate-balioak eskura dugun bermearen azken tasazioaren edo balioztatpenaren zenbatekoaren gainean duen ehunekoaren arabera.

2018

	Guztira	Horietatik: higiezin bermea	Horietatik: gainerako berme errealak	Berme erreala duten maileguak. Eskura dagoen azken <i>loan to value</i> tasazioaren kopuruaren gaineko liburutako zenbatekoa				
				% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta edo txik.	% 60koa baino hand. eta edo txik.	% 80koa baino hand. eta edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa
Administrazio publikoak	199.449	30.472	-	1.335	14.706	1.352	-	13.079
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	21.834	2.361	-	1.127	1.234	-	-	-
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera ez-finantzarioa)	2.396.718	894.476	10.841	408.932	234.405	133.236	32.777	95.967
- Eraikuntza eta higiezin sustapena (lurzoria barne)	61.678	53.687	-	2.449	14.529	6.819	8.164	21.726
- Obra zibileko eraikuntza	58.728	7.914	21	4.157	1.541	1.962	0	275
- Gainerako helburuak	2.276.312	832.875	10.820	402.326	218.335	124.455	24.613	73.966
Enpresa handiak	361.577	28.303	459	6.981	1.575	754	1.376	18.076
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.914.735	804.572	10.361	395.345	216.760	123.701	23.237	55.890
Gainerako etxeak	10.578.015	9.805.297	14.174	2.701.587	2.961.224	2.645.979	551.233	959.448
- Etxebizitzak	9.865.216	9.628.950	12.258	2.610.235	2.919.734	2.621.132	546.024	944.083
- Kontsumoa	404.934	35.975	654	25.323	5.921	2.314	692	2.379
- Beste helburu batzuk	307.865	140.372	1.262	66.029	35.569	22.533	4.517	12.986
GUZTIRA	13.196.016	10.732.606	25.015	3.112.981	3.211.569	2.780.567	584.010	1.068.494
PRO MEMORIA Birfinantzamendu-eragiketak, birfinantzuak eta berregituratuak	275.081	223.300	512	35.897	48.384	44.289	22.905	72.336

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2017

	Guztira	Horietatik: higiezin bermea	Horietatik: gainerako berme errealak	Berme errealak duten maileguak. Eskura dagoen azken <i>loan to value</i> tasazioaren kopuruaren gaineko liburutako zenbatekoa				
				% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa
Administrazio publikoak	228.962	36.356	377	139	16.182	5.521	-	14.891
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	18.700	-	344	-	-	-	-	344
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera ez-finantzarioa)	2.393.596	680.072	301.767	436.972	236.538	147.620	38.083	122.626
- Eraikuntza eta higiezinaren sustapena (lurzorua barne)	84.640	75.248	209	2.776	12.486	15.319	11.002	33.874
- Obra zibileko eraikuntza	59.176	3.662	2.350	3.541	1.026	1.005	214	226
- Gainerako helburuak	2.249.780	601.162	299.208	430.655	223.026	131.296	26.867	88.526
Enpresa handiak	302.072	28.010	6.244	11.919	721	814	623	20.177
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.947.708	573.152	292.964	418.736	222.305	130.482	26.244	68.349
Gainerako etxeak	10.671.162	9.924.329	30.864	2.707.417	3.065.446	3.028.991	548.137	605.202
- Etxebizitzak	9.985.115	9.753.038	10.461	2.609.329	3.018.895	3.002.339	543.343	589.593
- Kontsumoa	374.951	37.826	837	26.972	6.607	2.615	448	2.021
- Beste helburu batzuk	311.096	133.465	19.566	71.116	39.944	24.037	4.346	13.588
GUZTIRA	13.312.420	10.640.757	333.352	3.144.528	3.318.166	3.182.132	586.220	743.063
PRO MEMORIA								
Birfinantzamendu-eragiketak, birfinantzuak eta berregituratuak	304.602	227.547	19.856	33.495	52.381	52.774	31.467	77.286

Ondoren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n berme nagusiek estalita dituzten kreditu-arriskuen gehieneko zenbatekoaren xehetasuna emango dugu:

	2018							Guztira
	Higiezin bermea	Pignorazio-bermea	Beste berme erreal batzuk	Abal edo aseguru duen berme pertsonala	Abalik gabeko berme pertsonala	Sailkatu gabea	Balioztape nagatiko doikuntzak	
Bezeroen maileguak eta aurrerakinak								
Saldo erabilia	11.373.919	19.457	350.601	673.872	1.825.511	(649.873)	(358.905)	13.234.582
Bermearen balioa	28.755.999	29.530	1.690.107	673.872	286.656	-	-	31.436.164
	2017							Guztira
	Higiezin bermea	Pignorazio-bermea	Beste berme erreal batzuk	Abal edo aseguru duen berme pertsonala	Abalik gabeko berme pertsonala	Sailkatu gabea	Balioztape nagatiko doikuntzak	
Bezeroen maileguak eta aurrerakinak								
Saldo erabilia	11.708.843	21.148	370.803	652.591	1.765.774	(737.567)	(384.288)	13.397.304
Bermearen balioa	28.616.935	31.559	1.470.315	652.591	231.576	-	-	31.002.976

Hona hemen bezeroekiko eragiketak kobratzen direla bermatzeko jasotako bermeen balioa, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, berme errealak eta beste berme batzuk bereizita:

Jasotako bermeen balioa	2018	2017
Berme errealen balioa	30.446.105	30.087.250
<i>Horretan: zalantza arriskuak bermatzen ditu</i>	<i>1.006.979</i>	<i>1.104.144</i>
Beste berme batzuen balioa	990.059	915.726
<i>Horretan: zalantza arriskuak bermatzen ditu</i>	<i>10.015</i>	<i>6.823</i>
Jasotako bermeen balioa guztira	31.436.164	31.002.976

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n emanda dauden finantza-bermeen balioari buruzko informazioa emango dugu:

	2018	2017
Emandako maileguen konpromisoak	990.296	960.976
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	5.010	10.750
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	-	-
Emandako finantza-bermeak	106.394	106.584
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	21.073	3.290
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa (33. oharra)	13.919	11.015
Emandako bestelako konpromisoak	314.238	296.648
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	10.595	13.422
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	7.060	9.977

Entitateak argibide hauek eman ditu, eraikuntza eta higiezinaren sustapena finantzatzeko, etxebizitzaren erosketak eta zorrak ordaintzeko eskuratutako aktiboak finantzatzeko eta merkatuetako finantzaketa-beharrak balioztatzen erabili beharreko gardentasunaz Espainiako Bankuak emandako gomendioei jarraikiz eta Espainiako Bankuaren 2011ko azaroaren 30eko 5/2011 Zirkularrean ezarritako banakapen-ereduak aintzat hartuta:

a) Eraikuntzaren eta higiezinaren sustapenaren sektorearekiko esposizioa

Eraikuntzari eta higiezinaren sustapenari zuzendutako finantzaketa eta estaldura hauek dira, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	2018		
	Liburuetako zenbateko gordina	Berme erreal eraginkorren gehienezko zenbateko berreskuragarriaren gaineko esposizio gordinaren soberakina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne) (Espainiako negozioak)	106.199	50.413	44.522
<i>Horietatik: ez-betetedunak/zalantzak</i>	70.946	35.496	43.074
Pro memoria:			
Aktibo kobraezinak	361.586		
Pro memoria:	Zenbatekoa		
- Administrazio publikoek ez beste bezeroei emandako maileguak (Espainiako negozioetan)	12.996.567		
- Aktiboa guztira (negozio guztietan)	22.286.991		
- Balio-narriadura eta normalizatutako sailkatutako esposizioetarako hornidurak (negozio guztietan)	65.183		
	2017		
	Liburuetako zenbateko gordina	Berme erreal eraginkorren gehienezko zenbateko berreskuragarriaren gaineko esposizio gordinaren soberakina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne) (Espainiako negozioak)	156.599	82.252	70.869
<i>Horietatik: ez-betetedunak/zalantzak</i>	120.321	65.035	69.618
Pro memoria:			
Aktibo kobraezinak	328.436		
Pro memoria:	Zenbatekoa		
- Administrazio publikoek ez beste bezeroei emandako maileguak (Espainiako negozioetan)	13.083.458		
- Aktiboa guztira (negozio guztietan)	21.766.528		
- Balio-narriadura eta normalizatutako sailkatutako esposizioetarako hornidurak (negozio guztietan)	95.308		

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n eraikuntzarako, higiezinaren sustapenerako eta etxebizitza eskuratzeko erabilitako finantzaketaren xehakapena aurkeztuko dugu:

	Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa. Liburuetako zenbateko gordina	
	2018	2017
Higiezinaren bermerik gabe	14.859	17.689
Higiezinaren bermearekin	91.340	138.910
Eraikinak eta bukatutako bestelako eraikuntzak	61.441	92.436
Etxebizitza	52.756	72.552
Gainerakoak	8.685	19.884
Eraikinak eta eraikitze-bidean dauden bestelako eraikuntzak	3.363	2.339
Etxebizitza	2.667	522
Gainerakoak	696	1.817
Lurzorua	26.536	44.135
Hiri-lurzoru finkatua	23.314	36.371
Gainerako lurzorua	3.222	7.764
Guztira	106.199	156.599

Etxebizitza eskuratzeko emandako kredituaren banakapena hauxe da, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	2018		2017	
	Liburuetako zenbateko gordina	Horietatik: zalantzak	Liburuetako zenbateko gordina	Horietatik: zalantzak
Etxebizitza eskuratzeko maileguak	9.608.398	203.302	9.709.343	230.601
Hipoteka-bermerik gabe	187.625	3.397	183.242	3.075
Hipoteka-bermearekin	9.420.773	199.905	9.526.101	227.526

Hauek dira etxebizitza eskuratzeko familiei emandako hipoteka-bermedun kredituaren banakapenak, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n eskura dagoen azken tasazioaren gainean arrisku osoak duen ehunekoaren arabera:

	Azken loan to value tasazioaren zenbatekoaren gaineko kontabilitate-balio gordina					
	2018					
	% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa	Guztira
Liburuetako zenbateko gordina	2.436.180	2.865.141	2.601.704	547.811	969.937	9.420.773
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzak	14.684	22.211	32.887	28.235	101.888	199.905
	Azken loan to value tasazioaren zenbatekoaren gaineko kontabilitate-balio gordina					
	2017					
	% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa	Guztira
Liburuetako zenbateko gordina	2.423.213	2.960.408	2.979.684	547.626	615.170	9.526.101
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzak	15.793	26.967	41.575	35.653	107.538	227.526

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen zorrak ordaintzeko jasotako aktiboen xehetasuna, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	2018		2017	
	Liburuetako zenbateko gordina	Balio-narriadura metatua	Liburuetako zenbateko gordina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzako eta higiezinaren sustapenerako enpresetarako finantzaketatik datozen aktibo higiezinak	362.982	225.242	400.594	249.265
Amaitutako eraikinak eta eraikuntzak	49.960	25.939	41.881	21.045
Etxebizitza	14.084	3.962	18.458	6.107
Gainerakoak	35.876	21.977	23.423	14.938
Eraikinak eta eraikitze-bidean dauden bestelako eraikuntzak	16.078	10.099	12.623	10.139
Etxebizitza	16.078	10.099	12.623	10.139
Gainerakoak	-	-	-	-
Lursailak	296.944	189.204	346.090	218.081
Hiri-lurzoru finkatua	140.503	95.247	329.820	211.018
Gainerako lurzorua	156.441	93.957	16.270	7.063
Familiei etxebizitza erosteko emandako hipoteka-finantzaketatik datozen aktibo higiezinak	31.516	8.423	35.651	7.544
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako gainerako aktibo higiezinak	28.663	7.405	32.738	12.820
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako kapital-tresnak	-	-	-	-
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako aktibo higiezinak dituzten erakundearen kapital-tresnak	93.883	64.840	112.954	65.445
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako aktibo higiezinak dituzten erakundeentzako finantzaketa	34	1	7.771	198
Guztira	517.078	305.911	589.708	335.272

Segidan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n eraikuntzarako eta higiezinaren sustapenerako erabilitako finantzaketari lotutako bermeen balioa aurkeztuko dugu:

Jasotako bermeen balioa - Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	2018	2017
Berme errealeen balioa	315.819	387.234
<i>Horretan: zalantzazko arriskuak bermatzen ditu</i>	<i>146.403</i>	<i>245.743</i>
Beste berme batzuen balioa	1.311	431
<i>Horretan: zalantzazko arriskuak bermatzen ditu</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Jasotako bermeen balioa guztira	317.130	387.665

Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako eragiketei emandako berme finantzarioen balioa, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, aurkeztuko dugu jarraian:

	2018	2017
Eraikuntzarako eta higiezinaren sustapenerako emandako finantza-bermeak	37.530	30.975
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	3.213	3.137

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

Sustapen-sektoreko arrisku arazotsuaren gestioa

Aldez aurretiko oharrak

Gaur egun Entitateak politika murriztailea darabil.

Onartzeko irizpideak adieraziko ditugu ondoren:

- Indarrean dauden arriskuei dagokienez:
  - Ez-ordaintzeak, enbargo-arriskua edo konkurtsoan sartzeko arriskua duten sustatzaileekin ditugun arriskuak berreskuratzea, dela adjudikazio bidea erabiliz eta aktiboak erosiz (adiskidetasunezko konponbidea), dela auzibidea erabiliz.
  - Zorra berrantolatzea, baldin eta jarduketa horren ondorioz hasierako egoera hobetzea lortzen bada (esposizioa murriztuz edota bermeak hobetuz) eta aparteko zuzkidurarik egin behar ez bada.
- Arrisku-eskaera berriei dagokienez:
  - Lurzoruak. Ez dugu zoru-erosketarik finantzatzen. Gehienez ere, Laboral Kutxaren aktiboak dituen sozietateak sustatzaile fidagarriei lurrak saltzeko eragiketetara mugatzen gara.
  - Eraikuntza. Kreditu-hartzaileak eta finantzaketa-proiektuak baldintza zorrotzak bete behar dituzte, bideragarriak direla ziurtatzeko.
    - Kaudimena frogatuta duten sustatzaileentzat soilik. Sektorean eskarmentu frogatua izatea eskatuko da, bai eta finantza-balantze saneatua, zor-bolumen jasangarria eta proiektu bideragarriak ere.
    - Proiektuei eskatu beharreko baldintzak:
      - Kargarik gabe eta guztiz ordainduta dagoen lurzorua ekartzea; hau da, zorrik, baldintza suntsiarazlerik edo erosketari lotutako abalik, trukerik ez duena.
      - Sustatzaileak proiektuaren kostu osoaren % 30 eman behar du gutxienez, edota lurzoruaren balioa bestela, baldin eta hura baino handiagoa bada.

Lurzorua berrikitan erosi bada, erosketa-balioa (zergak kenduta) edo tasazio-balioa hartuko da haren baliotzat, bietan txikiena.
Beraz, Laboral Kutxak kostuaren % 70 emango du gehienez, orubearen kostua barne hartuta.
      - Merkaturatze-maila, hau da, aurretiko salmentak (salmenta-kontratua sinatu ostekoak) salmenta-bolumenaren % 70ekoak izango dira gutxienez edota, sustapenen proposamenetan, eman beharreko maileguaren % 100eko bolumena izan behar dute gutxienez.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

- 2-3 urterako epea, gutxi gorabehera, obra burutzeko epearen eta merkaturatzeko arrazoizko aldiaren arabera.
- Finantzaketaren eskuragarritasuna. Gehienez, obra-zuzendaria den arkitektoak sinatutako obra-ziurtagiriaren % 100ekoa izango da, betiere zorra tasazio-balioaren % 70etik beherakoa bada.

8/2012 Legeak xedatutakoa betez, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n Entitateak aktiboak kudeatzeko hainbat sozietatetan ditu eraikuntza eta higiezinaren sustapena finantzatzetik datozen aktibo higiezinak. Horien xehetasuna eta partaidetzaren ehunekoa urteko kontu hauen txostenaren I. eranskinean azaltzen da.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hurrenez hurren 566.598 eta 624.860 mila eurokoak dira sozietate horietako aktiboen esleipen-balioak. 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren 566.598 eta 93.883 mila eurokoak dira sozietate horien finantzaketaren saldoa eta bazkideen kapitala edo ekarpenak (624.860 eta 113.054 mila eurokoak, hurrenez hurren, 2017ko abenduaren 31n). Saldo horiek, data horretan, 429.220 eta 64.840 mila euroko balio-zuzenketa dute, hurrenez hurren (474.884 eta 65.445 mila eurokoa, hurrenez hurren, 2017ko abenduaren 31n).

b) Birfinantzamendu-eragiketak

Entitateak onartuta dauka arriskuak berrantolatze politikak. Horren arabera, arriskuak kudeatzeko tresna da eragiketak berrantolatzea, eta adiskidantzako berreskurapenera zuzenduta dago. Hala, birfinantzamendu-eragiketak eta berregituratutako edo berritutako eragiketak bereizten dira. Lehenengoetan, eragiketa berri bat ematen da aurretikoa ezerezteko; bigarrenetan, berriz, irekita dagoen eragiketa baten baldintza bat edo batzuk aldatzen dira.

Politika horretan, halaber, halako eragiketak berresteko ahalmenak ezarri dira, horiek ordaindu gabeko kuotak (berankorrak) izan ala ez. Ahalmen hori Arriskuen Gestioaren Departamentuak (eta bere sekzioek) izango du beti.

Zalantzaren ondoretarako, birfinantzamendu- edo berregituratze-eragiketa bakar bat ere ez da normalizat kalifikatuko. Hona hemen kalifikatzeko tipologiak:

b.1) Normala, zaintza berezian

Zalantzaak eta kobraezinak ez direnak, baina ahuleziak dituztenak.

Operatiboki, gainerakoak baztertu ondoren esleitu da tipologia hori: birfinantzatzeko edo berregituratzeko eragiketa geroago zerrendatuko diren tipologiaren batean sailkatzen ez bada, "Normala, zaintza berezian" izenpean sailkatuko da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

b.2) Zalantzakoa, berankortasunaren ondorioz

90 egunetik gorako ez-betetzeak dituzten birfinantzatutako edo berregituratutako eragiketak.

b.3) Zalantzakoa, berankortasuna ez den beste arrazoi batzuegatik

Osorik itzuliko ote den arrazoizko zalantzak daudenean. Egoera horren aztarnak edo adierazleak aztertuko dira.

Kreditu-arriskuagatiko galera (nahitaezko zuzkidura) estaltzeko, zenbatespen kolektiboa egingo da, "garrantzizkotzat" jotzen direnak (3 milioi euro) edota faktore ez-automatikoengatik eta berankortasuna ez den beste arrazoi batzuen ondorioz zalantzakotzat sailkatu direnak izan ezik. Halakoetan, banaka aztertuz erabakiko da beharrezko zuzkidura.

Estimazio banakatua egiteko, ereditik lortutako zuzkidura-proposamena izango du arrisku-analistak esku artean, eta, azkenean, ereduaren proposamena eta eragiketaz duen ezagutza aintzat hartuta erabakiko du beharrezko zuzkidura.

Eragiketa-motak (birfinantzamendu-eragiketa, birfinantzatutako eragiketa eta berregituratutako eragiketa) bereizteko irizpideak zehazten dituen 2012ko irailaren 28ko 6/2012 Zirkularrak eta 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularrak egindako aldaketak betez, eta Entitateak horren harira zehaztutako politikari jarraikiz, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko birfinantzamendu-eragiketen, birfinantzatutako eragiketen eta berregituratutako eragiketen xehetasunak azalduko ditugu.

2018ko ekitaldia

	GUZTIRA							Horietatik: ez-betetzendun/zalantzazkoak						
	Berme errealik gabe		Berme errealarekin			Balio-narrriadura metatua	Berme errealik gabe		Berme errealarekin			Balio-narrriadura metatua		
	Eragiketa-kopurua	Liburuetatiko zenbaterako gordina	Eragiketa-kopurua	Liburuetatiko zenbaterako gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehienezko zenbatekoa		Eragiketa-kopurua	Liburuetatiko zenbaterako gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehienezko zenbatekoa					
					Higiezin bermea				gainerako berme errealak	Higiezin bermea	gainerako berme errealak			
Kreditu-erakundeak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Administrazio publikoak	-	-	10	11.221	7.184	(1.909)	-	-	1	6.916	5.007	-	(1.909)	
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzariora)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finantzen alorrekoak ez diren sozietateak eta enpresaburu indibidualak (finantzen alorrekoa ez den enpresa-jarduera)	1.175	73.148	763	215.598	83.143	164	(135.796)	961	31.006	584	186.930	58.398	60	(127.463)
<i>Horietatik: eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne)</i>	7	659	79	51.855	21.094	-	(29.387)	6	656	67	48.237	18.502	-	(28.362)
Gainerako familiarak	915	9.461	1.497	143.530	103.834	10	(40.172)	600	6.137	1.101	109.888	73.248	2	(38.780)
GUZTIRA	2.090	82.609	2.270	370.349	194.161	174	(177.877)	1.561	37.143	1.686	303.734	136.653	62	(168.152)
INFORMAZIO GEHIGARRIA														
Saltzeko utsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korrente eta elementu-talde besterengarri gisa sailkatutako finantzaketa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2017ko ekitaldia

	GUZTIRA							Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzak						
	Berme errealik gabe		Berme errealarekin			Ballo-narriadura metatua	Berme errealik gabe		Berme errealarekin			Ballo-narriadura metatua		
	Eragiketa-kopurua	Liburuetako zenbateko gordina	Eragiketa-kopurua	Liburuetako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa		Higiezin bermea	gainerako berme errealak	Eragiketa-kopurua	Liburuetako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa		Higiezin bermea	gainerako berme errealak
Kreditu-erakundeak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administrazio publikoak	-	-	9	11.607	1.421	8.094	-	-	-	1	7.107	-	7.106	-
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finantzen alorrekoak ez diren sozietateak eta enpresaburu indibidualak (finantzen alorrekoa ez den enpresa-jarduera)	1.036	78.072	817	260.331	57.786	42.231	(160.878)	805	30.822	687	192.996	45.543	31.581	(127.531)
Horietatik: eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne)	9	958	103	89.052	21.723	14.753	(50.490)	9	958	90	83.763	18.667	13.322	(49.687)
Gainerako familiak	839	8.071	1.455	146.073	106.970	3.422	(38.674)	619	5.941	1.178	119.181	80.845	3.247	(38.105)
GUZTIRA	1.875	86.143	2.281	418.011	166.177	53.747	(199.552)	1.424	36.763	1.866	319.284	126.388	41.934	(165.636)
INFORMAZIO GEHIGARRIA														
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korrente eta elementu-talde besterengarri gisa sailkatutako finantzaketa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jarrian, birfinantzatu edo berregituratu ostean zalantzakotzat sailkatutako eragiketen zenbateko gordin osoa (2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa) dago xehatuta:

	2018		
	Zenbateko gordina		
Ondasun higiezinaren erabateko hipoteka-bermea	Gainerako berme errealak	Berme errealik gabe	
Administrazio publikoak	-	-	-
Gainerako pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak	7.636	-	6.323
Horretan: eraikuntzari eta higiezinaren sustapenari zuzendutako finantzaketa	3.656	-	-
Gainerako pertsona fisikoak	8.046	-	459
2017			
Zenbateko gordina			
Ondasun higiezinaren erabateko hipoteka-bermea	Gainerako berme errealak	Berme errealik gabe	
Administrazio publikoak	-	-	-
Gainerako pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak	4.147	1.845	6.841
Horretan: eraikuntzari eta higiezinaren sustapenari zuzendutako finantzaketa	1.225	-	-
Gainerako pertsona fisikoak	23.596	-	313

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen birfinantzamendu- eta berregituratze-eragiketak kobratzen direla bermatzeko jasotako bermeen balioa, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, berme errealak eta beste berme batzuk bereizita:

Jasotako bermeen balioa - Birfinantzamenduak	2018	2017
Berme errealen balioa	1.853.355	1.803.823
<i>Horretan: zalantzazko arriskuak bermatzen ditu</i>	612.177	591.137
Beste berme batzuen balioa	17.622	10.569
<i>Horretan: zalantzazko arriskuak bermatzen ditu</i>	3.745	2.740
Jasotako bermeen balioa guztira	1.870.977	1.814.392

Hona hemen 2018ko eta 2017ko ekitaldietako birfinantzamenduen eta berregituratzeen saldoa, lotutako hornidurak kenduta:

	2018	2017
Irekierako saldoa	304.602	326.626
(+)/(-) Epealdiko birfinantzamenduen eta berregituratzeen sarrerak/irteerak	2.974	10.563
<i>Pro memoria: epealdiko galdu-irabazien kontuan erregistratutako eragina</i>	(8.913)	(22.944)
(-) Zorraren amortizazioak	(32.825)	(39.163)
(-) Esleipenak	(4.749)	(4.370)
(-) Balantzeko baja (kobraezinetan birsailkatzea)	(3)	(4)
(+)/(-) Bestelako aldakuntzak	5.082	10.950
Ekitaldi-amaierako saldoa	275.081	304.602

16. Likidezia-arriskua

Likidezia-arriskuak bi definizio ditu:

- Fondoan likidezia-arriskua: Entitatea gai ez izatea egungo eta etorkizuneko aurreikusitako eta ezusteko kutzako fluxuei eta ordainketa-obligazioen ondoriozko berme-ekarpenei eraginkortasunez erantzuteko, eguneroko jardunari edo finantza-egoerari kalterik eragin gabe.
- Merkatuko likidezia-arriskua: merkatuan sakontasunik ez izatearen edo distortsioak egotearen ondorioz finantza-erakundeek posizio bat merkatuko prezioetan konpentsatu edo desegiteko gaitasunik ez izateari egiten dio erreferentzia.

Entitateak helburu estrategikotzat jo izan du, beti, likidezia; ondorioz, sistematikoki kudeatu eta kontrolatu izan du, azken 2 hamarkadetan. Testuinguru horretan, Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburua du Laboral Kutxak, Kontseilu Errektoreak onartuta. Eskuliburu horrek, Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordearen "Likidezia-arriskua egoki kudeatzeko eta gainbegiratzeko printzipioak" (2008ko iraileko dokumentua) betetzeaz gain, hainbat likidezia-helburu ez ezik, alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak jasotzen dituen kontingentzia-plana ere finkatzen du. Egoera horretan, aipatzekoa da, halaber, Entitateak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua sortu zuela 2015ean. Baimentze- eta hobetze-prozesu sistematikoa ezartzen zaio, eta, bertan, likidezia-arriskuaren funtsezko adierazle batzuetarako grinaren eta tolerantziaren atalaseak jaso dira. Bestalde, Recovery Plana ere egin zuen, likidezia-krisietarako alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak eguneratzeko.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Prozeduretan ezarritako eginkizunetan sakonduz, likideziaren kudeaketak kontrol-sistema bat du euskarri. Horren bidez, batetik, funtsezko zenbait adierazletarako mugak eta aurreko adierazleletarako edo aparteko beste batzuetarako epe ertainerako hileko likidezia-helburuak ezartzen dira eta, bestetik, muga eta helburu horiek zenbateraino bete diren sistematikoki kontrolatu. Muga eta helburu horiek finantzaketa-plan baten bidez kontrolatzen dira. Hilean behin eguneratzen da eta inbertitzeko moduko baliabideen, kreditu-inbertsioaren eta handizkako finantzaketaren bilakaerari buruzko aurreikuspenak jasotzen ditu -aurreikuspenok mugen eta helburuen xede diren adierazleen bilakaera zehazten dute-. Horrela, Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak (APBk) aukera du epe ertainean adierazle horiei eta likideziari aurreikusten zaien bilakaerari buruzko informazioa eguneratuta izateko etengabe. Horrela, agregatuen bilakaeran likidezian eragiten duten desorekak zuzentzeko ekintzak bidera ditzake APBk, behar adinako aurrerapenez. Likidezia-helburuen artean, aktibo likido erabilgarriak eta hainbat likidezia-ratio daude, LCR ratioa barne hartuta. 2018ko ekitaldia ixtean, Entitateak maila oso altua du bertan; izan ere, aise bete du arautzaileak 2018ko urtarrilaren 1erako ezarritako muga.

Zehazki, 2018ko itxieran, Entitateak hauxe du:

- % 541eko LCR ratioa.
- Haircutak aplikatu ostean, 5.064 milioi euroko aktibo likido deskontagarriak (eta erabilgarriak), Europako Banku Zentralean (EBZn), ezusteko kontingentziei aurre egiteko. Zenbateko horretatik, 723 milioi euro EBZren polizan daude eskuragarri, eta 4.341 milioi euro EBZko aktibo aukeragarriak dira, pignorazioaren bidez eskuratzeko modukoak. Entitateak likidezia-maila garbi positiboari eutsi dio urtean zehar. Beste alde batetik, 2017ko martxoan Entitateak 300 milioi euro eskuratu ditu EBZren TLTRO II epe luzerako finantzaketa-eragiketen esparruan. Eragiketa horiek, ordea, ez dute likidezia-handitzerik ekarri, kolaterala pignoratuz eskuratu baitziren.
- 1.395,6 milioi euroko saldoa, Espainiako Bankuko kontu korrontean; horietatik 173,6 milioi euro kutxa-koefizienteari dagozkio.
- % 74ko Loan to Deposits ratioa.
- Entitateak zuhertasun-politika erabili du handizkako finantzaketan:
  - 1.525 milioi euroko zenbatekoa bildu du, balantze osoaren % 7koa. Kopuru horretan sartuta daude merkatutako zedulak eta EBZtik jasotako dirua eta ez daude sartuta autozorrorako zedulak, titulizazioak eta KOI finantzaketa, horien muga-eguneko fluxuak lotuta baitaude finantzatzen dituzten aktiboekin dagozkienekin.
  - Finantzaketa-iturrietan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, Caja Laboralak honako hauek ditu, ekitaldiaren itxieran: 1.225 milioi euroren hipoteka-zedulen jaulkipenak (autozorroa kanpo utzita) eta EBZtik hartutako dirua (TLTRO II), 300 milioi euro alegia (32. oharra). Bestalde, Entitateak 138 milioi euroko finantzaketa du merkatuan, hipoteka-partaidetzak titulizatzearen bidez (Entitateak berak eskuratutako bitartekak deskontatuta), bai eta KOIk bitartekotutako 9 milioi euroko finantzaketa ere. Dena den, lehen esan dugunez, ez KOI finantzaketak ez titulizazioek ez dute muga-egunear birfinantzatzeko premiarik.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

- Muga-egunetan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, hipoteka-zedulak 2019az gerokoak dira, dibertsifikatuak gainera, eta EBZtik jasotakoa 2021eko martxoan mugaeguneratzea dago aurreikusita.

Entitatearen finantzaketa-egitura honela dago banatuta:

Finantzaketa-egitura	2018	
	Miloi eurokotan	%
Bezeroen gordailuak	17.337	77,79
Hipoteka-zedulak (1)	1.225	5,50
EBZtik jasoak	300	1,35
Titulizazioak (1)	138	0,62
KOI + EIB finantzaketa	9	0,04
Aktiboa guztira	22.287	

(1) Autozorroa ez da sartzen.

Handizkako finantzaketa 2019. urtetik aurrera muga-eguneratuko da, banakapen honen arabera:

Handizkako jaulkipenen muga-egunak	Miloi eurokotan			
	2019	2020	2021	>2021
Bonuak eta hipoteka-zedulak	100	500	625	-
Lurralde-zedulak	-	-	-	-
Senior zorra	-	-	-	-
Estatuak abala emandako jaulkipenak	-	-	-	-
Mendekoak, lehentasunezkoak eta bihurturriak	-	-	-	-
Hirugarrenei saldutako titulizazioak	19	17	16	86
EBZtik jasoak	-	-	300	-
KOI + EIB finantzaketa	3	2	1	3
	122	519	942	89

Epe ertainerako likidezia-beharrak behar bezala estalita daude, finantzaketa-gaitasunen bidez. Horrela, bada, haircutak aplikatu ostean eskuragarri dauden aktibo likido garbiak eta Entitatearen jaulkipen-gaitasuna aurkeztuko ditugu ondorengo tauletan:

Aktibo likido garbiak (2)	Miloi eurokotan	
	2018.12.31	
	Erabilia	Erabilgarria
	-	5.064

(2) Espainiako Bankuaren likideziaren egoera-orrietarako irizpideak (errenta aldakorra kanpo utzita).

Jaulkipen-gaitasuna	Miloi eurokotan
Hipoteka-zedulak jaulkitzeko gaitasuna	4.597
Lurralde-zedulak jaulkitzeko gaitasuna	136
Estatuak abala emandako jaulkipenetatik erabilgarri dagoena	-
	4.733

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Bestalde, taula honetan Entitatearen aktiboen eta pasiboen azterketa jaso da (milioi eurokotan), Espainiako Bankuak igorritako egoera-orrien likidezari buruzko irizpideei jarraikiz, hondar-epemuga kontuan hartuta -kanpo utzi dira mugaeguneratutako saldoak, zalantzako kreditu-inbertsioa, esleituak eta kobraezinak-:

2018

AKTIBOEN ETA PASIBOEN BANAKETA MUGA-EGUNEKO TARTEEN ARABERA

	Milioi eurokotan							
	Saldoa guztira	Agerikoak	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 eta 6 hilabete artekoak	6 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Sarrerak GUZTIRA	18.886	90	509	455	635	1.391	5.083	10.723
Irteerak GUZTIRA	(19.826)	(15.287)	(1.086)	(385)	(426)	(1.009)	(1.573)	(60)
Garbia	(940)	(15.197)	(577)	70	209	382	3.510	10.663

2017

AKTIBOEN ETA PASIBOEN BANAKETA MUGA-EGUNEKO TARTEEN ARABERA

	Milioi eurokotan							
	Saldoa guztira	Agerikoak	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 eta 6 hilabete artekoak	6 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Sarrerak GUZTIRA	17.761	67	589	441	390	1.373	5.894	9.007
Irteerak GUZTIRA	(19.059)	(14.358)	(783)	(448)	(515)	(1.163)	(1.695)	(97)
Garbia	(1.298)	(14.291)	(194)	(7)	(125)	210	4.199	8.910

17. Interes-tasaren arriskua

Interes-tasetan kontrako mugimendu bat izatearen ondorioz erakundearen emaitza-kontuan eta ondare-balioan sor daitezkeen galerei dagokie interes-tasaren arriskua.

Kontseilu Errektoreak Aktibo eta Pasiboen Batzordearen (APBren) eskutan du utzita arrisku hori kontrolatu eta kudeatzeko zeregina, eta Kontseilu Errektoreak finkatu eta urtean behin berrikusitako mugen barruan jarduten du. Merkatuko eta kontrako egoera bateko interes-tasen artean gehienez onar daitezkeen galeraren arabera ezartzen dira mugak.

APBk sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arriskuaren eragina, eta, kudeaketa aktiboaren bidez, merkatuko interes-tasen bilakaera kaskarrek epe ertainera galdu-irabazien kontuan izan dezaketen eragin negatiboari aurrea hartzen saiatzen da. Erabaki bat edo beste bat hartzeko, simulazioetan oinarritzen da APB. Simulazioek balantzeko eta balantzetik kanpoko egiturazko posizioak aztertzen dituzte eta interes-tasa ezberdinen aurrean Entitateak epe luzera izango dituen emaitzak neurtu.

Interes-tasekiko sentikorrek diren partiden gap estatikoa bildu dugu ondoko taulan. Entitateak interes-tasen gorabeheren aurrean duen arriskuarekiko lehen hurbilpena da. Halere, gaparen berezko supostuen mugak kontuan hartuta, ez da egokia Caja Laboralak arrisku hori neurtzeko erabili izan duen teknika, aurreko paragrafoan azaldu dena.,

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

	Milioi eurokotan								
	Balantzeko saldoa 18-12-31n	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 2 urte artekoak	2 eta 3 urte artekoak	3 eta 4 urte artekoak	4 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Aktibo sentiberak	21.303	4.844	3.486	8.602	619	1.057	291	364	2.040
Diru-merkatua	1.681	1.681	-	-	-	-	-	-	-
Kreditu-merkatua	14.123	2.694	3.044	5.874	403	304	252	225	1.327
Balore-merkatua	5.499	469	442	2.728	216	753	39	139	713
Pasibo sentiberak	19.930	6.442	1.901	4.284	96	422	22	6.763	-
Handizkako merkatua	1.764	227	526	608	4	399	-	-	-
Gainerako hartzekodunak	18.166	6.215	1.375	3.676	92	23	22	6.763	-
GAP arrunta		(1.598)	1.585	4.318	523	635	269	(6.399)	2.040
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	% 7	% 20	% 2	% 3	% 1	(% 30)	% 10
GAP metatua		(1.598)	(13)	4.305	4.828	5.463	5.732	(667)	1.373
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	(% 0)	% 20	% 23	% 26	% 27	(% 3)	% 6

	Milioi eurokotan								
	Balantzeko saldoa 17-12-31n	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 2 urte artekoak	2 eta 3 urte artekoak	3 eta 4 urte artekoak	4 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Aktibo sentiberak	20.320	5.452	3.590	7.576	978	482	953	208	1.081
Diru-merkatua	2.016	1.994	-	22	-	-	-	-	-
Kreditu-merkatua	14.160	2.864	3.188	5.875	427	286	219	188	1.113
Balore-merkatua	4.144	594	402	1.679	551	196	734	20	(32)
Pasibo sentiberak	19.188	7.050	2.019	4.495	106	29	425	5.067	(3)
Handizkako merkatua	1.911	362	527	611	5	5	404	(0)	(3)
Gainerako hartzekodunak	17.277	6.688	1.492	3.884	101	24	21	5.067	-
GAP arrunta		(1.598)	1.571	3.081	872	453	528	(4.859)	1.084
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	% 8	% 15	% 4	% 2	% 3	(% 24)	% 5
GAP metatua		(1.598)	(27)	3.054	3.926	4.379	4.907	48	1.132
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	(% 0)	% 15	% 19	% 22	% 24	% 0	% 6

Kontratuan interes-tasa bat ezarrita duten partidak interes-tasekiko sentikorrek dira, eta, beraz, gapean jasotzen dira. Gainerakoak kanpoan geratzen dira; hau da, Balioztapenagatiko doikuntzak, kreditu sailkaezina, kutxa, ibilgetua (esleituak barne), deribatuak, hainbat kontu eta periodifikatze-kontuak, Gizarte Ekintzako Fondoa, fondo bereziak, kapitala eta erreserbak, eta ekitaldiko emaitzak.

Gap horretan, sentikortzat jotako partidak dagokien denbora-tarteetan banatzen dira, ondoren adierazten ditugun irizpideei jarraikiz. Interes-tasa aldakorrekiko produktuak interes-tasa berrikusten (balioa handitzen) zaien denbora-tartean kokatzen dira. Bestalde, interes-tasa finkoko partidak hondar-epemugaren arabera banatzen dira. Ageriko produktueterako, saldoen aldakortasun-estimazioak kontuan hartuta, haien portaerari buruzko hipotesiak eman ditu Entitateak. Epemuga espliziturik gabeko kontu-mota bakoitzerako -ordainketarik gabeko kontuak, administratuak eta erreferentziatuak- analisi ekonometrikoak egin dira, kontu horien interes-tasaren eta merkatuaren interes-tasaren bilakaera aintzat hartuta.

Entitateak gainbegiralearentzat egiten dituen inpaktu-azterketen arabera, interes-tasek oinarritzko 200 puntu behera eginez gero, marjina gordina % 2,21 inguru txikituko litzateke, lehen urtean. Gainbegiraleak azterketa horiek egiteko ezarritako irizpideak hauek dira: hasierako saldoei eta balantzearen egiturari eustea, interes-tasak merkatu-aurreikuspenen arabera garatzea, ordainketarik gabeko kontu korranteetarako 5 urteko iraupena finkatzea eta merkatuko interes-tasetarako % 0ko zoria ezartzea, salbu eta une honetan negatiboan badaude; kasu horretan, maila horrek osatuko du zoria.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Balio ekonomikoaren gaineko inpaktuari dagokionez, interes-tasetako oinarrizko 200 puntuko beherakadak 46,3 milioi euroko hazkundera eragingo luke Entitatearen balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 2,91 ingurukoa. Halaber, magnitude bera handituz gero, 291,5 milioi euroko hazkundera eragingo luke Entitatearen balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 18,29koa. Ondare-balioa kalkulatzeko, interes-tasaren gاپaren atalean aipatutako irizpide berberak erabili dira.

18. Merkatuko beste arrisku batzuk

2017a hazkunde maximoekin ixtea aurreikusi ostean, arrisku-aktiboen inguruko zantzu onekin heldu genion urte berriari. Alabaina, zantzuak zantzu, errentagarritasun negatiboak izan dituzten azpikoen ehunekoa inoizko handienetakoa izan da 2018. urtean. Dibertsifikazioak ez du emaitza onik lortu eta inbertitzaile globalentzat ia ez da egon babesgunerik aurkitzeko aktiborik. Hainbat faktorek izan dute eragina merkatuen portaera horretan; izan ere, onetik txarrerako bidea egin da, eta azken hiruhilekoa oso negatibotzat jo behar dugu.

Paradoxikoki, aldagai makroekonomikoen bilakaerari erreparatzen badiogu, 2018ko ekitaldiaren amaieran BPGdaren hazkunde sendoa ikusi dugu maila globalean: % 3,7ko hazkundera eta hamarren eskas bateko dezelerazioa aurreko urtearen aldean. Esan behar da, ordea, eremu geografiko batetik bestera alde handiak antzematen direla. Adibidez, eremu ekonomiko handien artean, alde batetik AEBko ekonomiaren egoera positiboa nabarmentzen da: % 2,9ko hazkundera (aurreko urtean baino 7 hamarren handiagoa), Trumpen administrazioak ezarritako zerga-bultzadak lagunduta. Garatzeko bidean dauden herrialdeek, berriz, berriro ere herrialde garatuek baino hazkunde handiagoa izan dute (% 4,6koa, alegia), aurreko urtekoaren aldean hamarren bateko dezelerazio txikia izan arren. Alde negatiboan, berriz, euroguneak % 1,8ko hazkundera eta 6 hamarreneko dezelerazioa izan du, 2017. urtearen aldean.

Hazkunderaren urteko erregistroei erreparatuta, ekonomiak maila globalean portaera ona izan duela esan genezake; alabaina, hazkunde horrek urtean zehar izan duen bilakaerak eta eremu geografikoen arabera izan duen portaerak baldintzatu egin dute merkatuen nondik norakoa. Izan ere, urteak aurrera egin ahala, hazkunderaren dezelerazioa gero eta agerikoagoa izan da, eurogunean bereziki. Hainbat faktorek bultzatu dute dezelerazio hori, baina guztiek elementu bat ekarri dute: zalantza.

FEDek jorratutako diru-politikaren normalizazio-bidea izan da elementurik azpimarragarrienetakoa. Estatu Batuetako banku zentralak 4 aldiz igo ditu interes-tasak urtean (oinarrizko 25 puntuan bakoitza) eta, horrekin batera, bere balantzea murrizten hasi da, ez baititu berriro inbertitu bere QEa ezarritako eskuratutako tituluen ondoriozko muga-eguneratzeak. Eta, aldi berean, iragarri du politika ekonomikoa normalizatzeko bide gehiago egin behar duela, maila neutralagoak lortzeko. Horren guztiaren ondorioz, dolarraren interes-tasek gora egin dute (bai epe laburrekoak, bai epe luzeakoak), eta, horrenbestez, dolarrak balioa irabazi duen bitartean, balioa galdu dute garatzeko bidean dauden herrialdeetako dibisek. Euren dibisek balioa galdu dutelarik, herrialde batzuek oso une latzak izan dituzte, eta, oro har, garatzeko bidean dauden herrialdeetako merkatuen aurreikuspenak ilundu egin dira (besteak beste, herrialde batzuek interes-tasa altxatu egin behar izan dutelako euren dibisak defendatzeko).

Eurogunean, EBZk abenduan amaitu du bere erosketa-programa, eta iragarri du, 2019ko uda osterara arte behintzat, aldatu gabe eutsiko diela erreferentziako tasei. Horiek horrela, urteko hirugarren hiruhilekotik aurrera interes-tasa handitzen hasiko dela ulertu du merkatuak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Zalantza handia eragin duen bigarren faktorea hauxe izan da: AEBrekin superabit handia lortzen duten herrialdeen aurka, eta bereziki Txinaren aurka, Trumpen administrazioak abian jarritako "gerra komertziala". Bi herrialdeen artean negoziazioak egiteko moduaren eta Trump presidentearen taktika ez oso ortodoxoen ondorioz, gatazka luzatu egin da denboran, eta, horren eraginez, inbertsio-proiektuak geldotu egin dira eta nazioarteko merkataritza txikitu egin da.

Brexitak ere eragin du zalantza, are gehiago Europan. Erresuma Batuko gobernuaren eta Europar Batasunaren artean lortutako akordioek ez dute parlamentu britainiarraren babesik jaso, eta, beraz, linbo moduko bat sortu da, Erresuma Batuko klase politikoak ez baitu lortzen EBk onartzeko moduko aukerarik adostea. Denbora gutxi geratzen dela kontuan hartuta, Brexit gogorra gauzatzeko aukerak gero eta ugariagoak dira, eta horrek aurreikusi ezin diren ondorioak eragingo lituzke bai Erresuma Batuan bai Europa osoan.

Azkenik, Europan bertan, Italia zalantza-iturri garrantzitsua izan da, lehenengo eta behin gobernu-koalizioak Europako Komisioak zehaztutako mugak gainditzen dituen aurrekontuak aurkezteko demari eutsi diolako eta EBrekiko diskurtso gogorra egin duelako, eta, urte-amaierako atzeraldi tekniko baten ondorioz, hazkunde-datu eskasak erakutsi dituelako. Italia, zor-maila altua izanik, kezka-iturria izan da merkatuentzat.

Faktore horiek guztiek urtean gero eta zalantza handiagoa sustatu dute, eta konfiantza-adierazleak jaitsarazi dituzte. Gauzak horrela, dezelerazio ekonomikoa areagotzeko beldurra zabaldu da urtearen amaieran. Ondorioz, azken hiruhilekoan merkatuak gainbehera etorri dira, eta horrek, berriro ere, aurreikuspenetan eragin du. Azken batean, amaierarik gabeko sorgin-zuloa sortu da.

Zalantza horien aurrean, aktibo arriskutsuek portaera negatiboa izan dute ia kategoria guztietan, baina azken hiruhilekoan gertatu dira galerarik gehienak. Halatan, errenta aldakorreko indize nagusiak gorritan itxi dira, batetik besterako aldeak egon arren. Portaera erlatiborik onena AEBko indizeek izan dute (S&P500ak -% 6,24koa eta Nasdaqak -% 3,88koa); Europako eta garatzeko bidean dauden herrialdeetako indizeak, berriz, atzealdean gelditu dira -Eurostoxx50 indizeak -% 14,34an amaitu zuen urtea, Ibex35ak -% 14,97an eta garatzeko bidean dauden herrialdeetako MSCIak -% 16,63an-.

Errenta finko pribatuko diferentzietan izandako hazkunde orokorrek (kreditu-kalitaterik txarreneko ezkutukoetan are handiagoak izan dira) errentagarritasun negatiboa ekarri dute ia kategoria guztietan. Europan, inbertsio-graduko korporazioen Iboxx indizeak -% 1,29ko errentagarritasunarekin itxi du ekitaldia, high yieldak -% 3,61ekoarekin eta bankuen mendekoen indizeak -% 3,31koarekin. Beste alde batetik, Credit Suisseren garatzeko bidean dauden herrialdeetako korporazioen indizeak -% 2,26 egin du behera, eta JP Morganen garatzeko bidean dauden herrialdeetako gobernuenak -% 4,61. Beste muturrean, Barclaysen High Yield US indizeak +% 2,64ko igoera izan du.

Kreditu-merkatuek oro har galerak izan dituzten bitartean, zor-merkatuek, espero zenaren aurka, errentagarritasun positiboa lortu dute, hain zuzen ere nahiz eta errentagarritasun negatiboak ekarriko zituzten interes-tasen igoerak espero inbertitzaile gehienek. Portaerarik onena izan dutenen artean aipatzekoak dira Alemaniako eta Espainiako zor-merkatuak. Batean eta bestean, itzulkinaren barne-tasak jaitsi egin dira eta, horri esker, erreferentziako indizeek errentagarritasun positiboarekin amaitu dute urtea. Horren adibide dira Alemaniako eta Espainiako zor publikoaren Iboxx indizeak, +% 2,5 inguruko igoera izan baitute. Alde negatiboan, Italiako zor publikoa nabarmendu da berriro. Diferentzialen handitze nabarmenaren ondoren, bertako erreferentziako indizeek galerak izan dituzte (-% 1,29koa

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Iboxx indizean). AEBko zor publikoaren merkatuari dagokionez, zor publikoaren indizeek positiboan itxi ahal izan dute (+% 0,85ean Barclays indizea) hainbat arrazoi tarteko: portaera txarra izan ondoren, urtean zehar itzulkinaren barne-tasak pixkana igotzea (10 urterako bonua % 3,25era iritsi zen); urtearen azken zatian arrisku-merkatuak gainbehera etortzea; eta zor publikoak babes-aktiboaren lana egitea (10 urterako bonua % 2,65eko itzulkinaren barne-tasarekin itxi zuen).

Egoera horretan, arrazoizko balioarekin eta ondarean aldaketak dituztela kontabilizatu diren zorrotako tituluek merkatuaren bilakaerari lotutako portaera izan dute, balioztapenagatiko doikuntzen kontuetan ageri diren gainbalioen eta minusbalioen saldoan ikusi den bezala.

19. Eragiketa-arriskua

Prozesuetan, pertsonalean nahiz barruko sistemetan gertatutako desegokitasunaren edo akatsen, edo kanpoko faktoreen ondorioz Entitateak izan ditzakeen galerei buruzkoa da eragiketa-arriskua.

Laboral Kutxak metodo estandarra erabiliz informatzen du arautzailea, hain zuzen ere, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 575/2013 Erregelamenduan deskribatutako metodologiaren arabera.

Ikuspegi kualitatiboari begira, departamentu guztien arrisku-mapak ditu Entitateak. Arrisku horiek urtero ebaluatzen dira, eta, ondoren, arriskurik larrienak arintzeko ekintza-planak taxutzen dira.

Gaur egun, Entitateak 56 koordinatzaileko eta 28 balidatzaileko sarea du, sistemak eskatzen dituen zereginak (autoebaluazioak eta ekintza-planak) gauzatu ahal izateko.

Ikuspegi kuantitatibotik, eragiketetan galdutakoen datu-basea du Entitateak 2002tik. Galera bakoitza Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 575/2013 Erregelamenduak zehaztutako gertaera-mota eta negozio-linea bati dago esleituta.

Laboral Kutxa CERO (Consortio Español de Riesgo Operacional - Eragiketa Arriskuaren Espainiako Partzuergoa) taldeko partaide da. Bertan, estatuko finantza-erakunde nagusiak daude ordezkatura, eta eragiketa-arriskuaren alorreko informazioa eta esperientziak partekatzen dira.

20. Arriskuen kontzentrazioa

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 575/2013 Erregelamenduaren eta kaudimen-errekerimenduen gainean ondoren egin zaizkion aldaketen arabera, arrisku handietan - baliabide propioen % 10 gainditzen dutenak dira- pertsona edo talde batekin ezin da baliabide propioen % 25 baino gehiago arriskatu. Aparteko kasu batean, esposizioek muga hori gainditzen badute, Entitateak berehala jakinaraziko die esposizioaren balioa agintaritzak eskudunei. Egoerak eskatzen badu, dagokion mugara itzultzeko denbora-epe mugatua aitor diezaiokete entitateari agintariek. Entitatearen arriskuak onartzeko politikak kontuan hartzen ditu muga eta irizpide horiek, eta eskakizunei dagozkien aurkako alderdiaren ondoriozko arrisku-mugak eta soberakinak kontrolatzeko prozedurak ezarri dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, MONDRAGON taldeko kooperatibekiko arriskua, esposizio handien ondoretarako arriskuen unitate ekonomikotzat hartzen dena, bakarrik jo daiteke "esposizio handitzat", baliabide propioen % 10 gainditzen du eta.

Arriskuen kontzentrazioak eta horien kontabilitate-balioak hauek izan dira, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, arriskuari dagokion geografia-sektorea eta kontrako alderdien motak kontuan hartuta:

2018

	Guztira (liburuetako zenbatekoa) (a)	Espainia	Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	Amerika	Munduko gainerako lurraldeak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	1.935.444	1.535.702	391.062	7.953	727
Administrazio publikoak	6.172.191	5.699.293	472.898	-	-
– Administrazio zentrala	5.788.533	5.315.635	472.898	-	-
– Beste administrazio publiko batzuk	383.658	383.658	-	-	-
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	237.464	177.399	21.653	15.948	22.464
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.735.672	2.696.901	36.000	1.268	1.503
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	95.992	95.992	-	-	-
– Obra zibileko eraikuntza	119.328	119.322	6	-	-
– Gainerako helburuak	2.520.352	2.481.587	35.994	1.268	1.503
Enpresa handiak	491.328	460.578	30.165	-	585
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.029.024	2.021.009	5.829	1.268	918
Gainerako etxeak	10.587.162	10.566.326	15.902	2.988	1.946
– Etxebizitzak	9.865.217	9.845.352	15.178	2.752	1.935
– Kontsumoa	404.934	404.654	235	34	11
– Beste helburu batzuk	317.011	316.320	489	202	-
GUZTIRA	21.667.933	20.675.621	937.515	28.157	26.640

2017

	Guztira (liburuetako zenbatekoa) (a)	Espainia	Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	Amerika	Munduko gainerako lurraldeak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	2.444.475	1.840.584	587.951	13.051	2.889
Administrazio publikoak	4.893.365	4.402.081	491.284	-	-
– Administrazio zentrala	4.503.559	4.012.275	491.284	-	-
– Beste administrazio publiko batzuk	389.806	389.806	-	-	-
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	322.407	229.781	52.605	20.208	19.813
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.758.889	2.729.281	26.069	2.256	1.283
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	110.769	110.769	-	-	-
– Obra zibileko eraikuntza	133.066	133.066	-	-	-
– Gainerako helburuak	2.515.054	2.485.446	26.069	2.256	1.283
Enpresa handiak	459.365	431.700	25.592	991	1.082
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.055.689	2.053.746	477	1.265	201
Gainerako etxeak	10.680.168	10.659.792	15.283	2.844	2.249
– Etxebizitzak	9.985.114	9.965.784	14.504	2.600	2.226
– Kontsumoa	374.951	374.613	288	28	22
– Beste helburu batzuk	320.103	319.395	491	216	1
GUZTIRA	21.099.304	19.861.519	1.173.192	38.359	26.234

(a) Esposizioen definizioak bere baitan hartzen ditu maileguak eta aurrerakinak; zorra adierazten duten baloreak; ondare-tresnak; deribatuak (negoziatzeko eutsitakoak eta estaldurakoak); mende-koetan, baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak; eta emandako bermeak, balantzean edozein partidatan sartuta daudela ere.

Mailegu-hartzaileen, balore-jaulkitzeen eta deribatuen eta emandako bermeen kontrako alderdiak zer herrialdetan edo autonomia-erkidegotan dauden kontuan hartuta banatuko da jarduera eremu geografikoetan.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2018

Espainiako jarduera	AUTONOMIA-ERKIDEGOAK				Gainerakoak
	Guztira (liburuetako zenbatekoa) (a)	EAE	Nafarroa	Madril	
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	1.535.702	1.427	-	1.482.474	51.801
Administrazio publikoak	5.699.293	181.935	4.753	183.476	5.329.129
– Administrazio zentrala	5.315.635	-	-	-	5.315.635
– Beste administrazio publiko batzuk	383.658	181.935	4.753	183.476	13.494
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	177.399	138.282	618	31.156	7.343
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.696.901	1.685.336	250.385	193.499	567.681
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	95.992	72.370	4.801	396	18.425
– Obra zibileko eraikuntza	119.322	69.768	6.524	34.463	8.567
– Gainerako helburuak	2.481.587	1.543.198	239.060	158.640	540.689
Enpresa handiak	460.578	333.664	23.568	44.632	58.714
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.021.009	1.209.534	215.492	114.008	481.975
Gainerako etxeak	10.566.326	6.112.025	1.236.735	497.461	2.720.105
– Etxebizitzak	9.845.352	5.735.152	1.156.318	367.091	2.586.791
– Kontsumoa	404.654	252.402	47.898	11.260	93.094
– Beste helburu batzuk	316.320	124.471	32.519	119.110	40.220
GUZTIRA	20.675.621	8.119.005	1.492.491	2.388.066	8.676.059

2017

Espainiako jarduera	AUTONOMIA-ERKIDEGOAK				Gainerakoak
	Guztira (liburuetako zenbatekoa) (a)	EAE	Nafarroa	Madril	
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	1.840.584	1.785	-	1.764.923	73.876
Administrazio publikoak	4.402.081	212.481	4.433	161.863	4.023.304
– Administrazio zentrala	4.012.275	-	-	-	4.012.275
– Beste administrazio publiko batzuk	389.806	212.481	4.433	161.863	11.029
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	229.781	143.514	674	45.871	39.722
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.729.281	1.717.217	267.857	204.116	540.091
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	110.769	79.966	6.627	786	23.390
– Obra zibileko eraikuntza	133.066	74.613	6.578	42.548	9.327
– Gainerako helburuak	2.485.446	1.562.638	254.652	160.782	507.374
Enpresa handiak	431.700	334.053	27.031	36.181	34.435
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.053.746	1.228.585	227.621	124.601	472.939
Gainerako etxeak	10.659.792	6.174.576	1.268.594	463.023	2.753.599
– Etxebizitzak	9.965.784	5.808.101	1.188.489	341.832	2.627.362
– Kontsumoa	374.613	234.788	43.183	10.729	85.913
– Beste helburu batzuk	319.395	131.687	36.922	110.462	40.324
GUZTIRA	19.861.519	8.249.573	1.541.558	2.639.796	7.430.592

(a) Esposizioen definizioak bere baitan hartzen ditu maileguak eta aurrerakinak; zorra adierazten duten baloreak; ondare-tresnak; deribatutako (negoziatzeko eutsitakoak eta estaldurakoak); mendekoetan, baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak; eta emandako bermeak, balantzean edozein partidatan sartuta daudela ere.

Ondorengo oharretan, Entitatearen arrisku-kontzentrazioaren xehetasunak bildu dira, eragiketa-motaren, jarduera- eta geografia-eremuaren, dibisaren, arrisku-kalitatearen eta abarren arabera.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

21. Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Eskudirua	67.318	72.513
Eskudirutako saldoak banku zentraletan	1.395.458	1.682.657
Ageriko beste gordailu batzuk	<u>89.616</u>	<u>67.106</u>
	<u>1.552.392</u>	<u>1.822.276</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	1.540.324	1.803.946
Dolarretan	8.340	13.406
Franko suitzarretan	127	73
Libera esterlinatan	2.306	1.369
Yen japoniarretan	114	2.185
Beste batzuk	<u>1.181</u>	<u>1.297</u>
	<u>1.552.392</u>	<u>1.822.276</u>

Hurrenez hurren, % 0,039koa eta % 0,032koa izan dira banku zentralako eta ageriko beste gordailu batzuetako eskudirutako saldoek 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

Europako Banku Zentralaren 1745/2003 zenbakiko Erregelamenduaren (EErenaren) arabera, Europar Batasuneko estatu kideetako kreditu-erakundeek araudi horretan zehaztutako pasibo konputagarrien % 1eko gutxieneko erreserba-koefizientea izan behar dute, hurrenez hurren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n (6.2 oharra). 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, gutxieneko erreserben koefizientea bete behar du Espainiako Bankuko kontu korrontean eutsitako saldoaren zati batek. Laboral Kutxak betetzen ditu indarrean dagoen araudiak koefiziente horretarako agintzen dituen gutxienekoak.

22. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horiek duten banakapena:

	<u>Aktiboa</u>		<u>Pasiboa</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Deribatuak	4.342	3.796	1.893	1.533
Ondare-tresnak	-	-	-	-
Zorra adierazten duten baloreak	<u>122.275</u>	<u>140.124</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>126.617</u>	<u>143.920</u>	<u>1.893</u>	<u>1.533</u>

2018ko ekitaldian zehar, negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak 17 milioi euro inguru murriztu dira, batez ere estatuak eta autonomia-erkidegoek jaulkitako zorra eta errenta finkoko beste balore batzuk saltzearen ondorioz. 2017ko ekitaldian zehar, "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak" epigrafea 39 milioi euro inguru murriztu da, batez ere estatuak

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

eta autonomia-erkidegoek jaulkitako zorra eta errenta finkoko beste balore batzuk saltzearen ondorioz.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak" epigrafeetan dauden elementuen arrazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 37. oharrean sartu dira.

"Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak" multzoan sailkatutako elementuen arrazoizko balioan izandako aldaketek eragina izan dute 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuetan (46. oharra); hona hemen:

	Irabaziak		Galerak	
	2018	2017	2018	2017
Deribatuak	48.469	5.188	62.188	5.328
Ondare-tresnak	315	-	280	-
Zorra adierazten duten baloreak	47.458	57.032	33.547	56.451
	96.242	62.220	96.015	61.779

Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen zorrotako elementuen arrazoizko balioan izandako aldaketek 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuetan eragindakoa banakatu egin dugu, arrazoizko balioa zehazteko irizpidea erabiliz, eta honako hau da banakapena:

	Irabaziak		Galerak	
	2018	2017	2018	2017
Arrazoizko balioa honela ateratzen zaien elementuak:				
Kotizazioak erreferentziatzen harturik (1. maila)	47.773	57.032	33.827	55.251
Honako hauetan oinarritutako teknika baten bidez:				
Merkatutik datozen datuetan (2. maila)	48.469	5.188	62.188	6.528
Merkatutik ez datozen datuetan (3. maila)	-	-	-	-
	96.242	62.220	96.015	61.779

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak" eta "Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak" epigrafeetako deribatuen saldoaren banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Dibisaren arabera:				
Eurotan	126.602	143.920	1.873	1.533
AEBko dolarretan	15	-	20	-
	126.617	143.920	1.893	1.533
Muga-egunaren arabera:				
Hilabetera artekoak	117	169	50	510
Hilabete 1 eta 3 artekoak	157	275	131	127
3 hilabete eta urtebete artekoak	791	1.085	200	166
1 eta 5 urte artekoak	33.800	41.351	436	566
5 urtetik gorakoak	91.752	101.040	1.071	164
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	-	-	5	-
	126.617	143.920	1.893	1.533

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Kreditu-arriskua

Arriskuen kontzentrazioaren eta egun jakin batzuetan horiek zuten kontabilitate-balioaren berri emango dugu jarraian, arriskuari dagokion geografia-sektorea, kontrako alderdien motak eta tresna-motak kontuan hartuta:

	2018		2017	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Geografia-sektorearen arabera:				
Estatua	126.267	% 99,72	143.906	% 99,99
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	350	% 0,28	14	% 0,01
Munduko gainerako lurraldeak	-	-	-	-
	126.617	% 100,00	143.920	% 100,00
Aurkako alderdien motaren arabera:				
Kreditu-erakundeak	3.202	% 2,53	2.058	% 1,43
Administrazio publiko egoiliarak	122.275	% 96,57	140.124	% 97,36
Beste sektore egoiliar batzuk	1.140	% 0,90	1.738	% 1,21
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	-	-	-	-
	126.617	% 100,00	143.920	% 100,00
Tresna-motaren arabera:				
Kotizatutako obligazioak eta bonuak	122.275	% 96,57	140.124	% 97,36
Errenta finkoko beste balore batzuk	-	-	-	-
Antolatutako merkatuetan negoziatu ez diren deribatuak	4.342	% 3,43	3.796	% 2,64
Akzio kotizatuak	-	-	-	-
	126.617	% 100,00	143.920	% 100,00

Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak banakatuko ditugu ondoren, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko kreditu-kalifikazioen arabera:

	2018		2017	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratingarekin sailkatutako arriskuak	123.632	% 97,65	54	% 0,04
B ratingarekin sailkatutako arriskuak	411	% 0,32	137.564	% 96,00
Esleitu gabeko zenbatekoak	2.574	% 2,03	6.302	% 3,96
	126.617	% 100,00	143.920	% 100,00

b) Zorra adierazten duten baloreak

Segidan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Zorra adierazten duten baloreak" epigrafeko saldoaren banakapena azalduko dugu:

	2018	2017
Espainiako/autonomia-erkidegoko zor publikoa	118.312	135.764
Kreditu Ofizialeko Institutua	25	-
Errenta finkoko beste balore batzuk	3.938	4.360
	122.275	140.124

Hurrenez hurren, % 0,857koa eta % 0,988koa izan dira "Zorra adierazten duten baloreek" 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Entitateak inbertsio-fondo eta borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakunde batzuei emandako bermeak -guztiak ere Laboral Kutxa Taldeko sozietateek gestionatutakoak (ikus I. eranskina)-, baloreen ganean jaulkitako aukera gisa erregistratzen dira. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, eragiketa horien balio nominala 1.316 eta 1.384 milioi eurokoa da, hurrenez hurren. Bataren eta bestearen arrazoizko balioa 0 mila eurokoa da.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n negoziatzeko eutsitako deribatuen balioztapenean kontrapartida-arriskua nahiz arrisku propioa aintzat hartuz gero, eragina hutsala da.

Bezeroei erositako eta saldutako deribatuen balioak eta kontrapartidei erositako eta saldutako deribatuen balioak ez dute alde handirik (kasu batean eta bestean Entitatearentzat marjina sortu dutenak kontuan hartuta).

23. Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	2018	2017 (*)
Ondare-tresnak	114.366	179.364
Espainiako erakundeetako partaidetzak	30.289	41.919
Atzerriko erakundeetako partaidetzak	24.232	29.878
Inbertsio-fondoetako partaidetzak (**)	-	40.790
Arrisku-kapitaleko erakundeekiko partaidetzak (**)	56.408	63.340
Heziketako eta Sustapeneko Fondoari atxikitako baloreak	3.437	3.437
Zorra adierazten duten baloreak	525.912	4.384.079
Espainiako zor publikoa	53.014	3.678.067
Altxorraren Letrak	-	-
Estatuaren obligazioak eta bonuak	53.014	3.678.067
Kreditu-erakundeek jaulkitakoak	-	208.905
Egoiliarak	-	382
Ez-egoiliarak	-	208.523
Errenta finkoko beste balore batzuk	472.898	491.284
Beste egoiliar batzuek jaulkitakoak	-	-
Beste ez-egoiliar batzuek jaulkitakoak	472.898	491.284
Zalantzazko aktiboak	17.370	16.626
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(17.370)	(10.803)
Mikro-estaldurako eragiketak	-	-
	640.278	4.563.443

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

(**) 2017ko abenduaren 31n, 4.865 mila euro dira Caja Laboral Gestión SGIIC S.A. sozietateak gestionatutako inbertsio-fondoak. Sozietate hori Entitatearen menpekoa da % 100ean (I. eranskina). 2018ko urtarrilaren 1ean, inbertsio-fondoetako partaidetza guztiak eta arrisku-kapitaleko fondo jakin batzuk "Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" epigrafean sailkatu dira, ez dutelako betetzen PIOS testa (2.2 eta 25 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko abenduaren 18an, MONDRAGON Inversiones SPE S. Coop. sozietateak eta Entitateak MONDRAGON Promoción Empresarial SAre (2018an MONDRAGON Promoción Empresarial SA eta MONDRAGON Innovación SA sozietateek bat egitearen ondorioz sortu zenaren) 7.919 partaidetza saltzea adostu dute. Partaidetzen kontabilitate-balio gordina 3.943 mila eurokoa izan da. Hortaz, 2017ko abenduaren 31n, "Ondare-tresnak" epigrafean 3.943 mila euroko kopurua agertzen zen, sozietateetako partaidetzetan. Entitateak horiek egun jakin batean saltzeko konpromisoa zuen hartuta, eta, salmenta-prezinoa ateratzeko, eskuratze-kostuari Euriborra erreferentziazat harturik ateratako etekin bat gehituko zion.

"Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko elementuen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko arrazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 37. oharrean sartu dira.

34. oharrean, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafeko saldoa banakatu dugu. Saldo hori "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko elementuen arrazoizko balioan gertatu diren aldaketek eragin dute.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan, hurrenez hurren, 18.431 mila eurori eta 30.587 mila eurori eman zaie baja ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat - Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak" epigrafetik, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan sailkatutako finantza-tresnak saltzearen ondorioz, eta galdu-irabazien kontuan aintzatetsi dira, zerga-eragina kenduta (34. oharra).

Era berean, 2018ko ekitaldian 674 mila eurori (zerga-eragina kenduta) baja eman zaie ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat - Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak" epigrafetik, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan sailkatutako errenta aldakorreko finantza-tresnak saldu direlako (34. oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafearen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	2018	2017 (*)
Dibisaren arabera:		
Eurotan	612.315	4.527.344
AEBko dolarretan	24.413	32.637
Libera esterlinatan	2.965	2.909
Franko suitzarretan	585	553
Gainerakoak	-	-
	640.278	4.563.443
Muga-egunaren arabera:		
Hilabetera artekoak	-	92.006
Hilabete 1 eta 3 artekoak	-	-
3 hilabete eta urtebete artekoak	-	707.248
1 eta 5 urte artekoak	472.898	2.730.530
5 urtetik gorakoak	53.014	856.931
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	131.736	187.531
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(17.370)	(10.803)
	640.278	4.563.443

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Ondoren, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	2018	2017 (*)
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	4.563.443	4.555.082
4/2017 Zirkularraren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	(3.941.355)	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	622.088	4.555.082
Gehikuntza/baja garbiak	37.450	(8.458)
Arrazoizko balioaren aldaketengatiko mugimenduak	(12.720)	18.991
Narriaduraren ondoriozko galerak (garbiak), emaitzetan kargatzekoak (54. oharra)	(6.540)	(2.172)
Ekitaldi-itxierako saldoa	640.278	4.563.443

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Hurrenez hurren, % 0,762koa eta % 1,211koa izan dira "Zorra adierazten duten baloreek" 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

2017ko abenduaren 31n, "Zorra adierazten duten baloreak - Kreditu-erakunde ez-egoiliarrek jaulkitakoak" epigrafean 4 jaulkipen zeuden sartuta, eta 109 milioi euroko zenbatekoa osatzen zuten guztira. 2018an mugaeguneratzen ziren, eta goiko eta beheko topeak mugatu zaizkien interes-tasak hartzen zituzten erreferentziatzat.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Kotizatu gabeko hainbat sozietateren kapitalean partaidetzak harpidetuta ditu Entitateak, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n. Horiek galdatu ez diren eta egiteko dauden ordainketak dituzte, hurrenez hurren 30 eta 397 mila eurokoak, alegia.

2017ko abenduaren 31n, 1.219.382 mila euroko zenbateko nominaleko eskudiru-fluxuen estaldura bat du Entitateak errenta finkoko hainbat jaulkipenen gainean, hain zuzen ere "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" zorroan. Kreditu-erakundeekin OTC finantza-trukeak (interes-tasa - euroguneko inflazioa) kontratatuz egin zen estaldura. 2017ko abenduaren 31n, 138.953 mila eurokoa zen horien arrazoizko balioa. 2018ko urtarrilaren 1ean, jaulkipen horiek "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafean birsailkatu dira, EBZ 4/2017a ezartzeagatik izena aldatu egin delako (2.2 oharra). 2018ko ekitaldian, Entitateak 410.000 mila euroko zenbateko nominaleko jaulkipenak saldu ditu, eta 25.948 mila euroko gainbalio gordinak lortu ditu horrela. 2018ko ekitaldiko galdu-irabazien kontuko "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi eta (-) galera garbiak" epigrafean jaso dira (45. oharra). Era berean, Entitateak finantza-trukeen bidez desegin du estaldura, eta 15.983 mila euroko galera gordina izan du. 2018ko ekitaldiko galdu-irabazien kontuko "Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi eta (-) galera garbiak" epigrafean jaso dira (47. oharra).

Horren arabera, 2018ko abenduaren 31n 3.166.973 mila euroko zenbateko nominala duen eskudiru-fluxuen estaldura bat du Entitateak, errenta finkoko hainbat jaulkipenen gainean, hain zuzen ere "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan. Kreditu-erakundeekin OTC finantza-trukeak (interes-tasa - euroguneko inflazioa) kontratatuz egin da estaldura. 2018ko abenduaren 31n, 22.636 mila eurokoa da horien arrazoizko balioa.

2018ko abenduaren 31n "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroan eta 2017ko abenduaren 31n "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" zorroan sartutako errenta finkoko jaulkipen batzuen gaineko estaldura du Entitateak, arrazoizko balioan. Lehenak 275.000 mila euroko balio nominala du eta bigarrenak 225.000 mila eurokoa. Kreditu-erakundeekin interes-tasen gaineko OTC finantza-trukeak kontratatuz egin da estaldura. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hurrenez hurren, 45.124 eta 50.299 mila eurokoa zen horien arrazoizko balioa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Kreditu-arriskua

Hona hemen "Zorra adierazten duten baloreak" epigrafeko geografia-sektoreagatiko arrisku-kontzentrazioak:

	2018		2017 (*)	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Estatua	70.384	% 12,96	3.695.075	% 84,08
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	472.898	% 87,04	699.807	% 15,92
Europako gainerako herrialdeak	-	-	-	-
Munduko gainerako lurraldeak	-	-	-	-
	<u>543.282</u>	<u>% 100,00</u>	<u>4.394.882</u>	<u>% 100,00</u>
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	<u>(17.370)</u>		<u>(10.803)</u>	
	<u>525.912</u>		<u>4.384.079</u>	

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Zorra adierazten duten baloreen banakapena honako hau da, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko azken kreditu-kalifikazioen arabera:

	2018		2017 (*)	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratingarekin sailkatutako arriskuak	53.014	% 10,07	99.158	% 2,26
B ratingarekin sailkatutako arriskuak	472.898	% 89,93	4.279.080	% 97,60
C ratinga eman zaien arriskuak	-	-	-	-
Ratingik gabeko zalantzazko aktiboak	-	-	5.841	% 0,14
Esleitu gabeko zenbatekoak	-	-	-	-
	<u>525.912</u>	<u>% 100</u>	<u>4.384.079</u>	<u>% 100,00</u>

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Batez ere finantza-aktibo batzuen etorkizuneko fluxuak berreskuratzeko itzaropena, burtsa-merkatuen bilakaera, errenta finkoko jaulkipen batzuen likidezia eta kreditu-arriskuaren ondoriozko diferentzialen gorakada tarteko, Entitateak narriatutzat jo zituen "Beste emaitza global batean aldatetak dituzten finantza-aktiboak" zorroko zenbait zor-tresna.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Narriaduraren ondoriozko galerak

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuetako "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea eta aldaketaren ondoriozko galerak edo (-) irabazi garbiak - Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko saldoaren banakapena emango dugu jarraian (54. oharra):

	2018	2017 (*)
Zorra adierazten duten baloreak	6.540	1.543
Ondare-tresnak	-	629
	6.540	2.172
Emaitzen kargurako zuzkidurak		
Banaka zehaztutakoak	6.584	2.835
Taldean zehaztutakoak	-	(265)
Emaitzetan ordaintzeko zuzkiduren berreskuratzeak	(44)	(398)
	6.540	2.172

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoen narriadurei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Ondoren, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	2018	2017 (*)
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	10.803	9.259
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	-	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	10.803	9.259
Emaitzetan kargatzeko/(ordaintzeko) zuzkidura/(berreskuratze) garbiak	6.540	1.543
Kobraezinetara intsuldatzea eratutako fondoaren kargura	-	-
Beste mugimendu batzuk	27	1
	17.370	10.803

(*) "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Hauxe da "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoaren 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko banakapena, zehaztapenaren irizpidea erabiliz:

	2018	2017
Zehazteko moduaren arabera:		
Banaka zehaztutakoa	17.370	10.785
Taldean zehaztutakoa	-	18
	17.370	10.803

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

24. Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Zorra adierazten duten baloreak	5.410.389	349.525
Maileguak eta aurrerakinak	13.438.213	13.739.368
Kreditu-erakundeak	203.631	342.064
Bezeroak	13.234.582	13.397.304
	<u>18.848.602</u>	<u>14.088.893</u>

(*) "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" eta "Maileguak eta kobratzeko partidak" epigrafeetan sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" epigrafearen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	19.109.881	14.411.551
Dolarretan	13.350	13.798
Libera esterlinatan	7	111
Yen japoniarretan	45	58
Franko suitzarretan	48	53
Bestelakoak	60	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>(274.789)</u>	<u>(336.678)</u>
	<u>18.848.602</u>	<u>14.088.893</u>
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	115.609	414.297
Hilabetera artekoak	131.468	103.449
Hilabete 1 eta 3 artekoak	51.656	50.826
3 hilabete eta urtebete bitartekoak	1.192.678	188.538
1 eta 5 urte artekoak	2.579.338	1.650.175
5 urtetik gorakoak	14.384.407	11.441.142
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	668.235	577.144
	-	-
Balioztapenagatiko doikuntza	<u>(274.789)</u>	<u>(336.678)</u>
	<u>18.848.602</u>	<u>14.088.893</u>

(*) "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" eta "Maileguak eta kobratzeko partidak" epigrafeetan sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Zorra adierazten duten baloreak

Ondoren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Zorra adierazten duten baloreak" epigrafeen banakapena egingo dugu:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Espainiako administrazioaren zor publikoa:	5.237.830	303.767
Obligazioak eta bonuak	5.237.830	303.767
Kreditu-erakundeek jaulkitakoak	90.011	-
Egoiliarak	-	-
Ez-egoiliarak	90.011	-
Beste sektore egoiliar batzuk	-	-
Aktiboaren nariaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Mikro-estaldurako eragiketak	82.548	45.758
	<u>5.410.389</u>	<u>349.525</u>

(*) "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Zorra adierazten duten baloreak" epigrafearen banakapena, dibisak, muga-egunak eta ratinga aintzat hartuta:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	5.327.841	303.767
Balioztapenagatiko doikuntzak	82.548	45.758
	<u>5.410.389</u>	<u>349.525</u>
Muga-egunaren arabera:		
Urtebete baino gutxiagokoak	934.103	-
1 eta 5 urte artekoak	1.329.292	-
5 eta 10 urte bitartekoak	1.441.322	303.767
10 eta 15 urte bitartekoak	1.623.124	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	82.548	45.758
	<u>5.410.389</u>	<u>349.525</u>
Ratingen arabera:		
A ratingarekin sailkatutako arriskuak	5.410.389	-
B ratingarekin sailkatutako arriskuak	-	349.525
	<u>5.410.389</u>	<u>349.525</u>

(*) "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Zorra adierazten duten baloreak" epigrafean 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	349.525	358.736
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	3.782.064	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	<u>4.131.589</u>	<u>358.736</u>
Erosketen ondoriozko gehikuntzak	1.982.000	-
Amortizazioagatiko bajak	(700.000)	-
Mikro-estaldurengatiko doikuntzak	36.790	(9.381)
Kobratutako interesak	(91.394)	(13.700)
Interesen periodifikatzeak	<u>51.404</u>	<u>13.870</u>
Ekitaldi-itxierako saldoa	<u><u>5.410.389</u></u>	<u><u>349.525</u></u>

(*) "Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (ikus 2.2 oharra).

Hurrenez hurren, % 1,851koa eta % 2,023koa izan dira zorro horietako "Zorra adierazten duten baloreek" 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

Aurreko tauletan erakutsi dugun liburuetako zenbatekoak horietan sartutako finantzatresnekin zerikusia duen kreditu-arriskuarekiko espesioaren gorengo maila erakusten du.

"Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak" epigrafeko elementuen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko arrazoizko balio kuantifikagarria eta erabilitako balioztapen-teknikak 37. oharrean sartu dira.

2018an, Entitateak estatuaren zor publikoa erosi du, eta 1.982 milioi euroko nominala du. Bestalde, 2018ko ekitaldian zehar, Entitateak 700 milioi euroko nominala zuten jaulkipenak amortizatu ditu muga-egunean; horietatik, 600 milioi euro estatuak jaulkitako bonuei dagozkie eta 100 milioi kreditu-erakunde ez-egoiliarren jaulkipenei.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, 200.000 mila euroko zenbateko nominala duen arrazoizko balioaren estaldura bat du Entitateak estatuaren obligazioetan, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Epemugako inbertsioa" zorroan daudenetan. Kreditu-erakunde ez-egoiliarrekin interes-tasen gaineko OTC finantza-trukeak kontratatuz egin da estaldura. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hurrenez hurren, 46.055 eta 49.364 mila eurokoa zen horien arrazoizko balioa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Maileguak eta aurrerakinak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	2018	2017 (*)
Maileguak eta aurrerakinak		
Kreditu-erakundeak	203.631	342.064
Bezeroak	13.234.582	13.397.304
	13.438.213	13.739.368

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak" epigrafean sailkatutako saldoi dagokie (2.2 oharra).

"Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" atala esleitutako kanpoko nahiz barruko kreditu-sailkapenen arabera banakatzeari eta inbertsio horietako ez-ordaintzeen tasei dagokienez, kreditu-arriskuari buruzko oharrean azaldu denez, Entitateak bere rating- eta scoring-ereduak garatu ditu, bezeroak (rating) eta eragiketak (scoring) bakoitzaren arrisku-mailaren arabera bereizteko. Arriskuaren kudeaketa hobetzea eta barruko eredu horiek Basileako eskakizunen arabera kapital erregulatorioa kalkulatzeko baliozkotzea dira helburuak.

2018ko eta 2017ko ekitaldiak ixtean, partikularren hipoteka- eta kontsumo-eragiketetarako scoring-ereduei eta ETE-entzako rating-ereduei buruzko informazioa du Entitateak. Dena den, Entitatearen inbertsio-arriskuaren gaineko informazio osoa emateko asmoarekin, erabaki da maileguen eta kobratzeko partiden xehetasuna horiek 2018ko eta 2017ko abenduaren 31rako zuten kreditu-kalitatearen arabera sartzea.

	2018		
	Zenbateko gordina	Narriaduraren ondoriozko balio- zuzenketak	Liburuetako zenbatekoa
Arrisku normala	12.889.774	24.243	12.865.531
Zaintza bereziko arrisku normala	292.884	37.398	255.486
Zalantzaszko arriskua	608.336	291.140	317.196
GUZTIRA	13.790.994	352.781	13.438.213
	2017 (*)		
	Zenbateko gordina	Narriaduraren ondoriozko balio- zuzenketak	Liburuetako zenbatekoa
Arrisku normala	13.140.485	25.546	13.114.939
Zaintza bereziko arrisku normala	299.965	55.930	244.035
Zalantzaszko arriskua	686.117	305.723	380.394
GUZTIRA	14.126.567	387.199	13.739.368

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoi dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar, esleitutako aktibo gisa hartzeko baldintzak betetzen zitzutela eta, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafetik "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafera eraman du hainbat partaidetzako sozietateri Entitatearen kreditu-hartzaileen aktibo higiezin jakin batzuk eskuratzeko emandako finantzaketak -hitzartutako baldintzak betetzeko zailtasunak zituzten eragiketa batzuen bermea ziren-; izan ere, esleitutako aktibotzat hartzeko baldintzak betetzen zituzten. Hurrenez hurren, 10.509 eta 7.784 mila eurokoa izan da birsailkapenaren zenbateko gordina. Horietatik, 19.548 eta 18.705 mila euro arrisku biziari dagozkio eta 9.039 eta 10.921 mila euro estaldura espezifikoa (31. oharra).

Ondoren, berankortasun-tasaren berri emango dugu. Hori kalkulatzeko, kontabilitatean zalantzazkotzat sailkatutako saldoen eta "Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" ataleko saldoaren arteko erlazioa hartu da kontuan, balioztapenagatiko doikuntzak alde batera utzita.

2018	2017	2016
% 4,48	% 4,98	% 5,71

b.1) Maileguak eta aurrerakinak - Kreditu-erakundeak

Hauxe da balantzeko epigrafe honek tresnaren izaeraren arabera duen xehetasuna:

	2018	2017 (*)
Eperako kontuak	70.072	90.143
Aktiboen aldi baterako eskurapena	-	-
Bestelako kontuak	131.991	251.852
Balioztapenagatiko doikuntzak		
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Gainerakoak	1.568	69
	203.631	342.064

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

Hurrenez hurren, % 3,521ekoa eta % 1,703koa izan dira "Maileguak eta aurrerakinak - Kreditu-erakundeak" atalak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duen urteko batez besteko interes-tasa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b.2) Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak

"Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafeko "Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" ataleko 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko saldoa banakatu dugu, hainbat irizpide erabiliz:

	2018	2017 (*)
Modalitatearen eta egoeraren arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	194.145	329.137
Kreditu komertziala	304.030	329.288
Hipoteka-bermedun zordunak	10.381.228	10.539.618
Beste berme erreal batzuk dituzten zordunak	38.888	43.212
Eperako beste zordun batzuk	1.589.339	1.456.910
Finantza-errentamenduak	195.946	194.535
Ageriko zordunak eta beste hainbat	243.008	117.890
Aktiboen aldi baterako eskurapena kontrapartidadun erakundeekin	-	-
Zalantzazko aktiboak	608.336	686.117
Beste finantza-aktibo batzuk	38.567	84.885
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
Sortutako interesak	8.830	10.106
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(352.781)	(387.199)
Komisioak	(14.954)	(7.195)
	13.234.582	13.397.304
Kreditu-hartzailearen jarduera-sektorearen arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	199.449	336.488
Beste sektore egoiliar batzuk:	13.314.803	13.327.681
Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta basozaintza, eta arrantza	72.409	61.907
Industriak	770.963	760.965
Eraikuntza	245.755	302.287
Zerbitzuak:	1.342.044	1.257.773
Merkataritza eta ostalaritza	672.499	679.415
Garraioak eta komunikazioak	194.501	195.321
Beste zerbitzu batzuk	475.044	383.037
Partikularrentzako kredituak	10.599.224	10.687.076
Etxebizitza	9.588.997	9.690.959
Kontsumoa eta beste batzuk	1.010.227	996.117
Saillkatu gabe	284.408	257.673
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	40.668	32.538
Beste finantza-aktibo batzuk	38.567	84.885
Aktiboen aldi baterako eskurapena kontrapartidadun erakundeekin	-	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
	13.234.582	13.397.304
	2018	2017
Eremu geografikoaren arabera:		
- Bizkaia	3.640.761	3.719.995
- Gipuzkoa	3.276.620	3.248.303
- Araba	1.457.689	1.489.372
- Nafarroa	1.513.228	1.564.390
- Sare Berria	3.705.189	3.759.532
- Saillkatu gabe	-	-
- Bestelakoak	-	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
	13.234.582	13.397.304
Aplikaturako interes-tasaren arabera:		
Interes-tasa finkoa	1.745.491	1.530.046
Euriborra erreferentziatut duen interes-tasa aldakorra	11.337.902	11.686.724
CECA erreferentziatut duen interes-tasa aldakorra	-	-
IRMH erreferentziatut duen interes-tasa aldakorra	218.343	247.017
Beste batzuk	291.751	317.805
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
	13.234.582	13.397.304

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak" epigrafeko bezeroen saldoaren banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	2018	2017 (*)
Dibisaren arabera:		
Eurotan	13.579.977	13.767.229
AEBko dolarretan	13.350	14.045
Libera esterlinatan	7	109
Yen japoniarretan	45	156
Franko suitzarretan	48	53
Bestelakoak	60	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
	13.234.582	13.397.304
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	115.609	213.458
Hilabetera artekoak	111.396	103.449
Hilabete 1 eta 3 artekoak	92.285	50.826
3 hilabete eta urtebete artekoak	167.945	168.466
1 eta 5 urte artekoak	1.250.044	1.276.336
5 urtetik gorakoak	11.319.964	11.441.142
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	536.244	527.915
Balioztapenagatiko doikuntzak	(358.905)	(384.288)
	13.234.582	13.397.304

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitateak ez du mendeko mailegurik erregistratuta epigrafe horretan.

"Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak" epigrafeko bezeroen saldoaren zenbateko gordinak mugimendu hau izan du 2018ko eta 2017ko ekitaldietan:

	Arrisku normala	Zaintza bereziko arrisku normala	Zalantzazko arriskua	Guztira
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa (*)	13.140.485	299.965	686.117	14.126.567
4/2017 Zirkularraren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra) (**)	-	-	3.871	3.871
Ekitaldi-hasierako saldoa	13.140.485	299.965	689.988	14.130.438
Kontsezio/(Amortizazio) garbiak	(184.365)	(26.504)	(43.967)	(254.836)
Saldo gordinen arteko transferentziak	(65.639)	19.546	46.093	-
Aktibo ez-korronteak salgai atalerako intsuldaketa	-	-	(31.765)	(31.765)
Kobraezinetarako intsuldaketa	(707)	(123)	(52.013)	(52.843)
2018ko ekitaldi-itxierako saldoa	12.889.774	292.884	608.336	13.790.994

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

(**) 4/2017 Zirkularra ezarriz, 3.871 mila euroko zalantzazko aktiboen interesak aintzatesteari dagokio (2.2 oharra). 2018ko urtarrilaren 1ean, % 100 zuzkitu dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, aktibo ukigarrien gaineko finantza-errentamenduko kontratuak ditu Entitateak bezeroekin sinatuta, eta 13.m oharrean azaldutakoaren arabera kontabilizatu dira. Kontratu horien hondar-balioa bat dator errentamenduko azken kuotaren zenbatekoarekin, eta errentamenduaren helburu den ondasunak berak bermatzen du. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, honako hau da inbertsio biziaren eta hondar-balioen banakapena, finantzatutako objektuaren motaren arabera:

Printzipala	2018	2017 (*)
Ekipamendu-ondasunak	44.817	39.215
Informatika-ekipamenduak	910	905
Materiala eta garraiobideak	62.490	58.809
Automobilak	22.759	23.371
Beste ondasun batzuk	9.517	8.875
Ondasun higigarriak guztira	140.493	131.175
Ondasun higiezinak	35.403	43.588
GUZTIRA	175.896	174.763
Hondar-balioa	2018	2017 (*)
Ekipamendu-ondasunak	1.451	1.326
Informatika-ekipamenduak	39	38
Materiala eta garraiobideak	6.267	6.263
Automobilak	11.946	11.959
Beste ondasun batzuk	382	519
Ondasun higigarriak guztira	20.085	20.105
Ondasun higiezinak	4.397	5.502
GUZTIRA	24.482	25.607

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

Saldo horietatik, 4.432 mila euro 2018ko abenduaren 31n eta 5.835 mila euro 2017ko abenduaren 31n, narriatutako aktiboenak dira, eta "Zalantzazko aktiboak" atalean sartu dira.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n Entitateak eginda dituen titulizazioen eta aktiboen beste transferentzia batzuen xehetasuna jaso dugu ondoren:

	2018	2017 (*)
Balantzean erabat baja emanda daudenak:	-	-
Hipoteka-partaidetzen bidez titulizatutako hipoteka-aktiboak	-	-
<i>Pro memoria: 2004ko urtarrilaren 1a baino lehen balantzean baja emanda daudenak</i>	-	-
Balantzean oso-osorik eutsi zaienak:	550.340	608.118
Transmisio-ziurtagirien bidez titulizatutako hipoteka-aktiboak	-	-
Hipotekarioa	550.340	608.118
Titulizatutako beste aktibo batzuk	-	-
	550.340	608.118

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Aurreko ekitaldietan, aktiboak titulizatzeko hainbat programa garatu zituen Entitateak, eta IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoetara 900.000 eta 600.000 mila euroren hipoteka-maileguak eta enpresenak transmititu zituen. Aktiboen transferentzia horiek ez dituzte Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularraren 23. arauan ezarritako baldintzak betetzen, balantzetik transferitutako aktiboek baja emateari dagokionez. Izan ere, aktiboen jabe goari lotutako arriskuak eta mozkinak atxiki eta kontrolatu egiten ditu Entitateak. Ondorioz, aurrez aipatutako fondoetara transferitutako aktibo garbiei lotutako pasiboa erregistratu da (32. oharra).

2018ko abenduaren 31n, 550.340 mila euroko saldo bizia dute aktibo horiek (608.118 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n). Gainera, ezin esan gabe utzi, Entitateak IM Caja Laboral 2 ATF fondoaren titulizazio-bonu guztiak izenpetu zituela. Horiek berme kolateral gisa erabiltzeko asmoa du Entitateak, eurosistemako kreditu-eragiketetan, hain zuzen ere.

Bestalde, 2018ko abenduaren 31n, 26.237 mila euroko mendeko maileguak ditu emanda Entitateak, Aktiboak Titulizatzeko Fondo horietarako (27.021 mila eurokoak 2017ko abenduaren 31n).

c) Narriaduraren ondoriozko galerak

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuko "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea eta aldaketaren ondoriozko galerak edo (-) irabazi garbiak - Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafeko saldoaren banakapena emango dugu jarraian (54. oharra):

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Kredituak	9.014	15.985
Zuzkidurak	130.165	122.032
Aktibo kobraezinen berreskuratzeak	(4.178)	(6.523)
Gainerako berreskuratzeak	<u>(116.973)</u>	<u>(99.524)</u>
	<u>9.014</u>	<u>15.985</u>
Emitzen kargurako zuzkidurak	<u>130.165</u>	<u>122.032</u>
Banaka zehaztutakoak	57.719	49.102
Taldean zehaztutakoak	72.446	72.930
Emitzetan ordaintzeko zuzkiduren berreskuratzeak	(116.973)	(99.524)
Etenda dauden partida berreskuratuek	<u>(4.178)</u>	<u>(6.523)</u>
	<u>9.014</u>	<u>15.985</u>

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauxe da "Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoaren 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko xehetasuna:

	2018	2017 (*)
Estaldura-motaren arabera:		
Estaldura espezifikoa	291.140	305.723
Estaldura generikoa	61.641	81.476
	352.781	387.199
Zehazteko moduaren arabera:		
Banaka zehaztutakoa	138.093	144.120
Taldean zehaztutakoa	214.688	243.079
	352.781	387.199
Aurkako alderdien arabera:		
Beste sektore egoiliar batzuk	351.670	386.917
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	1.111	282
	352.781	387.199

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

2018ko abenduaren 31n, estaldura generikoaren saldoa 37.398 mila eurokoa da, zaintza bereziko arrisku normalekotzat sailkatutako 292.884 mila euroko eragiketen balio-zuzenketagatik (2017ko abenduaren 31n, 55.930 eta 299.965 mila eurokoak, hurrenez hurren).

Jarraian, "Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	Arrisku normala	Zaintza bereziko arrisku normala	Zalantzak arriskua	Guztira
2016ko ekitaldi-itxierako saldoa	25.847	53.777	372.088	451.712
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak	(301)	2.153	12.030	13.882
Kobraezinetara intsul. eraturako fondoer kargura	-	-	(67.474)	(67.474)
Balio-zuzenketen arteko transferentzia	-	-	-	-
Beste batzuk	-	-	(10.921)	(10.921)
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa (*)	25.546	55.930	305.723	387.199
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra) (**)	(1.468)	3.090	12.409	14.031
Ekitaldi-hasierako saldoa	24.078	59.020	318.132	401.230
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak	165	(21.622)	30.804	9.347
Kobraezinetara intsul. eraturako fondoer kargura	-	-	(48.757)	(48.757)
Balio-zuzenketen arteko transferentzia	-	-	-	-
Beste batzuk	-	-	(9.039)	(9.039)
2018ko ekitaldi-itxierako saldoa	24.243	37.398	291.140	352.781

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

(**) 3.871 mila euroko narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa ere sartuta dago; 4/2017 Zirkularra ezartzearen ondorioz zalantzazko aktiboen interesengatiko aktiboak aintzatesteari dagokio (2.2 oharra). % 100 zuzkituta daude guztiak ere.

2018ko abenduaren 31n 3.845 mila euro jaso ditu Entitateak kaudimengabezien amortizazio gisa (8.626 mila euro 2017ko abenduaren 31n). Zenbateko horrek galdu-irabazien kontuko "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea - Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafeko saldoa handitzen du (54. oharra).

2018ko eta 2017ko ekitaldietan, higiezinaren sozietate instrumentalei emandako finantzaketaren estaldura espezifiko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafean sailkatzeko eragiketa (hurrenez hurren, 9.039 eta 10.921 mila eurokoa) jasotzen du, batez ere, "Bestelakoak" atalak (31. oharra).

Galdu-irabazien kontuan aintzatestsi ez diren narriatutako finantza-aktiboen finantza-sarrerara metatuen zenbatekoak 63.806 mila eurokoa eta 76.696 mila eurokoa izan dira, hurrenez hurren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n.

Hona hemen, narriatutako aktiboen liburuetakozko zenbatekoa, narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak kendu gabe:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Eremu geografikoaren arabera:		
- Bizkaia	128.878	176.685
- Gipuzkoa	187.618	164.009
- Araba	43.194	55.190
- Nafarroa	75.313	81.213
- Sare Berria	173.333	209.020
- Sailkatu gabe	-	-
	<u>608.336</u>	<u>686.117</u>
Aurkako alderdien arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	6.919	7.144
Beste sektore egoiliar batzuk	600.320	678.772
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	1.097	201
	<u>608.336</u>	<u>686.117</u>
Tresna-motaren arabera:		
Kreditu komertziala	12.215	12.428
Maileguak eta kredituak	572.944	646.277
Finantza-errentamenduak	8.299	12.517
Gainerakoak	14.878	14.895
	<u>608.336</u>	<u>686.117</u>

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen narriatutakotzat sailkatu diren aktiboen zenbatekoen xehetasuna, antzinatasunaren arabera:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
6 hilabetera artekoak	274.690	252.565
6 eta 9 hilabete artekoak	33.077	42.163
9 eta 12 hilabete artekoak	25.000	32.916
12 eta 15 hilabete artekoak	16.762	22.158
15 eta 18 hilabete artekoak	15.136	21.940
18 eta 21 hilabete artekoak	16.625	14.547
21 hilabetetik gorakoak	<u>227.046</u>	<u>299.828</u>
	<u>608.336</u>	<u>686.117</u>

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

Berreskuratzeko zailak direla erabaki delako Entitatearen balantzean baja eman zaien finantza-aktiboen saldoak, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koak, banakatuko ditugu ondoren:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak	<u>534.630</u>	<u>499.294</u>
	<u>534.630</u>	<u>499.294</u>

Berreskuratzeko zailak direla erabaki delako aktibotik baja eman zaien narriatutako finantza-aktiboek mugimendu hau izan dute:

	<u>2018</u>	<u>2017 (*)</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	<u>499.294</u>	<u>460.167</u>
Gehikuntzak:	<u>52.843</u>	<u>75.591</u>
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa	52.843	75.591
Berreskurapenak:	<u>(4.178)</u>	<u>(6.523)</u>
Printzipala eskudirutan kobratzeagatik	(4.178)	(6.523)
Behin betiko bajak:	<u>(13.329)</u>	<u>(29.941)</u>
Barkatzearen ondoriozkoak	(13.329)	(29.941)
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>534.630</u>	<u>499.294</u>

(*) "Maileguak eta kobratzeko partidak - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak" epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

25. Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	2018	2017
Ondare-tresnak	17.969	-
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzak (*)	17.969	-
Zorra adierazten duten baloreak	9.000	-
	26.969	-

(*) 2018ko abenduaren 31n, 2.721 mila euro dira Caja Laboral Gestión SGIIC S.A. sozietateak gestionatutako inbertsio-fondoak. Sozietate hori Entitatearen mendekoa da % 100ean (l. eranskina). 2017ko abenduaren 31n, inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza guztiak "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean zeuden sailkatuta (2.2 oharra).

Hurrenez hurren, % 1,168koa eta % 0,00koa izan dira zorro horietako "Zorra adierazten duten baloreek" 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n "Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaezko arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" epigrafean dauden elementuen arrazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 37. oharrean sartu dira.

Hauxe da sailkatutako elementuen arrazoizko balioan 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan izandako aldaketek galdu-irabazien kontuetan izandako eragina:

	Irabaziak		Galerak	
	2018	2017	2018	2017
Ondare-tresnak	6.611		(8.457)	
Zorra adierazten duten baloreak	524		(629)	
	7.135		(9.086)	

"Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" zorroko elementuek arrazoizko balioan izandako aldaketek 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuan izandako eragina banakatu egin dugu, arrazoizko balioa zehazteko irizpidea erabiliz, eta hauxe da banakapena:

	Irabaziak		Galerak	
	2018	2017	2018	2017
Arrazoizko balioa honela ateratzen zaien elementuak:				
Kotizazioak erreferentziatzen harturik (1. maila)	6.340		(8.090)	
Honako hauetan oinarritutako teknika baten bidez:				
Merkatutik datozen datuetan (2. maila)	-		-	
Merkatutik ez datozen datuetan (3. maila)	795		(996)	
	7.135		(9.086)	

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" epigrafeko saldoen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	2018	2017
Dibisaren arabera:		
Eurotan	18.143	
AEBko dolarretan	8.826	
	26.969	
Muga-egunaren arabera:		
Hilabetera artekoak	-	
Hilabete 1 eta 3 artekoak	-	
3 hilabete eta urtebete artekoak	-	
1 eta 5 urte artekoak	-	
5 urtetik gorakoak	9.000	
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	17.969	
	26.969	

Arriskuen kontzentrazioaren eta egun jakin batzuetan horiek zuten kontabilitate-balioaren berri emango dugu jarraian, arriskuari dagokion geografia-sektorea, kontrako alderdien motak eta tresna-motak kontuan hartuta:

	2018		2017	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Geografia-sektorearen arabera:				
Estatua	5.534	% 20,52		
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	3.610	% 13,39		
Munduko gainerako lurraldeak	17.825	% 66,09		
	26.969	% 100,00		
Aurkako alderdien motaren arabera:				
Kreditu-erakundeak	9.000	% 33,37		
Administrazio publiko egoiliarak	-	-		
Beste sektore egoiliar batzuk	5.534	% 20,52		
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	12.435	% 46,11		
	26.969	% 100,00		
Tresna-motaren arabera:				
Kotizatutako obligazioak eta bonuak	-	-		
Errenta finkoko beste balore batzuk	9.000	% 33,37		
Antolatutako merkatuetan negoziatu ez diren deribatuak	-	-		
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzak	17.969	% 66,63		
Akzio kotizatuak	-	-		
	26.969	% 100,00		

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

"Negoiazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak" atala banakatuko dugu ondoren, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko kreditu-kalifikazioen arabera:

	2018		2017	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratingarekin sailkatutako arriskuak	9.000	% 33,37		
B ratingarekin sailkatutako arriskuak	-	-		
Esleitu gabeko zenbatekoak	17.969	% 66,63		
	26.969	% 100,00		

26. Deribatuak - Aktiboko eta pasiboko estaldura-kontabilitatea

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horiek duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Mikro-estaldurak:	148.906	143.642	158.166	238.838
Arrazoizko balioaren estaldurak	104.998	143.642	91.622	99.885
Eskudiru-fluxuen estaldurak	43.908	-	66.544	138.953
	148.906	143.642	158.166	238.838

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Deribatuak - Estaldura-kontabilitatea" epigrafeen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Dibisaren arabera:				
Eurotan	148.906	143.642	158.166	238.838
	148.906	143.642	158.166	238.838
Muga-egunaren arabera:				
Hilabetera artekoak	-	-	-	-
Hilabete 1 eta 3 artekoak	-	-	-	-
3 hilabete eta urtebete artekoak	4.200	-	19.681	-
1 eta 5 urte artekoak	111.713	141.205	12.447	102.624
5 urtetik gorakoak	32.993	2.437	126.038	136.214
	148.906	143.642	158.166	238.838

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako aktiboko eta pasiboko "Deribatuak - estaldura-kontabilitatea" epigrafeko saldoaren banakapena:

	Balio nozionala	2018	
		Aktiboa	Pasiboa
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	4.780.352	148.906	158.166
Akzioen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	-	-	-
		148.906	158.166
		2017	
	Balio nozionala	Aktiboa	Pasiboa
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	2.783.600	143.642	238.838
Akzioen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	-	-	-
		143.642	238.838

Aktiboko eta pasiboko "Deribatuak - estaldura-kontabilitatea" ataleko kontratuetako zenbateko nozionalean edo kontratukoan ez da Entitateak bere gain hartutako arriskua kuantifikatzen, posizio garbia tresna horiek konpentsatu edo konbinatuzetik lortzen delako.

Segidan, Entitateak 2018ko abenduaren 31n dituen estaldura nagusien ezaugarriak eta 2017ko abenduarekiko aldakuntzak deskribatuko ditugu:

Arrazoizko balioaren estaldurak:

- Arrazoizko balioa aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, banaka jasota eta "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" eta "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" zorroetan sailkatuta dauden zor publikoko tresna batzuen arriskutik kanpoko interes-tasan aldakuntzak egon direlako. Estaldura horien bidez, interes-tasa finkoko esposizioa interes-tasa aldakorreko esposizio bihurtzen da.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, zor-tresna horiek (estalitako partidek) 475.000 eta 425.000 mila euroko balio nominala dute, hurrenez hurren (23. eta 24. oharra).

- Arrazoizko balioa aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, banaka jasota eta "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" zorroan sailkatuta dauden finantzaketako tresna (hipoteka-zedula) batzuen arriskutik kanpoko interes-tasan aldakuntzak egon direlako. Estaldura horien bidez, interes-tasa finkoko esposizioa interes-tasa aldakorreko esposizio bihurtzen da.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, amortizatutako kostuko finantza-pasibo horiek (estalitako partidek) 1.125.000 mila euroko balio nominala dute, kasu batean nahiz bestean (32. oharra). Ekitaldian ez da estaldura berririk eratu, banaka hartuta eta "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" atalean sailkatuta dauden finantzaketa-tresnen gainean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Eskudiru-fluxuen estaldurak

- Inflazioagatik eskudiru-fluxuak aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" zorroko bonu jakin batzuen gainean. 2017ko abenduaren 31n, "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" zorroan zeuden sailkatuta (2.2 oharra). Bonu horien kupoia euroguneko inflazioari lotuta dago. Finantza-trukeak erabiltzen dira kanbio-tasa hori estaltzeko. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n 3.166.973 eta 1.219.382 mila euroko zenbateko nozionala zuten, hurrenez hurren. Ekitaldian, 2.357.591 mila euroko zenbateko nozionaleko mikroestaldurak eratu dira, guztira, oraingo eta etorkizuneko inflazioaren gainean.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n negoziatzeko eutsitako deribatuen balioztapenean kontrapartida-arriskua nahiz arrisku propioa aintzat hartuz gero, eragina hutsala da.

Finantza-tresna batzuen balio nozionalak oinarria eskaintzen du, balantzean erregistratutako tresnekin alderatzeko, baina ez du, ezinbestez, etorkizuneko kutxako fluxuen zenbatekoen edo tresnen egungo arrazoizko balioaren berri ematen, eta, beraz, ez du erakusten Entitatea zenbateraino dagoen kreditu-arriskuaren edo prezio-arriskuaren menpe. Tresna deribatuak aldekoak (aktiboak) edo kontrakoak (pasiboak) izan daitezke, merkatuko interes-tasen gorabeheren ondorioz edota lotutako kanbio-tasen gorabeheren ondorioz.

Gorabehera handiak izan ditzakete, bai eskura dauden finantza-tresna deribatuen kontratu-edo nozio-agregatuak, bai tresnak aldeko edo kontrako izateko neurriak, eta, beraz, bai finantza-aktibo eta -pasibo deribatuen arrazoizko balio agregatuek.

27. Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Taldeko erakundeak (mendekoak):		
Balio gordina	141.098	159.664
Kotizatu gabeak	205.938	225.109
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(64.840)	(65.445)
Erakunde taldeaniztunak:		
Balio gordina	-	-
Kotizatu gabeak	-	-
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Erakunde elkartuak:		
Balio gordina	30	30
Kotizatu gabeak	30	30
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
	<u>141.128</u>	<u>159.694</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Atal hau osatzen duten sozietateen xehetasuna, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, memoria honen I. eranskinean dago jasota. Bertan, partaidetzaren ehunekoei buruzko argibideak eta beste datu interesgarri batzuk jaso dira.

Jarraian, "Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak" epigrafeko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduaren berri emango dugu:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Taldeko erakundeak (mendekoak):		
Ekitaldi-hasierako saldoa	159.664	132.588
Eskurapenak/ekarpenak	6.799	15.886
Salgai dauden aktibo ez-korranteeta(tik/ra) intsuldatzea (31. oharra)	35.486	48.325
Erakunde taldeaniztunen intsuldaketa	-	-
Salmentak	-	-
Bajak	(61.456)	(9.177)
Beste batzuk	-	-
Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	<u>605</u>	<u>(27.958)</u>
Zuzkidurak (55. oharra)	15.330	2.741
Galdu-irabazietan islatzen ez diren fondoerabilera	12.810	-
Salgai dauden efektibo ez-korranteeta(tik/ra) intsuldatzea (31. oharra)	(27.535)	(30.699)
Beste batzuk	-	-
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>141.098</u>	<u>159.664</u>
Erakunde taldeaniztunak:		
Ekitaldi-hasierako saldoa	-	-
Eskurapenak/ekarpenak	-	-
Salmentak	-	-
Bajak	-	-
Taldeko erakundeetarako intsuldaketak	-	-
Aktibo narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	<u>-</u>	<u>-</u>
Zuzkidurak (55. oharra)	-	-
Galdu-irabazietan islatzen ez diren fondoerabilera	-	-
Beste batzuk	-	-
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>-</u>	<u>-</u>
Erakunde elkartuak:		
Ekitaldi-hasierako saldoa	30	30
Eskurapenak	-	-
Salmentak	-	-
Bajak	-	-
Taldeko erakundeetarako intsuldaketak	-	-
Aktibo narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	<u>-</u>	<u>-</u>
Zuzkidurak	-	-
Galdu-irabazietan islatzen ez diren fondoerabilera	-	-
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>30</u>	<u>30</u>

2017ko abenduaren 31n, Entitateak kapitalaren % 20tik gorako partaidetzak zituen hainbat sozietatetan, eta horiek ez ziren erakunde elkartu moduan sailkatu, Entitateak uste zuelako horietan ez zuela behar adinako eragina, MONDRAGON Inversiones SPE S. Coop. sozietateak konpromiso irmoa zuelako partaidetza horiek salneurri finko batean erosteko. Erosteko konpromiso irmo hori 2018ko ekitaldian zehar gauzatu da, eta, horregatik, 2018ko abenduaren 31n, 0 mila euroko kontabilitate-balioa dute partaidetza horiek (2017ko abenduaren 31n 3.943 mila eurokoa) (23. oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2017ko ekainaren 15ean, Bizkaiko Merkataritza Erregistroan jendaurrean jarri zen Credilka S.A. sozietatea desegin eta likidatzeko Eskritura Publikoa. Horren ondorioz, baja eman zitzaion Entitateak sozietate horretan zuen % 100eko partaidetzari -1.620 mila euroko balioa zuen-.

2018ko ekitaldian, ISGA Inmuebles S.A. sozietateak bazkideen 54.657 mila euroko itzulketa garbia egin dio Entitateari (2.829 mila euroko ekarpen garbiak 2017an).

Beste alde batetik, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar, hurrenez hurren 7.951 eta 17.626 mila euroko zenbateko garbia "Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak" epigrafera intsuldatu du Entitateak (31. oharra), ISGA Inmuebles S.A.k sustatu eta garatuko dituen esleitutako aktiboengatik.

Entitateak partaidetzak ditu harpidetuta Taldeko entitateetan. Horiek galdatu ez diren eta egiteko dauden ordainketak dituzte 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, 8.565 mila eurokoak bi datatan.

28. Aktibo ukigarriak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Ibilgetu materiala</u>	259.324	264.970
Erabilera propiokoa:	<u>244.393</u>	<u>251.542</u>
Tresna informatikoak eta instalazioak	5.206	5.847
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	34.336	32.896
Eraikinak	240.846	250.913
Uneko obrak	-	1.244
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(35.995)	(39.358)
Errentamendu operatiboan utzitakoak	14.931	12.699
Gizarte-ekintzari lotua	-	729
Altzariak eta instalazioak	-	3
Higiezinak	-	726
<u>Ondasun higiezinak inbertsioak</u>	<u>38.665</u>	<u>39.971</u>
Eraikinak	46.084	47.897
Landa-finkak, lursailak eta orubeak	1.349	1.349
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(8.768)	(9.275)
	<u>297.989</u>	<u>304.941</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, "Aktibo ukigarriak" epigrafeko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduaren berri emango dugu:

	<u>Erabilera propiokoa</u>	<u>Errentamendu operatiboan utzitakoak</u>	<u>Gizarte-ekintzari lotua</u>	<u>Ondasun higiezinetakoinbertsioak</u>	<u>Guztira</u>
Gordina					
2017ko urtarrilaren 1eko saldoa	538.636	19.608	2.135	67.059	627.438
Gehikuntzak	12.765	11.586	-	-	24.351
Ateratzeak	(50.029)	(10.851)	-	(4.282)	(65.162)
Intsuldaketak	673	-	-	(673)	-
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteeta(tik/ra) intsuldatzea	(16)	-	-	226	210
2017ko abenduaren 31ko saldoa	<u>502.029</u>	<u>20.343</u>	<u>2.135</u>	<u>62.330</u>	<u>586.837</u>
Gehikuntzak	11.351	8.956	-	-	20.307
Ateratzeak	(11.654)	(4.646)	(2.135)	(4.825)	(23.260)
Intsuldaketak	(1.018)	-	-	1.018	-
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteeta(tik/ra) intsuldatzea	(10.301)	-	-	1.745	(8.556)
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>490.407</u>	<u>24.653</u>	<u>-</u>	<u>60.268</u>	<u>575.328</u>
Metatutako amortizazioa					
2017ko urtarrilaren 1eko saldoa	223.041	8.637	1.375	13.625	246.678
Zuzkidurak	12.104	4.633	31	678	17.446
Ateratzeak	(23.750)	(5.626)	-	(1.435)	(30.811)
Intsuldaketak	(250)	-	-	250	-
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteeta(tik/ra) intsuldatzea	(16)	-	-	(34)	(50)
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2017ko abenduaren 31ko saldoa	<u>211.129</u>	<u>7.644</u>	<u>1.406</u>	<u>13.084</u>	<u>233.263</u>
Zuzkidurak	10.938	5.389	26	569	16.922
Ateratzeak	(10.021)	(3.311)	(1.432)	(1.101)	(15.865)
Intsuldaketak	(4)	-	-	4	-
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteeta(tik/ra) intsuldatzea	(2.023)	-	-	279	(1.744)
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>210.019</u>	<u>9.722</u>	<u>-</u>	<u>12.835</u>	<u>232.576</u>
Aktiboen nariaduraren ondoriozko balio-zuzenketak					
2017ko urtarrilaren 1eko saldoa	(41.221)	-	-	(9.990)	(51.211)
Zuzkidurak	(2.847)	-	-	-	(2.847)
Ateratzeak	4.710	-	-	715	5.425
Intsuldaketak	-	-	-	-	-
2017ko abenduaren 31ko saldoa	<u>(39.358)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(9.275)</u>	<u>(48.633)</u>
Zuzkidurak	(77)	-	-	-	(77)
Ateratzeak	278	-	-	1.972	2.250
Intsuldaketak	3.162	-	-	(1.465)	1.697
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>(35.995)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(8.768)</u>	<u>(44.763)</u>
Garbia					
2017ko abenduaren 31ko saldoa	<u>251.542</u>	<u>12.699</u>	<u>729</u>	<u>39.971</u>	<u>304.941</u>
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>244.393</u>	<u>14.931</u>	<u>-</u>	<u>38.665</u>	<u>297.989</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

2018ko uztailaren 4an, gizarte-ekintzari atxikitako ibilgetu materialeko elementu guztiei (guztira 2.135 mila euroko balio gordina eta 703 mila euroko balio garbia dutenei) baja emateko dohaintzako eskritura publikoa aurkeztu zuten Entitateak eta MONDRAGON Fundazioak.

2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar, baja eman zaie hurrenez hurren 11.654 eta 50.029 mila euroko balio gordina duten erabilera propioko ibilgetu materialeko elementuei. 1.355 eta 21.569 mila euroko balio garbia zuten, hurrenez hurren. 2018ko abenduaren 31n, erabilera propioko ibilgetuko bajak 1.015 mila euroko kontabilitate-balio garbia duten 3 eraikinen salmentari dagozkie, batik bat (21.507 mila euroko kontabilitate-balio garbiko 9 eraikinen salmentari, 2017ko abenduaren 31n).

2018ko ekitaldian zehar, baja eman zaie 4.825 mila euroko balio gordina duten ondasun higiezinetakako inbertsio-elementuei (2017an 4.282 mila euro izan ziren); batez ere garajeak eta higiezinak saltzeari dagozkie. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan, 306 eta 5.465 mila euroko irabaziak (galerak) lortu dira aktibo ukigarriak saltzearen ondorioz (57. oharra).

2018ko ekitaldian, 37 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak egin dira "Erabilera propioko ibilgetua" eta "Ondasun higiezinetakako inbertsioak" epigrafeen artean, eta 978 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak "Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak" eta "Ondasun higiezinetakako inbertsioak" epigrafeen artean (2017an, 923 mila euroko intsuldaketak "Ondasun higiezinetakako inbertsioak" eta "Erabilera propioko ibilgetua" epigrafeen artean, hirugarrenei alokatzeari utzi zaien 2 bulegoengatik, eta 260 mila euroko intsuldaketak "Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak" eta "Ondasun higiezinetakako inbertsioak" epigrafeen artean).

2018ko ekitaldian zehar, 6.093 mila euroko zenbateko garbiko intsuldaketak egin dira "Erabilera propioko ibilgetua" epigrafetik "Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak" epigraferara, batez ere 15 bulego ixteगतिक (0 mila eurokoak 2017an).

Hauxe da balantzeetako "Erabilera propioko ibilgetu materiala" epigrafeko saldoaren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koaren, banakapena:

	<u>Gordina</u>	<u>Metatutako amortizazioa</u>	<u>Narriaduraren ondoriozko zuzenketak</u>	<u>Garbia</u>
2018ko abenduaren 31n				
Tresna informatikoak eta instalazioak	45.220	(40.014)	-	5.206
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	153.772	(119.436)	-	34.336
Eraikinak	291.415	(50.569)	(35.995)	204.851
Uneko obrak	-	-	-	-
Beste batzuk	-	-	-	-
	<u>490.407</u>	<u>(210.019)</u>	<u>(35.995)</u>	<u>244.393</u>
2017ko abenduaren 31n				
Tresna informatikoak eta instalazioak	43.206	(37.359)	-	5.847
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	156.127	(123.231)	-	32.896
Eraikinak	301.452	(50.539)	(39.358)	211.555
Uneko obrak	1.244	-	-	1.244
Beste batzuk	-	-	-	-
	<u>502.029</u>	<u>(211.129)</u>	<u>(39.358)</u>	<u>251.542</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

"Erabilera propioko ibilgetu materiala" atalaren arrazoizko balioa txostenaren 37. oharrean agertzen da.

"Erabilera propioko ibilgetu materiala" atalaren 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko saldo garbian ez da sartzen erabiltzen ez den aktibo materialaren zenbatekorik.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n erabiltzen diren eta erabat amortizatuta dauden "Erabilera propioko ibilgetu materiala" ataleko elementuen balio gordina 138.604 mila eurokoa eta 137.879 mila eurokoa dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitateak ez du aktibo materialik, ez erabilera propiokorik ez eraikitze-bidean dagoenik, titulartasuna mugatuta duenik edo zorrak ordaintzeko bermetzat eman denik. Data horietan, halaber, ez du aktibo materialak erosteko konpromisorik hirugarrenekin.

Balantzeetako "Ondasun higiezinetakoko inbertsioak" epigrafeko saldoa, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, banakatuko dugu jarraian:

	<u>Gordina</u>	<u>Metatutako amortizazioa</u>	<u>Narriaduraren ondoriozko zuzenketak</u>	<u>Garbia</u>
2018ko abenduaren 31n				
Eraikinak	58.919	(12.835)	(8.768)	37.316
Landa-finkak, lursailak eta orubeak	1.349	-	-	1.349
	60.268	(12.835)	(8.768)	38.665
2017ko abenduaren 31n				
Eraikinak	60.981	(13.084)	(9.275)	38.622
Landa-finkak, lursailak eta orubeak	1.349	-	-	1.349
	62.330	(13.084)	(9.275)	39.971

"Ondasun higiezinetakoko inbertsioak" epigrafeko arrazoizko balioa txostenaren 37. oharrean agertzen da.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n errentan hartuta eta erabat amortizatuta dauden "Ondasun higiezinetakoko inbertsioak" ataleko elementuen balio gordina 2.145 mila eurokoa eta 2.238 mila eurokoa da, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren.

2018ko eta 2017ko ekitaldietan, Entitatearen ondasun higiezinetakoko inbertsioetatik lortutako ustiapen-sarrera garbiak 2.482 mila eurokoak eta 2.432 mila eurokoak dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren (49. oharra).

Merkataritzarako lokalak edo antzekoak errentan hartzeko kontratuek, ostera, badute muga-eguna, eta kasuaren arabera zehazten da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Balantzeetako "Errentamendu operatiboan utzitako aktiboak" ataleko saldoa, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31koa, banakatu dugu hemen:

	Gordina	Metatutako amortizazioa	Garbia
2018ko abenduaren 31n			
Makineria	5.300	(2.154)	3.146
Altzariak eta lanabesak	1.144	(314)	830
Eraikinak	-	-	-
Informatika-ekipamenduak	14.432	(5.936)	8.496
Mediku-ekipamenduak	469	(180)	289
Garraio-elementuak	2.057	(709)	1.348
Beste batzuk	1.251	(429)	822
	24.653	(9.722)	14.931
2017ko abenduaren 31n			
Makineria	4.667	(2.109)	2.558
Altzariak eta lanabesak	322	(129)	193
Eraikinak	-	-	-
Informatika-ekipamenduak	12.358	(4.910)	7.448
Mediku-ekipamenduak	339	(85)	254
Garraio-elementuak	2.000	(105)	1.895
Beste batzuk	657	(306)	351
	20.343	(7.644)	12.699

2018ko eta 2017ko ekitaldietan Entitateak errentamendu operatiboan utzitako aktiboen errentetatik lortutako sarrerak 6.261 mila eurokoak eta 5.568 mila eurokoak izan dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan, Entitateak errentamendu operatiboan utzitako aktiboen ustiapen-gastuak 373 mila eurokoak eta 380 mila eurokoak izan dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren (49. oharra).

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitateak konpromiso hau du hartuta aktibo ukigarrien inguruan:

- Ondasun higiezin batzuen errentaria da Entitatea; 2018ko eta 2017ko ekitaldietan, 5.152 mila euro eta 5.272 mila euro ordaindu ditu, hurrenez hurren, horien alokairuagatik (51.b oharra). 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, 18 eta 17 urteko batez besteko hondar-bizitza izan dute errentamendu-kontratu horiek.
- Segidan, hurrengo epealdietan egin beharreko etorkizuneko gutxieneko ordainketa guztien egungo balioa aurkeztuko dugu:

	2018	2017
Urte 1era artekoak	4.321	4.283
1 eta 5 urte artekoak	13.139	13.364
5 urtetik gorakoak	12.445	11.753
	29.905	29.400

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

- Era berean, azpierrentamendutik etorkizunean jasotzea espero duen gutxieneko zenbatekoa hutsa da, bai 2018ko abenduaren 31n, bai 2017ko abenduaren 31n. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan alokairuengatik egindako gastu guztiak errentamenduagatiko ordainketak dira, ez baita inolako zenbatekorik ordaindu kuota kontingenteengatik eta azpierrentamenduko kuotengatik. Era berean, Entitateak ez du aurreikusten aurretiazko hutsaltzeagatiko zigor nabarmenik, Entitateak baliabideak galtzea eragingo lukeenik.

29. Zergen ondoriozko aktiboak eta pasiboak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horiek duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Zerga korronteak:	2.758	2.762	854	295
Sozietateen gaineko zerga	-	-	-	-
BEZa	1.980	1.784	-	-
Ogasun publikoa zordun atxikipenengatik	778	978	-	-
Beste batzuk	-	-	854	295
Geroratutako zergak:	255.070	275.402	41.820	93.450
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldatetak dituzten / saltzeko prest dauden finantza-aktiboak balioztatzeagatiko doikuntzak	15.325	25.849	8.225	59.304
Higiezinak errealizatzea	-	-	28.565	29.116
Irekitze-komisioak	1.606	-	-	-
Kreditu fiskalak	186.861	197.760	-	-
Ibilgetua berriro inbertitzea	-	-	-	-
Pentsioetarako eta antzeko obligazioetarako fondoak	11.257	11.621	-	-
Kaudimengabeziarako eta bestelako horniduretarako fondoak	35.765	35.871	-	-
Ibilgetuaren amortizazioa	-	-	-	-
Partaidetzen narriadura	-	-	-	-
Finantza-pasibo propioen eta hipoteka-zedulen errealizazioa	-	-	5.030	5.030
Gordailuen Berme Funtza	-	-	-	-
Beste kontzeptu batzuk	4.256	4.301	-	-
	257.828	278.164	42.674	93.745

Entitateari aplikatzekoa den sozietateen gaineko zergaren inguruan indarrean dagoen araudi fiskalaren ondorioz, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan aldeak sortu dira irizpide kontableen eta fiskalen artean. Alde horiek "Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak eta pasiboak" atalean erregistratu dira, jarduera etengabeen irabazien gaineko zerga kalkulatu eta erregistratzean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, "Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak" eta "Geroratutako zergen ondoriozko pasiboak" epigrafeetako saldoek 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak azalduko ditugu:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	275.402	284.117	93.450	101.016
Gehikuntzak / (murrizketak)				
Kaudimengabeziatarako eta bestelako horniduretarako fondorako zuzkidura	(106)	(5.318)	-	-
Ibilgetua berriro inbertitzea	-	-	-	-
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten / saltzeko prest dauden finantza-aktiboak balioztatzeagatiko doikuntzak	(10.524)	2.058	(51.079)	(4.625)
Higiezinaren errebalorizazioa	-	-	(551)	(2.941)
Irekitze-komisioak	1.606	(141)	-	-
Kreditu fiskalak	(10.899)	(7.755)	-	-
Pentsioetarako eta antzeko obligazioetarako fondoak	(364)	1.589	-	-
Gordailuen Berme Funtsa	-	-	-	-
Beste batzuk	(45)	852	-	-
Ekitaldi-itxierako saldoa	255.070	275.402	41.820	93.450

Ekitaldia itxi eta hurrengo 10 urteetako onura fiskalen bidez konpentsatzeko aukera probablea dela egiaztatzen den heinean aintzatesten dira zerga-oinarri negatiboengatik eta konpentsatzeko dauden kenkariengatik geroratutako zergen ondoriozko aktiboak. 2018ko abenduaren 31n, Entitateak 157.459 mila euroko eta 29.402 mila euroko aktiboak aintzatesti ditu, hurrenez hurren, aipatu berri ditugun kontzeptuengatik geroratutako zergen ondorioz (169.629 mila eurokoak eta 28.131 mila eurokoak, hurrenez hurren, 2017ko abenduaren 31n). Horiek guztiak etorkizuneko ekitaldietan Entitateak sortutako onura fiskalen kontra konpentsatzea espero da, Zuzendaritzak prestatutako urteko Gestio Planetan aurreikusi denez.

2018ko abenduaren 31n erregistratuta dauden zerga-aktibo geroratuak berreskuratzeko ahalmena aztertu du Entitateak, eta legez aurrekontuan sartu aurretik berreskuratzeko gaitasuna duela ebatzi du.

2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak, Espainiako zuzenbidea Europar Batasuneko finantza-erakundearen gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzko araudiaren arabera egokitzekeo premiazko neurriak ezarri zituenak, Bigarren Azken Xedapenean finkatutakoarekin bat, eta Dekretu hori foru-araudian jasotzeko erabakia (Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2014ko abenduaren 16ko 17/2014 Foru Araua) betez, zerga-administrazioari eskatzeko kreditu bihur daitezkeen zerga geroratuengatik aktiboak ditu Taldeak, 2018ko abenduaren 31n. Estimaturako zenbatekoa: 158 milioi euro (170 milioi euro 2017ko abenduaren 31n). Era berean, 2016ko ekitalditik aurrera, bihurtze hori efektiboa izan dadin, % 1,5eko ondare-prestazioa eramango du lotuta, aktibo horien zenbatekoaren gainean (50. oharra).

36. oharrean Entitatearen egoera fiskalari buruzko xehetasunak jaso ditugu.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

30. Beste aktibo eta pasibo batzuk

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horiek duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2018	2017	2018	2017
Sortutako komisioen ondoriozko periodifikatzeak	28.656	26.189	-	-
Beste periodifikatze batzuk	14.091	17.614	51.078	50.797
Izakinak - Amortizatutako kostua	570	507	-	-
Bideratzen ari diren eragiketak	39	931	300	244
Gizarte-ekintzako fondoa	-	-	13.089	13.017
Beste kontzeptu batzuk	-	-	1.112	1.320
	43.356	45.241	65.579	65.378

10. oharrean adierazi denez, "Beste aktibo batzuk - Beste periodifikatze batzuk" epigrafeak 14.091 eta 17.614 mila euro biltzen ditu, hurrenez hurren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan ezarritakoari jarraikiz Gordailuen Berme Funtzari egin beharreko derramarenak.

Gizarte Ekintzako Fondoa

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Beste pasibo batzuk" epigrafeko "Gizarte Ekintzako Fondoa" kapituluaren banakapena:

	2018	2017
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa	13.089	13.017
Zuzkidura:	13.089	12.638
Aktibo materialari aplikatua	-	350
Beste inbertsio batzuei - Beste emaitza global batean aldatetako dituzten/saltzeko prest dauden finantza-aktiboak arrazoizko balioan atalari aplikatua (23. oharra)	3.437	3.437
Ekitaldian konprometitutako gastuak	8.591	7.833
Uneko ekitaldiko mantentze-gastuak	(8.591)	(7.833)
Konprometitu gabeko zenbatekoa	9.652	8.851
Errebalorizazio-erreserbak	-	379
	13.089	13.017

Gizarte Ekintzako Fondoko saldoak mugimendu hauek izan ditu 2018 eta 2017 ekitaldietan:

	2018	2017
Ekitaldi-hasierako saldoa	13.017	12.030
Ekitaldiko soberakinaren kargura egin beharreko nahitaezko zuzkidura (4. eta 50. oharrek)	9.485	8.591
Ekitaldiko mantentze-gastuak	(8.591)	(7.833)
Ibilgetuaren amortizazioa (28. oharra)	(26)	(31)
Gizarte-ekintzari lotutako ibilgetuaren baja (28. oharra)	(703)	-
Beste batzuk	(93)	260
Ekitaldi-amaierako saldoa	13.089	13.017

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Kreditu-kooperatibei buruzko 13/1989 Legeak, Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 20/1990 Legeak aldatu zuenak, hauxe agintzen du, 1978ko azaroaren 3ko 2860/1978 Errege Dekretuan ezarritako banaketa-irizpideei eutsiz: gutxienez soberakin garbiaren % 10 Heziketako eta Sustapeneko Fondora bideratuko da (4. oharra).

Fondo horretara egiten diren zuzkidurek kooperatibismoa garatzea, komunitateko kultura-eta asistentzia-beharrei erantzutea edo helburu horietan lagunduko duten ibilgetuak izango dituzte xede, besteak beste. Ildo horretatik, 2017ko eta 2016ko ekitaldietako nahitaezko zuzkiduratik -8.591 eta 7.833 mila eurokoak izan ziren, hurrenez hurren-, 4.338 mila euro MONDRAGON Taldeko korporazio-erakundeak finantzatzeko eta 1.504 mila euro Heziketako eta Kooperatiba arteko Sustapeneko Fondorako izan dira 2018an (4.739 eta 588 mila euro 2017an).

31. Saltzeko ertsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktibo ukigarria	202.926	216.314
Erabilera propioko ibilgetu materiala	30.031	25.068
Ondasun higiezinetakako inbertsioak	-	-
Esleitutako ibilgetu materiala	627.531	688.284
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(454.636)	(497.038)
	<u>202.926</u>	<u>216.314</u>

Ondoren, "Saltzeko ertsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafeak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Banakako partidak:		
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	216.314	263.311
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	219	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	216.533	263.311
Gehikuntzak	22.726	27.227
Salmentaren ondoriozko bajak	(20.088)	(45.283)
Narriaduraren ondoriozko zuzkidurak (58. oharra)	(13.409)	(11.055)
Aktibo ukigarrien intsuldaketak (28. oharra)	5.115	(260)
Aktibo kobraezinetarako intsuldaketa	-	-
Taldeko entitateetako inbertsioetarako intsuldaketa (27. oharra)	(7.951)	(17.626)
	<u>202.926</u>	<u>216.314</u>
Ekitaldi-itxierako saldoa	<u>202.926</u>	<u>216.314</u>

2018ko eta 2017ko ekitaldietan, gehikuntzen saldoan Taldeko higiezinaren sozietate instrumentalei emandako finantzaketaren intsuldaketei dagozkien 19.548 eta 18.705 mila euroak jaso dira batez ere.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n ez dago pasiborik saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteei eta elementu-talde besterengarriari lotuta.

Entitateak arrisku arazotsuetatik (esleipenetatik, ordainean emandakoetatik...) datozen aktiboak gestionatzeko sozietate moduan erabiltzen ditu % 100 mendeko dituen ISGA Inmuebles S.A. eta Sociedad Gestión Activos Caja Laboral S.A.U. sozietateak (I. eranskina). Laboral Kutxa Taldearen politika orokorraren arabera, sustapeneko eta eraikuntzako sektoreko arrisku arazotsuetatik datozen aktibo guztiak filial horietan erregistratu behar dira; halere, noizean behin gerta daiteke egoera zehatz baten ondorioz zuzenean Caja Laboral Popular S. Coop. de Crédito erregistratzea komeni izatea. Aktibo horien erosketa Caja Laboral Popular S. Coop. de Crédito finantzatzen du, merkatubaldintzetan.

Entitateak eroslearentzako finantzaketarekin saldutako esleitutako aktiboak, higiezin sozietate instrumentaletatik datozenak izan ezik, % 57 dira 2018an (2017an % 27 izan ziren).

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien salmentetan finantzatu diren zenbatekoen saldo biziak (higiezin sozietate instrumentaletatik datozenak izan ezik) 2.960 eta 4.058 mila eurokoak izan dira, hurrenez hurren.

Beti aparteko eragiketetan egiten dira saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak (Entitateak besterendutakoak) erosten dituztenei Entitateak ematen dien finantzaketa eta salmenta bera. Finantzaketa merkatubaldintzetan eskaintzen da, eta kreditu-arriskuaren egokitasunari buruzko berriazko azterketa egiten da aurrena.

Era berean, Entitatearen asmoa aktibo horiek ahalik eta lasterren (urtebete baino lehen) askatzea bada ere, merkatuaren zailtasunak direla eta nahi baino luzaroago mantendu dira, eta, beraz, saltzeko eutsitakotzat sailkatutako aktibo ez-korronteek eta elementu-talde besterengarriek (higiezin sozietate instrumentaletatik datozenak bazterrean utzita) 3,21 urtez irauten dute kategoria horretan 2018ko abenduaren 31n (2,6 urtez 2017ko abenduaren 31n).

Segidan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuko "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafearen narriaduraren ondoriozko galerak xehatuko ditugu (58. oharra):

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktibo ukigarriak	(13.410)	(11.055)
Beste aktibo batzuk	-	-
	<u>(13.410)</u>	<u>(11.055)</u>
Eraitzen kargurako zuzkidurak	(13.410)	(11.055)
	<u>(13.410)</u>	<u>(11.055)</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Haxe da "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimendua:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	497.038	531.598
4/2017 Zirkularraren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	(219)	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	496.819	531.598
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak (58. oharra)	13.409	11.055
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak ataletik intsuldatua (24. oharra)	9.039	10.921
Aktibo kobraezinetara intsuldatua eratutako fondoan kargura	(22.384)	(24.523)
Salmenten ondoriozko bajak	(16.409)	(1.314)
Taldeko erakundeekiko inbertsioetara intsuldatua (27. oharra)	(27.535)	(30.699)
Aktibo materialetik intsuldatua (28. oharra)	1.697	-
	<u>454.636</u>	<u>497.038</u>

Haxe da "Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak" epigrafeko "Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak" ataleko saldoak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimendua:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Banakako partidak	454.636	497.038
	<u>454.636</u>	<u>497.038</u>

32. Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Banku zentraletako gordailuak	297.857	300.172
Kreditu-erakundearen gordailuak	9.061	69.141
Bezeroen gordailuak	19.621.467	18.822.222
Zorra adierazten duten balore jaulkiak	-	-
Beste finantza-pasibo batzuk	281.740	323.795
	<u>20.210.125</u>	<u>19.515.330</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" epigrafearen banakapena, dibisaren eta muga-egunaren arabera:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	20.182.378	19.487.314
AEBko dolarretan	25.143	26.437
Libera esterlinatan	1.505	1.152
Franko suitzarretan	103	126
Yen japoniarretan	162	112
Gainerakoak	834	189
	<u>20.210.125</u>	<u>19.515.330</u>
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	14.735.745	13.921.462
Hilabetera artekoak	1.097.430	736.099
Hilabete 1 eta 3 artekoak	573.183	631.524
3 hilabete eta urtebete artekoak	1.856.629	2.070.865
1 eta 5 urte artekoak	1.509.650	1.316.938
5 urtetik gorakoak	115.570	461.310
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	213.322	228.394
	<u>20.101.529</u>	<u>19.366.592</u>
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>108.596</u>	<u>148.738</u>
	<u>20.210.125</u>	<u>19.515.330</u>

a) Banku zentraletako gordailuak

Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetan "Banku zentraletako gordailuak" epigrafeko saldoak duen banakapena emango dugu:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Espainiako Bankua	300.000	300.000
Balioztapenagatiko doikuntzak	(2.143)	172
	<u>297.857</u>	<u>300.172</u>

16. oharrean adierazitakoari jarraikiz, Entitateko finantzaketari eta likideziari jarraipena egiteko politika aktiboarekin bat, 2017ko ekitaldian Europako Banku Zentralak iragarritako berariazko helburuaz epe luzeagoan finantzatzeko eragiketen -TLTRO II- bigarren sortara jo zen -300 milioi eurokoa da-.

Hurrenez hurren, % 0,40koa eta % 0,00koa izan dira "Banku zentraletako gordailuek" 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

2018ko abenduaren 31n, Espainiako Bankuak fondo publikoen bermedun kredituen sisteman Entitateari esleitutako muga 1.023.476 mila eurokoa da (1.054.981 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Kreditu-erakundeen gordailuak

Hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Kreditu-erakundeen gordailuak" epigrafeko saldoaren banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Eperako kontuak	9.042	12.761
Aktiboak aldi baterako lagatzea	-	55.715
Bestelako kontuak	2	568
Balioztapenagatiko doikuntzak	17	97
	<u>9.061</u>	<u>69.141</u>

Hurrenez hurren, % 1,135ekoa eta % 0,714koa izan dira "Kreditu-erakundeen gordailuak" atalak 2018ko eta 2017ko ekitaldietan lortu duen urteko batez besteko interes-tasa.

c) Bezeroen gordailuak

Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetan "Bezeroen gordailuak" epigrafeko saldoak duen banakapena emango dugu:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Espainiako administrazio publikoak	279.613	273.377
Aktiboak aldi baterako lagatzea kontrapartidadun erakundeekin	-	3.414
Beste sektore batzuk:	<u>19.298.437</u>	<u>18.503.521</u>
Ageriko gordailuak:	<u>14.330.070</u>	<u>13.436.120</u>
Kontu korronteak	4.428.319	4.125.398
Aurrezki-kontuak	9.879.834	9.286.661
Beste batzuk	21.917	24.061
Eperako gordailuak:	<u>4.034.735</u>	<u>4.490.992</u>
Eperako ezarpenak	3.884.735	4.297.440
Beste batzuk	150.000	193.552
Aktiboak aldi baterako lagatzea	822.910	427.940
Balioztapenagatiko doikuntzak:	<u>110.722</u>	<u>148.469</u>
Sortutako interesak	29.629	27.495
Mikro-estaldurako eragiketak	81.093	120.974
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	<u>43.417</u>	<u>41.910</u>
	<u>19.621.467</u>	<u>18.822.222</u>

Bezeroen gordailuek batez besteko interes-tasa hau eman dute 2018ko eta 2017ko ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ageriko gordailuak	% 0,02	% 0,05
Eperako gordailuak	% 0,11	% 0,15

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko abenduaren 31n, balantzeko "Eperako gordailuak - Eperako ezarpenak" atalean, 1.225 milioi euro agertzen dira erregistratuta (1.225 milioi euro 2017ko abenduaren 31n), Entitateak hipoteka-zedula bereziak jaulkitzearen ondorioz. Horiek Aktiboak Titulizatzeko zenbait Fondok harpidetu dituzte; hona hemen horien ezaugarriak:

Fondoaren izena	Despoltsapen-eguna	Hipoteka-zedula Zenbateko nominala (mila eurokotan)		Muga-eguna
		2018	2017	
Cédulas TDA5 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	04-11-29	100.000	100.000	19-11-27
IM Cédulas 5 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	05-06-15	500.000	500.000	20-06-15
IM Cédulas 7 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	06-03-31	625.000	625.000	21-03-31
		1.225.000	1.225.000	

Zedula bizien urteko interes-tasa nominala % 3,50 eta % 4,12 artekoa da 2018ko abenduaren 31n (% 3,50 eta % 4,12 bitartekoa 2017ko abenduaren 31n). "Beste sektore egoiliar batzuk - Balioztapenagatiko doikuntzak" epigrafean, 81.093 mila euro agertzen dira 2018ko abenduaren 31n (120.974 mila euro 2017ko abenduaren 31n). Funtsean, hipoteka-zedulek arrazoizko balioan izandako aldakuntzei dagozkie. Aldakuntzok interes-tasaren arriskuaren ondorioz gertatu dira, eta, esan beharra dago, arrisku horri kontabilitate-estaldura eman zaiola, 26. oharrean azaldu denez.

"Beste sektore egoiliar batzuk - Eperako gordailuak - Bestelakoak" atalean, 103.934 mila euroko zenbatekoa dago 2018ko abenduaren 31n (149.061 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n). IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoan bidez bonuen jaulkipenean lortutako finantzaketaren zenbateko garbia da hori. Fondo horiei hainbat mailegu atxiki zitzaizkion, eta, baja emateko baldintzak betetzen ez dituztenez, balantzean jarraitzen dute 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n (24. oharra).

Epigrafe honetan, fondo horiei ekarritako maileguen saldo bizia, 549.004 mila eurokoa (606.799 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n), sartu da batik bat, Entitateak harpidetu dituen 410.170 mila euroko (2017ko abenduaren 31n 422.209 mila euroko) bonuen zenbatekoa kendu ondoren.

Esan beharra dago, IM Caja Laboral 2 ATF fondoan harpidetutako bonuak berme kolateral gisa erabiltzeko asmoa duela Entitateak, eurosistemako kreditu-eragiketetan.

2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuaren 21. artikuluan eta Espainiako Bankuaren 2010eko azaroaren 30eko 7/2010 Zirkularrean ezarritakoari jarraikiz, Laboral Kutxak hipoteka-zedulak jaulkitzen dituzenez, hipoteka-zedula eta -bonuak jaulkitzen dituzten erakundeei aplikatzeko kontabilitate-erregistro bereziari buruzko informazioa txertatu dugu, urteko kontu hauen 61. oharrean.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Gordailuak - Bezeroak" epigrafeko saldoaren banakapena emango dugu, dibisaren eta muga-egunen arabera:

	2018	2017
Dibisaren arabera:		
Eurotan	19.593.720	18.794.206
Dolarretan	25.143	26.437
Libera esterlinatan	1.505	1.152
Franko suitzarretan	103	126
Yen japoniarretan	162	112
Gainerakoetan	834	189
	19.621.467	18.822.222
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	14.622.185	13.722.316
Hilabetera artekoak	1.097.430	736.099
Hilabete 1 eta 3 artekoak	573.183	631.524
3 hilabete eta urtebete artekoak	1.856.629	2.070.865
1 eta 5 urte artekoak	1.209.650	1.316.938
5 urtetik gorakoak	115.570	161.310
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	36.098	34.701
	19.510.745	18.673.753
Balioztapenagatiko doikuntzak	110.722	148.469
	19.621.467	18.822.222

d) Zorra adierazten duten balore jaulkiak

Hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n balantzeetako "Balore negoziagarriek ordezkaturako zorra adierazten duten baloreak" epigrafeko saldoaren banakapena:

	2018	2017
Ordaindukoak eta efektuak	-	-
Hipoteka-tituluak	150.000	150.000
Bihurgarriak ez diren beste balore batzuk	-	-
Balore propioak	(150.000)	(150.000)
Balioztapenagatiko doikuntzak	-	-
	-	-

Hipoteka-tituluak

2014ko abenduaren 31n, atal honetan 150 milioi euroko balio nominala agertzen zen erregistratuta, hipoteka-zedulen 2 jaulkipenen ondorioz. Europako Inbertsio Bankuak harpidetu zituen osotasunean eta 2019an eta 2020an mugaeguneratuko dira.

2015eko ekitaldian zehar, Entitateak exekutatu egin zuen Europako Inbertsio Bankutik lortutako finantzaketa ezereztearen ondorioz hipoteka-zedulen jaulkitzaileari esleitzen zaion erosteko aukera. Hortaz, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, kapitulu horrek ez du kontzeptu horretako inolako saldirik, hipoteka-zedula horien balio nominala "Balore propioak" atalean jasota dagoelako.

2020an eta 2019an mugaeguneratuko diren Europako Inbertsio Bankuak harpidetutako baloreen errendimendua interes-tasa aldakorraren bidez dago zehaztuta, 3 hilerako Euriborrari % 5,50eko eta % 3,35eko marjina gehituta ateratzen den balio nominala aintzat hartuta, eta hiru hilean behin ordaintzen da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Era berean, 2012ko ekitaldian Entitateak 700 bana milioi euroko 2 hipoteka-zedula jaulki zituen, 2017ko eta 2016ko muga-egunekin. Horiek autozorro gisa gorde dira "Balore propioak" atalean, Europako Banku Zentralarekin birdeskontuko lineak eskuratzeko berme kolateral gisa erabiltzeko.

Ondoren, "Zorra adierazten duten balore jaulkiak" epigrafean 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	-	-
Jaulkipenak	-	-
Berrerosketak	-	-
Amortizazioak	-	700.000
Entitatearen balore propioak	-	(700.000)
Balioztapenagatiko doikuntzak	-	-
	<hr/>	<hr/>
Ekitaldi-itxierako saldoa	<hr/> -	<hr/> -

e) Beste finantza-pasibo batzuk

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako "Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafearen saldoak duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ordaindu beharreko obligazioak	6.721	7.159
Jasotako fidantzak	117.299	147.102
Konpentsazio-ganberak	13.136	30.063
Bilketa-kontuak	101.621	97.992
Kontu bereziak	2.608	1.224
Finantza-bermeen ondoriozko periodifikatzeak	2.368	2.544
Beste kontzeptu batzuk	37.987	37.711
	<hr/>	<hr/>
	<hr/> 281.740	<hr/> 323.795

33. Hornidurak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak	40.204	41.504
Enplegatuentzako epe luzerako bestelako ordainsariak	-	-
Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaiak eta auziak	-	-
Emandako konpromisoak eta bermeak	20.979	20.992
Gainerako hornidurak	127.732	128.108
	<hr/>	<hr/>
	<hr/> 188.915	<hr/> 190.604

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, "Hornidurak" epigrafean 2018 eta 2017 ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak	Enplegatuen-tzako epe luzerako bestelako ordainsariak	Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaiak eta auziak	Emandako konpromisoak eta bermeak	Gainerako hornidurak	Guztira
2017ko abenduaren 31n						
Ekitaldi-hasierako saldoa	35.830	-	-	25.411	146.079	207.320
Gehikuntzak, dauden horniduren igoerak barne	19.704	-	-	-	12.779	32.483
(-) Erabilitako zenbatekoak	(12.775)	-	-	-	(38.583)	(51.358)
(-) Erabili gabeko zenbatekoak, epealdian berrinbertituak	(1.255)	-	-	(4.443)	-	(5.698)
Beste mugimendu batzuk	-	-	-	24	7.833	7.857
Ekitaldi-itxierako saldoa	41.504	-	-	20.992	128.108	190.604
2018ko abenduaren 31n						
Ekitaldi-hasierako saldoa	41.504	-	-	20.992	128.108	190.604
Gehikuntzak, dauden horniduren igoerak barne	12.514	-	-	15.074	15.156	42.744
(-) Erabilitako zenbatekoak	(12.590)	-	-	-	(24.347)	(36.937)
(-) Erabili gabeko zenbatekoak, epealdian berrinbertituak	(1.224)	-	-	(16.073)	(4.072)	(21.369)
Beste mugimendu batzuk	-	-	-	986	12.887	13.873
Ekitaldi-itxierako saldoa	40.204	-	-	20.979	127.732	188.915

a) Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak

PD II, PD 58, Sare Berria, PD 59 eta PD 60 planetara atxikitze borondatezko erabakien ondorioz, Entitateak etorkizuneko konpromisoak ditu bazkide batzuekin hartuta, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n. Horrela, bada, Entitateak fondoak ditu eratuta, benetan erretiratu bitartean jarduneko langileek jasoko dituzten soldata-osagaien eta beste gizarte-zama batzuen ondoriozko konpromisoerantzuteko. Planok ezarri zirenetik bazkideek Entitateari zerbitzu emateari uzten dioten egunera bitartean sortutakoak izango dira konpromiso horiek.

Entitateak enplegu ondoko ordainketetan hartutako konpromisoen egungo balioa eta konpromiso horiek nola estaltzen ziren azalduko dugu jarraian:

	2018	2017
Hartutako konpromisoak	40.204	41.504
	40.204	41.504
Estaldurak		
Barruko fondoak	40.204	41.504
	40.204	41.504

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, enplegu ondoko ordainketen ondoriozko konpromisoak estaltzeari buruzko etorkizuneko prestazio-fluxuak balioztatu dira. Horretarako, proiektatutako kreditu-unitatearena hartu da kalkulua egiteko metodotzat, eta erretiratzeko eskubidea ematen duen lehena erretiratzeko adintzat.

Hona hemen balioztapen aktuarialean kontuan hartutako hipotesi finantzario-aktuariala:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Deskontu-tasa	% 0	% 0
Kontsumo-aurrerakin gordinaren etorkizunerako hazkundera	% 0	% 0
Prestazioen hazkundera	% 0	% 0
KPlaren hazkundera	% 2	% 2
Erretiro-adina	Ahalik eta adinik txikienean	Ahalik eta adinik txikienean

Obligazioak deskontatzeko interes-tasa konpromisoaren iraupenaren (1,6 urteren) arabera zehaztu da, eta erreferentziako kurba kalkulatzeko, berriz, 2018ko abenduaren 31ko Euro Denominated Corporate Bonds AA kurba hartu da erreferentziazat (iturria: Bloomberg).

b) Gainerako hornidurak

"Hornidurak - Beste hornidura batzuk" epigrafeak gastu posibleei edo galerei aurre egiteko edo abian diren erreklamazio eta auzietatik datozen erantzukizun probable edo ziurrei edo Entitatearen jardueraren ondoriozko betebeharrak erantzuteko hornidurak hartzen ditu, besteak beste, bere baitan. Epigrafe horren saldoa estimatzeko, kalkulu-prozedura zuhur eta sendoak erabili dira, estali behar dituzten betebeharrak dakarten zalantza kontuan hartuta.

Entitatearen politika orokorraren arabera, galtzeko arrisku probablea duten legezko prozesuetarako hornikuntzak erregistratzen dira; galtzeko arriskua posiblea edo urrunekoa bada, ordea, ez da hornikuntzarik erregistratzen. Hornitu beharreko zenbatekoa kalkulatzeko, dagokion erreklamazioa likidatzeko behar izango den zenbatekoa zenbatesten da ahalik eta doien. Horretarako, besteak beste, gertaeren banakako azterketa eta barneko eta kanpoko lege-aholkularien iritziak hartzen dira aintzat, antzeko demanden ondoriozko galeren batez besteko historikoa ikusirik. Entitateari etekin ekonomikoak ekarriko dizkieten baliabideen behin betiko irteera-data betebeharrak bakoitzaren arabera izango da. Batzuetan, betebeharrak ez dute likidazio-epe finkorik eta, beste batzuetan, abian diren lege-prozesuen mende izaten dira.

Entitateak erreklamazio edo lege-prozesu bakoitzari lotutako betebeharrak zenbatetsi ditu, eta, beharrezkoa izan denean, jasotako erreklamazioetatik edo legezko prozesu judizialeetatik etor litezkeen pasiboak arrazoiz estaltzeko hornikuntza egokiak aintzatetsi ditu.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

34. Beste emaitza global metatu bat

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak:		
Estaldura-deribatuak. Eskudiru-fluxuen estaldura (zati eraginkorra):	(34.848)	86.023
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak / Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak:	(30.156)	(30.837)
Zor-tresnak	(4.692)	116.860
Ondare-tresnak	(4.692)	85.792
	-	31.068
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak	16.589	
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak:	16.589	
Ondare-tresnak	16.589	
	(18.259)	86.023

(*) Ikusi 2017ko abenduaren 31ko 4/2016 Zirkularren eta 2018ko urtarrilaren 1eko 4/2017 Zirkularren arteko bat-etortzea (2.2 oharra).

Ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat - Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak - Zor-tresnak" epigrafeko saldoan, Entitatearen ondare garbiaren barruan sartu behar diren errenta finkoko finantza-tresna horien arrazoizko balioaren aldakuntzen zenbateko garbia biltzen da. Finantza-aktiboak saltzen direnean, aldeak galdu-irabazien kontuan jasotzen dira.

Ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat - Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak - Ondare-tresnak" epigrafeko saldoan, Entitatearen ondare garbiaren barruan sartu behar diren ondare-tresna horien arrazoizko balioaren aldakuntzen zenbateko garbia biltzen da. Finantza-aktiboak saltzen direnean, aldakuntzak ondare garbiko "Bestelako erreserbak" epigrafean jasotzen dira (35. oharra).

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafearen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	86.023	103.210
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	(77.374)	-
Ekitaldi-hasierako saldoa	8.649	103.210
Emaitzetan kargatzeko/(abonatzeko) mugimendu garbia	(23.140)	(29.023)
Salmentak eta amortizazioak	(18.431)	(30.587)
Balio-narriadurak (garbiak), emaitzetan kargatzekoak	(4.709)	1.564
Erreserbetan kargatuz/(abonatzuz) egindako mugimendu garbia	(674)	-
Errebalorizazio / (Minusbalio) garbiak	(3.774)	31.140
Fluxuen mikroestalduraren aldakuntzak	680	(19.304)
	(18.259)	86.023

Epigrafe honen bilakaera egoki irakurtzeko, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan finantza-merkatuetan gertatutako inguruabarrak hartu behar dira kontuan; 18. oharrean azaldu dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

35. Fondo propioak

Hona hemen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko balantzeetako epigrafe horrek duen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kapitala	741.461	727.167
Metatutako irabaziak	-	-
Errebalorizazio-erreserbak	-	-
Bestelako erreserbak	811.076	770.589
Ekitaldiko emaitza	118.926	106.491
(Konturako dibidenduak) (4. oharra)	<u>(33.565)</u>	<u>(29.170)</u>
	<u>1.637.898</u>	<u>1.575.077</u>

Kapital soziala lan-bazkideek, bazkide laguntzaileek, bazkide bezeroek eta elkartutako kooperatibek eginiko eta ordaindutako ekarpenez dago osatuta. Entitateko estatutu sozialen arabera (1. oharra), bazkide bakoitzaren ekarpenen zenbateko osoak ezin izango du kapital sozialaren % 20 gairitu pertsona juridikoa denean eta % 2,5 pertsona fisikoa denean. Bazkideek zor sozialetan duten erantzukizuna beraien ekarpenetara mugatuko da.

Ekitaldi bakoitzean, ekarpenei aplikatuko zaien interes-tasa proposatzen dio Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusiari, horrek onespena eman diezaion. Kreditu Kooperatiben Legeak ezartzen duen araudiaren arabera, interes hori ezin da inoiz izan diruaren legezko interes-tasa baino 6 puntu handiagoa. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan % 4,5ekoa eta % 4koa izan da, hurrenez hurren, ohiko ekarpenetarako urteko interes-tasa.

Hauek dira "Kapitala" epigrafeko saldoan 2018ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ekitaldi-hasierako saldoak	727.167	712.957
Aurreko ekitaldiko soberakinaren banaketatik sortutako kooperatiba-itzulkinak (4. oharra)	21.478	19.583
Uneko ekitaldiko kapital sozialari egindako ekarpenetatik kapitalizatutako ordainketak	-	-
Kapital sozialerako ekarpenak		
- Kooperatiba elkartuenak	1.497	463
- Bazkideenak eta beste batzuenak	1.590	1.749
Ken, bajengatiko ekarpenen likidazioa		
- Kooperatiba elkartuenak	(2.529)	(913)
- Bazkideenak eta beste batzuenak	(7.742)	(6.672)
Ageriko kapital itzulgarriko intsuldaketak	<u>-</u>	<u>-</u>
Ekitaldi-itxierako saldoak	<u>741.461</u>	<u>727.167</u>

2018ko abenduaren 31n, Lagun Aro Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundea da zuzenean edo zeharka Entitatearen kapital sozialean % 10etik gorako partaidetza duen erakunde bakarra; % 15,21ekoa da partaidetza (2017an % 15,26koa).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko ekitaldietan, kapital-ekarpeneko 2 jaulkipen berri egin ditu Entitateak:

- i) Lehenengo jaulkipena lan-bazkideei, bazkide laguntzaileei eta elkartutako kooperatibei zuzendu zitzairen, eta 2012ko apiriletik urrira bitarteko harpidetze-aldia izan zuen. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, lehen jaulkipen horretan harpidetutako zenbatekoa 35.563 eta 36.874 mila eurokoa izan da, hurrenez hurren. Lehen jaulkipen horretan, urtean % 7,5eko ordainketa finkoa lortu zen, 2015eko abenduaren 15era arte. Hortik aurrera, Entitateko Batzar Nagusiak gainerako ohiko ekarpenetarako onartu zuen tasaren pareko ordainketa ezarri zen.
- ii) Bigarren jaulkipena 2012ko abenduan abiatu zen, eta Entitatearekin lotura zehatz bat duten bezeroei zuzendu zitzairen. 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, bigarren jaulkipen horretan harpidetutako zenbatekoa 56.091 eta 56.511 mila eurokoa izan da, hurrenez hurren. Bigarren jaulkipen horretarako, urtean % 6ko ordainketa finkoa zehaztu zen, 2014ko abenduaren 30era arte. Hortik aurrera, Entitateko Batzar Nagusiak gainerako ohiko ekarpenetarako onartu zuen tasaren pareko ordainketa ezarri zen.

Ekarpenak (sozietate-zatiak) inter vivos eskualdagarriak dira, baina baldintza batekin: ekarpena jasotzen duena bazkide izatea edo bazkide bihurtzea, Entitatearen estatutuetan ezarritako baldintzen arabera. Bestalde, mortis causa oinordetza bidez ere transmiti daitezke, eskubidedunak bazkideak badira edo bazkide bihurtzen badira 6 hileko epean. Bazkideren batek baja hartuz gero, kapital sozialari egindako ekarpenak itzultzeko eska dezakete bazkide horrek edo haren eskubidedunek. Kasu horretan, behin betiko baja-egunaren osteko lehen Batzar Nagusiak onartutako egoera-balantzearen arabera zehaztuko da ekarpenaren balioa, eta, bazkide izateari utzi izanaren arrazoiaren arabera, gerta daiteke zenbatekoa txikitzea Kontseilu Errektoreak erabakitako ehunekoak aplikatuz. Halaber, Kontseilu Errektoreak zehaztuko du ekarpena itzultzeko epea. Kasu guztietan, itzulita egon beharko da baja-egunetik 5 urte igaro orduko, eta, bazkidearen bajaren arrazoia heriotza bada, urtebete baino lehen, heriotza-egunetik zenbatzen hasita.

2005eko azaroaren 4ko 1309/2005 Errege Dekretuaren Seigarren Azken Xedapenak hainbat aldaketa ekarri zituen, kreditu-kooperatiben araudia onartu zuen 84/1993 Errege Dekretuaren 10. artikuluan, eta, horien bidez, kreditu-kooperatibek aukera dute estatutuaren bazkideen kapitalerako ekarpenen itzulketa mugatzeko. Entitatearen estatutu sozialetan ezarri denez, bazkideen ekarpenak itzultzeko nahitaezkoa izango da Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartzea eta itzulketa egin ondoren gutxieneko kapital soziala, baliabide propioak edo kaudimen-koefizientea behar adina estalita geratzea.

Entitatearen estatutuen arabera, 10.000 mila eurokoa da erabat itzuli behar den gutxieneko kapital soziala.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen "Bestelako erreserbak" epigrafearen saldoan 2018ko eta 2017ko ekitaldietan gertatutako mugimenduak:

	Borondatez- ko erreserbak	Nahitaezko Erreserba Fondoa	Kaudimenga- bezia-arriskuak aurreikusteko erreserba	Errebaloriza- zio-erreserba	Erreserbak guztira
2016ko abenduaren 31ko saldoak	147.515	583.906	-	-	731.421
Aurreko ekitaldiko soberakinaren banaketatik sortutako zuzkidurak	-	67.866	-	-	67.866
Bazkideen ekarpen garbiak	-	2	-	-	2
Bazkideen ordainketak	-	(28.700)	-	-	(28.700)
Intsuldaketak	-	-	-	-	-
Beste mugimendu batzuk	-	-	-	-	-
2017ko abenduaren 31ko saldoak	147.515	623.074	-	-	770.589
4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren eragina (2.2 oharra)	(3.878)	-	-	-	(3.878)
2018ko urtarrilaren 1eko saldoa	143.637	623.074	-	-	766.711
Aurreko ekitaldiko soberakinaren banaketatik sortutako zuzkidurak	-	72.126	-	-	72.126
Bazkideen ekarpen garbiak	-	18	-	-	18
Bazkideen ordainketak	-	(29.170)	-	-	(29.170)
Intsuldaketak	-	-	-	-	-
Beste mugimendu batzuk	1.391	-	-	-	1.391
2018ko abenduaren 31ko saldoak	145.028	666.048	-	-	811.076

1989ko maiatzaren 26ko Kreditu Kooperatiben 13/1989 Legeak (gero Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 1990eko abenduaren 19ko 20/1990 Legeak partzialki aldatu zuenak) kreditua antolatzeko oinarri berriak ezarri zizkien erakunde horiei. 1993ko ekitaldian, berriz, Kreditu Kooperatiben 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Legea garatzeko araudia onartu zen, 1993ko urtarrilaren 22ko 84/1993 Errege Dekretuaren bidez. Ekitaldian eskuragarri dagoen soberakina banatzeko irizpideak 4. oharrean jaso ditugu.

Nahitaezko Erreserba Fondoa

"Nahitaezko Erreserba Fondoa" atalak Nahitaezko Erreserba Fondoaren 666.048 mila euroak eta 623.074 mila euroak biltzen ditu, hurrenez hurren, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n. 13/1989 Legearen arabera, Nahitaezko Erreserba Fondora bideratu behar zen ekitaldiko soberakin erabilgarriaren % 50 gutxienez. 20/1990 Legeak aldatu egin zuen aurreko araua, ekitaldian Nahitaezko Erreserba Fondora bideratu beharreko gutxienezko % 20ra txikitzeko. Entitatearen estatutuetan ezarrita dagoen banaketa ekitaldian erabilgarri dagoen soberakinaren % 50ekoa da gutxienez, eta 4. oharrean banakatu da.

Kaudimengabezia-arriskuak aurreikusteko erreserba

13/1989 Legea indarrean sartu arte, kreditu-kooperatiba kalifikatuek gutxienez ekitaldiko soberakinaren % 15 bideratu behar zuten erreserba horretara. 13/1989 Legeak eta 20/1990 Legeak, ordea, ez dute zehazten ekitaldiko soberakinaren banaketa egitean erreserbei ezer zuzkitu behar zaienik, kaudimengabezia-arriskuak aurreikusteko.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Errebalorizazio-erreserba

Aktibo materialen errebalorizazioari buruzko Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularren Lehen Xedapen Iragankorraren arabera, 2004ko urtarrilaren 1ean erakundeek arrazoizko balioarekin baliozta zezaketen aktibo ukigarriko edozein elementu, baldin eta aktiboak erabilera askekoak baziren, eta Entitateak bat egin zuen xedapen horrekin.

Borondatezko erreserbak

2011ko abenduaren 26an, baliabide propioen (eta batez ere erreserben) osaera soiltzeko asmoz, Entitateko Kontseilu Errektoreak aztertu egin zituen eta konturatu zen, beraiek osatzeko arrazoa eta orduz geroztik igaro den denbora ikusirik, erabilera askeko erreserbak direla "Kaudimengabeziatarako arriskuak hornitzeko erreserbak", "Errebalorizazio-erreserbak", "Lehen aplikazioko erreserbak" epigrafeak eta beste batzuk. Hori dela eta, lehengo Caja Laboralaren Batzar Nagusiak 2012ko apirilaren 28an erabaki zuen, erabilera askeko erreserba horien saldoak epigrafe bakarrean bateratzea; "Borondatezko erreserbak" du izena eta guztira 88.947 mila euroko zenbatekoa biltzen du. Intsuldaketa hori 2011ko ekitaldiaren amaieran erregistratu zuen Entitateak.

2018ko abenduaren 31n, epigrafe horretan erregistratutako saldoan Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularren lehen aplikazioaren zenbatekoa dago sartuta.

36. Egoera fiskala

Entitateak arautegi fiskal aplikagarriaren arabera aurkezten ditu sozietateen gaineko zergaren aitorpenak.

Gipuzkoako Kooperatiben erregimen fiskalari buruzko 2/97 Foru Arauaren arabera -2014ko urtarrilaren 17ko 2/2014 Foru Arauak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko sozietateen gaineko zergari buruzkoak, aldatu zuen-, bakarra da kreditu-kooperatibei aplikatu beharreko zergata, hain zuzen, % 28koa.

2018ko ekitaldian zerga horri dagozkion zenbatekoak kalkulatu dituzte Entitateko kontseilariek, baita ekitaldiaren itxieran indarrean dagoen foru-araudiaren arabera ikuskapena egiteko prest daudenak ere.

Zerga-oinarri negatiboek eta Gipuzkoako foru-araudiaren babesean sortutako kenketek 15 urteko aplikazio-muga dute.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2018ko eta 2017ko ekitaldietako kontabilitate-emaizaren eta sozietateen gaineko zergaren zerga-oinarriaren berdinkatzeari buruzko informazioa:

	2018	2017
Ekitaldiko zerga aurreko kontabilitate-emaiza (*)	139.829	123.764
Diferentzia iraunkorrak		
Gehikuntzak		
- Kengarriak ez diren gastuak	107	118
- Beste kontzeptu batzuk	2.561	-
- Ondare garbian kontabilizatutako sarrerak/gastuak	-	-
Murrizketak		
- Heziketako eta Sustapeneko Fondorako nahitaezko zuzk. (50. oharra) (*)	(9.485)	(8.591)
- Kooperatiba arteko Fondo Sozialerako zuzkidura (4. oharra)	(12.887)	(11.750)
- Kapital sozialerako ekarpenengatik kontura ordaindutako interes gordin kengarriak (4. oharra)	(33.565)	(29.170)
- Nahitaezko Erreserba Fondorako nahitaezko zuzk.ren % 50 (4. oharra)	(23.711)	(21.478)
- Ustiapenari lotutako higiezinak saltzeagatik berrinbertitutako gainbalioak	(10.927)	(9.922)
- Ezarpen bikoitzagatik kenkariak	(6.788)	(8.289)
- Beste kontzeptu batzuk	-	-
Zergaren kontabilitate-oinarria	<u>45.134</u>	<u>34.682</u>
Denbora-aldeak		
- Uneko ekitaldian sortutakoak	(2.953)	(13.317)
- Dinamizazio Plana	(1.300)	5.675
- Beste hornidura batzuen zuzkidurak	(378)	(18.992)
- Irekitze-komisioak (4/2017 Zirkularra - 2.2 oharra)	(1.275)	-
- Beste batzuk	-	-
- Aurreko ekitaldietan sortutakoak	<u>1.967</u>	<u>10.003</u>
Zerga-oinarri fiskala	<u>44.148</u>	<u>31.368</u>
Zerga-oinarri negatiboan konpentsazioa	<u>(44.148)</u>	<u>(31.368)</u>
Likidazio-oinarria	<u>-</u>	<u>-</u>
Kuota osoa (% 28)	-	-
Kenketak eta hobariak	-	-
Kuota likidoa	-	-
Kontuko atxikipenak eta ordainketak	<u>(778)</u>	<u>(978)</u>
Sartu / (itzuli) beharreko sozietateen gaineko zerga	<u>(778)</u>	<u>(978)</u>

(*) Zerga aurreko emaitza, galdu-irabazien kontuko "Beste ustiapen-gastu batzuk" epigrafearen barruko Gizarte Ekintzako Fondoetarako nahitaezko zuzkidura aintzat hartu gabe (50. oharra).

Hona hemen galdu-irabazien kontuko "Jarduera etengabeen irabazien gaineko zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak" epigrafearen osaera, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan:

	2018	2017
Kontabilitate-oinarria tasa aplikagarrian	12.637	9.711
Kenketak eta hobariak	(1.235)	(782)
Beste kontzeptu batzuk	16	(247)
	<u>11.418</u>	<u>8.682</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko ekitaldietan, galdu-irabazien kontuko "Jarduera etengabeen emaitzen gaineko zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak" ez ezik, ondare garbiko "Beste emaitza global metatu bat" atalaren ondoriozko zerga geroratuak sortu edo itzuli dira, kontzeptu eta zenbateko hauen arabera:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak:		
Estaldura-deribatuak. Eskudiru-fluxuen estaldura (zati efektiboarena)	265	(7.507)
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten / saltzeko prest dauden finantza-aktiboak arazoizko balioan	<u>(8.620)</u>	<u>824</u>
	<u>(8.355)</u>	<u>(6.683)</u>

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hauexek dira etorkizuneko ekitaldietan konpentsatzeko dauden aurreko ekitaldietako Entitatearen zerga-oinarri negatiboak:

	<u>Kompentsazioaren azken ekitaldia</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Zerga-oinarri negatiboak	2027	<u>562.354</u>	<u>605.817</u>
		<u>562.354</u>	<u>605.817</u>

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hauxe da etorkizuneko ekitaldietan erabiltzeko dauden sozietateen gaineko zergaren kuotako kenkari eta hobarien xehetasuna:

	<u>Erabileraren azken ekitaldia</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ezarpen bikoitzagatikoen kenkariak	2033	10.982	10.891
Kuotaren gaineko baterako mugadun kenkariak	2033	12.603	12.588
Kuotaren gaineko baterako mugarik gabeko kenkariak	2033	<u>5.817</u>	<u>4.652</u>
		<u>29.402</u>	<u>28.131</u>

Kuotaren gaineko baterako mugarik gabeko kenkariak Entitateak I+G+i-an egindako inbertsioen ondoriozko kenkariei dagozkie, batez ere.

Entitateko kontseilarien iritzian, adierazi ditugun zenbatekoak aplikatzea ahalbidetuko duten onura fiskalak sor daitezke etorkizunean. Horregatik, kenkari, hobari eta zerga-oinarri negatibo horiek "Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak" atalean aktibatu dira (29. oharra).

Indarrean dagoen legeriaren arabera, zergak ezin dira behin betiko likidatuztat jo, harik eta aurkeztu diren aitortpenak aginte fiskalek ikuskatzen dituzten arte edo 4 urteko preskripzio-epea iragan arte.

2018ko abenduaren 31n, Entitateak agintari fiskalek ikuskatzeko ditu 2014tik 2017ra bitarteko ekitaldiei aplikagarri zaizkien zerga nagusi guztiak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Entitateko kontseilarien aburuz, ikuskatzeko dauden eta preskribatu ez diren ekitaldietako pasiboek (baldin badaude) ez dute eragin handirik izango, 2018ko ekitaldiko urteko kontu indibidualetan. Halaber, Entitateak eginiko eragiketei aplikatzekoa den araudi fiskala modu askotara uler daitekeenez, zenbait pasibo fiskal kontingente sor litezke ikuskatzeko dauden urteetan. Hala eta guztiz ere, Entitateko kontseilarien iritziz, oso zaila izango da pasibo kontingente horiek gauzatea, eta, edozein modutan, sor lezaketen zerga-zorrak ez luke eragin handirik izango Entitatearen urteko kontu indibidualetan.

37. Balantzeko aktiboen eta pasiboen arrazoizko balioa

i) Finantza-aktibo eta- pasiboen arrazoizko balioa

13. oharrean adierazienez, "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" atala izan ezik, Entitatearen finantza-aktiboak arrazoizko balioarekin daude jasota honekin batera doan balantzean. Era berean, Entitatearen finantza-pasiboak ere arrazoizko balioan daude jasota honekin batera doan balantzean, "Ageriko kapital itzulgarria" eta "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan" atalak izan ezik (kontabilitatean ez baitira estaltzen).

Taula honetan, 2018ko eta 2017ko ekitaldi-itxieretako arrazoizko balioak laburtu ditugu, arrazoizko balioa zehazteko Entitateak erabilitako balioztapen-metodologiaren arabera sailkatuta:

	2018				
	Balantzea guztira	Arrazoizko balioa	Arrazoizko balioaren hierarkia		
			1. maila	2. maila	3. maila
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	1.552.392	1.552.392	-	-	1.552.392
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	126.617	126.617	123.709	2.908	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	640.278	640.278	562.629	-	77.649
Negoziatzeko helbururik ez duten eta nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren finantza-aktiboak	26.969	26.969	7.301	-	19.668
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	18.848.602	18.961.745	5.523.532	-	13.438.213
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	148.906	148.906	-	148.906	-
FINANTZA-AKTIBOAK GUZTIRA	21.343.764	21.456.907	6.217.171	151.814	15.087.922
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	1.893	1.893	1.321	572	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	20.210.125	20.210.125	-	-	20.210.125
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	158.166	158.166	-	157.890	276
FINANTZA-PASIBOAK GUZTIRA	20.370.184	20.370.184	1.321	158.462	20.210.401

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

	<u>2017</u>				
	<u>Balantzea guztira</u>	<u>Arrazoizko balioa</u>	<u>Arrazoizko balioaren hierarkia</u>		
			<u>1. maila</u>	<u>2. maila</u>	<u>3. maila</u>
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	1.822.276	1.822.276	-	-	1.822.276
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	143.920	143.920	140.329	3.591	-
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	4.563.443	4.563.443	4.223.594	199.535	140.314
Maileguak eta kobratzeko partidak	13.739.368	13.739.368	-	-	13.739.368
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	349.525	299.070	299.070	-	-
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	143.642	143.642	-	143.642	-
FINANTZA-AKTIBOAK GUZTIRA	20.762.174	20.771.719	4.662.993	346.768	15.701.958
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	1.533	1.533	589	944	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	19.515.330	19.515.330	-	-	19.515.330
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea	238.838	238.838	-	238.772	66
FINANTZA-PASIBOAK GUZTIRA	19.755.701	19.755.701	589	239.716	19.515.396

Hauek dira arrazoizko balioak zehazteko erabili diren irizpideak:

1. maila: finantza-tresna horientzat jarduneko merkatuetan kotizatutako prezioak erabiltzea.

2. maila: antzeko finantza-tresnentzat jarduneko merkatuetan kotizatutako prezioak edo bestelako balioztapen-teknika batzuk erabiltzea (horietan, input esanguratsu guztiak zuzenean edo zeharka behatzekoak diren merkatu-datuetan oinarritzen dira).

3. maila: merkatu-datu behagarrietan oinarrituta ez dagoen input esanguratsuren bat duten balioztapen-teknikak erabiltzea.

Zehazki, balioztapen-teknika eta hipotesi hauek erabili dira, arrazoizko balioak zehazteko:

- Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk. Ageriko saldoak edo epe laburrera egitekoak direnez, horien arrazoizko balioa kontabilitatekoarekin bat datorrela erabaki da.
- Zorra adierazten duten baloreak. Zor publikoko aktiboetarako eta kreditu-erakundeek jaulkitako errenta finkoko balore jakin batzuetarako, merkatu aktiboetan argitaratutako kotizazioa hartu da aintzat (1. maila). Zorra adierazten duten gainerako baloreetarako, kanpoko balioztapen-agente baimenduek kalkulaturako prezioak erabili dira (3. maila).
- Ondare-tresnak. Jarduneko merkatuetan argitaratutako kotizazioa hartu da aintzat (1. maila), inbertsio-fondo eta arrisku-kapitaleko fondo jakin batzuetarako salbu, horietarako kanpoko balorazio-agente baimenduek kalkulaturako prezioak erabili baitira (3. maila).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

- Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan - Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak. Erabaki da ez dagoela alde handirik horien kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean. Izan ere, Entitateak emandako mailegu gehienek interes-tasa aldakorra dute erreferentziatzat edo, bestela, haien muga-eguna 12 hiletik beherakoa da. Era berean, kreditu-arriskuaren zorroan dagoen kreditu-arriskuaren ondoriozko hornidura-maila kuantifikatu egin da, ezarri beharreko kontabilitate-araudiarekin bat, eta ikusi da nahikoa dela kreditu-arriskua estaltzeko.

Dena dela, egungo ekonomia- eta finantza-ingurunea kontuan hartuta eta finantza-aktibo horientzako merkatuak ez dagoenez, litekeena da aktibo horiek alderdi interesdunen artean trukaturik gero har lezaketen zenbatekoa eta liburuetan erregistratutako zenbatekoa desberdinak izatea. Izan ere, balizko erosleak galerak deskonta ditzake, bai kontabilitate-araudi aplikagarriari jarraikiz sortutako eta kontabilizatutako galerak, bai egungo egoera ekonomikoak, bere iraunaldia dela eta ezohikoak, etorkizunean jarraituz gero izan litzakeenak.

- Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan. Erabaki da ez dagoela alde handirik horien kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean. Izan ere, gehienek interes-tasa aldakorra dute erreferentziatzat edo, bestela, haien muga-eguna 12 hiletik beherakoa da.

Finantza-tresnen arrazoizko balioaren eta kontabilitate-balioaren artean aldea egotea hainbat arrazoiren ondorio izan daiteke:

- Tasa finkoarekin jaulkitako tresnetan, horien arrazoizko balioa merkatuko interes-tasen bilakaeraren arabera aldatzen da. Tresnaren hondar-bizitza zenbat eta handiagoa, orduan eta aldakuntza handiagoa.
- Tasa aldakorrarekin jaulkitako tresnetan, gerta liteke arrazoizko balioa eta kontabilitate-balioa desberdinak izatea, erreferentziazko interes-tasarekiko marjina aldatu egiten bada tresna jaulki zenetik. Marjinak aldatzen ez badira, arrazoizko balioa eta kontabilitate-balioa birbalioztatzeko datetan bakarrik etorriko dira bat. Gainerako datetan, zehaztuta dauden fluxuak interes-tasaren arriskuaren menpe egongo dira.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Honekin batera doazen balantzeetan 3. mailan sailkatu eta arrazoizko balioarekin erregistratu diren finantza-aktibo eta -pasiboen saldoen mugimendua azalduko dugu jarraian:

	Aktiboa	Pasiboa
Saldoa 2016ko abenduaren 31n	272.186	-
Emaitzetan erregistratutako balioztapen-doikuntzak	30.856	-
Emaitzetan erregistratu ez diren balioztapen-doikuntzak	12.286	66
Erosketak, salmentak eta likidazioak	(175.014)	-
Sarrera / (irteera) garbiak 3. mailan	-	-
Kanbio-aldeak eta beste batzuk	-	-
2017ko abenduaren 31ko saldoa	140.314	66
Emaitzetan erregistratutako balioztapen-doikuntzak	102.192	210
Emaitzetan erregistratu ez diren balioztapen-doikuntzak	671	-
Erosketak, salmentak eta likidazioak	(145.860)	-
Sarrera / (irteera) garbiak 3. mailan	-	-
Kanbio-aldeak eta beste batzuk	-	-
2018ko abenduaren 31ko saldoa	97.317	276

2018ko eta 2017ko ekitaldietan zehar ez da finantza-aktiboen intsuldaketarik egin balioztapen-maila ezberdinen artean.

ii) Aktibo ez-finantzarioen arrazoizko balioa

Entitateko aktibo ez-finantzarioak arrazoizko balioa ez den beste irizpide batez balioztatzen dira. Jarraian, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n duten erregistroko balioaren eta arrazoizko balioaren arteko konparazioa egingo dugu:

	2018		2017	
	Balio erregistratua	Arrazoizko balioa	Balio erregistratua	Arrazoizko balioa
Aktiboa				
Aktibo ukigarria:				
Erabilera propiokoa eta ondasun higiezinetakoinbertsioak	283.058	327.756	291.513	336.657
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	202.926	202.926	216.314	216.314

Honela zehaztu da aktibo horien arrazoizko balioa:

- 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, "Erabilera propioko ibilgetu materiala" eta "Ondasun higiezinetakoinbertsioak" epigrafeetan sartutako ondasun higiezinaren arrazoizko balioa kalkulatzeko, hurrenez hurren kontabilitate-balioaren % 97rako eta % 87rako, erakunde independenteek 2012aren eta 2018aren artean emandako tasazio-balioak hartu dira kontuan, Espainiako Bankuak ezarritako arauari jarraikiz. Gainerako higiezinetakoinbertsioak, 2011ko balioztapenak (barruko tasazioak eta balioztapenak) eguneratu egin ziren. Horiei, uneko abagunea eta merkatu-itxaropenak aintzat hartuta, objektibotasunez estimatutako zuzenketa-faktore bat aplikatu die Entitateak.

Aktibo ukigarriko gainerako elementuetarako, kontabilitate-balio garbia hartu dugu, egun horietan merkatuan zuten balioaren estimaziorik fidagarriena delakoan.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Estatuan salgai dauden aktibo ez-korronteen arrazoizko balioa zenbatesteko, horiek berreskuratzeke aukera hartu da kontuan, Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularren IX. eranskinaren V. atalean jasotako parametroak ezarriz, esleitutako ondasunen tipologiaren arabera. 2011ko abenduaren 31n higiezinaren sustapenari lotuta zeuden aktiboaren kasuan, berriz, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideak erabili dira. Ildo beretik, aipaturiko balioa zehazteko, input osagarritzat hartu dira Espainiako Bankuaren Erregistroan izena emana duten tasazio-sozietateek egindako tasazioak, 2003ko martxoaren 27ko ECO/805/2003 Ministerio Aginduan xedatutakoa betez, eta aintzat hartu da, halaber, higiezinaren merkatuaren eta ziklo ekonomikoaren gaur egungo egoera ere.

Entitateak tasazio-sozietate hauek erabiltzen ditu, batez ere: Sociedad de Tasación S.A., Krata S.A., Técnicas de Tasación S.A. eta Servicios Vascos de Tasaciones S.A..

38. Finantza-bermeak

Entitateak ohiko jardunean hartutako konpromisoen ondorioz ordaintzera behartuta daudenek ordaindu ezean, Entitateak berak ordaindu beharko du haien kontura, eta, epigrafe honetan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n Entitateak kontzeptu horregatik ordaindu beharreko zenbatekoak biltzen dira:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Finantza-bermeak	106.394	106.584
	<u>106.394</u>	<u>106.584</u>

39. Emandako maileguen konpromisoak eta emandako bestelako konpromisoak

Hona hemen epigrafe honen banakapena 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Emandako maileguen konpromisoak:</u>	990.296	960.976
Hirugarrenek erabiltzeko modukoak:	990.296	960.976
Kreditu-entitateek	168	165
Administrazio publikoen sektoreak	174.702	137.152
Beste sektore egoiliar batzuek	815.335	823.477
Ez-egoiliarrek	91	182
<u>Emandako bestelako konpromisoak</u>	<u>314.238</u>	<u>296.648</u>
Zor anotatua erostea	-	-
Ordaintzeko dauden harpidetutako baloreak	8.595	8.963
Emandako beste abal eta berrespen batzuek	129.534	131.812
Dokumentu-kreditu ezeztazinak	14.429	11.553
Bestelako konpromiso kontingenteak:	161.680	144.320
Konpentsazio-ganberei emandako dokumentuak	161.680	144.320
	<u>1.304.534</u>	<u>1.257.624</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

40. Interesen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2018	2017
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	1.012	1.387
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	117	
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan (*)	1.776	66.025
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan (**)	232.526	182.931
Deribatua - estaldura-kontabilitatea, interes-tasaren arriskua	22.408	1.201
Beste aktibo batzuk	6	2
Pasiboen interesengatiko sarrerak	4.576	946
	262.421	252.492

(*) 2017ko ekitaldiko zenbatekoa saltzeko prest dauden finantza-aktibo moduan sailkatutako saldoen interesei dagokie (2.2 oharra).

(**) 2017ko ekitaldiko zenbatekoa mailegu eta kobratzeko partida moduan eta muga-egunera arte eutsitako inbertsio moduan sailkatutako aktiboaren interesei dagokie saldo konparatiboa (2.2 oharra).

2018ko ekitaldian, hipoteka-bermedun eragiketei dagozkien 103.503 mila euro daude "Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" epigrafean (2017an 111.946 mila euro izan ziren).

Interesen ondoriozko gastu gehienak Entitateko finantza-aktiboek sortu dituzte, eta amortizatutako kostuan balioztatzen dira.

Aurreko taulako Interesen ondoriozko sarrera gehienak interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz kalkulatu dira, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n.

Hona hemen Entitatearen bulegoek 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n duten kokapena lurraldeka:

	2018	2017
Bizkaia	89	92
Gipuzkoa	67	69
Araba	31	33
Nafarroa	40	41
Sare Berria	82	89
	309	324

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

41. Interesen ondoriozko gastuak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Negoizatzeko utsitako finantza-pasiboak	-	-
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan	-	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	53.251	53.468
Deribatuak - estaldura-kontabilitatea, interes-tasaren arriskua	(45.343)	(45.238)
Beste pasibo batzuk	29	89
Aktiboen interesengatiko sarrerak	<u>25.068</u>	<u>12.570</u>
	<u>33.005</u>	<u>20.889</u>

Interesengatiko gastu gehienak Entitateko finantza-aktiboek sortu dituzte, eta amortizatutako kostuan balioztatzen dira.

Aurreko taulako Interesengatiko gastu gehienak interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz kalkulatu dira, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n.

Estaldura-eragiketaren ondoriozko gastuen zuzenketan, hipoteka-zedulen jaulkipen batzuen arrazoizko balioa estaltzeko kontratatutako finantza-trukeko eragiketak jasotzen dira, nagusiki (32. eta 26. oharra).

42. Dibidenduen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Negoizatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	8.208	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan (*)	3.006	3.345
Mendekoetako, baterako negoziotako eta elkartuetako inbertsioak	<u>6.147</u>	<u>7.459</u>
Erakunde elkartuetako partaidetzak	-	-
Erakunde taldeaniztunetako partaidetzak	-	-
Taldeko erakundeetako partaidetzak	<u>6.147</u>	<u>7.459</u>
	<u>17.361</u>	<u>10.804</u>

(*) 2017ko ekitaldiko zenbatekoa "Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak" epigrafean sailkatutako aktiboetatik datorren sarrerari dagokio (2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

43. Komisioen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Arrisku kontingenteengatik	2.773	3.140
Konpromiso kontingenteengatik	1.081	1.038
Atzerriko bankuetako dibisak eta billeteak aldatzeagatik	103	103
Kobrantza- eta ordainketa-zerbitzuengatik	49.945	47.815
Balore-zerbitzuengatik:	<u>3.525</u>	<u>3.653</u>
Baloreak aseguratuta eta kokatzea	-	-
Baloreak saldu eta erostea	839	870
Administrazioa eta zainketa	1.494	1.545
Ondarearen gestioa	1.192	1.238
Banku-jarduerakoak ez diren finantza-produktuen komertzializazioagatik:	36.501	33.021
Inbertsio-fondoak	<u>18.320</u>	<u>15.435</u>
Pentsio-fondoak	18.179	17.585
Aseguruak	2	1
Beste batzuk	-	-
Bestelako komisioak	<u>7.173</u>	<u>6.959</u>
	<u><u>101.101</u></u>	<u><u>95.729</u></u>

44. Komisioen ondoriozko gastuak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Eragiketa aktibo eta pasiboetako artekari-sariak	32	34
Beste erakunde korrespontsal batzuei lagatutako komisioak	<u>4.675</u>	<u>3.805</u>
Efektuak kobratu edo itzultzeagatikoak	4	4
Beste arrazoi batzuegatik	4.671	3.801
Balore-eragiketengatik ordaindutako komisioak	<u>915</u>	<u>934</u>
Bitartekari monetarioekin	872	895
Beste batzuk	43	39
Bestelako komisioak	<u>1.012</u>	<u>594</u>
	<u><u>6.634</u></u>	<u><u>5.367</u></u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

45. Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak, eta negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafeok banakapen hau dute 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan, osatzen duten partiden jatorria aintzat hartuta:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	25.597	42.862
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak / Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	25.597	42.482
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan / Maileguak eta kobratzeko partidak	-	380
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	(1.951)	
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	(1.951)	
	<u>23.646</u>	<u>42.862</u>
Irabaziak	33.777	49.086
Galerak	(10.131)	(6.224)
	<u>23.646</u>	<u>42.862</u>

Bestalde, hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan saldo horiek eman dituzten finantza-tresnen banakapena, horien izaera aintzat hartuta:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Zorra adierazten duten baloreak	25.492	17.920
Ondare-tresnak	(1.846)	24.942
Deribatuak	-	-
	<u>23.646</u>	<u>42.862</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

46. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboan eta -pasiboan ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldian, osatzen duten partiden jatorria aintzat hartuta:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	227	441
	<u>227</u>	<u>441</u>
Irabaziak	96.242	62.220
Galerak	(96.015)	(61.779)
	<u>227</u>	<u>441</u>

Bestalde, hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldian saldo horiek eman dituzten finantza-tresnen banakapena, horien izaera aintzat hartuta:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Zorra adierazten duten baloreak	13.910	580
Ondare-tresnak	35	-
Deribatuak	(13.718)	(139)
	<u>227</u>	<u>441</u>

47. Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldian:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Estaldura-deribatuak	(55.847)	(43.286)
Estalitako partidak	39.900	43.403
	<u>(15.947)</u>	<u>117</u>
Irabaziak	297.563	277.217
Galerak	(313.510)	(277.100)
	<u>(15.947)</u>	<u>117</u>

"Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak - Estaldura-deribatuak" epigrafean, Entitateak 2018an eta 2017an zituen arrazoizko balioko estaldura-tresnen balioztapenagatiko doikuntzak sartzen dira. Bestalde, "Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak - Estalitako partidak" epigrafean, arrazoizko balioa estaltzeko izendatutako kontratu horiek estali dituzten elementuen balioztapenagatiko doikuntzak sartzen dira (ikus 13.e oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

48. Kanbio-alde [irabazi edo (-) galera] garbiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Irabaziak	52.038	92.703
Galerak	<u>(51.495)</u>	<u>(92.741)</u>
	<u>543</u>	<u>(38)</u>

49. Beste ustiapen-sarrera batzuk

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Ondasun higiezinetakoinbertsioak ustiatzeagatikosarrerak (28. oharra)	2.482	2.432
Beste errentamendu operatibobatzuen sarrerak (garbiak) (28. oharra)	5.888	5.188
Zerbitzuak emateagatikosalmentak eta bestelakosarrerak	28.694	23.076
Gainerako ustiapen-produktuak	<u>2.896</u>	<u>5.292</u>
Zuzeneko kostuak konpentsatzen dituzten finantza-komisioak	2	2.889
Aseguru-entitateen kalte-ordaina	19	25
Beste produktu errepikari batzuk	<u>2.875</u>	<u>2.378</u>
	<u>39.960</u>	<u>35.988</u>

"Finantza-zerbitzuak emateagatikosalmentak eta bestelakosarrerak" epigrafean, besteak beste, Entitateak Caja Laboral Bancaseguros OBSV S.L.U.ri lagatako sare komertzialagatikosarrerak sartu dira; 2018ko eta 2017ko ekitaldietan 25.091 mila eurokoak eta 19.366 mila eurokoak izan dira.

"Zuzeneko kostuak konpentsatzeko finantza-komisioak" epigrafean, berriz, kreditu-tresnekin zerikusia duten zuzeneko kostuak konpentsatzeko komisioen zatia bildu da (ikus 2.2 oharra).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

50. Beste ustiapen-gastu batzuk

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Gordailuen Berme Funtserako ekarpena (10. oharra)	24.786	24.745
Suntsiarazpen Funts Bakarra (10. oharra)	2.852	3.140
Gizarte-ekintzako fondoetarako nahitaezko zuzkidura (4. eta 30. oharrek)	9.485	8.591
Beste kontzeptu batzuk	<u>4.193</u>	<u>10.430</u>
	<u>41.316</u>	<u>46.906</u>

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuetako "Beste ustiapen-gastu batzuk - Gizarte-ekintzako fondoetarako nahitaezko zuzkidura" epigrafean erregistratutako zenbatekoak (9.485 mila eurokoak eta 8.591 mila eurokoak, hurrenez hurren) Kooperatiben Legean eta Entitatearen estatutuetan ezarritakoari jarraikiz Heziketako eta Sustapeneko Fondora egin beharreko nahitaezko zuzkidurari dagozkio (4. oharra).

Era berean, "Beste ustiapen-gastu batzuk - Beste kontzeptu batzuk" epigrafean, geroratutako zergen ondoriozko aktiboak zerga-administrazioaren aurrean galdagarria den kreditu bihurtzearen ondoriozko ondare-prestazioaren estimazioa, 2018ko abenduaren 31koa, jaso da; 2.527 mila euroko kopurua osatzen du (2.568 eurokoa 2017ko ekitaldian) (29. oharra).

51. Administrazio-gastuak

a) Pertsonal-gastuak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Pertsonal aktiboaren soldatak eta eskersariak	105.373	109.709
Gizarte-segurantzaren kuotak	1.371	1.520
Kaleratzeen ondoriozko kalte-ordainak	99	9
Prestakuntza-gastuak	1.020	1.144
Beste pertsonal-gastu batzuk	<u>643</u>	<u>442</u>
	<u>108.506</u>	<u>112.824</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitatearen jarduerari loturiko zerbitzuak ematearen ondoriozko ordainketak daude, honako hauek, hain zuzen:

	2018			2017		
	Interes hobariduna	Merkatuko interesa	Diferentzia	Interes hobariduna	Merkatuko interesa	Diferentzia
Interes-tasa txikiko maileguak	1	295	294	5	364	359

Ondoren, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan zegoen enplegatuen batez besteko kopurua zehaztuko dugu:

	2018	2017
Zuzendariak	38	35
Buruak	414	422
Teknikariak	738	769
Administrariak	767	780
	1.957	2.006

2018ko abenduaren 31n, plantilla osoko 17 lagunek desgaitasun-mailaren bat zuten aintzatetsita (13k 2017ko abenduaren 31n).

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hauxe zen Entitateko langileen banaketa, generoari begiratuta:

	Langile-kopurua					
	2018			2017		
	Emakum.	Gizonak	Guztira	Emakum.	Gizonak	Guztira
Zuzendariak	5	33	38	5	31	36
Buruak	129	280	409	128	292	420
Teknikariak	379	350	729	402	362	764
Administrariak	410	352	762	411	357	768
	923	1.015	1.938	946	1.042	1.988

Hona hemen Kontseilu Errektoreak 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n zuen banaketa, generoari dagokionez:

	Kide-kopurua					
	2018			2017		
	Emakum.	Gizonak	Guztira	Emakum.	Gizonak	Guztira
Kontseilu Errektoreko kideak	6	6	12	6	6	12

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Beste administrazio-gastu batzuk

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2018	2017
Higiezinak, instalazioak eta materiala:	14.563	15.767
Alokairuak (28. oharra)	5.152	5.272
Ibilgetuaren mantentze-lana	5.917	6.376
Argiteria, ura eta berokuntza	2.213	2.658
Inprimakiak eta bulegoko materiala	1.281	1.461
Informatika	8.896	7.858
Komunikazioak	5.504	5.336
Publizitatea eta propaganda	7.516	7.500
Gastu judizialak eta letratuenak	2.588	3.957
Txosten teknikoak	16.873	12.713
Fondoak zaindu eta lekualdatzeko zerbitzuak	1.880	1.898
Aseguru- eta autoaseguru-primak	681	688
Gobernu- eta kontrol-organoak	145	177
Langileek entitatea ordezkatzen eta joan-etorrietan egindako gastuak	1.689	1.822
Elkarteen kuotak	270	209
Azpiktratatutako administrazio-zerbitzuak	6.697	6.261
Kontribuzioak eta zergak	7.441	7.305
Beste gastu batzuk	437	526
	75.180	72.017

Entitatearen errentamendu-gastuak, gehienetan, Entitateak merkataritza-sareko bulegoak jartzeko alokatzen dituen lokal komertzialenak dira. Iraupen jakin bateko (normalean 20 urtetik gorako) kontratuen bidez hartzen ditu.

2018ko ekitaldian, Entitateko kontseilari eta zuzendari guztien erantzukizun zibilerako aseguru kolektiboaren prima ordaindu da, kargua betetzean egindako edo ustez egindako egintza okerrekin eragin litzaketan balizko kalteak estaltzeko. 35 mila euroko zenbatekoa ordaindu da guztira (35 mila eurokoa 2017ko ekitaldian).

Era berean, "Beste administrazio-gastu batzuk - Kontribuzioak eta zergak" epigrafeak kreditu-erakundearen gordailuen gaineko zerga ere hartzen du 2018ko abenduaren 31n. 5.694 mila eurokoa da (5.402 mila eurokoa 2017an).

52. Amortizazioa

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2018	2017
Aktibo ukigarriak (28. oharra):	16.896	17.415
Ibilgetu materiala	16.327	16.737
Erabilera propioa	10.938	12.104
Errentamendu operatiboan utzitakoa	5.389	4.633
Ondasun higiezinak inbertsioak	569	678
Aktibo ukiezinak	-	-
	16.896	17.415

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

53. Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak (33. oharra)	11.290	18.449
Emandako konpromiso eta bermeetarako hornidurak (33. oharra)	(999)	(4.443)
Hornidurak, ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gai eta auzietarako (33. oharra)	-	-
Gainerako hornidurak (33. oharra)	11.084	12.779
	<u>21.375</u>	<u>26.785</u>

54. Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboaren balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea eta aldaketaren ondoriozko galera edo (-) irabazi gabiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten / saltzeko prest dauden finantza-aktiboak arrazoizko balioan (23. oharra)	6.540	2.172
Zorra adierazten duten baloreak	6.540	1.543
Ondare-tresnak	-	629
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan / Maileguak eta kobratzeko partidak (24. oharra) (*)	9.014	15.985
Bezeroak	9.014	15.985
	<u>15.554</u>	<u>18.157</u>

(*) Kaudimengabeziaren amortizazioa eta aktibo kobrazien berreskurapena hartzen ditu barne; hurrenez hurren, 3.845 eta 4.178 mila eurokoak izan dira 2018ko ekitaldian (2017koan, hurrenez hurren 8.626 eta 6.523 mila eurokoak).

55. Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Erakunde elkartuetako partaidetzak (27. oharra)	-	-
Erakunde taldeaniztunetako partaidetzak (27. oharra)	-	-
Taldeko erakundeetako partaidetzak (27. oharra)	(15.330)	(2.741)
	<u>(15.330)</u>	<u>(2.741)</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

56. Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktibo ukigarriak (28. oharra)	77	2.847
	<u>77</u>	<u>2.847</u>

2018ko eta 2017ko ekitaldietako aktibo ukigarrien narriadura 2. mailako balioztapenen arabera egin da (ikusi 37. oharra).

57. Aktibo ez-finantzarioei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Hauxe da 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontuko "Aktibo ez-finantzarioei eta partaidetzei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak" epigrafearen banakapena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktibo ukigarriak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	306	5.465
Partaidetzak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	-	1
	<u>306</u>	<u>5.466</u>

58. Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabazi edo (-) galerak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe honek banakapen hau du 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	17.349	2.833
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteen narriaduraren ondoriozko zuzkidura (31. oharra)	<u>(13.410)</u>	<u>(11.055)</u>
	<u>3.939</u>	<u>(8.222)</u>

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren "salgai dauden aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien narriadura" atalean ez dira sartu arrazoizko balioaren gehikuntzatik (salmentaren kostuak kenduta) sortutako sarrerak.

Input gehigarri moduan 2. mailako balioztapenak hartuta egin da 2018ko eta 2017ko ekitaldietako narriadura (ikus 37. oharra).

59. Erakunde mendeko, taldeaniztun eta elkartuekin egindako eragiketak

Hona hemen sozietate mendeko, taldeaniztun eta elkartuekin egindako aktiboko eta pasiboko eragiketen 2018ko eta 2017ko abenduaren 31ko saldoen laburpena:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktiboko periodifikatzeak	4.693	4.308
Bezeroen gordailuak	35.755	59.818
Maileguak eta aurrerakinak	33	7.558
Abalak	27.994	20.884

Erakunde mendeko, taldeaniztun eta elkartuekin 2018ko eta 2017ko ekitaldietan egindako transakziorik nabarmenenak aipatuko ditugu ondoren:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Interesen ondoriozko sarrerak	5	9
Interesen ondoriozko gastuak	1	1
Komisioen ondoriozko sarrerak	18.542	16.044
Beste ustiapen-sarrera batzuk	27.487	21.375

60. Bestelako informazioa

Hona hemen Entitatearen egoera-balantzetik kanpo dauden bezeroen baliabideen xehetasuna, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Entitatearen Taldeak gestionatutakoak:	4.399.165	4.282.539
Inbertsio-sozietateak eta -fondoak	2.358.225	2.208.094
Pentsio-fondoak eta BGAEak	1.635.791	1.670.810
Aseguru-kontratuak aurrezkoa	405.149	403.635
Diskrezioz kudeatutako bezero-zorroak	-	-
Entitatearen Taldeak merkaturatuak baina ez kudeatuak	921.746	843.894
	<u>5.320.911</u>	<u>5.126.433</u>

2018ko abenduaren 31n, 4.854.781 mila eurokoa da hirugarrenen jabetzako baloreen gordailuen saldoa (4.321.753 mila eurokoa 2017ko abenduaren 31n).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Entitateak 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n lagatuko Zorra adierazten duten baloreen lagapena 875.873 mila eurokoa eta 680.815 mila eurokoa da, hurrenez hurren. Horiek hirugarrenei laga zaizkie, eta balantzeko "Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan - Bezeroen gordailuak" epigrafean agertzen dira.

61. Hipoteka-merkatuko jaulkitzaileen eta kontabilitate-erregistro bereziaren gaineko informazioa

Txosteneko 32. oharrean adierazienez, hipoteka-zedulak jaulki ditu Entitateak. Hori dela eta, 2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuaren 21. artikuluan aipatzen den kontabilitate-erregistro berezian Entitatea jaulkitzaileari buruz dauden datuak erantsi ditugu jarraian, 7/2010 Zirkularrean ezarritakoari jarraikiz. Zirkular horrek, hipoteka-merkatuaren hainbat alderdi garatzen ditu, Espainiako Bankuaren 2011ko azaroaren 30eko 5/2011 Zirkularrean ezarritako banaketarekin.

Era berean, eta hipoteka-merkatua eta finantza- eta hipoteka-sistemaren beste arau batzuk arautzeko 1981eko martxoaren 25eko 2/1981 Legearen alderdi jakin batzuk garatzen dituen 2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuak zehaztutakoaren arabera, Kontseilu Errektoreak adierazi du 2018ko abenduaren 31n Entitateak prozedura- eta politika-sorta bat zehaztuta daukala, hipoteka-merkatua arautzen duen araudia beteko dela bermatzeko, eta bere gain hartzen duela ardura hori.

Politika eta prozedura horietan, besteak beste, gai hauen inguruko irizpideak sartzen dira:

Arriskua onartzeko irizpideak mailegu-hartzaileen ordaintzeko gaitasunean oinarritzen dira. Gaitasun hori estimatzeko, funtsezkoak dira barne-ereduak (scoringak eta ratingak).

Hipoteka-bermea eta abal-emaileak dira onartutako arintzaile nagusiak. Hipoteka-bermean, eragiketen LTV erlazioa (arriskua eta tasazioa) balioztatzen da, bereziki.

Eredu horiek gai dira ez ordaintzeko probabilitatea estimatzeko, eta, beraz, eskabidearen lehen kreditu-kalifikazioa esleitzeko, idatzitako datuetan eta aldagai batzuen portaera historikoetan oinarrituta. Eragiketa bakoitza kalifikatzeko, arrisku-mailarik txikienetik handienera doan eskala bat erabiltzen da, eta maila horietako bakoitzaren arabera ez-ordaintzeak izateko probabilitatea esleitzen zaio.

Ereduak aldagai batzuk aztertzen dituzte: errenta- edo sarrera-maila, ondarea edo zorpetzea, ordaintzetan izandako portaera, kreditu-hartzailearen atxikimendua eta alderdi pertsonalak eta arrisku-eragiketari lotutako ezaugarri jakin batzuk.

**URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO
EKITALDIKOA**
(Mila eurokotan adierazita)

Zehazki, aldagai-mota hauek bereizten dituzte indarrean dauden ereduak: ezaugarri pertsonalak, ez-ordaintzeen historikoa, errentak edo sarrerak lortzeko ahalmena, zorpetzea, ondare garbia, Entitatearekiko atxikimendua, eragiketaren ezaugarriak eta kredituaren estaldura (arintzaileak).

Gainera, prozedura batzuk daude, sartutako datuen gainean sisteman jasotako informazioa egiaztatzeko, bereziki gai hauetan: sarrerak, ondarea, hipoteka-bermea (higiezina tasatzearen bidez), finantzaketaren helburua, bezeroaren datu orokorrak eta bezeroaren portaeraren oinarriak.

Arrisku-eragiketak formalizatzeko, tasazioak egiten dira, hipoteka-bermetzat erabiltzen diren aktibo higiezinen balioa zehazteko. Tasazioak baldintza hauek bete behar ditu:

- Espainiako Bankuaren Tasazio Erregistro Ofizialean erregistratutako tasazio-sozietateek egin behar dute.
- ECO/805/2003 Ministerio Agindua, 2003ko martxoaren 27koa, bete behar du.

Aktibo horien balioa maiztasun aldakor batekin berrikusten da, horien bidez bermatutako eragiketaren kalifikazioa, zenbatekoa eta LTVa (aktiboaren arriskua/balioa) kontuan hartuta. Eragiketaren kalifikazioaren araberako politikak ezartzen dira, eragiketa arazotsuak (zalantzazkoak edo esleituak), normalak edo jarraipen berezikoak diren.

a) Eragiketa aktiboak

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n ordaintzeko dauden hipoteka-mailegu eta -kredituen balio nominala 10.116 milioi eurokoa eta 10.312 milioi eurokoa da, hurrenez hurren. Horietatik, aukeratzeko modukoak izateko ezaugarriak 7.471 eta 7.301 milioi eurok dituzte, hurrenez hurren (Errege Dekretu horren 12. artikulua finkatuta dituen mugak aintzat hartu gabe).

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, Entitatearen hipoteka-bermedun maileguen eta kredituen balio nominala aurkeztuko dugu. Ildo beretik, horien artean hipoteka-bonuen eta hipoteka-zedulen jaulkipen-muga kalkulatzeko araudian xedatutakoaren arabera aukeragarriak direnen berri emango dugu:

	Mila eurokotan	
	2018	2017
	Balio nominala	Balio nominala
Maileguak guztira (a)	10.666.060	10.919.853
Jaulkitako hipoteka-partaidetzak	-	-
Horietatik: aktiboan aintzatetsitako maileguak	-	-
Jaulkitako hipoteka-transmisioen ziurtagiriak	550.339	608.119
Horietatik: aktiboan aintzatetsitako maileguak	550.339	608.119
Jasotako finantzaketak bermatzeko hipoteka-maileguak	-	-
Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesteko maileguak	10.115.721	10.311.734
Mailegu ez-aukeragarriak (b)	2.644.266	3.010.861
Aukeragarriak izateko baldintzak betetzen dituzte, salbu eta 716/2009 EDaren 5.1 artikuluan xedatutako muga	1.717.776	1.565.096
Gainerako mailegu ez-aukeragarriak	926.490	1.445.765
Mailegu aukeragarriak (c)	7.471.455	7.300.873
Hipoteka-bonuen jaulkipenak estaltzen dituzten maileguak	-	-
Hipoteka-zedulen jaulkipenak estaltzeko mailegu egokiak	7.471.455	7.300.873
Zenbateko ez-konputagarriak (d)	7.042	7.948
Zenbateko konputagarriak	7.464.413	7.292.925

- (a) Entitatearen alde hipoteka bidez bermatutako maileguetan -hipoteka-partaidetzen eta hipoteka-transmisioko egiaztagirien bidez eskuratutakoak ere kontuan hartuta- erabilia eta kobratu gabe dagoen printzipala, balantzetik baja emanda egon arren eta zenbateko horrek azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoan duen ehunekoa edozein izanik ere.
- (b) Hipoteka-bermedun maileguak, hirugarrenei transferitu ez zaizkienak, jasotako finantzaketei lotuta ez daudenak eta hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarritzat jotzeko baldintzak betetzen ez dituztenak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan zehaztutakoaren arabera.
- (c) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan arabera hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu berorren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.
- (d) 716/2009 Errege Dekretuaren 12. artikuluan finkatutako irizpideen arabera hipoteka-bonuen eta hipoteka-zedulen jaulkipena estaltzeko zenbakarriak ez diren mailegu aukeragarrien zenbatekoa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Segidan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n hipoteka-mailegu eta -kredituek duten banakapena aurkeztuko dugu, zenbatekoen atributuen arabera:

	Mila eurokotan			
	2018		2017	
	Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesten duten maileguak (a)	Horietatik: mailegu aukeragarriak (b)	Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesten duten maileguak (a)	Horietatik: mailegu aukeragarriak (b)
GUZTIRA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
1 ERAGIKETEN JATORRIA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
1.1 Entitateak sortuak	10.046.551	7.421.395	10.235.212	7.244.025
1.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	69.170	50.060	76.522	56.848
1.3 Gainerakoak	-	-	-	-
2 DIBISA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
2.1 Euroa	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
2.2 Gainerako dibisak	-	-	-	-
3 ORDAINKETAREN EGOERA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
3.1 Normala	9.604.415	7.295.144	9.666.714	7.096.804
3.2 Beste egoera batzuk	511.306	176.311	645.020	204.069
4 BATEZ BESTEKO HONDAR-EPEMUGA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
4.1 10 urtera artekoa	4.475.430	3.070.373	4.502.459	2.966.686
4.2 10 eta 20 urte artekoa	5.638.056	4.399.958	5.803.340	4.330.503
4.3 20 eta 30 urte artekoa	2.235	1.124	5.935	3.684
4.4 30 urtetik gorakoa	-	-	-	-
5 INTERES-TASAK	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
5.1 Finkoa	452.251	278.467	323.186	160.182
5.2 Aldakorra	-	-	-	-
5.3 Mistoa	9.663.470	7.192.988	9.988.548	7.140.691
6 TITULARRAK	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
6.1 Pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduerak)	1.036.047	1.470	1.141.059	1.431
<i>Horietatik: eraikuntza eta higiezinaren sustapena</i>	91.714	-	85.685	312
6.2 Gainerako familiak	9.079.674	7.469.985	9.170.675	7.299.442
7 BERME-MOTA	10.115.721	7.471.455	10.311.734	7.300.873
7.1 Bukatutako aktiboak/eraikinak	10.044.381	7.461.367	10.212.491	7.289.439
7.1.1 Etxebizitzak	9.473.650	7.441.848	9.621.741	7.269.717
<i>Horietatik: babes ofizialeko etxebizitzak</i>	251.332	190.701	280.077	201.322
7.1.2 Bulegoak eta lokal komertzialak	321.396	16.139	325.745	16.216
7.1.3 Gainerako eraikin eta eraikuntzak	249.335	3.380	265.005	3.506
7.2 Eraikitze-bidean dauden eraikinak/aktiboak	7.257	-	8.044	-
7.2.1 Etxebizitzak	5.357	-	8.044	-
<i>Horietatik: babes ofizialeko etxebizitzak</i>	-	-	-	-
7.2.2 Bulegoak eta lokal komertzialak	1.900	-	-	-
7.2.3 Gainerako eraikin eta eraikuntzak	-	-	-	-
7.3 Lursailak	64.083	10.088	91.199	11.434
7.3.1 Hiri-lurzoru finkatua	28.250	5.097	32.832	5.922
7.3.2 Gainerako lursailak	35.833	4.991	58.367	5.512

- (a) Hirugarrenei transferitu ez zaizkien eta jasotako finantzaketei lotuta ez dauden hipoteka-bermedun maileguetan erabilia eta kobratu gabe dagoen printzipala, zenbateko horrek azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoan duen ehunekoia edozein izanik ere.
- (b) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluaaren arabera hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu horren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

Errege Dekretu hartako 12. artikuluan finkatutako irizpideen arabera 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n hipoteka-tituluen jaulkipena estaltzeko kontuan hartuko den zenbatekoa 7.464 eta 7.293 milioi eurokoa da, hurrenez hurren.

Balio nominalari eta eguneratuari dagokienez -azken hori Errege Dekretu horretako 23. artikuluan ezarritakoari jarraikiz kalkulatu da-, Entitateak ez du hipoteka-bonuen jaulkipenik, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n. Bestalde, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n zorroan dauden eta hipoteka-partaidetzen bidez edo hipoteka-transmisioko ziurtagirien bidez mugitu diren hipoteka-mailegu eta -kredituen balio nominala 550 eta 608 milioi eurokoa da, hurrenez hurren.

Aukeragarriak ez diren hipoteka-mailegu eta -kreditu guztien balio nominala 2.645 milioi eurokoa zen 2018ko abenduaren 31n (3.011 milioi eurokoa 2017ko abenduaren 31n). Horietatik, 2018ko eta 2017ko ekitaldiak ixtean, 1.718 eta 1.565 milioi eurok, hurrenez hurren, ez dituzte betetzen 716/2009 Errege Dekretuaren 5.1 artikuluan zehaztutako mugak eta, beraz, ez dira aukeragarriak; alabaina, aukeragarriei eskatzen zaizkien gainerako baldintzak betetzen dituzte (arau horren 4. artikuluan adierazitakoak, alegia).

Hauxe da, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko hipoteka-mailegu eta -kreditu aukeragarrien balio nominalaren banaketa, hipoteka-merkatuaren ondoretarako eskura dugun azken tasazioaren gaineko arriskuaren ehuneko aintzat hartuta:

2018ko abenduaren 31n

	Mila eurokotan					
	Eskura dugun azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekotik erabilitako printzipala (b)					
	2018					
% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino handiagoa	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino handiagoa	GUZTIRA	
Hipoteka-bonu eta zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak (a)	2.406.228	2.714.414	9.091	2.341.722	-	7.471.455
- Etxebizitzaren gainekoak	2.387.714	2.700.000	-	2.341.722	-	7.429.436
- Gainerakoak	18.514	14.414	9.091	-	-	42.019

2017ko abenduaren 31n

	Mila eurokotan					
	Eskura dugun azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekotik erabilitako printzipala (b)					
	2017					
% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino handiagoa	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino handiagoa	GUZTIRA	
Hipoteka-bonu eta zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak (a)	2.328.465	2.675.986	9.111	2.287.311	-	7.300.873
- Etxebizitzaren gainekoak	2.310.186	2.660.644	-	2.287.311	-	7.258.141
- Gainerakoak	18.279	15.342	9.111	-	-	42.732

- (a) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan arabera hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu horren 12. artikuluan ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.
- (b) *Loan to value* ratioa lortzeko, eragiketa bakoitzean erabilitako printzipala bermearren azken tasazioaren zenbatekoarekin zatitzen da.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira hipoteka-bonu eta hipoteka-zedula aukeragarriak eta ez-aukeragarriak jaulkitzea babesten duten hipoteka-mailegu eta -kredituen balio nominaleko mugimenduak, 2018an eta 2017an:

	Mila eurokotan	
	Mailegu aukeragarriak (a)	Mailegu ez-aukeragarriak (b)
1 2017ko irekierako saldoa	7.548.727	3.087.621
2 Epealdiko bajak	574.313	621.653
2.1 Mugaeguneratutako eta eskudirutan kobratutako printzipala	14.922	21.158
2.2 Ezerezte aurreratuak	113.325	78.181
2.3 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	1.623	1.449
2.4 Gainerako bajak	444.443	520.865
3 Epealdiko altak	326.459	544.893
3.1 Entitateak sortuak	324.250	541.800
3.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	2.209	3.093
3.3. Gainerako altak	-	-
4 2017ko itxierako saldoa	7.300.873	3.010.861
1 2018ko irekierako saldoa	7.300.873	3.010.861
2 Epealdiko bajak	906.385	1.088.368
2.1 Mugaeguneratutako eta eskudirutan kobratutako printzipala	16.426	14.561
2.2 Ezerezte aurreratuak	135.053	101.210
2.3 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	1.120	463
2.4 Gainerako bajak	753.786	972.134
3 Epealdiko altak	1.076.967	721.773
3.1 Entitateak sortuak	1.058.371	703.740
3.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	6.191	2.774
3.3. Gainerako altak	12.405	15.259
4 2018ko itxierako saldoa	7.471.455	2.644.266

(a) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua araberako hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, 716/2009 Errege Dekretuaren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.

(b) Hipoteka-bermedun maileguak, hirugarrenei transferitu ez zaizkienak, jasotako finantzaketei lotuta ez daudenak eta hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarritzat jotzeko baldintzak betetzen ez dituztenak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan zehaztutakoaren arabera.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena estaltzen duten hipoteka-mailegu eta -kredituen saldo erabilgarriak, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n:

	Mila eurokotan	
	2018	2017
	Printzipal erabilgarriak (a)	Printzipal erabilgarriak (a)
Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena estaltzen duten hipoteka-maileguak	32.232	33.283
- Aukeragarriak izan daitezkeenak (b)	-	-
- Ez-aukeragarriak	32.232	33.283

(a) Konprometitutako zenbatekoak (muga) ken hirugarrenei transferitu ez zaizkien eta jasotako finantzaketei lotuta ez dauden hipoteka-bermedun mailegu guztietan erabilitako zenbatekoak, edozein dela ere azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoaren gaineko arrisku osoaren ehunekoa. Sustatzaileei etxebizitzak saltzen direnean soilik ematen zaizkien zenbatekoak ere barne hartzen ditu saldo erabilgarriak.

(b) Hipoteka-bonuak eta -zedulak jaulkitzeko aukeragarriak izan daitezkeen maileguak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua araberak.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Entitateak ez du hipoteka-zedula biziak jaulkitzeko ordezkapen-aktiborik identifikatuta. Izan ere, egindako jaulkipenen ehunekoa jaulkipenak babesteko aukeratzeko moduko aktiboen gaineratik dago data horietan, % 18,40an eta % 18,83an, hurrenez hurren. 1981eko martxoaren 25eko 2/1981 Legearen 16. artikulua, Hipoteka Merkaturia Arautzekoak, % 80an du gehienezko kopurua ezarrita.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

b) Eragiketa pasiboak

Segidan, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n Entitatearen hipoteka-mailegu eta -kredituen zorrotik egindako eta kolateralizatutako jaulkipenak banakatuko ditugu:

Hipoteka-tituluak	Mila eurokotan			
	2018	Batez besteko hondar-epemuga (hilabetetan)	2017	Batez besteko hondar-epemuga (hilabetetan)
	Balio nominala		Balio nominala	
1 Jaulkitako hipoteka-bonuak	-		-	
2 Jaulkitako hipoteka-zedulak (a)	1.375.000		1.375.000	
<i>Horietaik: pasiboan aintzatetsiak</i>	1.225.000		1.225.000	
2.1 Zorra adierazten duten baloreak. Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	150.000		150.000	
2.1.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	75.000		-	
2.1.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	75.000		75.000	
2.1.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	-		75.000	
2.1.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.1.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.1.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
2.2 Zorra adierazten duten baloreak. Gainerako jaulkipenak	-		-	
2.2.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
2.3 Gordailuak	1.225.000		1.225.000	
2.3.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	100.000		-	
2.3.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	500.000		100.000	
2.3.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	625.000		500.000	
2.3.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		625.000	
2.3.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.3.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
3 Jaulkitako hipoteka-partaidetzak (b)	-		-	
3.1 Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	-		-	
3.2 Gainerako jaulkipenak	-		-	
4 Jaulkitako hipoteka-transmisioko ziurtagiriak (b)	550.340	228	608.119	235
4.1 Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	-	-	-	-
4.2 Gainerako jaulkipenak	550.340	228	608.119	235

- (a) Hipoteka-zeduletan, Entitateak jaulki eta amortizatu gabe daudenak ere hartzen dira barne, nahiz eta pasiboan erregistratuta ez egon (hirugarrenei saldu ez zaizkielako edo berrerosi egin direlako).
- (b) Aktiboan erregistratutako (eta balantzean eutsitako) hipoteka-maileguei eta -kredituei soilik dagozkien hipoteka-partaidetzen eta hipoteka-transmisioko ziurtagirien zenbatekoa.

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

62. Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epealdiari buruzko informazioa. Hirugarren Xedapen Gehigarria. 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legearen "informatzeko beharra"

Jarraian, 2018ko eta 2017ko ekitaldietan hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epealdiari buruzko informazioa emango dugu, arau hauek aintzat hartuta: batetik, 31/2014 Legea, abenduaren 3koa, gobernu korporatiboa hobetzeari buruzkoa, 15/2010 Legearen, uztailaren 5ekoaren, Hirugarren Xedapen Gehigarria aldatzen duena -azken Lege horrek 2004ko abenduaren 29ko 3/2004 Legea aldatu zuen, merkataritza-eragiketetan berankortasunaren aurkako neurriak ezartzen dituena-; eta bestetik, Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren 2016ko urtarrilaren 29ko Ebazpenaren Xedapen Gehigarri Bakarria, eskatutako informazio-betebeharra betetzeari buruzkoa.

	Egunak	
	2018	2017
Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epea	23	10
Ordaindutako eragiketen ratioa	23	10
Ordaintzeko dauden eragiketen ratioa	27	21
	Zenbatekoa (mila eurokotan)	
	2018	2017
Egindako ordainketak guztira	160.301	202.598
Egiteko dauden ordainketak guztira	2.366	3.050

**TALDEKO ENPRESETAN DITUGUN PARTAIDETZEN ETA BESTE PARTAIDETZA BATZUEN XEHETASUNAK, 2018KO ABENDUAREN 31KOAK
(Mila eurokotan adierazita)**

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2018								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzako erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharka-koa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<u>Mendeko erakundeak</u>											
Seguros Lagun-Aro Vida S.A. (a)	Bilbo	Aseguruak	% 76	% 24	25.943	-	25.943	547.346	64.825	56.608	3.021
Seguros Lagun-Aro S.A.	Bilbo	Aseguruak	% 49,64	% 50,36	17.649	-	17.649	226.467	65.493	93.375	7.062
Caja Laboral Gestión SGIIC S.A.	Arrasate	Inbertsio-fondoan gestorea	% 100	-	6.281	-	6.281	13.656	8.888	19.096	1.352
Caja Laboral Pensiones GFP S.A.	Arrasate	Pentsio-fondoan gestorea	% 100	-	2.500	-	2.500	3.303	2.650	2.974	44
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera S.L.U.	Arrasate	Partaidetza-edukitzailea	% 100	-	59.673	-	59.673	61.166	61.162	-	(15)
Caja Laboral Bancaseguros OBSV S.L.U.	Bilbo	Banka-aseguruetakoko operadorea	% 100	-	10	-	10	13.089	4.180	39.758	1.790
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral S.A.U.	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	% 100	-	4.968	(4.000)	968	7.751	7.330	1.672	836
ISGA Inmuebles S.A.	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	% 100	-	88.914	(60.840)	28.074	191.038	157.116	95.253	6.569
					<u>205.938</u>	<u>(64.840)</u>	<u>141.098</u>				

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2018								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzako erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharka-koa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<u>Elkartutako erakundeak</u>											
ICR Institutional Investment Management SGIIC S.A.	Madril	Inbertsio-fondoan gestorea	% 21,43	-	30	-	30	795	201	989	(783)
					<u>30</u>	<u>-</u>	<u>30</u>				

(a) 2018ko abenduaren 31n, Entitateak 8.565 mila euroko zenbatekoa du ordaintzeko, Seguros Lagun-Aro Vida S.A. sozietatean duen partaidetzagatik.

(*) Honekin batera doazen ondareari buruzko datuak partaidetzako sozietateek 2018ko abenduaren 31n zituzten finantzetako egoera-orri homogeneizatuari dagozkie.

Eranskin honek urteko kontu indibidualei buruzko txostenaren 27. oharra osatzen du, eta, beraz, berarekin batera irakurri behar da.

**TALDEKO ENPRESETAN DITUGUN PARTAIDETZEN ETA BESTE PARTAIDETZA BATZUEN XEHETASUNAK, 2017KO ABENDUAREN 31KOAK
(Mila eurokotan adierazita)**

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2017								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzako erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharka-koa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<i>Mendeko erakundeak</i>											
Seguros Lagun-Aro Vida S.A. (a)	Bilbo	Aseguruak	% 76	% 24	25.943	-	25.943	546.386	65.361	69.886	2.319
Seguros Lagun-Aro S.A.	Bilbo	Aseguruak	% 49,64	% 50,36	17.649	-	17.649	220.394	59.873	92.280	6.971
Caja Laboral Gestión SGIIC S.A.	Arrasate	Inbertsio-fondoan gestorea	% 100	-	6.281	-	6.281	12.753	8.458	16.128	921
Caja Laboral Pensiones GFP S.A.	Arrasate	Pentsio-fondoan gestorea	% 100	-	2.500	-	2.500	3.399	2.665	2.975	66
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera S.L.U.	Arrasate	Partaidetza-edukiztailea	% 100	-	59.673	-	59.673	64.645	64.637	3.485	3.469
Caja Laboral Bancaseguros OBSV S.L.U.	Bilbo	Banka-aseguruetakoko operadorea	% 100	-	10	-	10	12.654	4.091	35.746	1.702
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral S.A.U.	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	% 100	-	4.968	(4.000)	968	8.002	7.182	2.998	(29)
ISGA Inmuebles S.A.	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	% 100	-	108.085	(61.445)	46.640	225.225	190.282	50.462	(21.854)
					<u>225.109</u>	<u>(65.445)</u>	<u>159.664</u>				

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2017								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzako erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharka-koa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<i>Elkartutako erakundeak</i>											
ICR Institutional Investment Management SGIIC S.A.	Madril	Inbertsio-fondoan gestorea	% 21,43	-	30	-	30	1.123	985	1.482	217
					<u>30</u>	<u>-</u>	<u>30</u>				

(a) 2017ko abenduaren 31n, Entitateak 8.565 mila euroko zenbatekoa du ordaintzeko, Seguros Lagun-Aro Vida S.A. sozietatean duen partaidetzagatik.

(*) Honekin batera doazen ondareari buruzko datuak partaidetzako sozietateek 2017ko abenduaren 31n zituzten finantzetako egoera-orri homogeneizatuari dagozkien.

Eranskin honek urteko kontu indibidualei buruzko txostenaren 27. oharra osatzen du, eta, beraz, berarekin batera irakurri behar da.

AGENTZIA-KONTRATUAK, 2018KO ETA 2017KO ABENDUAREN 31KOAK

<u>Izena</u>	<u>Helbidea</u>	<u>Identifikazio-kodea</u>	<u>Ahalmenen egilespen-data</u>	<u>Agintaldiaren amaiera-data</u>	<u>Jarduera-eremu geografikoa</u>	<u>Ordezkapenaren norainokoa</u>
Caja Laboral Bancaseguros OBSV S.L.U.	Diego Lopez de Haro kale nagusia, 2 Bilbo	B 75060988	2013-01-01	Mugagabea	Estatua	<ul style="list-style-type: none"> - Kontu korronteko, aurrezki-libretako eta epe finkorako ezarpenetako, inbertsio-fondoetako eta pentsio- eta aurreikuspen-planetako eragiketak tramitatzea, eta horretarako behar diren agiriak sinatzea. - Entitateari kredituen eta beste arrisku-eragiketa batzuen tramiteak egitea. - Entitatearekin posta-harremana eta publikoarekin kontaktua izatea. Berak egokitzen duen moduan antolatuko du lan-moldea eta ordutegia, Entitateak agintzen dizkion arau eta jarraibideen baitan.

URTEKO BANKU-TXOSTENA

Laboral Kutxa Taldearen 2018ko abenduaren 31ko informazioa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 10/2014 Legea eta 2013/36/EE Zuzentaraua betetzeko emana

Informazio hau prestatzeko, 2014ko ekainaren 27ko Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratutako 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legearen, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoaren, 87. artikuluan eta Hamabigarren Xedapen Iragankorrean xedatutakoa bete dugu. Lege horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 2013/36/EB Zuzentarauaren, kreditu-erakundeen jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuak ematen dituzten enpresak zuhurtziaz gainbegiratzeari buruzkoaren, 89. artikulua transposatzen du. Zuzentarau horrek, berriz, 2002/87/EE Zuzentaraua aldatzen du eta 2006/48/EE eta 2006/49/EE -CRD IV izenez ezaguna- Zuzentarauak indargabetzen ditu.

Araudi horri jarraikiz, kreditu-erakundeek Espainiako Bankuari bidali beharko diote, eta urtero argitaratu, ekitaldi bakoitzeko informazio bateratu hau, zer herrialdetan ezarrita dauden adierazita:

- a) Jardueraren izena, izaera eta kokapen geografikoa
- b) Negozio-bolumena
- c) Arduraldi osoko langile-kopurua
- d) Zerga aurreko emaitza gordina
- e) Emaitzaren gaineko zerga
- f) Jasotako dirulaguntzak edo laguntza publikoak

Aurrekoaren ildotik, eskatutako informazio hori zehaztuko dugu ondoren:

- a) Jardueraren izena, izaera eta kokapen geografikoa

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (aurrerantzean Entitatea, Laboral Kutxa edo Caja Laborala), helbide soziala Arrasaten (Gipuzkoan) duen eta 2012ko azaroaren 2an eratu zen kreditu-kooperatiba berria da. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito eta Ipar Kutxa Rural S. Coop. de Crédito bat eginez sortu zuten. Kooperatiba kalifikatuaren izaera du Entitateak.

Entitateko estatutu sozialen arabera, beraren jarduera ez dago inolako lurralde-eremutara mugatuta, eta bazkideen eta hirugarrenen finantza-beharrak kreditu-erakundeen berezko jardueren bidez asetzea du helburu. Xede horrekin, gainerako kreditu-erakundeek egin ditzaketen mota guztietako eragiketa aktibo, pasibo eta zerbitzuzkoak egin ahal izango ditu, bere helburu kooperatiboak sustatzeko eta ahalik eta ondoen betetzeko balio dutenak barne. Arreta berezia eskainiko die bere bazkideen finantza-beharrei, eta hirugarrenetik eragiketa aktiboetarako legezko mugak errespetatuko ditu.

2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko Laboral Kutxaren urteko kontu hauen I. eranskinean, jurisdikzio bakoitzean diharduten sozietateak banakatu ditugu, haien izena, kokapena eta jardueraren izaera zehaztuta.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

III. ERANSKINA

- b) Negozio-bolumena, arduraldi osoko langile-kopurua, zerga aurreko emaitza gordina eta emaitzaren gaineko zerga

	Negozio- bolumena (mila eurokotan)	Arduraldi osoko langile-kopurua	Zerga aurreko emaitza gordina	Emaitzaren gaineko zerga
Espainia	394.740	2.156	138.878	14.705
GUZTIRA	394.740	2.156	138.878	14.705

Informazio honen eraginetarako, 2018ko abenduko emaitza-kontu bateratuaren marjina gordina hartu dugu negozio-bolumenentzat. Arduraldi osoko langile-kopuru baliokideari buruzko datuak sozietate/herrialde bakoitzeko plantillatik hartu ditugu, 2018ko ekitaldiaren itxieran.

Taldeko aktiboen etekinak, hau da, Entitate Nagusiaren emaitza garbia zati guztira dituen aktiboak, % 0,54koak dira, 2018ko abenduaren 31n.

- c) Jasotako dirulaguntzak edo laguntza publikoak

Laboral Kutxa Taldeak 2018ko ekitaldian zehar jasotako dirulaguntza edo laguntza publikoen zenbatekoa ez da nabarmena.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

2018KO EKITALDIKO KUDEAKETA-TXOSTENA

Nazioarteko Diru Funtsak (NDFk) munduko BPGdaren bilakaerari buruz egindako aurreikuspenen arabera, 2018an % 3,7ko hazkundea espero zen, 2017ko ekitaldian baino hamarren bat txikiagoa.

2018ko ekitaldian eragin nabarmena izan dute AEBn ezarritako babes-neurriek eta ukitutako herrialdeetan horien ondorioz hartutako errepresalia komertzialek. Egoera horrek, epe laburreko hazkundean ez ezik, inbertsioan ere izan lezake eragina, sortutako ziurgabetasunaren ondorioz.

Bestalde, azpimarratzekoa da petrolioaren prezioak ekitaldian zehar izan duen aldakortasuna: prezio-igoerak izan dira lehen 3 hiruhilekoetan eta % 20ko igoera metatua 2017ko itxierako prezioen aldean, eta jaitsiera nabaria 4. hiruhilekoan, ekitaldiaren bukaerako prezioa hasierakoa baino % 15 txikiagoa izatera heldu arte. Euroak, bere aldetik, balioaren % 4,5 baino gehiago galdu du dolarraren aldean, 2015. urteaz geroztik zekarren beherako joerari eutsita (2017an balio-igoera txiki bat izan bazuen ere).

Estatu Batuetan, eta diru-politikaren harira, interes-tasetan 4. igoera erabaki zuen FEDek 2018an, eta % 2,25eko eta % 2,50eko tartean kokatu zuen. Hala eta guztiz ere, Estatu Batuek 2018. urtea ixtean % 2,9ko hazkunde ekonomikoa lortzea aurreikusten da. Horri esker, langabezia-tasa azken 50 urteetako mailarik onenean kokatu da, eta horrek inflazio-presioa areagotu lezake.

Euroguneari dagokionez, NDFk hazkundearen dezelerazioa aurreikusten du, 2017ko % 2,4tik 2018ko % 1,8ra jaitsiko baita BPGda. Brexitak eragindako tentsio politikoak eta Italiako, Espainiako eta Frantziako ezegonkortasun politikoa dira arrisku nagusiak. 2018ko ekitaldian, EBZk ez ditu interes-tasak aldatu, eta ohiz kanpoko diru-neurriak ezartzen jarraitu du, baina 2017an baino hein txikiagoan.

Espainiako ekonomiak susperraldiari eutsiko badio ere, hazkunde-tasa portzentajezko puntu erdi jaitsi da batez beste, eta % 2,2koa izango da 2018an, Gobernuaren arabera. Hazkundea ekonomiaren potentzialaren gaineratik dagoenez, langabezia-tasak jaisten jarraituko du; prezioen igoera, berriz, EBZk nahi duen % 2ko tasara hurbiltzen ari da pixkanaka, nahiz eta 2018s ixtean inflazio-tasa % 1,2koa izan.

Euskal ekonomiak, berriz, estatuko ekonomiaren ereduari jarraitu dio 2018an, eta % 2,8ko hazkunde-tasa aurreikusten da. Horri esker, langabezia tasa % 9,7 ingururaino jaitsi da eta inflazioa % 1ean kokatu, 2018aren itxieran. Kontsumoa izan da hazkundearen bultzatzaile nagusia, eta kontsumoaren eragileak, berriz, enpleguaren hobekuntza eta, hein txikiagoan, industria, kalte egin baitio esportazioen dezelerazioak.

Europako Banku Agintaritzak (EBAk) aurten argitaratutako gardentasun-probek erakutsi dutenez, Europako finantza-erakundeek kapitalizazioa hobetu dute, eta aktibo ez-produktiboaren maila jaitsi, 2017an argitaratutakoaren ildotik. Sektorearen ahultasunik handiena negozioren errentagarritasun urria da.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

2018KO EKITALDIKO KUDEAKETA-TXOSTENA

Espainiako banku-sektorean, 2018ko ekitaldian murrizten jarraitzen du sektore pribaturako kredituak, nahiz eta beherakada zertxobait leundu egin den, kontsumorako eta higiezinetaoak ez diren enpresentzako finantzaketaren hazkunde jarraituari esker.

Zalantzazko aktiboek ere murrizten jarraitzen dute, eta sektore pribaturako kreditu-inbertsioaren zalantza-ratioa % 5,84an kokatu da, batez ere ekitaldiko zorro-salmentek eragindako beherakada handiei esker.

Gordailuak % 1,5 handitu dira, eta eperako posizioak ageriko posizioetara bideratzen ari direla ikusten da. Gauzak horrela, 2018a ixtean, litekeena da azken horiek gordailuen % 80 baino gehiago izatea.

Banku-negozioaren errentagarritasunari dagokionez, 2018aren itxieran aurreikusitako irabazi garbia 13.900 milioi eurokoa da. Aurreko ekitaldian, berriz, 3.900 milioi euroko galerak izan ziren, Banco Popularren suntsiarazpenaren ondorioz. Sektoreko interesen marjinak estutzen jarraitzen du (% 2,15), baina aurreko urteetan baino hein txikiagoan. Komisioak % 6tik gora handitu dira, ordea, eta, horri esker, sektoreak marjina gordina hobetu ahal izango du.

Transformazio-kostuak murrizten jarraitzea lortu du sektoreak: % 10 jaitsi dira ekitaldian. Bestalde, hornidurek eta aktiboen narriadurak 8.000 milioi euro eraman dituzte (22.000 milioi 2017an).

Erakundeen kaudimenari begiratuta, 2018a ixtean CET1 ratioa % 11,8koa izatea espero da, aurreko ekitaldian % 12,7koa izan ondoren.

Gauzak horrela, Laboral Kutxak finantza-jardueraren marjinen jaitsiera konpentsatu ahal izan du, gastuari eusteko politika egokiari eta bere kreditu-zorroaren kalitate handiari esker. Hala, sendotu egin du berez handia duen kaudimen-maila.

Ondoren, negozioaren zifrarik garrantzitsuenak jaso ditugu.

Aktibo osoa 22.287 milioi eurora iritsi da, hau da, % 2,39ko igoera izan du aurreko urteko itxierakoaren aldean.

Bezeroen gordailuak 19.621,5 milioi eurokoak dira, 2017ko itxieran baino % 4,25 handiagoak, batik bat ageriko kontuek izan duten 894 milioi euroko (% 6,65eko) gorakadaren eraginez. Hein batean, eperako ezarpenen epigrafetik fondoak ateratzeagatik gertatu da, 456,3 milioi txikitu baita horren saldoa.

Maileguak eta bezeroen aurrerakinak 13.234,6 milioi eurokoak dira 2018ko ekitaldiaren amaieran. Beste finantza-aktibo batzuen aldakuntzaren eragina alde batera utzita, kreditu-inbertsio tradizionala % 1,04 txikitu da, nahiz eta formalizazioak nabarmen hazi, hala etxebizitza eskuratzeko finantzaketan nola kontsumorako eta enpresentzako finantzaketan.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

2018KO EKITALDIKO KUDEAKETA-TXOSTENA

Bezeroei emandako kredituaren zalantzazko arriskuen bolumena % 11,34 txikitu da; ondorioz, "Beste sektore egoiliar batzuk" epigrafeko berankortasun-ratioa % 4,51ra jaitsi da 2018aren amaieran. Datu hori sektoreko batez bestekoa baino zertxobait txikiagoa da, gordailu-erakundeetako % 5,84koa baita.

Bestalde, errenta finkoko eta errenta aldakorreko zorroen sailkapena eta balioztapena aldatu egin dira 2018an, 2017ko itxieraren aldean, 4/2017 Zirkularra aplikatzearen ondorioz, urteko kontu bateratu hauetako 2.2 arauan jasotzen den bezala. "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" eta "Zorra adierazten duten baloreak amortizatutako kostuan" epigrafeek, hurrenez hurren, 640,3 eta 5.410,4 milioi euroko zenbatekoak dituzte. Horrela, amortizatutako kostuko zorroak % 24,3ko pisua du balantze osoan.

Efizientziari eta likideziari buruzko adierazleek parametro egokietan jarraitzen dute, bai termino absolutuetan bai erlatiboetan. Efizientzia-indizea, KHSFaren aurreko marjina gordinaren gaineko administrazio-gastu moduan neurtua, % 51,3an kokatu da 2018an. Egiturazko likideziaren ratioa, emandako kredituen gaineko gordailuetan oinarritua, berriz, % 73,9koa izan da.

Kaudimenari dagokienez, Entitatearen baliabide propio konputagarriak, 2018ko abenduaren 31ko oinarri bateratuan kalkulatuak, 1.631,9 milioi eurokoak dira. CET1 (Common Equity Tier 1) ratioa, sektoreko nabarmenenetako bat, % 18,76an kokatu da, eta bat dator guztizko kaudimenaren ratioarekin.

Galdu-irabazien kontuan sarrera eta gastuen atal hauek nabarmentzen dira:

Zerga ondorengo emaitza 118,9 milioi eurokoa da 2018an, gizarte-ekintzako zuzkidura egin aurretik 128,4 milioiko mozkina lortuz, eta, beraz, gainditu egin dira Entitatearen Gestio Planeko aurreikuspenak.

Egungo interes-tasa apalek eragin zuzena dute lehen marjinetan. Halere, interesen marjina 229,4 milioi eurora heldu da.

Dibidenduak, komisio garbiak, finantza-tresnen zorroen errebalorizaziotik eta besterentzetik lortutako irabaziak batuta, gehi beste ustiapen-emaitza batzuk eta aseguruaren negozioaren ondoriozkoak, 119 milioi eurora heldu dira 2018an. Horrenbestez, marjina gordina 348,4 milioi eurokoa da.

Kostuen atalean, Entitateak jarraitu egin du kostuei eusteko eta arrazionalizatzeko politikarekin. Horrela, administrazio-gastuak 183,7 milioi eurokoak izan dira, % 0,6 jaitsi ostean.

Narriaduraren ondoriozko galerek, hornikuntzetarako zuzkidurek eta saltzeko prest dauden aktibo ez-korronteen ondoriozko emaitzek 17,7 milioi euroko eragina izan dute emaitzetan. Kreditu-inbertsioaren ondoriozko hornidurak murriztu egin dira eta esleitutako aktiboengatik irabaziak lortu ditugu. Ildo horretan, Entitateak eutsi egin dio ohiko balioztapen-politikari.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

2018KO EKITALDIKO KUDEAKETA-TXOSTENA

Entitatearen arrisku nagusiei dagokienez, horien xehetasuna 2018ko ekitaldiko urteko kontuetako 15.etik 20.era bitarteko oharretan jaso da.

Berriz ere, interes-tasa apalek oztopatu egingo dituzte 2019an kreditu-erakundearen errentagarritasun-mailak. Beraz, funtsezkoak izango dira, alde batetik, berankortasunaren jaitsierak ekarriko duen hornidura-behar txikiagoa eta, bestetik, aktibo ez-emankorren gestio egokia.

Gauzak horrela, hurrengo ekitaldiari begira, interes-marjina handitzea aurreikusten du Entitateak, azken urteetan lehen aldiz, batik bat kreditu-inbertsioen formalizazio handiagoei eta prezio eta marjinen gestio egokiari esker. Era berean, marjina gordinak maila berari eutsiko dio, administrazio-gastuak txikitu egingo dira eta hornidura gutxiago beharko dira. Horrenbestez, zerga ondorengo emaitza 2018koa baino zertxobait handiagoa izatea espero da.

Negozio-bolumenari eta baliabide bitartekotuei dagokienez, pasiboaren kostuak behetik jarraituko du ekitaldian; horrela, eperako saldoek ageriko aurrezkira mugitzen jarraituko dute, azken urteetan gertatu den bezala, eta balantzetik kanpoko baliabideak gehitu egingo dira.

Bestalde, kontsumorako kredituak eta higiezinaren arlokoak ez diren enpresentzako arrisku-zenbatekoak handitu egingo direla aurreikusten da. Etxebizitzarako kredituen formalizazioak nabarmen egingo du gora, eta, sendotasun horri esker, eutsi egin ahal izango diegu atal horretako saldoei. Horrez gain, merkataritza-sektorerako kredituaren saldoa ere handitu egingo da. Horrenbestez, kreditu-inbertsioaren zenbatekoa igo egingo da pixka bat.

Zalantzazko arriskuaren bolumenak beheraka jarraituko du, berandutzean sartzen direnak gutxitu egingo direlako. Horrela, zalantza-ratioa ehuneko puntu erdi inguru jaitziko da.

Interes-tasa nuluak edo negatiboak eta emaitza-kontuari errentagarritasuna ateratzeko zailtasunak nagusi diren merkatu-ingurune batean, bikoitza izaten jarraitzen du oinarrizko ikuspegi estrategikoak. Batetik, merkataritzaren alorrean, marjina errepikaria optimizatzen jarraitzea, negozioaren hazkundea ez ezik kostu eta prezioen kontrol zorrotza ere bilatuz. Bestetik, egiturari dagokionez, efizientzia, produktibitatea eta ustiapen-kostuen murrizketa bilatzea, eta, aldi berean, merkataritza-eredua eta erakundearen egitura negozioaren ingurunera egokitzea. Izan ere, digitalizazioa eta omnikanalitatea banku-negozioan izaten ari diren aurrerakuntza biziaren ondorioz, aurrez egokitzea eskatzen du.

Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epea 23 egunekoa izan da 2018an, 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legeak, merkataritzako eragiketetan berankortasunaren aurkako neurriak ezartzekoak, gehienez finkatutako 30 eguneko epea baino laburragoa. Aintzat hartu dira, gainera, 2014ko abenduaren 3ko 31/2014 Legea, gobernu korporatiboa hobetzeko Kapital Sozietateen Legea aldatzen duena, eta Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren 2016ko urtarrilaren 29ko Ebazpenaren Xedapen Gehigarri Bakarra. Batez besteko ordainketa kalkulatzeko, Lege horretan ezarritakoa hartu da aintzat.

2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legeak, informazio ez-finantzarioari eta dibertsitateari buruzkoak, arautzen du bi alderdi horien inguruan eman beharreko informazioa. Caja Laboralak, interes publikoko erakundea izanik, Kudeaketa Txostenari atxikitako agiri

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO 2018KO EKITALDIKO KUDEAKETA-TXOSTENA

gehigarri batean argitaratu du Caja Laboral Taldeari buruzko informazio ez-finantzarioaren egoera-orria, aipaturiko araudiak agindutako betebeharrei erantzuteko. Caja Laboralari buruzko informazio indibiduala agiri gehigarri horretan sartu da, kudeaketa-txosten bateratuaren ondoan, eta Gipuzkoako Merkataritza Erregistroan gordailutuko da.

Bai Laboral Kutxak eta bai Seguros Lagun Aro osatzen duten bi aseguru-erakundeek Enpresaren Gizarte Erantzukizunaren Txostenak (EGE txostenak) aurkezten dituzte, urtean behin, nazioarteko estandarrei jarraikiz. Hain zuzen ere, hemen bildutako informazioak horietan daude xehetasun handiagoz azalduta.

Ondoren, indarrean dagoen legediaren arabera, Caja Laboraleko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena aurkeztuko dugu, Kudeaketa Txostenaren eranskin gisa.

II. ERANSKINA
GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO BALOREAK JAULKITZEN
DITUZTEN AURREZKI-KUTXEZ EDO ESTATUKO MERKATARITZA-SOZIETATEEZ EDO ERAKUNDE PUBLIKOEZ BESTELAKO
ERAKUNDEENA

JAULKITZAILEAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK

Erreferentziako ekitaldiaren amaiera-data: [2018-12-31]

IFK: [F75076935]

Sozietatearen izena:

[**CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CREDITO**]

Sozietatearen helbidea:

[JOSE MARIA ARIZMENDIARRIETA PASEALEKUA, ZK.G., ARRASATE, GIPUZKOA]

**GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO
BALOREAK JAULKITZEN DITUZTEN AURREZKI-KUTXEZ EDO ESTATUKO MERKATARITZA-
SOZIEATEEZ EDO ERAKUNDE PUBLIKOEZ BESTELAKO ERAKUNDEENA**

A. JABETZAREN EGITURA

A.1. Esan nor diren entitateko akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenak, ekitaldiaren itxiera-datan.

Akziodunaren edo partaidearen izen soziala	Kapital sozialaren gaineko %-a
LAGUNARO EPSV	15,21

A.2. Adieraz itzazu, dagokionean, akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenen artean egon litezkeen familiako, merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak (entitateak ezagutzen baditu), garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita.

A.3. Adieraz itzazu, dagokionean, akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenen eta entitatearen artean egon litezkeen merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak, garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita.

A.4. Esazu estatutu, lege edo bestelakoetako murrizketarik dagoen, baloreak transmititzeko edo boto-eskubiderako. Zehazki, jakinarazi egin beharko da, sozietateak merkatuan dituen akzioak eskuratzearen bidez berori kontrolatzea eragozten duten edonolako murrizketak daudenean, eta sektoreko araudiari jarraikiz konpainiaren finantza-tresnen eskurapenari edo transmisioari aplikatzekoak diren aurretiazko baimen- edo jakinarazpen-erregimenak daudenean.

Bai
 Ez

Murrizketen azalpena

Kooperatiben legerian agindutakoaren arabera, bazkide pertsona juridikoak ezin du kapitalaren % 20tik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan. Orobat, bazkide pertsona fisikoak ezin du kapitalaren % 2,5etik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan.

B. BATZAR NAGUSIA EDO PAREKO ORGANOA

B.1. Zerrenda itzazu estatutuetan ezarrita dauden batzar nagusiaren edo pareko organoaren eraketa-quorumak. Esan ezazu zertan ez duen antzik Kapital Sozietateei buruzko Legean (KSLan) aurreikusitako minimoen erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legerian ezarritakoari jarraikiz eta hartu beharreko erabakia edozein delarik ere, Batzar Nagusia lehen deialdian baliozki eratutzat joko da, bazkideen erdia baino gehiago bertaratu edo ordezkatzan denean, eta, bigarren deialdian, bazkideen % 5 gutxienez edo 100 bazkide bertaraten direnean

B.2. Azal ezazu zein den sozietate-erabakiak hartzeko erregimena. Esan ezazu zertan ez duen antzik, KSLan aurreikusitako erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legeria aplikatuz, baliozki emandako botoen erdia baino gehiago behar izango da erabakiak hartzeko. Bat-egiteak, zatiketak, obligazioen eta beste balore batzuen jaulkipenak edota estatutuen aldaketak egiteko, bertaratuta edo ordezkaturata dauden bazkideen botoen bi heren behar izango dira gutxienez.

B.3. Labur itzazu txosten honek aipagai duen ekitaldian batzar nagusiek edo pareko organoek hartutako erabakiak eta erabaki horien alde emandako botoen ehunekoak.

Ekitaldian, 2018ko apirilaren 21ean egindako Batzar Nagusiak erabaki hauek hartu zituen, eta hauek izan ziren botoen ehunekoak:

- Hiru bazkide izendatzea, kasuan kasuko batzarraren akta onesteko (aho batez).

- Entitateari eta beraren talde bateratuari buruzko urteko kontuak eta gestio-txostena onestea (aho batez).

- Kapital sozialerako interesak ordaintzea (aho batez).

- Ekitaldiko soberakin erabilgarriak banatzea: % 10 Heziketak eta Sustapeneko Fondora, % 15 Kooperatiba arteko Fondo Sozialera, % 25 kooperatibaitzulkinetara eta % 50 Nahitaezko Erreserba Fondora (aho batez).

- Heziketak eta Sustapeneko Fondotik % 11,19 bertan banatzea, % 12,68 banaketa orokorrerako uztea eta % 76,13 Mondragonen kooperatiba-erakundeak finantzatzeko eta Heziketak eta Kooperatiba arteko Sustapeneko Fondorako ekarpenetarako erabiltzea (aho batez).

- Bazkide berriek kapital sozialari egin beharreko ekarpenak eta sarrera-kuotak onestea (aho batez).

- 2018an kapital sozialerako ekarpeni abonatu beharreko interesa 2019ko Batzar Nagusiak zehaztuko duela finkatzea. Dena den, Kontseilu Errektoreak eskumena izango du zenbatekoak kontuan ordaintzeko (aho batez).

- 2018ko ekitaldiko urteko kontuak ikuskatzeko Pricewaterhousecoopers izendatzea berriro (aho batez).

B.4. Adieraz ezazu ia ekitaldian egindako batzar nagusietan edo pareko organoetan egon den gai-zerrendako punturik akziodunek onartu ez dutenik.

Gai-zerrendan ez da egon bazkideek onartu gabeko punturik.

B.5. Adieraz ezazu entitatearen webgunearen helbidea, eta gobernu korporatiboari buruzko informaziora nola iristen den.

Gobernu Korporatiboaren edukira iristeko, entitatearen webgune orokorrean -www.laboralkutxa.eus- edo webgune korporatiboan - <http://korporatiboa.laboralkutxa.com>- sartu behar da eta «Gobernu korporatiboa eta ordainsari-politika» atalean klik egin.

B.6. Adieraz ezazu entitateak jaulkitako baloreen edukitzaileen sindikatuek, halakorik badago, bilerarik egin duten, txosten honek aipagai duen ekitaldian egindako bilerek zer xede izan duten eta zer erabaki nagusi hartu dituzten.

Ez da eratu entitateak jaulkitako baloreen edukitzaileen sindikaturik.

C. SOZIETATEKO ADMINISTRAZIOAREN EGITURA

C.1. Administrazio-kontseilua edo -organoa

C.1.1 Esan ezazu zein diren administrazio-organoko kontseilari edo kideen gehieneko eta gutxieneko kopuruak, estatutuetan aurreikusitakoaren arabera.

Organoko kontseilarien/kideen gehieneko kopurua	13
Organoko kontseilarien/kideen gutxieneko kopurua	12
Batzarrak edo biltzarrak finkatutako organoko kontseilarien/kideen kopurua	12

C.1.2 Bete ezazu administrazio-kontseiluko edo -organoko kideei eta haien izaerari buruzko taula hau.

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Ordezkaria	Azken izendapenaren eguna
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ		2015-07-29
MARÍA CARMEN INURRIA LANDERAS		2015-07-29
ELENA ZARRAGA BILBAO		2015-07-29
JAVIER OLEAGA MENDIARACH		2015-07-29
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ		2015-07-29
ADOLFO PLAZA IZAGUIRRE		2015-07-29
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI		2017-07-27
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ		2017-07-27
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO		2017-07-27
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO		2017-07-27
MARIA ESTHER KORTA ERRAZKIN		2017-07-27
NAGORE LARRABEITI LIBANO		2017-07-27

C.1.3 Aipa itzazu, dagokionean, entitatearen taldeko kide diren beste erakunde batzuetan administratzaileen, administratzaileen ordezkarien edo zuzendarien karguak betetzen dituzten administrazio-kontseiluko edo -organoko kideak.

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Taldeko erakundearen izen soziala	Kargua
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO SA	LEHENDAKARIA
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO VIDA SA	LEHENDAKARIA

C.1.4 Bete ezazu taula hau administrazio-kontseilua eta haren batzordeak osatzen dituzten kideen kopuruari buruzko informazioarekin, bai eta azken lau ekitaldietan izan duen bilakaerari buruzkoarekin ere.

	Kontseilari-kopurua							
	2018ko ekitaldia		2017ko ekitaldia		2016ko ekitaldia		2015eko ekitaldia	
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%
Administrazio Kontseilua	6	50,00	6	50,00	3	21,00	3	21,00
Ikuskaritza Batzordea	2	67,00	2	67,00	2	67,00	2	67,00
Izendapenen Batzordea	2	40,00	2	40,00	0	0,00	0	0,00
Ordainsarien Batzordea	2	40,00	2	40,00	0	0,00	0	0,00
Arrisku Batzordea	3	60,00	3	60,00	2	40,00	2	40,00

C.1.5 Esazu sozietateak baduen aniztasun-politikaren bat enpresaren administrazio-, zuzendaritza- eta gainbegiratze- organoentzat, kontuan hartzen dituen, adibidez, adina, generoa, desgaitasuna eta prestakuntza nahiz esperientzia profesionala. Entitate txiki eta ertainek, Kontu Ikuskaritzari buruzko Legearen definizioaren arabera, genero-aniztasunari buruz ezarrita duten politikaren berri eman beharko dute gutxienez.

- Bai
 Ez
 Politika partzialak

Erantzuna baiezkoa bada, azal ezazu aniztasun-politika hori, berorren helburuak, aplikatzeko neurriak eta modua eta ekitaldian lortutako emaitzak. Seinalatu egin beharko dira, halaber, administrazio-organok eta Izendapenen eta Ordainketen Batzordeek hartu dituzten neurriak, kontseilarien eta administratzaileen presentzia orekatua eta ugaria izan dadin.

Sozietateak ez badu aniztasun-politikarik erabiltzen, azaldu arrazoiak.

Entitateak aniztasun-politiken alorreko aginduei kasu egiten die, administrazio-organoko kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasuna ebaluatzeari buruzko jarraibide eta araudietan ezarritakoa betetzeko, eta, Kontseilu Errektorarako hautagaiak hautatzeko politikan eta ebaluazio- eta egokitasun-prozesuetan, ezaugarri hauei erreparatzen die: profil akademikoari, profil profesionalari, generoari eta adinari.

Esan beharra dago, 2018ko abenduaren 31n gaingaituta dagoela ordezkari txikiena duen generorako ezarritako gutxieneko ehuneko; izan ere, Kontseilu Errektorako (kooperatibako administrazio-organoren) kideengan eutsi egin zaio 2017ko ekitaldian lortu zen genero-parekotasunari.

Era berean, goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta berritzei dagokienez, Caja Laboralak Ondorengotza Plan bat du funtsezko lanpostuetarako. Bertan, ordezkatu beharreko lanpostu kritikoak, ibilbide profesionalak eta jatorriko profilak zehaztu dira, bai eta identifikatutako pertsonen zuzendutako garapen profesionalerako planak eta lanpostu bakoitzerako ondorengotza-planak ere. Funtsezko lanpostuak, ondorengotza-planaren premia izan dezaketenak, eta gaur egun lanpostu horietan daudenak ordezkatzeko gaitutako pertsonak zehazteko, hainbat aldagai hartzen dira kontuan: prestakuntza, esperientzia eta ezagutzak, zuzendaritzako ibilbidea, errendimenduaren historia, gaitasun eta trebetasun pertsonalak, entitatearekiko konpromisoa, potentziala eta abar.

2018ko ekitaldian, izendapen berriak egin dira zuzendaritza-taldean, eta 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera gauzatuko dira. Zuzendaritza Kontseiluaren eraketa berria orekatuagoa da generoari eta adinari begira.

C.1.6 Bete ezazu administrazio-organoko kontseilari edo kideen ekitaldiko ordainsari agregatuari buruzko taula hau.

Ordainketaren kontzeptua	Mila eurokotan	
	Indibiduala	Taldekoa
Ordainketa finkoa	136	
Ordainketa aldakorra	29	
Dietak		
Beste ordainsari batzuk		
GUZTIRA	165	

C.1.7 Identifika itzazu administrazio-organoko kontseilari edo kide ez diren goi-zuzendaritzako kide exekutiboak, eta adieraz ezazu ekitaldian zehar horien alde sortutako ordainsarien kopuru osoa.

Izena edo izen soziala	Kargua
JULIO GALLASTEGUI ZUBIZARRETA	Zuzendari nagusia
CARLOS OSES IRULEGUI	Zuzendariondoko orokorra eta Area Komertzialeko zuzendaria
OSCAR EGUSKIZA SIERRASESUMAGA	Arriskuen Areako zuzendaria
JOSU ARRAIZA MARTÍNEZ DE LAGRAN	Baliabideen Areako zuzendaria
XABIER EGIBAR GAINZA	Negozio Garapenaren Areako zuzendaria
JOSÉ ANTONIO UNANUE ETXEBERRIA	Finantzen Areako zuzendaria
NURIA AGUIRRE UNZUETA	Gestio Sozialeko zuzendaria
Goi-zuzendarien ordainketa guztira (mila eurokotan)	984

C.1.8 Esan ezazu batzordeko estatutuek edo araudiak administrazio-organoko kontseilari edo kideentzat agintaldi mugatua ezartzen duten ala ez.

- Bai
 Ez

C.1.9 Adieraz ezazu administrazio-kontseiluari edo -organoari onesteko aurkezten zaizkion urteko kontu indibidual eta taldekoak aurrez ziurtatuta dauden.

- Bai
 Ez

Zehaztu, dagokionean, administrazio-kontseiluak edo -organoak onets ditzan entitatearen urteko kontu indibidual eta taldekoak ziurtatu ditu(zt)en pertsona(k).

C.1.10 Azal ezazu, baldin badago, zer mekanismo duen administrazio-kontseiluak edo -organoak ezarrita, berak formulatutako kontu indibidual eta taldekoak auditoretza-txostenean salbuespenekin ez aurkezteko batzar nagusian edo pareko organoan.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzordea arautzen du, eta berari esleitzen dio finantza-informazio arautua prestatu eta aurkezteko prozesua ikuskatzeko eginkizuna. Ildo beretik, haren eginkizuna da barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna ikustatzea ere.

C.1.11 Kontseiluko edo administrazio-organoko idazkariak kontseilari izaera du?

Bai
 Ez

C.1.12 Adieraz ezazu, baldin badago, zer mekanismo dagoen ezarrita kanpoko auditorearen, finantza-analisten, inbertsioko bankuen eta kalifikazio-agentzien independentzia bermatzeko, eta azaldu legezko aurreikuspenak nola ezarri diren praktikan.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzordea arautzen du, eta berari esleitzen dio kontu-ikuskariekin edo auditoretza-sozietateekin harremanak lotu eta euren independentzia arriskuan jar lezaketen gaien inguruko informazioa jasotzeko eginkizuna. Independentia direla idatziz berresteko eskatzen zaie urtean behin. Zentzu horretan, kontu-auditoretzaren txostena egin aurretik, barne-auditorearen independentzia berresten duen txostena egin du Ikuskaritza Batzordeak.

C.2. Administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak

C.2.1 Zerrenda itzazu administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak.

Batzordearen izena	Kide-kopurua
IKUSKARITZA BATZORDEA	3
IZENDAPENEN BATZORDEA	5
ORDAINSARIEN BATZORDEA	5
ARRISKU BATZORDEA	5

C.2.2 Zerrenda itzazu administrazio-kontseiluko edo -organoko batzorde guztiak, horietako kideak eta partaide dituen kontseilari exekutibo, dominikal, independente eta kanpokoaren proportzioa (kapital-sozietatearen egitura juridikoa ez duten entitateek ez dute beteko kontseilariaren kategoria dagokion taulan, eta, testuaren atalean, kontseilari bakoitzaren kategoria azalduko dute, aintzat hartuta, batetik, beraien araubide juridikoa eta, bestetik, horiek ikuskaritza-batzordea eta izendapenena nahiz ordainsariena eratzeko baldintzak nola betetzen dituzten).

Ikuskaritza Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
MARÍA CARMEN INURRIA LANDERAS	LEHENDAKARIA	
ELENA ZARRAGA BILBAO	KIDEA	
ADOLFO PLAZA IZAGUIRRE	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	10

Azal itzazu komisio honek esleituta dituen eginkizunak, barne hartuta, dagokionean, legeak ezarritakoez gainerakoak, eta deskribatu berorren prozedurak eta antolatzeak eta funtzionatzeko arauak. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

Ikuskaritza Batzordearen eginkizun bereziak estatutuetan (36. bederatzi artikuluan) jasotakoak dira, hau da:

- a) Bazkideek Batzordeari bere eskumeneko alorren inguruan planteatutako gaiak Batzar Nagusian ezagutzera ematea.
- b) Kontseilu Errektoreari kanpoko kontu-ikuskariak izendatzeko, izendapena luzatzeko edo zeregin horretatik kentzeko proposamena egitea, gero Batzar Nagusiak erabakia har dezan.
- c) Barne-auditoretzako zerbitzuak gainbegiratzea.
- d) Sozietatearen finantza-informazioaren prozesua eta barne-kontrolerako sistemak ezagutzera.
- e) Kanpo-ikuskariekin harremanetan egotea haien independentzia arriskuan jarri dezaketen alderdiei eta kontu-ikuskaritza garatzeko prozesuari lotutako bestelakoei buruzko informazioa jasotzeko, eta halaber, kontu-ikuskaritzaren legedian eta ikuskaritzako arau teknikoetan aurreikusitako argibideak lortzeko. Nolanahi ere, Entitatearekiko edo horri lotutako beste entitate batzuekiko independentzia egiaztatzen duen idatzizko agiria jaso behar du urtean behin kontu-ikuskariegandik, baita entitate horiei emandako mota guztietako zerbitzu osagarriari buruzko informazioa ere, ikuskaritzaren gaineko araudiak ezarritakoaren arabera.
- f) Urtean behin, kontu-ikuskaritzaren txostena egin aurretik, kontu-ikuskarien edo ikuskaritza-sozietateen independentziari buruzko iritzia azalduko duen txostena egitea. Txosten horretan, edonola ere, aurreko paragrafoan aipatu den zerbitzu osagarriari buruzko iritzia jaso behar da.

Era berean, Kontseilu Errektorearen Erregelamenduaren 10.3 artikulua arabera, araututako finantza-informazioa sortu eta aurkezteko prozesua gainbegiratzeaz arduratuko da, bai eta jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboaren arauak betetzen diren gainbegiratzeaz ere.

Estatutu sozialen arabera, Ikuskaritza Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitu edo edozein kidek eskatuz gero. Kide bakoitzak boto bat du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Maria Carmen Inurria (batzordeburua) eta Elena Zárrega kontseilari independenteak dira (kide guztien % 67) eta Adolfo Plaza kontseilari lan-bazkidea da (kide guztien % 33). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Hauek dira Ikuskaritza Batzordeak 2018an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa prestatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren deskarguen bidez. Egiaztapen hauek dira nabarmenenak:
  - Entitateak egindako urteko kontu indibidual eta taldekoak eta dagozkion gestio-txostenak berrikustea.
  - Espainiako Bankuari bidalitako hiruhilekoko finantzarako egoera-orri publiko baterakua berrikustea.
  - Entitateak sei hilean behin argitaratzen duen merkaturako gardentasun informazioa berrikustea.
  - 4/2017 Zirkularren eta FINA 9 arauaren lehen aplikazioa berrikustea.
  - Espainiako Bankuari bidalitako baliabide propioen aitortpena sei hilean behin berrikustea.
  - Entitateak argitaratutako zuzenbide garrantziko informazioa berrikustea.
- Finantza-informazioaren barne-kontrolerako sistema (FIBKS) gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako Departamentuak ezarritako berrikuspen-prozedurari jarraikiz.
- Entitateak egindako Kapitalaren eta likideziaren autoebaluazio-prozesua gainbegiratu du.
- Recovery Plana egiteko eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du.
- Barne Ikuskaritzaren eginkizuna gainbegiratu eta ebaluatu du, haren independentzia eta eraginkortasuna zainduz eta Barne Ikuskaritzako Departamentuak egindako jardueren gaineko informazioa jasoz aldi berean.
- Erabaki du, kanpo-auditoreen jarduna ebaluatu ostean kanpo-auditoretzako kontratua luza dezala proposatzea Kontseilu Errektoreari, Batzar Nagusiaren esanetara jartzeko.
- Kanpo-auditoretzaren emaitzari jarraipena egin dio, kanpo-auditoreekin bilerak egin ditu eta garrantzi berezirikotzat jotako alderdiak aztertu eta berrikusi ditu.
- Kanpo-auditoretzaren txostena egin aurretik, barne-auditorearen independentzia berresten duen iritzia eman du.
- Entitateak kanpo-auditoreekin kontratatzea proposatutako bestelako zerbitzuak ebaluatu eta, zehazkienez, onetsi egin ditu.

Esan ezazu Ikuskaritza Batzordeko zer kontseilari izendatu diren beraien kontabilitateko, auditoretzako edo bietako ezagutzak eta esperientzia aintzat hartuta, eta adierazi batzorde horretako lehendakaria zer datatan izendatu den.

Esperientziadun kontseilarien izenak	ELENA ZARRAGA BILBAO
Lehendakaria izendatzeko data	2015-07-29

Izendapenen Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	LEHENDAKARIA	
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO	KIDEA	
MARÍA ESTHER KORTA ERRAZKIN	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	6

Azal itzazu komisio honek esleituta dituen eginkizunak, barne hartuta, dagokionean, legeak ezarritakoez gainerakoak, eta deskribatu berorren prozedurak eta antolatze eta funtzionatzeko arauak. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

2016ko apirilaren 29ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea formalki bereiztea eta Kontseilu Errektorearen Erregelamenduko 11. artikulua aldatzea.

Izendapenen Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11.b artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Kontseilu Errektoreko postu hutsak hornitzeko hautagaiak bilatu eta gomendatzea, Kontseilu Errektoreak edo Batzar Nagusiak onets ditzan.
- Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren oreka ebaluatzea eta izendapen zehatz baterako behar diren eginkizunak eta gaitasunak deskribatzea, bai eta lanpostua betetzeko aurreikusitako dedikazioa balioztatzea ere.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, eraketa eta jarduketa aztertzea eta egin beharreko aldaketak gomendatzea.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen eta bertako kideen egokitasuna aztertzea eta ondorioak Kontseilu Errektoreari jakinaraztea.
- Aldian behin, Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzearen alorreko politika berrikustea eta gomendioak ematea.
- Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatze Prozedurari buruzko Eskuliburuan esleituriko eginkizunak.
- Kontseilu Errektorean ordezkariarik txikiena duen sexuarentzako ordezkari-tza-helburua finkatzea eta helburu horretara iristeko orientabideak lantzea.

Erregelamenduaren arabera, Izendapenen Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Itziar Elgarresta (batzordeburua) eta Esther Korta kontseilari independenteak dira (kide guztien % 40), Pablo Luis Bringas eta Francisco José Dean kontseilari lan-bazkideak dira (kide guztien % 40) eta Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien % 20). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Hauek dira Izendapenen Batzordeak 2018an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritza Nagusiko kideen eta funtsezko langileen egokitasuna etengabe aztertzea eta Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren oreka ebaluatzea.
- Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta ordezkatzearen alorrean proposatutako politika berrikustea.
- Funtsezko langileak (Negozio Garapenaren Areako zuzendaria, Ekiako zuzendari komertziala, Mendebaldeko zuzendari komertziala eta Finantza Gestioko zuzendaria) izateko hautatutako pertsonen ohoragarritasun komertzial eta profesionala eta ezagutzen eta esperientziaren egokitasuna baliozkotzea.
- Zuzendari nagusi izateko behar den profilararen proposamena aztertzea.
- Zuzendari nagusi izateko hautagaiaren egokitasunari buruzko txostena baliozkotzea.
- 2018an izendatutako goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko prozedura nola aplikatu den aztertzea.
- Kontseilu Errektorerako hautagaiak hautatzeko politika eguneratzea.
- Kontseilu Errektorearen zati bat berritzeko behar diren profilak zehaztea.

Ordainsarien Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	LEHENDAKARIA	
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO	KIDEA	
MARÍA ESTHER KORTA ERRAZKIN	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	6

Azal itzazu batzorde honek esleituta dituen eginkizunak, bai eta berorren antolamendu- eta funtzionamendu-prozedura eta -arauak ere. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

2016ko apirilaren 29ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea formalki bereiztea eta Kontseilu Errektorearen Erregelamenduko 11. artikulua aldatzea.

Ordainsarien Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11.c artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Entitatean aplikatu beharreko ordainsari-politika orokorra Kontseilu Errektoreari proposatzea eta Kontseilu Errektoreak ordainsarien inguruan hartu beharreko erabakiak prestatzea, baita entitatearen arriskuan eta arriskuen gestioan eragiten dutenak ere.
- Kontseilu Errektorea informatzea identifikaturiko kolektiboko zuzendarien ordainsari-politikari buruz; kontseilarien (izaera horregatik ordainsaririk jasotzen badute), zuzendari nagusiaren eta antzekoen ordainsari-politika orokorrari buruz; eta eginkizun exekutiboak dituzten Kontseilu Errektoreko kideen gainerako kontratuzko baldintzei buruz.
- Ordainsari-politika aplikatzearen inguruko urteko ebaluazio independentea (barnekoa edo kanpoko) egiten dela bermatzea.
- Entitatean ezarritako ordainsari-politika betetzen dela zaintzea eta, aldi behin, identifikaturiko kolektiboko zuzendarien, kontseilarien (izaera horregatik ordainsaririk jasotzen badute), zuzendari nagusiaren eta antzekoen ordainsari-politika berrikustea.
- Indarrean dagoen legeriak eta estatutu sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Araudiaren arabera, Ordainsarien Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Itziar Elgarresta (batzordeburua) eta Esther Korta kontseilari independenteak dira (kide guztien % 40), Pablo Luis Bringas eta Francisco José Dean kontseilari lan-bazkideak dira (kide guztien % 40) eta Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien % 20). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Hauek dira Ordainsarien Batzordeak 2018an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Caja Laboral Popular Coop.de Créditoko ordainsari-politika eguneratzea eta identifikaturiko kolektiboan dauden pertsonen zerrendan aldaketak proposatzea.
- 2018rako helburuak formulatzeko eta identifikaturiko kolektiboari 2017ko ordainketa aldakor indibiduala aplikatzeko proposatzea.
- Caja Laboralaren ordainsari-politikari buruzko barne-ebaluzioaren txostena aurkeztea.
- Zuzendari nagusia ordezkatzearen eta PD60aren ondoriozko izendatu berrien ordainsaria proposatzea. Zuzendaritza Kontseiluko lau kide berri izendatzea ekarri du.

Arrisku Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
ELENA ZARRAGA BILBAO	LEHENDAKARIA	
NAGORE LARRABEITI LIBANO	KIDEA	
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	8

Azal itzazu batzorde honek esleituta dituen eginkizunak, bai eta berorren antolamendu- eta funtzionamendu-prozedura eta -arauak ere. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

Arrisku Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11 bis artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, entitatearen egungo eta etorkizuneko arriskuarekiko joera orokorrari eta arlo horretarako estrategiari buruz, eta laguntzea estrategia hori aplikatzen eta entitateari eragiten dioten edo eragin diezaioketen arriskuak gestionatu, gainbegiratu eta murrizteko politika zehatzak zaintzen.
- Zaintzea bezeroei eskainitako aktibo eta pasiboen prezio-politikak aintzat har dezala entitatearen enpresa-eredua eta arrisku-estrategia. Bestela, hori ordezkatzeko plan bat aurkeztea Kontseilu Errektoreari.
- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, entitatearen arrisku guztiak gestionatu eta gainbegiratzeko.
- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, *stress test*aren inguruan eta arriskuen alorrean kapitalaren plangintza egiten.
- Arriskuak gestionatzeko eta barne-antolamenduaren eraginkortasunerako baliabide egokiak esleitzen direla zaintzea.
- Kontseilu Errektorearen eta erakundearen artean arriskuen inguruko informazio-kanal eraginkorrak daudela zaintzea, eta batzordeak berak eta Kontseilu Errektoreak arriskuei buruz jaso beharreko informazioaren izaera, kopurua, formatua eta maiztasuna zehaztea, Kontseilu Errektorearekin batera.
- Aktiboen balorazioa, kredituen kanpo-kalifikazioen erabilera eta arriskuei buruzko barne-ereduak ikuskatzea.
- Ordainsari-politika eta -jardunbide arrazoizkoak ezartzen laguntzea. Aztertzea ea ordainketa-sisteman aurreikusitako pizgarrien politikak aintzat hartzen dituen arriskua, kapitala, likidezia eta irabazien probabilitatea eta aukera.

Araudiaren arabera, Arriskuen Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriarik dagokionez, Elena Zárraga (batzordeburua) eta Nagore Larrabeiti kontseilari independenteak dira (kide guztien % 40), Ainhoa Gallastegui kontseilari lan-bazkidea da (kide guztien % 20), Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien % 20) eta Luis Mª Ugarte kontseilari dominikala da (kide guztien % 20). Ez dago kontseilari exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

2018ko jarduerari dagokionez, Arrisku Batzordeak honako hauek egin ditu bere eginkizunen baitan:

- Arrisku guztien segimenduaz eta kontrolaz arduratu, Aktiboen eta Pasiboen Batzordearen (APBren) hiruhilekoko deskarguen bidez.
- Arriskuen eskuliburu eta politiketako aldaketak aztertu eta baliozkotu.
- Arrisku-mota bakoitzerako mugen eta eskumenen eguneratzea aztertu eta baliozkotu.
- 2017ko Kapitalaren Autoebaluazio Txostena (KAT) aztertu eta baliozkotu.
- Recovery Plana aztertu eta baliozkotu.
- Arriskuarekiko Grinaren Esparrua (RAF), grinaren urteko deklarazioa (RAS) -jarraipena eginez- eta *stress testing*aren metodologia eta agertokia aztertu eta baliozkotu.
- IX. eranskinari jarraikiz, formalizatutako eragiketen prezioek eragiketaren kostua gainditzen dutela kontrolatzeko eragiketa aztertu eta balidatu.
- Ordainsari-politikaren proposamena aztertu eta baliozkotu.
- Mondragón Promoción eta Mondragón Innovación bateratzeko proiektua aztertu eta baliozkotu.

D. ERAGIKETA LOTUAK ETA TALDE BARRUKO ERAGIKETAK

- D.1. Zerrenda itzazu entitatearen edo berorren taldeko entitateen eta akziodunen, bazkide kooperatibisten nahiz jabetza- eskubideen titularren edota entitatean pareko izaera duten beste edozeinen artean egindako eragiketak.
- D.2. Zerrenda itzazu entitatearen edo berorren taldeko entitateen eta administratzaileen nahiz administrazio-organoko kideen edo entitateko zuzendaritzako kideen artean egindako eragiketak.
- D.3. Zerrenda itzazu talde barruan egindako eragiketak.
- D.4. Zehaztu itzazu zer mekanismo dauden ezarrita entitatearen edo berorren taldearen eta kontseilarien edo administrazio- organoko kideen nahiz zuzendarien arteko interes-gatazkak antzeman, zehaztu eta konpontzeko.

Hainbat bazkideren edo hirugarrenen mesedetan Caja Laboralaren interesak urratzen dituzten Batzar Nagusiaren eta Kontseilu Errektorearen akordioak aurkaratzeko aukera eskaintzen du legeak, eta aplikagarriak dira, halaber, gerta litezkeen interes-gatazken inguruko arau berezi hauek:

a) Arrisku-politikari buruzko eskuliburuaren 7. artikuluari jarraikiz, eta irizpide orokor gisa, Kontseilu Errektoreko kide guztiek, zuzendari nagusiak, horien senitartekoak (bigarren mailaraino) eta lotutako sozietateek planteatutako arrisku-eragiketa guztiek berrespen zentralizatu beharko dute, eta Kontseilu Errektoreak onartu eta berretsi beharko ditu. Espainiako Bankuaren 2/2016 Zirkularraren, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzkoaren, 35. arauan ezarritako muga eta baldintzak gainditzen dituzten kasuetarako, baimena eskatu beharko zaio Espainiako Bankuari, eta, bestela, jakinarazi egin beharko dira berehala.

b) Aurreko a) letran zehaztutako arrisku-eragiketen inguruko Kontseilu Errektorearen akordioetarako, geroago aipatzen diren baldintzak bete beharko dira. Hauek dira baldintzok:

- Akordioa isilpeko bozketaz hartu beharko da, gaia gai-zerrendan behar bezain argi sartu ostean.
- Kontseilari guztien bi herenen aldeko botoa beharko da, gutxienez, erabakia hartzeko. Eragiketaren edo zerbitzuaren onuraduna kontseilaria edo haren senitartekoren bat bada, kontseilaria interes-gatazkan dagoela ulertuko da eta ezingo du bozketan parte hartu.
- Isilpeko bozketa egin eta emaitza aldarrikatutakoan, egokia izango da hartutako erabakiarekiko zalantzak edo desadostasunak jasotzea.

Baldintza horiek berak bete behar dira Caja Laboralak beste entitate batzuekin dituen betebeharrak edo eskubideak eratu, eten, aldatu, berri edo iraungi behar direnean ere, kargu haiek edo beraien senitartekoak entitateotan nagusiak, kontseilariak, administratzaileak, goi-mailako zuzendariak, aholkulariak edo oinarizko kideak direnean eta kapitalean % 5eko edo gehiagoko partaidetza dutenean.

Kontseilariak izendatzeko, egokitasun-eskuliburuan ezarritakoa bete behar da; hau da, aitorten bat sinatu behar da, Caja Laboralaren interesekiko etengabeko edo egiturazko gatazkarik ez dagoela adierazteko, ezinbestekoa baita kontseilariaren egokitasuna bermatzeko. Egoera hori egiaztatu egin behar da urtean behin; dena den, egokitasunari eragin diezaiokeen edozein egoera gertatzen bada, kontseilaria arduratuko da Caja Laboralari berehala ezagutarazteaz, eta bera izango da ez jakinaraztearen edo berandu jakinaraztearen ondorioz entitateak jasaten dituen kalteen erantzulea.

E. KONTROL-SISTEMAK ETA ARRISKUEN GESTIOA

E.1. Azal ezazu entitatearen kontrol-sistemaren eta arriskuen gestioaren irismena.

Arriskuen Gestio Sistemak funtzionamendu integrala du, eta Arriskuen Arean zentralizatuta dago kreditu-arrisku tradizionalaren onartze, jarraipen eta berreskurapenen erantzukizuna, bai eta interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketen arriskueta bitartekaritza- eta kontrol-lanak ere.

Arrisku guztiak modu zentralizatuan kudeatzen dira, eta APB (hilean behin bilduta) eta, eragiketa-arriskuaren kasuan, Eragiketa Arriskuaren Batzordea (hiru hilean behin bilduta) arduratzen dira horretaz. Salbuespenak dira altxortegi-arriskua, berariaz Altxortegi Departamentuan eskuordetzen den kapital-merkatuaren arriskua eta kreditu-arriskua, bulegoei edo Arriskuen Areari dagozkion aginpideetan.

Hiru hilean behin gutxienez, Eragiketa Arriskuaren Batzordeak arrisku guztien kontrolari buruzko informazioa helarazten die Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari.

E.2. Azal itzazu entitatean kontrol-sistema eta arriskuen gestioa sortu eta betearazteaz arduratzen diren organoak.

Kontseilu Errektorea. Administrazio-organo gorena da, eta Entitateak bere gain hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken erantzulea. Beraren eginkizunak aurrera eramateko, Kontseilu Errektoreko kidez osatuta egoten den Arrisku Batzordearen laguntza izaten du, eta Arriskuen Batzorde Nagusian ere hartzen du parte. Arriskuei kontrol zorrotza egiteko eta deskargu sistematikoa egiteko eskatzen dio Eragiketa Arriskuarena Batzordeari.

Zuzendaritza Nagusia. Kontseilu Errektorearen ordezkartzan, arrisku-politikak ezartzeaz arduratzen da. Arriskuen eginkizuna banatu egin du gestio komertzialaren eta arriskuak hartzearen artean.

Arriskuen Areak, Eragiketa Arriskuaren Batzordeak zehazki, hiru hilean behin arrisku guztien kontrolari eta segimenduari buruzko informazioa helarazten die Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari, arreta berezia jarriz ezarritako mugen eta prozeduren betetze-mailari.

Aktiboan eta Pasiboan Batzordea. Interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta kredituaren arriskuak kudeatzeaz arduratzen da, betiere Kontseilu Errektoreak finkatutako mugen barruan. Eragiketa Arriskuaren Batzordeak hilean behin sortzen du arriskuen jarraipenari buruzko informazioa, eta batzorde horretan hartzen dira likideziaren, interes-tasaren eta merkatuaren arriskuei buruzko erabakirik garrantzitsuenak.

Eragiketa Arriskuaren Batzordea. Eragiketa-arriskua kontrolatzen du. Eragiketa Arriskuaren Batzordeak hiru hilean behin ematen du eragiketa-arriskuaren jarraipenari buruzko informazioa.

Arriskuen Area. Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartzeaz, jarraitzeaz eta berreskuratzeaz arduratzen da, eta kreditu-arriskuaren barruko ereduak eraiki eta mantentzeaz, bai eta likideziaren, interes-tasaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskueta bitartekaritza- eta kontrol-lanak egiteaz ere.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua. Hierarkiari begira Arriskuen Arearen mende dago eta funtzionamenduari begira Arrisku Batzordearen mende. Arrisku guztien ikuspegi orokorra ematen du, berak neurtu eta kontrolatzen baititu guztiak. Horrela, bada, departamentu hori arduratzen da kreditu-arriskua onartzeko eta jarraipena egiteko eta interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskuak neurtzeko eta kontrolatzeko barruko ereduak sortzeaz. Aktiboan eta Pasiboan Batzordea, Arrisku Batzordea eta Kontseilu Errektorea informatzen ditu.

Arriskuen Gestioaren Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Etxeko eta merkataritzako kreditu-arriskua gestionatzeaz arduratzen da: arriskua onartzeaz, jarraipena egiteaz eta egoera irregularak adiskidantzako eta auzi-aurreko faseetan berreskuratzeaz. Kobraezinak berresten hartzen du parte, eta zenbateko jakin baterainoko aginpidea du.

Aholkularitza Juridikoaren Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Arrisku-eragiketei laguntza eta estaldura dokumental juridikoa ematen die, eta merkataritza-sareko auzien gestioari ere bai.

Altxortegiaren Departamentua. Finantzen Arearen mendean, finantza-erakundeekiko eta errenta finko pribatuarekiko kreditu-arriskua, merkatu-arriskuak, epe laburrerako likidezia-arriskua eta APBn hartutako erabakien ondoriozko posizioak gestionatzen ditu.

Araudia Betearazteko Departamentua. Araudia betearaztearen alorrei kontrola eta jarraipena egiten die. Entitateko area eta departamentuak koordinatzen ditu.

Bulego-sarea. Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren lehen fasea da, eskuordetuta dituen ahalordez mugatua; horiek entitatearen arrisku-politika osatzen duten *scoring/rating*, alerta eta eskumenen mailen arabera dira. Arriskua onartzeko prozesuak txikizkako sarearen aginpideak gainditzen baditu, Arriskuen Areak berretsi beharko du.

Barne Ikuskaritza. Aseguratzeko eta kontsultatzeko eginkizun independente eta objektiboa du. Ikuspegi sistematiko eta diziplinatua eskaintzen du, arriskuen gestioko, kontroleko eta gobernamentuko prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzeko.

E.3. Aipa itzazu negozio-helburuetan eragin dezaketen arrisku nagusiak.

Partikular eta enpresetikiko negozio tradizionalako kreditu-arriskua (kontzentrazio-arriskua barne), egiturazko interes-tasaren arriskua, likidezia-arriskua, altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskuak (arrisku subiranoa eta aurkako alderdiaren, herrialdearen, kontzentrazioaren eta merkatuaren arriskuak), eragiketa-arriskua, arautze-arriskua, ospe-arriskua eta negozio-arriskua.

E.4. Adieraz ezazu entitateak baduen arriskuarekiko tolerantzia-mailarik.

Kontseilu Errektoreak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua (RAF) erabiltzen du, batik bat, helburu estrategikoak lortzeko bere gain har dezakeen arriskuaren mota eta maila ezarri, gestionatu eta kontrolatzeko. RAFari esker, entitatearen estrategia finkatzen duten pertsonen kontzientzia osoz onartzen dituzte estrategia horri dagozkion arriskuak.

Gobernantzari dagokionez, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua arduratzen da RAFaren inguruko guztiak gestionatzeaz, beharrak aurkitzeaz, tartean diren area guztiak koordinatzeaz eta Aktiboaren eta Pasiboaren Batzordeari/Arrisku Batzordeari/Kontseilu Errektoreari proposamenak aurkezteaz. APBk eta Arrisku Batzordeak funtsezko eginkizuna dute proposamenak aztertu eta gainbegiratzeko, onetsi dezan Kontseilu Errektorera bideratu aurretik.

Arriskuarekiko Grina ezartzeko, arriskuak bereganatzeko gaitasuna hartzen du kontuan entitateak, eta alderdi hauek begiratzeko dituzte:

- Entitateak arriskuak bereganatzeko duen gaitasun finantzarioa (kapitala eta likidezia).
- Negozioaren testuingurua: egoera makroekonomikoa, arau-arriskuak
- Entitatearen arrisku-kultura.
- Arrisku bakoitzak berezkoa duen arriskua.
- Arrisku bakoitza bereganatzeko prestakuntza-maila eta trebetasuna:

RAFek metrika-egitura bat ezartzen du, errentagarritasunaren, kaudimenaren, likideziaren eta entitateak gestionatzen dituen arrisku-moten inguruan. Lehen mailan, funtsezko adierazleak daude eta, bigarren mailan, lehenengokoak garatu edo osatzen dituztenak. Lehentasuneko dimentsioen artean sartzen dira errentagarritasuna, kaudimena eta likidezia, dimentsio horien inguruko CORE adierazleak lehen mailan, alegia. Metrika horiei guztiak helburuak esleitzen zaizkie, bai eta behaketa- eta tolerantzia-atalaseak ere, entitateak bere gain har dezakeen arrisku-maila, hau da, arriskuarekiko abertsioa, zehazteko.

Bere helburu estrategikoak lortzeko, arrisku-profil ertain-txikian jardun nahi du entitateak. Arriskuarekiko Grinaren Deklarazioan (RASean) zehazten da profila. Arrisku-politika zehatzekin koherenteak diren behaketa- eta tolerantzia-atalaseak ezartzen ditu RASak, entitateari estres-egoeretan ere kapitalizazio- eta likidezia-maila lasaieran eusteko asmoarekin. Entitateak jarraipena egiten die adierazle horiei, eta jarduketako-prozedura bat du ezarrita atalaseak gainditzen direnerako.

E.5. Adieraz ezazu zer arrisku gauzatu diren ekitaldian.

Interes-tasaren arriskuari dagokionez, inoiz ez da gainditu Kontseilu Errektoreak ezarrita duen eta APBk kontrolatzen duen muga.

Merkatu-arriskuaren, soberakoak bat-batean sortutakoak dira, hau da, mugak murriztearen ondoriozkoak, ez posizio handitzeak eragindakoak. Kasu horietan, kontrol-sistemek egoki funtzionatu dute. ABPK soberako horien berri izan du, eta posizioari eutsi ala ez erabaki du.

Likidezia-arriskuaren alorrean ez da tentsio-egoerarik sortu. Entitatearen likideziaren jarraipen sistematikoari, aurreikuspenekiko desbideratzeen azterketari eta hilean behin eguneratutako finantzaketa-planari esker, denbora nahikoz aurreikus daitezke epe ertainera egon litezkeen kontrako inpaktuak, eta aukera dago behar diren neurri zuzentzaileak garaiz hartzeko.

Kreditu-arriskuari eta partikularren eta enpresen segmentuetako eragiketei gagozkiola, kreditu-hartzaile batekiko arriskuak estamentu bateko eskudantziak gainditzen dituenean, goragoko eskudantziak dituen hurrengo estamentura bideratzen da irizpena. Finantza-erakundeekiko eta korporazio handiekiko eragiketetan, entitatearen arriskuen gestioaren esparru barruan gauzatu da jarduerak. Esan beharra dago araudiak arrisku handietarako finkatuta dituenenak baino muga nabarmen txikiagoak dituela ezarrita entitateak.

Eragiketa-arriskuan, berriz, entitatearen jardueraren ondorioz nahitaz sortzen diren eragiketa-galerak txikitu egin dira, atal kualitatiboan ezarrita dauden kontrolari esker. Entitateak hornidurak egin ditu, etorkizuneko beharrak estaltzeko.

Ospe-arriskuari dagokionez, ez da gertatu publizitate negatibo nabarmena sortu duen egoera berririk.

E.6. Azal itzazu, batetik, entitatearen arrisku nagusiak gainbegiratzeko eta horiei erantzuteko planak eta, bestetik, entitateak zer prozedura erabili duen administrazio-kontseiluak erroka berriei erantzuten diela bermatzeko.

Barne Ikuskaritzak zehazten du entitatearen arriskuak barruan nola gainbegiratu. Arriskuen gestio- eta kontrol-prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzea da haren zeregina.

F. ARRISKUAK KONTROLATU ETA GESTIONATZEKO BARNE-SISTEMAK, FINANTZA-INFORMAZIOA EMATEKO PROZESUARI (FIBKS-ARI) DAGOKIONEZ

Azal itzazu arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko sistemak osatzen dituzten mekanismoak, finantza-informazioa emateko prozesuari (FIBKSari) dagokionez.

F.1. Entitatearen kontrolaren arloa

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.1.1 Zer organok edo funtzioak dituen ardura hauek: (i) FIBKS egoki eta eraginkor bat izatea; (ii) hori ezartzea; eta (iii) hori gainbegiratzea.

Caja Laboralak barne-kontrolako mekanismoak ditu ezarrita, entitateari buruz eta bere taldeari buruz merkatuetan argitaratzen den finantza-informazioa osoa, fidagarria eta egokia dela bermatzeko. Prozesu hori indartu egin zen 2014ko ekitaldian, Finantza Informazioaren Barne Kontrolako Sistema (aurreantzean FIBKS) berriaren bidez.

Caja Laboralaren Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodearen 3.6 «Informazioaren fidagarritasuna» atalean, gobernu-organismoak eta horiek FIBKSaren alorrean dituzten zereginak daude jasota:

-Caja Laboraleko Kontseilu Errektorea arduratzen da FIBKS egokia eta eraginkorra ezarri, mantendu eta ziurtatzeaz, eta merkatuan entitateari nahiz beraren taldeari buruz argitaratzen den finantza informazioa osoa, fidagarria eta egokia izango dela kontrolatu eta bermatzeaz.

-Zuzendaritza Kontseiluaren eta Barne Ikuskaritzako Departamenduaren ardura da merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna une oro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea. Helburu horrekin, nahikoa giza baliabidez eta baliabide materialez hornituko du entitatea, eta finantza-informazioa prestatzearen arduradunei beharrezko prestakuntza eskainiko die, dagozkien zereginak bete ditzaten.

Ikuskaritza Batzordearen eginkizuna da FIBKSak ondo funtzionatzen duela gainbegiratzea, finantza-informazio arautua prestatu eta aurkezteko prozesuan zehar. Bereziki, legezko errekerimenduak eta oro har onartutako kontabilitate-printzipioak zuzen erabiltzen direla ikuskatzen du. Zeregin horretan, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren laguntza du. Arriskuak kudeatu eta kontrolatzeko sistemak (horien artean FIBKSa) zuzen diseinatu eta ezarri daudela gainbegiratzen laguntzen dio Ikuskaritza Batzordeari, eta behar bezala eta efizientziaz funtzionatzen dutela egiaztatzen du.

Azkenik, Finantzen Areako zuzendaritzaren mendeko Planifikazioko eta Gestio Kontrolako Departamentuak arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko sistemak diseinatzen eta ezartzen laguntzen du, batez ere merkatuetara igortzen den finantza-informazioa prestatu, aurkeztu eta osatzeko prozesuari dagokionez.

F.1.2 Elementu hauek badauden, batez ere finantza-informazioa sortzeko prozesuari dagokionez.

Honako hauez arduratzen diren departamentu eta/edo mekanismoak: (i) erakundearen egitura diseinatu eta gainbegiratzeaz, (ii) erantzukizun- eta aginte-ildoak argi eta garbi zehazteaz, lanak eta zereginak behar bezala banatuz, eta (iii) entitatean horiek egoki hedatzeko behar adina prozedura izateaz.

Erakundearen egitura diseinatu eta aztertzea Antolamendu Departamentuari dagokio, baina baita lan horretarako area bakoitzak dituen baliabide-premiak aztertzea eta berrikustea ere. Azterketa hori erakundearen egitura egokitzeko premia dagoenean egiten da zerbitzu zentraletako area eta departamentuetan, eta, zenbat langile behar diren erabakitzeke ez ezik, unitate bakoitzaren antolamendu-egitura balidatzeko ere egiten da.

Era berean, bulegoen sare komertzialean, bulego bakoitzaren lan-zama neurtzen da hilean behin, berariaz diseinatutako aplikazio informatiko bat erabiliz. Informazio hori Zuzendaritza Nagusiari, Gestio Sozialeko zuzendaritzari -Giza Baliabideak- eta Sare Komertzialeko zuzendaritzari ematen zaie, baliabideen gainean beharrezko doikuntzak egiteko.

Bestalde, Antolamendu Departamentua arduratzen da jarduketa-arlo bakoitzeko erantzukizun- eta aginte-ildoak zehazteaz. Jarduketa-arlo bakoitzean egingo diren zeregin eta lanak ere departamentu horrek zehazten ditu, eta area bakoitzaren gordailuan argitaratu.

2015ean, Antolamenduaren Eskuliburua onetsi zen, erakundearen eginkizunetarako gordailu bakarra, eta, 2016an, langile guztien eskura dagoen intranet korporatiboan argitaratu zen, entitatearen organigrama orokorrearekin batera.

Jokabide-kodea, onespren-organoa, hedapen- eta instrukzio-maila, sartutako printzipio eta balioak (adieraziz eragiketa-erregistroari eta finantza-informazioaren prestakuntzari buruzko berariazko aipamenik dagoen), ez-betetzeak aztertzeo organoa eta ekintza zuzentzaileak eta zigorrak proposatzeko.

Entitateak Etika eta jokabide profesionalaren kodea du. Horren azken eguneratzea 2015eko ekainean onartu zuen Kontseilu Errektoreak.

Etika eta jokabide profesionalaren kodeak finantza-informazioaren fidagarritasunari buruz kontuan hartzeko alderdiak jasotzen ditu, 3.6 atalean. Horien artean nabarmentzekoak dira:

-Caja Laboralak bere finantzatuko egoera-orriei eta horietan eragin nabarmena izan dezaketen gertakariei buruzko finantza-informazio fidagarri, zehatz, osatu eta egokia emateko erantzukizuna du.

-Finantza-informazioa indarrean dauden balorazio-printzipioen eta -oinarrien arabera osatzen dela ziurtatzeko taldean ezarritako prozedurez gain, lan-bazkide eta langile guztiak arretaz bete behar dituzte informazioa erregistratu eta tratatzeko zereginak, hori baita taldearen finantza-informazio publikoa osatzeko prozesuaren oinarria.

-Erantzukizun horren ezarpena bereziki garrantzitsua da, taldearen finantzatuko egoera-orriak egiteko behar diren datu eta txostenei dagokienez. Izan ere, beharrezkoa da horiek egoki erregistratu eta interpretatzea, kontabilitateko saldo, transakzio edo kontingentzia bakoitzari dagozkion balorazio-irizpideak egoki ezartzen direla bermatzeko.

2015eko ekainean, Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua onartu zen, bai eta Zigor-kodea betetzeari buruzko politika ere. Horrela, berretsi egin da Caja Laboralak arauak eta estandar etikoak errespetatzeko duen borondatea. Horretarako, gainera, zigor-kontuak betetzeko printzipioak ere ezarri ditu. Eskuliburu horri jarraituz, Etika Batzordeak bere gain hartzen du Etika eta jokabide profesionalaren kodeko printzipioak betetzen direla bermatzeko eta ikuspegi penaltik legez kontrakoak izan daitezkeen jokabideak zaintzeko zeregina.

Bestalde, Jokabideen Barne Araudia ere badu Caja Laboralak, balore-merkatuaren esparruan. Araudi hori 2018ko maiatzean eguneratu zen azken aldiz, Kontseilu Errektorearen erabakiz, eta honako hauek bete behar dute: Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreko kideek, taldeko sozietateen administrazio-kontseiluetako kideek eta zuzenean edo nagusiki entitateak balore-merkatuan betetzen dituen jarduera eta zerbitzu guztiekin lotutako lana egiten duten pertsona guztiak, zuzendariak izan ala ez, baita kuxari buruzko informazio garrantzitsua eskura izan ohi dutenek ere.

Salaketen kanala, Ikuskaritza Batzordeari honako hauek jakinarazteko: finantzen eta kontabilitatearen alorretako irregulartasunak, jokabide-kodearen ez-betetzeak eta erakundeko jarduera irregularrak, baita, dagokionean, horiek isilpekoak diren ere.

Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua onetsi zela eta, salaketen kanala Etika Batzordeak gestionatzen du. Barne Ikuskaritzako zuzendaria partaidea da batzorde horretan.

Salaketen kanal hori taldea osatzen duten sozietateetako bazkide, langile eta administratzaileen eskura dago. Haren funtzionamenduaren araubidea entitateko Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan dago jasota. Kanal horren bidez jakinarazten zaizkio Etika Batzordeari Etika eta jokabide profesionalaren kodearen edozein ez-betetze, Zigor-kodea betetzeari buruzko politika, indarrean dagoen legeriaren edota barne-araudiaren aurkako eragiketak edo jardunbideak eta garrantzi handia izan lezaketen irregulartasunak, batez ere finantzei eta kontabilitateari lotutakoak.

Entitatearen Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan, kanalaren hedadura, edukia eta erabilera daude jasota, eta salaketaren konfidentziaztasuna bermatzen du.

Horrez gain, Ikuskaritza Batzordeak informazioa jasotzen du, aldiaren behin, Barne Ikuskaritzako Departamentuak egindako lanei eta entitateko jarduera irregularrarekin zerikusia duten lanei buruz.

Prestatzeko eta eguneratzeko aldiaren behingo programak, finantza-informazioa prestatzeko eta berrikusteko eta FIBKSa ebaluatzeko zereginak dituzten langileentzat; kontabilitate-arauak, auditoretza, barne-kontrola eta arriskuen gestioa behinik behin sartu behar dira.

Entitateak prestakuntza-plan bat du, finantza-informazioa sortzen, prestatzen eta berrikusten zuzenean diharduten langileek behar adinako trebakuntza eta gaitasun profesionala dutela bermatzeko. Horrela, bada, langile horiek indarreko arau-betekizunen berri jasotzen dute, etengabe.

Entitateko Prestakuntza Sailak prestakuntza-jarduera eta -programak kudeatzen ditu, eta egindako ikastaro guztien eta haien ezaugarrien erregistro eguneratua eramaten du. Ondoren, 2018ko ekitaldian FIBKSaren esparruan emandako ikastaro batzuk zerrendatuko ditugu: Finantza-arriskuen gestioa eta kontrola, Kaudimenaren gestioa, Gobernu korporatiboa eta araudia betetzea, Banku-kontabilitatea, Oinari fiskalak eta Finantza-merkatuak eta inbertsioen gestioa.

Prestakuntza-saioak presentziazkoak eta lineakoak izan dira, eta barruko nahiz kanpoko prestakuntzaileak eman dituzte.

F.2. Finantza-informazioaren arriskuak ebaluatzea

Azal itzazu hauek behinik behin:

F.2.1 Zein dira arriskuak identifikatzeko prozesuaren ezaugarri nagusiak, hutsegitearena eta iruzurrarena barne, alderdi hauetan:

Prozesua dagoen eta dokumentatuta dagoen.

Entitatearen zuzendaritzak «Committee of sponsoring organizations of the treadway commission» (aurrerantzean COSO) erakundeak ezarritako nazioarteko estandarren arabera garatu du FIBKSA. Estandar horietan bost osagai finkatzen dira, barne-kontrolako sistemen eraginkortasuna eta efizientzia euskarritzeko:

- Jarduera horien guztien jarraipena egiteko kontrol-giro egokia sortzea.
- Entitateak bere finantza-informazioa prestatzean izan litzakeen arrisku guztiak ebaluatzea.
- Arriskurik larrienak arintzeko beharrezko kontrolak diseinatzea.
- Informazio-zirkuitu egokiak finkatzea, sistemaren ahultasunak edo eraginkortasunik ezak antzeman eta jakinarazteko.
- Kontrolak monitorizatzea, egoki funtzionatzen dutela eta denboran eraginkorrak direla bermatzeko.

Horrela, finantzetako egoera-orrietan eragin nabarmena duten arriskuak antzemateko prozesuak arreta berezia jartzen du finantza-informazioaren sorrerari eta arrisku horiek gauzatzen diren finantzetako egoera-orrietako area edo epigrafeei lotutako gestio-prozesu kritikoetan. Prozesuak eta areak aztertzean aintzat hartzen dira faktore kuantitatiboak (saldoa eta xehetasun-maila) eta kualitatiboak (prozesuen automatizazio-maila, eragiketen estandarizazioa, kontabilitatearen konplexutasun-maila, aurreko ekitaldiarekiko aldaketak, antzemandako kontrol-ahultasunak eta abar).

Finantza-informazioaren barne-kontrolako arriskuak antzeman eta ebaluatzeko prozesua dinamikoa da, etengabeko eboluzioa du denboran zehar eta unean-unean islatzen ditu taldearen negozioaren egoera, horri eragiten dioten arriskuak eta horiek arintzeko kontrolak. FIBKSaren kontrolen eraginkortasuna ebaluatzeko, arriskuak identifikatzeko prozesu hori hartzen da oinarri, antolamenduko eta taldeko negozioetako aldakuntzak aintzat hartuta eta materialtasun-mailari, gertagarritasunari edo kontrol horiek estaltzen dituzten arriskuen balizko eragin ekonomikoari erreparatuta.

Prozesuak finantza-informazioaren helburu guztiak (existitzea eta gertatzea; integritatea; balorazioa; aurkezpena, banakapena eta alderagarritasuna; eta eskubideak eta betebeharrak) betetzen dituen, eguneratzen den eta zer maiztasunekin eguneratzen den.

Prozesua diseinatzeko, kontuan hartu dira kotizatutako erakundeen finantza-informazioari buruzko barne-kontrolaren dokumentua izeneko CNMVren gidan agertzen diren finantza-informazioaren helburu guztiak (existentzia eta gertaera, osotasuna, balorazioa, aurkezpena, xehakapena eta alderagarritasuna, eta eskubideak nahiz betebeharrak).

Aurreko atalean adierazi denez, kuantitatiboak eta kualitatiboak dira FIBKSaren diseinuan sartutako arrisku-mota guztiak antzemateko erabili beharreko irizpideak. Gainera, argitaratutako finantza-informazioaren errore- eta iruzur-arriskuak ere hartzen dira aintzat.

Area materialak eta prozesu nabarmenak antzemateko prozesua urtean behin egiten da gutxienez, finantza-informaziorik berriena erabiliz. Gainera, aurrez identifikatu ez diren zirkunstantziak sortzen direnean ere egingo da ebaluazio hori, finantza-informazioan akatsak daudela azaleratzen badute, edo eragiketetan aldaketa handiak gertatzen badira eta, ondorioz, beste arrisku batzuk identifikatzen badira; egoera horietan sar daitezke taldearen egituraren aldaketak ekar lezaketen egoerak ere, besteak beste: bateratze-perimetroaren edo negozio-ildoen aldaketak edo bestelako gertaera nabarmenak.

- Bateratze-perimetroa identifikatzeko prozesurik dagoen, kontuan hartuz, besteak beste, sozietate-egitura konplexurik, erakunde instrumentalik edo asmo bereziko erakunderik dagoen.

Entitateak prozedura bat du bateratze-perimetroa identifikatu eta eguneratzeko, eta Esku-hartze Departamentua da erantzulea. Hiru hilean behin, departamentu horrek partaidetzako sozietateen inbentarioa gainbegiratzen du, aldaketarik dagoen ikusteko, eta, hala bada, finantza-informazio bateratua lortzeko sistemetan sartzeko.

- Prozesuak bestelako arrisku batzuen (eragiketen gainekoak, teknologikoak, finantzarioak, legezkoak, ospari buruzkoak, ingurumenekoak...) eraginak aintzat hartzen dituen, finantzetako egoera-orriei eragiten dieten heinean.

Aurreko puntu batzuetan aipatu denez, ezarritako kontrol-estandarrak eta metodologia direla eta, bestelako arrisku batzuen (merkatuarena, kredituarena, eragiketen, teknologikoak, finantzarioak, legezkoak, ospari buruzkoak, beste mota batzuetakoak) eraginak hartzen dira aintzat, finantza-informazioan eragiten duten heinean.

Eragiketa-arriskuari dagokionez, Caja Laboralak eredu bat du eragiketa-arriskua gestionatzeko. Horren barruan, arriskuak (barruko eta kanpoko iruzur-arriskua, arrisku teknologikoa, eragiketa-arriskua, negozio-jarduerako arriskua eta ezbehar-arriskua) eta horiek arintzeko kontrolak identifikatzen dira, eta horien balorazio kuantitatiboa egiten da. Eredu hori Eragiketa Arriskuaren Batzordeak gainbegiratzen du zuzenean, eta informatika-aplikazio batean eta politiken, prozeduren eta erabiltzaileen hainbat eskuliburutan dago euskarrituta. Barne-auditoretzari dagokio eragiketa-arriskuen balorazioa eta horiei esleitutako kontrolak gainbegiratzea.

- Entitateko zer gobernu-organok gainbegiratzen duen prozesua.

Arriskua eta kontrolak identifikatzeko prozedura gauzatzearen arduraduna Planifikazioko eta Gestio Kontrolako Departamentua da, Finantzen Arearen mendekoa. Prozedura gainbegiratzeko ardura, berriz, Ikuskaritza Batzordeak du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren bidez.

F.3. Kontrol-jarduerak

Esazu halakorik behinik behin baduzun, eta adierazi ezaugarri nagusiak:

F.3.1 Balore-merkatuetan argitaratu beharreko finantza-informazioa eta FIBKSaren deskribapena ikuskatzeko eta onesteko prozedurak, arduradunak nor diren zehaztuta. Finantzetako egoera-orrietan ondorio materialak sor ditzaketen transakzio-mota guztien jarduera-fluxuei eta kontrolei buruzko dokumentazio deskribatzailea (iruzur-arriskuei buruzkoa barne). Dokumentazio horretan, gainera, kontabilitate-itxierako prozedura eta iritzi, estimazio, balorazio eta proiektio nagusien berrikuspenak islatu behar dira.

Merkatuan argitaratzen den taldearen finantza-informazioa berrikusi eta baimentzeko prozedurak abiatzeko, aurrea berrikusi egiten ditu Finantzen Areako zuzendaritzak. Barne Ikuskaritzako Departamentuak urteko kontu indibidual eta bateratuak berrikusten ditu, Kontseilu Errektoreak formulatu aurretik. Ikuskaritza Batzordeak informazioa irakurri eta Finantzen Areako eta Barne Ikuskaritzako arduradunekin eta kanpo-auditoreekin eztabaidatzen du, Kontseilu Errektoreari bidali aurretik.

Entitateak bere area eta departamentuetako prozedura-eskuliburuak ditu, baita finantza-informazioari buruzko kontrol-areetakoak ere, finantzetako egoera-orrietan eragin materialak izan ditzaketen transakzioekin zuzeneko lotura duten jarduera eta kontrolak gauzatzeko. Eskuliburu horiek areek eurek egiten dituzte, eta Kontseilu Errektoreak onesten ditu.

Prozeduretan organigrama, prozesuan parte hartzen duten eginkizunak eta sistemak, eta prozesuaren ezaugarriak daude jasota. Horrez gain, honako hauek jasotzen dira arrisku-matrize eta kontroletan:

- Arriskuaren deskribapena
- Kontrol-jarduera
- Kontrolaren sailkapena: funtsezkoa/estandarra
- Kontrolaren kategoria: prebentziozkoa/detektatzekoa
- Metodoa: eskuzkoa/mistoa/automatikoa
- Kontrola euskarritzen duen sistema
- Kontrolaren eragilea eta arduraduna

- Kontrolaren maiztasuna
- Kontrolaren ebidentzia

Ondoren, entitatearen finantza-areei lotutako prozesu nabarmenak zehaztu dira (zeharkako prozesuak eta negozio-prozesuak bereiziz); horietarako aurretik aipatutako dokumentazioa dago:

Zeharkako prozesuak:

- Kontabilitate-itxiera
- Bateratzea
- Gestio fiskala eta legezkoa
- Kontrol informatiko orokorrak
- Iritzi eta estimazioak
- Negozio-prozesuak
- Kreditu-inbertsioa
  - Ematea
  - Jarraipena eta berreskurapena
- Finantza-tresnak
- Zorra ordaintzeko jasotako aktibo higiezinak

Lehen aipatutako dokumentazio deskribatzaileak hauek hartzen ditu barne:

- Identifikatutako prozesuetako bakoitzean parte hartzen duten areen eta departamentuen xehetasuna.
- Hasiera-hasieratik prozesuarekin zerikusia duten jardueren prozedurei, kontrolei eta egiaztatapenei buruzko finantza-informazioa nola sortu adierazten duen deskribapena.
- Prozesu bakoitzean parte hartzen duten sistema informatikoen identifikazioa.
- Entitatearen finantzaketako egoera-orrietan eragin materiala duten arrisku nabarmenen identifikazioa.
- Kontrolen identifikazioa eta deskribapena, eta aurretik antzemandako arriskuekin lotzea.

Caja Laboralean, kontabilitate-itxierako prozesua mekanizatua dago: kontabilitatea automatikoki egiten da entitatearen aplikazioen bidez. Lehen prozesua egindakoan, Esku-hartze Departamentuak informazioa berrikusi eta aurreko hileko datuekin zein aurreikusitako zifrekin alderatzen du, hileko balantze-itxiera eta emaitza-kontua balidatzeko.

Filialen kontabilitate-itxiera dagokien entitateak egiten du, eta, higiezinaren sustapeneko sozietate batzuen kasuan, kontrataturiko hirugarren batek. Filialen informazioa jasotakoan, Caja Laboraleko Esku-hartze Departamentuak berrikusi egiten du, baterakuntza-prozesua egiteko.

Urteko kontuetan agertzen denez, behar izan denean estimazioak erabili dira, zenbait aktibo, pasibo, sarrera, gastu eta konpromiso balioztatzeko. Estimazioak entitate nagusiko eta partaidetzako erakundeetako goi-zuzendaritzako kideek egin dituzte eta administratzaileek berretsi. Entitateak iritziak edo estimazioak egiteko aukera ematen duten arlo nagusien nondik norakoak islatzen ditu urteko kontuetan, bai eta horien guztien inguruan taldeak aurreikusitako funtsezko hipotesiak ere. Estimaziorik garrantzitsuenek hauek dituzte oinarri:

- Zenbait aktibo narriatzeagatiko galerak.
- Aktibo materialeko eta aktibo ukiezinako elementuei aplikatutako balio bizitza.
- Bateratzeko merkataritzako fondoaren balorazioa.
- Kotizatu gabeko zenbait aktiboren arazoizko balioa.
- Horniduretan eta pasibo kontingenteetan espero den kostua eta bilakaera.
- Aseguruengatiko pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesiak.
- Enplegu ondoko ordainketen ondoriozko konpromisoak eta pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesi aktuarialak.
- Kreditu fiskal aktibatuen berreskuragarritasunaren bilakaera.

Horrez gain, Caja Laboralak iritzi eta estimazioak egiteko politika orokorra ezarri du FIBKSaren barruan. Aintzat hartu beharreko alderdi guztiak eta iritzi eta estimazioak prestatu eta berrikusteko erantzukizunak zehazten ditu politika horrek.

F.3.2 Finantza-informazioa osatzeko eta argitaratzeko prozesu nagusiei dagokienez, entitateko informazio-sistemen barne-kontrolerako politikak eta jardunbideak (besteak beste, eskuratzeko segurtasuna, aldaketen kontrola eta jarduketak, jarraitutasun operatiboa eta funtzio-bereizketa).

Caja Laboralak informazio-sistemak erabiltzen ditu bere eragiketen erregistro eta kontrol egokia egiteko; beraz, sistema horiekiko mendekotasun handia du.

Entitateak Segurtasuneko Arau Multzo bat (SAM) diseinatu du. Segurtasuneko nahitaezko eskakizun korporatiboak jasotzen dituen dokumentu-multzoa da. Area bakoitzaren helburua eta segurtasun-arlo bakoitzean ezarri beharreko berariazko kontrolak zehazten dituzten estandar korporatiboak xehakutzen dituzte horietan finkatu diren politikek. Segurtasuneko Arau Multzoa entitate osoan aplikatzen da, eta zehazturik ditu funtzioak eta horiek betearazteko arduradunak.

Era berean, Segurtasun Batzorde bat sortu da. Entitatearen SAMean zehazturiko segurtasun-jardunbideen ardura zuzena duen organoa da.

Informazio-sistemen segurtasunerako politika, arau eta prozedura eguneratuak daude. Horien bidez, erakundearen baliabide eta datuak aldatzea, galtzea, eskuragarri ez izatea eta baimenik gabeko tratamendua edo sarbidea saihesteko gidalerro teknikoak eta antolamendukoak finkatzen dira.

Entitateak prozedura bat zehaztu eta formalizatu du, ezarritako aldaketak erregistratu eta gestionatzeko eman beharreko urratsak bideratzeko. Bestalde, garapen berriak probatzeko eta lehendik daudenak mantentzeko prozedura eta metodologia ditu entitateak. Informazio-sistemetan egiten diren garapen edo hobekuntzek barne izan behar dituzte informazioaren segurtasunarekin lotutako betekizunak, sistema horietan gordetako informazioaren eskuragarritasuna, konfidentzialtasuna eta osotasuna bermatzeko helburuz.

Caja Laboralak hondamendien aurrean erantzun eta berreskuratzeko plana du, eta hori langileei ezagutarazi, berrikusi eta eguneratu egiten da aldian behin.

Labur esanda, Caja Laboralak Kontrol informatiko orokorren prozedura du, finantza-informazioa osatu eta argitaratzeko erabiltzen dituen prozesuei eusteko informazio-sistemen gaineko barne-kontrolaren oinarriak finkatzeko.

F.3.3 Hirugarrenei azpikontrataturako jardueren gestioa gainbegiratzea helburu duten barne-kontrolako politikak eta prozedurak. Aditu independenteen esku utzitako ebaluazio, kalkulu edo balioespenei dagokienez, finantzetako egoera-orrietan edonolako eragin materiala izan dezaketen alderdiak.

Entitateak hirugarrenek gauzatutako jarduerak berrikusten ditu aldizka, ikusteko zein diren garrantzitsuak finantza-informazioa osatzeko prozesuan eta zeinek eragin dezakeen zeharka bere fidagarritasunean. Gaur arte, entitateak ez du kanporatu finantza-informazioan eragin garrantzitsua duen prozesurik. Halere, entitateak aditu independenteen txostenetara jotzen du, finantzetako egoera-orrietan eragin materiala izan dezaketen jardunbideen balioespenak ezagutzeko.

2018ko ekitaldian, hauek izan dira aditu independenteen balorazio eta kalkuluei lotuta hirugarrenei agindutako jarduerak: esleitutako higiezin tasazioen ingurukoak eta Caja Laboraleko kreditu-zoroko eragiketen bermetzat erabiltzen diren higiezin ingurukoak.

Entitateak kontrolak ditu ezarrita, tasazio-sozietateen jarduerari lotutako arriskuak arintzeko. Eragiketez arduratzen diren departamentuek gauzatzen dituzte kontrol-eginkizunok, eta baloratzailen independentzia eta balorazioen kalitatea bermatzea dute helburu. Halaber, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren laguntza du, ezarritako prozeduren eraginkortasuna egiaztatzeko.

F.4. Informazioa eta komunikazioa

Esazu halakorik behinik behin baduzun, eta adierazi ezaugarri nagusiak:

F.4.1 Batetik, kontabilitate-politikak finkatzeko, eguneratzeko eta interpretazioen inguruan sortutako zalantzak edo auziak bideratzeko funtzioa (kontabilitate-politiken area edo departamentua), antolakundeko eragiketa-arduradunekiko etengabeko harremanen bidez gauzatu beharrekoa. Bestetik, kontabilitate-politiken eskuliburu eguneratua, entitateari atxikitako unitate guztiek eskuragarri izango dutena.

Esku-hartze Departamentuak entitateko eta sozietate filialetako kontabilitate-politikak identifikatu, finkatu eta jakinarazi egiten ditu, eta sozietate filialek eta entitatearen negozio-unitateek kontabilitate-gaiez egiten dizkieten galderei erantzuten die.

Entitateak kontabilitate-eskuliburu bat du finantza-informazioa prestatzeko moduei buruzko arauak zehaztu eta argitzeko. Halaber, arau horiek entitateko eragiketetan nola erabili ere argitzen du; adibidez, sozietateko filialentzako baterakuntza-paketeak. Dokumentu horietan, transakzio-mota bakoitzerako arauak zehatz-mehatz aipatzeaz gain, horien interpretazio zuzenak eman eta azaldu egiten dira, egoki bete daitezun.

Hizpide ditugun dokumentuak aldian-aldian eguneratzen dira, eta aldaketa edo eguneratze garrantzitsu guztiak dagozkien sozietatei jakinarazten zaizkie.

Baterakuntza-paketeak taldeko sozietate filial bakoitzak egin behar ditu, eta Esku-hartze Departamentua arduratzen da partaidetzako sozietate horiek taldeak ezarritako kontabilitate-politikak betetzen dituzten gainbegiratzeaz. Departamentuak, filialen informazioa aztertu eta berrikusi ondoren, egoki deritzen zuzenketak egiten ditu.

Finantza-informazioaren inguruko arauetan finantzetako egoera-orrietan eragin dezakeen edozein aldaketa egiten denean, Esku-hartze Departamentuaren ardura da kontabilitate-arauak berrikustea, aztertzea eta eguneratzea. Era berean, departamentu horrek du aldaketa edo eguneratzeok entitateko negozio-unitatei eta filialei jakinarazteko ardura.

Entitateak eta bere taldeak aplikatzen duten kontabilitateko finantza-informazioaren esparruak hauek hartzen ditu barne: (i) Europar Batasunak onartutako finantza-informaziorako nazioarteko arauak eta (ii) Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra.

F.4.2 Finantzetako egoera-orri nagusiei, oharrei eta FIBKSari buruzko finantza-informazioa formatu homogeneous bidez eskuratzeko eta prestatzeko mekanismoak, entitateko edo taldeko unitate guztiek ezar eta erabil ditzaten.

Finantza-informazioa egiaztatzeko datuak osoak, zehatzak eta egokiak direla eta horiek dagokien unean eta moduan jakinarazten direla bermatzeko kontrol-neurriak daude. Finantza-informazioa bateratu eta prestatzeko prozesua zentralizatuta dago, entitateak egiten baitu.

Prozesuan zehar, sozietate filialek jakinarazitako finantzetako egoera-orriei buruzko baterakuntza-paketeak input gisa erabiltzen dira, ezarritako jarraibideen eta formatuen arabera, eta eskatutako gainerako finantza-informazioarekin beste horrenbeste egiten da, bai kontabilitateko harmonizazio-prozesuan, bai ezarrita dauden informazio-beharrek estaltzeko. Sozietate filialek emandako finantza-informazioa Esku-hartze Departamentuak berrikusten du.

Esku-hartze Departamentuak kontrol batzuk egiten ditu sozietate filialetatik eta negozio-unitateetatik jasotako finantza-informazioaren fidagarritasuna eta tratamendu egokia bermatzeko. Horien artean, nabarmentzekoak dira baterakuntza-idazpenak zuzen egiteko kontrolak, lortutako emaitzen aurrekontuarekiko aldakuntzak eta Espainiako Bankuaren egoera-orrien berezko kontrolak, balantzeko eta emaitza-kontuko partida guztiak elkarrekin erlazionatzen dituztenak.

F.5. Sistemaren funtzionamendua gainbegiratzea

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.5.1 Ikuskaritza Batzordeak FIBKSa gainbegiratzeko gauzatu dituen jarduerak, eta entitateak barne-ikuskaritzako funtziorik egiten duen, eskumenen artean izanik barne-kontrolako sistema (FIBKSa barne) gainbegiratzeko laguntza batzordeari. Halaber, ekitaldiko FIBKSaren ebaluazioaren berri emango da, bai eta ebaluazioaren arduradunak emaitzak jakinarazteko erabilitako prozeduraren berri ere. Azkenik, entitateak kasuan kasuko neurri zuzentzaileei buruzko ekintza-planik ba al duen eta finantza-informazioan izango duen eragina kontuan hartu duen zehaztuko da.

Barne-ikuskaritzako zerbitzuak gainbegiratzeaz gain, Ikuskaritza Batzordearen zereginak dira finantza-informazioa osatu eta aurkezteko prozesua eta sozietatearen barne-kontrolako sistemak gainbegiratzea. Jarduera horiek Barne Ikuskaritzako Departamentuan eskuordetzen ditu.

Barne Ikuskaritzako Departamentuak lau atal ditu, funtzioak egoki betetzeko: Finantza Unitateen Ikuskaritza, Bezeroak Gestionatzeko Unitateen Ikuskaritza, Urruneko Ikuskaritza eta Informatika Ikuskaritza. Finantza-informazioaren fidagarritasuna bermatzeko, prozedura- eta kudeaketa-jarduketaren eraginkortasuna ziurtatzeko, barne- eta kanpo-arau aplikagarriak betetzeko eta entitatearen ondarea babesteko beharrezkoak diren barne-kontrolako neurriak ezartzea da area horren zeregin nagusia.

Bestalde, entitatearen Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodearen arabera, merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna une oro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea ere bada Zuzendaritza Batzordearen eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ardura.

Bere helburua lortzeko, Barne Ikuskaritzak ikuskapen programatuak gauzatu ohi ditu, arriskuak kontrolatzeko ezarritako sistemak berrikusteko, barne-jarduketaren prozedurak aztertzeko eta unean uneko kanpo- eta barne-arau aplikagarriak zenbateraino bete diren ikusteko.

Garrantzi bereziki jotako prozesuen berrikuspena bere urteko jarduketa-planean sartzen du Barne Ikuskaritzako Departamentuak, guztiak hiru urteko epean berrikusita izateko helburuarekin. Garrantzi bereziki jotako zenbait arlo edo prozesu kanpo uzten ditu, besteak beste kontabilitate-itxieraren prozedura, iritzi eta estimazioak berrikustea eta informazio-sistemen gaineko kontrol orokorrak; izan ere, urtean behin ebaluatzen dira horiek.

2018ko ekitaldian FIBKSari egindako gainbegiratze eta ebaluazioak berrikuspen hauek hartu ditu barne:

- Kontabilitate-itxierako zeharkako prozesuaren berrikuspena. Horrez gain, Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa landu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu da.
- Zuzkidura eta pasibo kontingente garrantzitsuak kalkulatzeko erabilitako iritzi eta estimazioen berrikuspena.
- Kontrol orokor informatikoen zeharkako prozesuaren berrikuspena.
- Finantza-tresnen prozesuaren berrikuspena.

Horrez gain, 2016ko eta 2017ko ekitaldietako berrikuspen-prozesuetan emandako gomendioak betetzearen jarraipena egin da.

2018an egin den FIBKSaren berrikuspenaren eta ebaluazioaren emaitza Ikuskaritza Batzordeari aurkeztu dio, aldiari behin, Barne Ikuskaritzako Departamentuko zuzendariak.

F.5.2 Eztabaida-prozedurarik dagoen, eta, horren bidez, kontu-ikuskariak (ikuskaritzako arau teknikoetan xedatutakoari jarraikiz), barne-ikuskaritzako funtzioen arduradunak eta gainerako adituek urteko kontuak berrikusteko prozesuetan edo unean uneko bestelako jardunbideetan zehar lortutako informazioa goi-zuzendaritzari, Ikuskaritza Batzordeari edo entitateko administratzaileei helarazten dieten. Halaber, antzemandako ahultasunak zuzendu edo arintzeko ekintza-planik dagoen jakinaraziko duzu.

Ikuskaritza Batzordeak ekitaldian bi bilera egiten ditu kanpo-ikuskariekin.

- Lehen, urteko auditoretzarako behin-behineko bisitaren ondoriozko atariko lana bukatzen denean. Kanpo-auditoreak ondorioen berri ematen du bertan.
- Bigarrena, urteko kontuen formulazioari ekin baino lehen. Kanpo-auditoreak bere lanaren behin betiko ondorioak ezagutarazten ditu bertan.

Kontu-auditoreak goi-zuzendaritzarekin eta Barne Ikuskaritzako zuzendaritzarekin zuzeneko harremanak izan eta bilerak egiten ditu aldizka, bere lanerako behar duen informazioa lortzeko eta aurkitutako ahultasunak mintzatzeko.

Kanpo-auditoreak barne-kontrolari eta kontabilitateko administrazio-prozedurei buruz emandako memorandumean, barne-kontrolako sistema eta lotutako arriskuak hobetzeko iradokizunak jasotzen dira. Memoranduma Zuzendaritza Kontseiluari eta Ikuskaritza Batzordeari aurkezten zaie, eta, ondoren, entitatearen Kontseilu Errektoreari. Dokumentu horretan, Zuzendaritza Nagusiak gomendio bakoitzari buruz egindako iruzkinak eta, dagokionean, ahultasunak zuzentzeko ekintza-planak edo neurriak jasotzen dira.

Azkenik, kanpo-auditoreak emandako gomendioen garrantziaren arabera, barne-ikuskaritzako urteko planak hartutako neurrien jarraipena egiteko lanak hartu ohi ditu barne.

Barne Ikuskaritzak egindako lanen emaitzari dagokionez, departamentuko zuzendariak Ikuskaritza Batzordeari eta, garrantziaren arabera, Zuzendaritza Kontseiluari aurkezten dizkie txostenak, ikuskatutako arearekin aztertu ondoren. Gainera, txostenetan proposatutako gomendioen ezarpen-mailaren jarraipena egiten du.

Bestalde, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren zuzendaritzak eskatuta, Ikuskaritza Batzordea hiru hilik behin biltzen da gutxienez, bere erantzukizunetako bat betetzeko, alegia: zuzendaritzaren lan nagusiei buruzko xehetasunak jasotzea.

F.6. Bestelako informazio garrantzitsua

-

F.7. Kanpo-auditorearen txostena

Jakinaraz ezazu honako hau:

F.7.1 Merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa kanpo-auditoreak gainbegiratuta dagoen. Hala bada, entitateak haren txostena aurkeztu beharko du eranskin gisa. Bestela, arrazoien berri eman beharko du.

Entitateak ez du beharrezkotzat jo merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa aztertzeko eskaera, kanpo-auditoreei egitea.

G. BESTE ARGIBIDE INTERESGARRI BATZUK

Azal ezazu laburki, entitatearen edo taldeko sozietateen gobernu korporatiboari buruz, txosten honetan jaso ez den alderdi garrantzitsurik bada. Alderdi hori sartzea beharrezkoa bada.

Atal honen barruan, txostenaren aurreko atalen inguruko beste edozein informazio, azalpen edo xehetasun jaso ahal izango da, baldin eta garrantzitsua bada eta ez bada errepikatzen.

Zehazki, adieraz ezazu entitatea gobernu korporatiboaren arloan Espainiakoaz bestelako legeriaren baten mende dagoen, eta, dagokionean, erants ezazu eman beharreko informazioa, txosten honetan eskatutakoarekin bat ez badator.

Entitateak aukera du, halaber, bere borondatez nazioarteko, sektoreko edo bestelako printzipio etikoen edo jardunbide egokien kode batzuetara atxiki den adierazteko. Hala bada, kode horren eta atxikitze-dataren berri emango du entitateak.

1.- Informazio honek A. Jabetzaren egitura atala osatzen du:

Caja Laboraleko bazkide diren kooperatiba eta horien merkataritza sozietate gehienak Mondragon korporazioaren parte ere badira. Caja Laborala ere partaide duen korporazio hori askatasunez elkartutako kooperatiben elkarte da. Kooperatibok lankidetzeta-balioak partekatzen dituzte, eta elkarrekin jardunez lehiarako abantailak lortzea dute helburu.

Caja Laboralak aurreko ekitaldiko soberakinen % 15eko diru-laguntza (zergak eta kapitalerako interesak ordaindu ondoren) ematen die, urtero, MONDRAGON Inversiones S. Coop. sozietateari eta MONDRAGON Fundazioari (biak ere korporazioko partaide diren edo elkartuta dauden kooperatibek osatzen dituzte). Zenbateko hori Kooperatiba arteko Fondo Sozialetik (KFStik) kentzen da.

2.- Informazio honek C.1.6 Kontseilarien ordainsariak atala osatzen du:

Kontseilari lan-bazkideek ez dute ordainsaririk jasotzen Kontseilu Errektoreko kide izateagatik, langile moduan entitatean egiten duten lanagatik eskuratzen dutenaz gain. Kontseilu Errektoreko gainerako kideek ere ez dute inolako ordainsaririk jasotzen kontseilari izateagatik.

Caja Laboralak ordaindu egiten du lehendakariaren lana, eta, zehaztutako prozeduren bitartez, kreditu-erakundeetarako indarrean dagoen araudiaren esparruan finkatutako ordainsariei buruzko irizpideak aplikatzen ditu.

3.- Informazio honek C atala, sozietatearen administrazioaren egiturari buruzkoa, osatzen du:

2019ko urtarrilaren 4an egindako bileran, Kontseilu Errektoreak onartu egin du María Carmen Inurria Landerasek Caja Laboraleko Kontseilu Errektoreko kidetza bere borondatez uztea, 2019ko urtarrilaren 2an.

Gobernu korporatiboaren urteko txosten hau sozietatearen Administrazio Kontseiluak onetsi du, egun honetan egindako saioan:

2019-02-28an

Adieraz ezazu administrazio-organoko zein kide edo kontseilarik eman duen txosten hau onestearen aurkako botoa eta zein abstenitu den.

Txosten hau aho batez onetsi da.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

URTEKO KONTUEN TXOSTENA, 2018KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

Entitateko Kontseilu Errektoreko kideek adierazi dute, batetik, urteko kontu hauek egiteko kontabilitate-printzipio aplikagarriak erabili direla eta zehaztasunez erakusten dutela Entitatearen ondarearen, finantza-egoeraren eta emaitzen irudia, eta, bestetik, honekin batera doan kudeaketa-txostenak zorrozki aztertzen duela Entitateak 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian izan dituen bilakaera eta emaitzak.

Ondorioz, Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko (Entitateko) Kontseilu Errektoreko kideek 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiari dagozkion kudeaketa-txostena eta urteko kontu indibidualak formulatu dituzte, 2019ko otsailaren 28an. Urteko kontuetan honako hauek sartzen dira: 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko txostena, balantzea, galdu-irabazien kontua, aintzatetsitako sarreraren eta gastuen egoera-orria, ondare garbian gertatutako aldaketen egoera-orria eta eskudiru-fluxuen egoera-orria. Ados daudela erakusteko, guztiek orri hau sinatu dute, eta Kontseilu Errektoreko idazkariak dokumentu horietako orri guztietan sinatu du, identifikatu ahal izateko.

Txomin García Hernández jauna (Lehendakaria)	Luis María Ugarte Azpiri jauna (Lehendakariordea)	Adolfo Plaza Izaguirre jauna (Idazkaria)
Elena Zárraga Bilbao andrea (Kidea)	Ainhoa Gallastegui Martínez andrea (Kidea)	Javier Oleaga Mendarach jauna (Kidea)
Francisco José Dean Pueyo jauna (Kidea)	Nagore Larrabeiti Libano andrea (Kidea)	Maria Esther Korta Errazkin andrea (Kidea)
Pablo Luis Bringas Velez jauna (Kidea)	Itziar Elgarresta Ibarrondo andrea (Kidea)	